

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

இலங்கைத் தேசிய நூல் விவரணம் பட்டியல்

SRI LANKA NATIONAL BIBLIOGRAPHY

60 වන සංවිස්සර සමරු කලාපය

60வது ஆண்டுவிழா நூபகார்த்த மலர்

60th ANNIVERSARY COMMEMORATIVE VOLUME

1962-2022

SRI LANKA NATIONAL BIBLIOGRAPHY

60th

ANNIVERSARY
1962-2022

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය
இலங்கைத் தேசிய நூல் விவரணப் பட்டியல்
SRI LANKA NATIONAL BIBLIOGRAPHY

60 වන සංවර්ෂර සමරු කලාපය
60வது ஆண்டுவிழா நூபகார்த்த மலர்
60th ANNIVERSARY COMMEMORATIVE VOLUME

1962-2022

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය
இலங்கைத் தேசிய நூல் விவரணப் பட்டியல்
SRI LANKA NATIONAL BIBLIOGRAPHY

60 වන සංවර්ෂර සමරු කලාපය
60வது ஆண்டுவிழா நூபகார்த்த மலர்
60th ANNIVERSARY COMMEMORATIVE VOLUME

1962-2022

**NATIONAL
LIBRARY**
N L S L OF SRI LANKA

ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය

தேசிய நூலக ஆவணவாக்கல் சேவைகள் சபை

National Library & Documentation Services Board

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය
கல்வி அமைச்சு

Ministry of Education

© ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය : 60වන සංවත්සර සමරු කලාපය 1962-2022
 © இலங்கைத் தேசிய நூல் விவரணப் பட்டியல் : 60வது ஆண்டுவிழா நூலகார்த்த மலர் 1962-2022
 © Sri Lanka National Bibliography : 60th Anniversary Commemorative Volume 1962-2022

**ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලද
 ප්‍රකාශනගත සුවිකරණ දත්ත**

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය : 60වන සංවත්සර සමරු කලාපය :
 1962-2022. - කොළඹ : ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා
 මණ්ඩලය, 2022.
 පි. xiv,200 ; සෙමී. 28.

ISBN 978-624-5747-06-1

i. 015.5493 ඩීවී 23
 1. ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි-ශ්‍රී ලංකාව

ISBN 978-624-5747-06-1

සම්පාදන උපදේශකත්වය

මහාචාර්ය නන්දා ධර්මරත්න	සභාපති
ඩබ්ලිව්. සුනිල්	අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
පද්මා බණ්ඩාරනායක	අධ්‍යක්ෂ

සම්පාදනය

අනෝමා විජේසිංහ	සහකාර අධ්‍යක්ෂ
එම්. එස්. එම්. ෂිහාම්	පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන නිලධාරී II
සෞම්‍යා වීරසිංහ	තොරතුරු සහකාර III

පිටු සැකැස්ම සහ පිටකවර නිර්මාණය

තනුජා රංගිකා	කළමනාකරණ සහකාර I
--------------	------------------

ප්‍රකාශනය

ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය
 අංක 14, නිදහස් මාවත,
 කොළඹ 07.

දුරකථන : 011 2698847 / 011 2685197
 ෆැක්ස් : 011 2685201
 විද්‍යුත් තැපෑල : biblio@mail.natlib.lk
 වෙබ් අඩවිය : www.natlib.lk

මෙහි ඇතුළත් ලිපිවල අන්තර්ගතය පිළිබඳ වගකීම කර්තෘවරු සතු වේ.

පටුන

පෙරවදන	vii
- මහාචාර්ය නන්ද ධර්මරත්න	
හැඳින්වීම	ix
- ඩබ්ලිව්. සුනිල්	
ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය යටතේ ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනයේ පුනර්ජීවය	1
- එම්. එස්. යූ අමරසිරි	
Bibliographical tradition in Sri Lanka: a glimpse into the past and the present	27
- L. A. Jayatissa	
ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ නියමුවෝ	39
- නාලිනී ද සිල්වා විජයනායක	
Guidelines for the Compilation of National Bibliographies	49
- Dr. G. D. Amarasiri	
2011 – 2015 කාලයේ ප්‍රකාශිත ලිඛිත කෘතිවල දේශීය මාධ්‍යයේ විකාශනයේ පිටුපසින් ලිඛිත කෘතියේ ප්‍රකාශනයේ විකාශනයේ පිටුපසින් (A Bibliometric Study on the Publication of Tamil Books in Sri Lanka: In context of the National Bibliography of Sri Lanka 2011-2015)	59
- K. Kanthappu	
ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය සඳහා MARC21 සවිස්තරාත්මක ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක ආකෘතිය (MARC21 Descriptive Bibliographic Framework - MARC21 DBIB) භාවිතයේ වැදගත්කම	69
- ආචාර්ය ප්‍රියංවතා වනිගසූරිය	
Sri Lanka National Bibliography; the Path Ahead in the Digital Age	85
- Dr. Ruwan Gamage	
The Role of the Bibliographic Control Division in the Process of Compiling the National Bibliography of Sri Lanka	99
- Chandima Wadasinghe	
ශ්‍රී ලංකාවේ ආයුර්වේද සාහිත්‍ය පිළිබඳ ග්‍රන්ථමය අධ්‍යයනයක් (18 සහ 19 වන සියවස්වල ප්‍රකාශිත කෘති)	115
- උදිත අලනකෝන් සහ ආචාර්ය ආර්. ඩී. ආනන්දනිසිස	
A bibliometric study on the science publications in Sri Lanka based on Sri Lanka National Bibliography 2011-2020	125
- Upeksha Kodithuwakku	
ශ්‍රී ලංකාවේ සිංහල භාෂාමය ළමා කතා පොත් ප්‍රකාශනය පිළිබඳ ග්‍රන්ථමය අධ්‍යයනයක් (2018 වසරේ පළ වූ කෘති ඇසුරින්)	137
- උදිත අලනකෝන් සහ ජේ. පී. විපුලරත්න	

පෙරවදන

ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය යනු කිසියම් රටක බිහිවන ග්‍රන්ථ පිළිබඳව ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මකව සකස් කළ ලේඛනයක් ලෙස සරලව හැඳින්විය හැකිය. කෙසේ වුවත් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය පිළිබඳව විවිධ විද්වතුන් ඉදිරිපත් කර ඇති නිර්වචන අධ්‍යයනය කිරීමේ දී එහි විශාල අධ්‍යාපනික, සමාජීය හා සංස්කෘතික වැදගත්කමක් ඇති මූලාශ්‍රයක් බව පැහැදිලි වේ. එම නිර්වචනයන්ට අනුව ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය රටක සංස්කෘතිය නිරූපනය කරන කැඩපතක් ලෙස හඳුන්වා ඇත. එය අධ්‍යයනය කිරීමෙන් යම් අයෙකුට රටක අද්විතීය භාවය පිළිබඳ අවබෝධ කර ගැනීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

රටක කෘෂි කර්මාන්තය හා තාක්ෂණය, විවිධ භාෂාවන්ට අයත් ප්‍රකාශන මගින් එහි සමාජය සකස් වී ඇති ආකාරය, අධ්‍යාපනයේ වැදගත්කම, ඒ ඒ කාල පරිච්ඡේදවල සිටි ප්‍රකට ලේඛකයින්, දේශපාලන, සමාජීය හා ආගමික ප්‍රවණතා ආදී කරුණු රාශියක් පිළිබඳ අවබෝධයක් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය මගින් ලබා ගත හැකිය. ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ආරම්භ කර වසර හැටක් සම්පූර්ණ වීම මෙරට අධ්‍යාපනික, සංස්කෘතික හා සමාජීය වශයෙන් වැදගත් සන්ධිස්ථානයක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය.

ශ්‍රී ලංකාවේ මුද්‍රණ කර්මාන්තයේ ආරම්භයේ සිට වර්තමානය දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ පළවූ ප්‍රකාශන ආවරණය කිරීමට කාලීන හා පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි මගින් හැකියාව ලැබී ඇති අතර එය ඉතා වැදගත් ජාතික කර්තව්‍යයකි. මෙම සුවිශේෂී සංධිස්ථානයේ දී ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ආරම්භයේ සිට මේ දක්වා සම්පාදනය කිරීමට දායක වූ සියලු දෙනාට මගේ ස්තූතිය පුද කරමි.

මහාචාර්ය නන්ද ධර්මරත්න
සභාපති
ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය

හැඳින්වීම

ඕනෑම රටක ජාතික පුස්තකාලයකට පැවරෙන පිළිගත් ප්‍රධාන කාර්යභාරයන් ගණනාවක් ඇත. ජාතික මට්ටමේ ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා පවත්වාගෙන යාම ඉන් එක් ප්‍රධාන කාර්යයකි. ජාතික මට්ටමේ ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා යටතේ ඉටු කෙරෙන එක් වැදගත් කර්තව්‍යයක් නම් රටකුළු බිහිවන ග්‍රන්ථ සම්භාරය ලේඛනගත කිරීමයි. ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය කරනු ලබන්නේ මෙම මූලික අරමුණ ඉටුකර ගැනීම සඳහාය. රටකුළු බිහිවන ග්‍රන්ථ සම්භාරය ලේඛනගත කිරීම වැදගත් ජාතික කර්තව්‍යයකි. බොහෝ රටවල ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන මධ්‍යස්ථානය ලෙස කටයුතු කරනුයේ ජාතික පුස්තකාලයයි. රටක ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන මධ්‍යස්ථානය සඳහා වඩාත් යෝග්‍ය ස්ථානය ලෙස සැලකෙන්නේ ද ජාතික පුස්තකාලයයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන මධ්‍යස්ථානය ලෙස කටයුතු කරන්නේ ද ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයයි. ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය 1962 වසරේ දී ආරම්භ වූ අතර මෙම වසරවන විට වසර හැටක් සම්පූර්ණ වේ. මෙම කාලය තුළ බිහිවන ග්‍රන්ථ සම්භාරය ලේඛනගත කිරීමේ කාර්යය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය මගින් සාර්ථක ලෙස ඉටු කර ගැනීමට හැකියාව ලැබී ඇත.

මීට අමතරව පුස්තකාලවලට, ප්‍රකාශන ආයතනවලට, පර්යේෂකයින්ට හා ප්‍රකාශන ක්‍ෂේත්‍රයේ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ට ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියෙන් ලබාගත හැකි ප්‍රයෝජන ඉමහත්ය. ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය ආරම්භ කර වසර හැටක් සපිරෙන මේ අවස්ථාවේදී එය සම්පාදනය හා සංවර්ධනය සඳහා දායක වූ සියලු දෙනාට මගේ කෘතඥතාව පිරිනමමි.

ඩබ්ලිව්. සුනිල්
අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය යටතේ ජාතික ග්‍රන්ථ විද්‍යාපන පාලනයේ පුනර්ජීවය*

උපාලි අමරසිරි**

සාරාංශය

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට වර්ණවත් සහ සිදුවීම් බහුල ඉතිහාසයක් ඇත. 1963 ආරම්භ වූ මෙම ජාතික ප්‍රකාශනය මේ වන විට දශක පහක කාලයක් සපුරා ඇත. මේ කාලය තුළ ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය එහි වර්ධනයේ අවධි ගණනාවක් පසු කොට, දකුණු ආසියා කලාපයේ ප්‍රධාන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියක් ලෙසත්, ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිකරණයේ මුරගල ලෙසත් තම ස්ථානය තහවුරු කරගෙන ඇත. රටේ ප්‍රධාන සංස්කෘතික ආයතන දෙකක්වන ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව සහ ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය/ජාතික පුස්තකාලය සමඟ ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට දැඩි බැඳීමක් පවතී. ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ පරිණාමයත්, එය මුහුණ දෙන අභියෝග සහ මෙම සංස්කෘතික ආයතන සමඟ එහි ඇති සුවිශේෂ සබඳතාවත් මෙම ලිපියේ කතුවරයා විචාරාත්මකව පරීක්ෂා කර බලයි.

ප්‍රමුඛ පද : ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය, ජාතික ග්‍රන්ථ විද්‍යාපන පාලනය, නීතිමය තැන්පතුව, ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය

* 'Resurgence of national bibliographic control under the National Library of Sri Lanka' මෑයෙන් 'කෘතවේදී : ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය පියදාස රණසිංහ අභිනන්දන ග්‍රන්ථය' මහාචාර්ය පියදාස රණසිංහ පදනම, 2014, රාගම, ප්‍රකාශනයේ පළ වූ ලිපිය. පරිවර්තනය උදිත අලහකෝන්

** හිටපු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය

හැඳින්වීම

ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා රටක ප්‍රකාශනවල සාධකාරී සහ පරිපූර්ණ ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක වාර්තා ප්‍රකාශයට පත් කරයි. එය ජාතියේ ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනයේ මූරගලවන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සහ රටෙහි ප්‍රකාශනවල වෙනත් ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක වාර්තා පළ කරනු ලබයි. රටක සංස්කෘතික උරුමය එමඟින් පිළිබිඹු කරන අතර අනාගත පරම්පරාව සඳහා ඒවා සංරක්ෂණය කරයි.

ජාත්‍යන්තර සංවර්ධනයන්

20 වැනි සියවස මැදභාගයේ සිට පවත්වන ලද ප්‍රධාන අන්තර්ජාතික සමුළු තුනක් ලොව ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවාවන්ගේ ව්‍යුහය සහ පරිණාමය සනිටුහන් කළේය. මෙම සමුළුවල නිර්දේශ නූතන ලෝකයේ ව්‍යවහාර කෙරෙන ගුණාත්මක ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනය සඳහා වගකිව යුතු වේ.

- (1) ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා වර්ධනය පිළිබඳ සමුළුව - 1950
- (2) ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි පිළිබඳ අන්තර්ජාතික සමුළුව - 1977
- (3) ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා පිළිබඳ අන්තර්ජාතික සමුළුව - 1998

ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා වර්ධනය පිළිබඳ සමුළුව-1950 (පැරීසිය)

ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය යනු හුදෙක් ලැයිස්තුවක් පමණක් නොව, රටක් තුළ පළ වූ ලේඛනවල ලියාපදිංචි වීම හැඩ ගත්වන ග්‍රන්ථ නාමාවලි පද්ධතියක් බව මෙම සමුළුව අවධාරණය කර ඇත. එය ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා පිළිබඳ සංකල්පය ලොවට හඳුන්වා දී ඇත. පොත් සහ අනෙක් මූලික මාධ්‍ය පමණක් නොව ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය ද්‍රව්‍ය ද ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට ඇතුළත් විය යුතු බව එය අවධාරණය කළේය. 1950 සමුළුවේ නිර්දේශවලින් එතෙක් භාවිත කළ පැරණි ‘පොත් වෙළෙඳුන්ගේ ලැයිස්තු’ වෙනුවට නවීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට මඟ සැකසීය.

ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි පිළිබඳ අන්තර්ජාතික සමුළුව-1977 (පැරීසිය)

1977 සමුළුව ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා පිළිබඳ සැලකිය යුතු වර්ධනයක් සනිටුහන් කළේය. එහි නිර්දේශ භාවිත කරමින් අන්තර්ජාතික පුස්තකාල සංගම් සංවිධානය (IFLA) 1977 දී “ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන නියෝජිතායතනය සහ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සඳහා මාර්ග දර්ශක” පළ කළේය. මෙම මාර්ග දර්ශක ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට ඇතුළත් විය යුතු ලේඛන සහ අනුගමනය කළ යුතු සුවිකරණ මට්ටම පිළිබඳ පසුබිම සැකසීය. ඒ අනුව ස්වකීය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි ස්ථාපිත කිරීමට හෝ වර්ධනය කිරීමට මෙම නිර්දේශ බොහෝ රටවලට උපකාරී විය.

ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා පිළිබඳ අන්තර්ජාතික සමුළුව-1998 (කෝපන්හේගන්)

ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනයේ දී නීතිමය තැන්පතුවේ වැදගත්කමත් ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන ක්‍රියාකාරකම්වල දී තොරතුරු තාක්ෂණය විසින් ඉටු කරන වැදගත් භූමිකාව හඳුනා ගැනීමත්, 1998 සමුළුවේ දී වෙනත් කරුණු සමඟ අවධාරණය කෙරිණි. එය ප්‍රවර්තන ජාතික නිමවුමේ ආවරණය වෙත විශේෂ අවධානය යොමු කරන ලදී. මෙම නිමවුම යන්නෙන් මූලික, ශ්‍රව්‍ය - දෘශ්‍ය සහ ඉලෙක්ට්‍රොනික ලේඛන ආවරණය අරුත් ගැන්වෙයි.

ඉන්දියානු ආභාසය

විශේෂයෙන් 1940 සහ 1950 දශකවල බොහෝ ක්ෂේත්‍රවල දී ඉන්දියාවේ ආදර්ශය අනුගමනය කිරීම ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රවණතාවක් විය. එහෙයින් 1950 දශකයේ දී ඉන්දියාවේ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ මූලපිරීම් ශ්‍රී ලංකාව වෙත ද ධනාත්මකව බලපා තිබිණි. මුද්‍රණාල සහ පුවත්පත් නියාමනය සඳහා

ද පොත් සහ පුවත්පත්වල පිටපත් සංරක්ෂණය සඳහා ද, එවැනි පොත් සහ පුවත්පත් ලියාපදිංචිය සඳහා ද ඉන්දියාව 1867 අංක 25 දරන පුවත්පත් සහ පොත් ලියාපදිංචි කිරීමේ පනත සම්මත කර ගත්තේය. 1947 නිදහස ලැබීමෙන් පසු සහ 1950 පැරිසියේ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සමුළුවට පසු රටෙහි ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා සංවර්ධනය සඳහා ඉන්දියාව පියවර ගණනාවකට මුල පිරුවේය. 1954 දී පැනච්චි 'පොත් බෙදාහැරීමේ (මහජන පුස්තකාල) නීතිය' අනුව ප්‍රකාශිත පොත්වලින් පිටපත් හතරක් කල්කටාහි ජාතික පුස්තකාලයේ, වෙන්නායිහි (මදුරාසිය) කොන්නිමරා මහජන පුස්තකාලයේ, මුම්බායිහි (බොම්බාය) මධ්‍යම පුස්තකාලයේ සහ නවදිල්ලියේ දිල්ලි මහජන පුස්තකාලයේ තැන්පත් කිරීම ප්‍රකාශකයින්ට අනිවාර්ය කෙරිණි. ජාතික පුස්තකාලයේ තැන්පත් කළ පිටපත ඉන්දියානු ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය සඳහා කල්කටාවේ මධ්‍යම විමර්ශන පුස්තකාලය වෙත යැවීය. වාරසගරා සහ පුවත්පත් ඊට ඇතුළත් කිරීම සඳහා මෙම පනත 1956 දී සංශෝධනය කෙරිණි. 1953 දී පළවූ පුවත්පත් කොමිසමේ නිර්දේශ අනුගමනය කරමින් ඉන්දියාවේ පුවත්පත් රෙජිස්ටාර්වරයාගේ කාර්යාලය ස්ථාපිත කරන ලද අතර 1956 දී එහි ක්‍රියාකාරිත්වය ඇරඹීය.

1958 අගෝස්තු 15 දින ප්‍රථම ඉන්දියානු ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය පළ කරන ලදී. අතිවිශාල බහු භාෂාමය රටකට උරුම පැහැදිලි සංකීර්ණතා සලකා බලන විට මෙය විශිෂ්ට ජයග්‍රහණයක් විය. මෙම දැවැන්ත ව්‍යාපෘතිය පිටුපස සිටි පුද්ගලයා වූයේ නිදහස් ඉන්දියාවේ පුරාවෘත්තිමය ප්‍රථම ජාතික පුස්තකාලයාධිපති බෙලරි ශමන්තා කේසවන් මහතාය. ඔහු 1948 සිට 1963 දක්වා සහ 1970 සිට 1971 දක්වා වාර දෙකක් ඉන්දියානු ජාතික පුස්තකාලයේ ප්‍රධානියා විය. ජාතික පුස්තකාලයාධිපති ලෙස ඔහු ජාතික පුස්තකාලය ගොඩ නැංවීමට සමගාමීව ඉන්දියානු ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය දියත් කිරීම ද සිදු කළේය. ඉන්දියානු ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ඇසැම්, බෙංගාලි, ඉංග්‍රීසි, ගුජරාටි, හින්දි, කන්නඩ්, මලයාලම්, මරාභි, ඔරියා, පන්ජාබ්, සංස්කෘත, දෙමළ, තෙලිගු සහ උර්දු යන භාෂාවලින් ප්‍රකාශිත ප්‍රකාශන ආවරණය කරනු ලබයි. ඉන්දියානු ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ දොරටු වැඩුම අනුස්මරණීය ජයග්‍රහණයක් ලෙස සම්භාවනාවට පාත්‍ර විය. ශ්‍රී ලංකාවේ, විශේෂයෙන් යුනෙස්කෝ ජාතික කොමිසම සහ රාජ්‍ය ලේඛනාගාර දෙපාර්තමේන්තුව වැනි අධිකාරීන් මේ වර්ධනයන් පිළිබඳ දැනුවත්ව සිටි බව නිසැකය.

ඉන්දියාව නව අණ පනත් පැනවීම, නව සංවිධාන ස්ථාපිත කිරීම සහ පවත්නා සංවිධාන ශක්තිමත් කිරීම හරහා ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන ක්‍රියාවලිය විධිමත් කළ ද ශ්‍රී ලංකාවේ මෙවැන්නක් සිදු නොවීය. ජාතික පුස්තකාලයක් සහ පුස්තකාල සංගමයක් නොතිබීම හෝ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන්ගේ වෘත්තීයමය නොවන ප්‍රවේශය ඊට හේතු වන්නට ඇත. ජාතික පුස්තකාලයක් සහ ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන නියෝජිතයන්ගෙන් නිර්මාණය කිරීම නිදහස් ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛතාවන් විය යුතුව තිබිණ. මෙම ආරම්භක අත්වැරදීම නිසා අනතුරුව රටේ ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවාවට සහ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයට ගෙවීමට සිදු වූ මිල අපමණ ය.

ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව සහ ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිමය තැන්පතු නීති

ශ්‍රී ලංකාවේ බ්‍රිතාන්‍ය පාලන සමයේ (1796-1948) පැවති ඉහළම පරිපාලන මධ්‍යස්ථානය වූයේ ප්‍රධාන ලේකම්වරයා යටතේ පැවති ප්‍රධාන ලේකම් කාර්යාලයයි. බ්‍රිතාන්‍යයන්ගේ ආගමනයට පෙර ලංකාවේ වෙරළබඩ ප්‍රදේශ 1640 සිට 1796 දක්වා පාලනය කළ ලන්දේසීන්ගේ පරිපාලන වාර්තා ප්‍රධාන ලේකම් කාර්යාලයට උරුම වී තිබුණි. ඒ අනුව 1796 සිට රාජ්‍ය ලේඛන ආරක්ෂා කිරීමේ හා පවත්වාගෙන යාමේ කාර්යභාරය ප්‍රධාන ලේකම් කාර්යාලය මගින් සිදු කරන ලදී. 1902 වසරේ රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක තනතුර ඇති කරන ලද අතර මෙම නිලධාරියා 1902 සිට 1947 දක්වා ප්‍රධාන ලේකම් කාර්යාලයේ රාජ්‍ය ලේඛන අංශයේ ප්‍රධානියා ලෙස කටයුතු කරන ලදී. 1947 ශ්‍රී ලංකාවට ඩොමීනියන් තත්ත්වය ලැබුණු පසු රාජ්‍ය ලේඛනාගාර දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවන ලදී. එතැන් සිට 1973 වසර දක්වා රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක යටතේ රාජ්‍ය ලේඛනාගාර දෙපාර්තමේන්තුව පැවතුණි. වර්තමාන ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවන ලද්දේ 1972 අංක 48 දරන ජාතික ලේඛනාරක්ෂක නීතිය මගිනි. ආයතන ප්‍රධානියාගේ තනතුරු නාමය ද 'රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක' සිට 'අධ්‍යක්ෂ/ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව' ලෙස වෙනස්

විය. ජාතික ලේඛනාරක්ෂක නීතියට සිදු කරන ලද ප්‍රථම සහ එකම සංශෝධනය, 1981 ජාතික ලේඛනාරක්ෂක (සංශෝධිත) නීතිය මගින් සිදු කෙරිණි. ඒ මගින් එම ආයතනය වෙත ශ්‍රී ලංකාවේ විධායක ජනාධිපති කාර්යාලයේ වාර්තා පිළිබඳ අධිකාරි බලය ද පවරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිමය තැන්පතු නීති බ්‍රිතාන්‍ය පාලන සමයේ දී හඳුන්වා දී ඇත.

(අ) 1839 අංක 5 දරන පුවත්පත් ආඥා පනත

(ආ) 1885 අංක 1 දරන මුද්‍රණකරුවන්ගේ සහ ප්‍රකාශකයින්ගේ ආඥා පනත

(ඇ) 1902 අංක 16 දරන මුද්‍රණාල ආඥා පනත, ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිමය තැන්පතු නීති වේ.

ආරම්භයේ දී මෙම නීති ක්‍රියාත්මක කරලීමේ බලධාරියා වූයේ ප්‍රධාන ලේකම් කාර්යාලයේ පොත් සහ පුවත්පත් පිළිබඳ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා වේ. රාජ්‍ය ලේඛන සහ නීතිමය තැන්පතු යන කාර්යයන් දෙකම ප්‍රධාන ලේකම්වරයා යටතේ තිබීම හැර මෙම විෂයයන් දෙක අතර සෘජු සබඳතාවක් නොමැති බව ආරම්භයේ සිටම පැහැදිලිව පෙනුණි. ප්‍රධාන නීතිමය තැන්පතු නීතිය වන මුද්‍රණකරුවන්ගේ හා ප්‍රකාශකයින්ගේ ආඥා පනත සහ එහි පසුකාලීන සංශෝධන අනුව රට තුළ පළවන සියලුම ප්‍රකාශනවලින් පිටපත් 05 ක් ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ තැන්පත් වේ. ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව මේ අතරින් එක් පිටපතක් තබා ගෙන ඉතිරි පිටපත් හතර, කොළඹ ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව, බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාර පුස්තකාලය (පසුව බ්‍රිතාන්‍ය පුස්තකාලය), 1951 වසරේ සිට පේරාදෙණිය, ලංකා විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලය (වර්තමාන පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලය), 1976 වසරේ සිට ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය (වර්තමාන ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය) වෙත බෙදාහරිනු ලබයි. 1980 දශකයේ මුල් භාගයේ බ්‍රිතාන්‍ය පුස්තකාලය තම තැන්පතු පිටපත ලබා ගැනීම අත්හිට වුවද, ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව තවදුරටත් පිටපත් 05 ම ලබාගෙන අමතර පිටපත තමන් වෙත රඳවා ගනු ලබයි.

මූල දී සඳහන් කළ ලෙස නිදහස ලැබීමට පෙර 1947 වසරේ දී රටට ඩොමීනියන් තත්ත්වය ලැබීමෙන් පසු, මෙතෙක් ප්‍රධාන ලේකම් කාර්යාලය යටතේ පැවති කාර්යයන් ඉටු කිරීම සඳහා දෙපාර්තමේන්තු ගණනාවක් පිහිටුවන ලදී. 1640 වසරේ සිට එක්රැස් වූ රාජ්‍ය ලේඛන ආරක්ෂා කිරීම හා පවත්වාගෙන යාම සඳහා රාජ්‍ය ලේඛනාගාර දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවීම මේ අනුව සිදුවිය. මේ වන විට රට තුළ ජාතික පුස්තකාලයක් හෝ ඉන්දියාවේ මෙන් පුවත්පත් ලියාපදිංචි කිරීමේ විශේෂ අධිකාරියක් පිහිටුවා නොතිබූ බැවින්, රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂකගේ විෂයය සමඟ සෘජු සබඳතාවක් නොතිබුණු පොත් සහ පුවත්පත් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාගේ කාර්යයන් ද රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවට සම්බන්ධ කරන ලදී. රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක අදාළ තැන්පතු නීති මගින් ලැබෙන ප්‍රකාශනවල බලධරයා ලෙස 1951 අංක 18 දරන පනත මගින් ස්ථාපිත කර ඇත. පසුව 1973 අංක 48 දරන රාජ්‍ය ලේඛනාගාර පනත මගින් ප්‍රථම වරට රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂණය පිළිබඳ පුළුල් නීතියක් හඳුන්වා දෙන ලදී.

ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ ආරම්භය

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනය 1963 දී ආරම්භ වූයේ ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ 1962 නොවැම්බර් සහ දෙසැම්බර් කලාප ප්‍රකාශයට පත් වීමත් සමඟය. යුනෙස්කෝ ජාතික කොමිසමේ සහ රාජ්‍ය ලේඛනාගාර දෙපාර්තමේන්තුවේ ආරාධනය මත බ්‍රිතාන්‍ය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ හිටපු සංස්කාරක ඒ. ජේ. වෙල්ස් මහතාගේ පැමිණීම මෙම කාර්යයට පදනම් වූ පෙර සිදුවීම විය. වෙල්ස් මහතාගේ පැමිණීමේ අභිප්‍රාය වූයේ 'ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියක් සම්පාදනය කිරීමේ දී රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක සමඟ සහයෝගීතාව' සඳහාය. මේ අනුව ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි කාර්යාලය රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ නොව පේරාදෙණියේ ලංකා විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලයේ ස්ථාපිත කරන ලදී.

වාර්තාවලට අනුව පවත්නා තත්ත්වය සැලකිල්ලට ගනිමින් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි කාර්යාලය විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලයේ පිහිටුවීමට යෝජනා කරන ලද්දේ වෙල්ස් මහතා විසිනි. ඇතැම්

විට මෙම නව කර්තව්‍ය සඳහා නුවරඑළිය රාජ්‍ය ලේඛනාගාර දෙපාර්තමේන්තුවට ප්‍රමාණවත් ඉඩකඩ හෝ අවශ්‍ය පහසුකම් නොතිබීම ඊට හේතු වන්නට ඇත. වෙල්ස් මහතාට සහ රාජ්‍ය ලේඛනාගාර දෙපාර්තමේන්තු බලධාරීන්ට පැවති විකල්පයන් වූයේ අනෙකුත් තැන්පතු පිටපත් ලැබෙන ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලයේ හෝ ජාතික කෞතුකාගාර පුස්තකාලයේ මෙම කාර්යාලය ස්ථාපිත කිරීමය. විශාල එකතුව සහ හොඳින් සංවිධිත පුස්තකාලය, සුවිකරණයේ සහ වර්ගීකරණයේ පුහුණු පුස්තකාලයාධිපතින් සිටීම, භාෂා සාහිත්‍ය සහ වෙනත් ශික්ෂණයන්ගේ ප්‍රවීණත්වය සහිත විද්වතුන් ඇතුළු සරසවියේ ශාස්ත්‍රීය පසුබිම, සුවපහසු කාර්යාල පහසුකම්, දර්ශනීය පරිසරය සහ ප්‍රසන්න කාලගුණය ආදී බොහෝ වාසි සලකා බලමින් වෙල්ස් මහතා ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලයට ආකර්ෂණය වන්නට ඇත. මෙම කාලයේ දී විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලය ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ විදේශයන්හි පළ වූ ප්‍රකාශන සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් අත්පත් කර ගත් අතර රටෙහි ප්‍රමාණවත් ප්‍රකාශන නොමැතිවීම තුළ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට මෙම සම්පත් භාවිත කළ හැකි විය. අග නගරයෙහි පිහිටා තිබීමට අමතරව ජාතික කෞතුකාගාර පුස්තකාලය ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලය සමඟ සැසඳීමේ දී අනෙක් වාසි සහගත තත්ත්ව නොසැපයීය. මෙය තාවකාලික සැලසුමක් බවත් ජාතික පුස්තකාලය ස්ථාපිත කළ විට ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි කාර්යාලය ජාතික පුස්තකාලයට මාරු කළ යුතු බවත් වෙල්ස් මහතා අවධාරණය කළේය.

ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

වෙල්ස් මහතා 1962 සැප්තැම්බරයේ සිට 1963 පෙබරවාරි දක්වා මාස පහක් ශ්‍රී ලංකාවේ ගත කළේය. ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ සහාය ඇතිව ජේරාදෙණිය ලංකා විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලයේ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි කාර්යාලය ස්ථාපිත කළ ඔහු එහි වැඩ කටයුතු ඇරඹීය. ඔහු ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ ආරම්භක සංස්කාරක, සහකාර ලේඛනාරක්ෂක එන්. අමරසිංහ මහතා එම කාර්යය සඳහා පුහුණු කරන ලද අතර ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනය සම්බන්ධයෙන් විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලයේ පුස්තකාලයාධිපති සහ තවත් ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර පුස්තකාලයාධිපතින් දෙදෙනෙකුට මූලික පුහුණුව ලබා දුණි. මෙහි සැලසුම වූයේ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනයේ දී විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලයාධිපති එස්. සී. බ්ලොක් මහතාගේ සහ අනෙක් ජ්‍යෙෂ්ඨ පුස්තකාල වෘත්තීයවේදීන් දෙදෙනාගේ සහාය ලබා ගැනීමය. මෙම පුස්තකාලයාධිපතින්ට වර්ගීකරණය සහ සුවිකරණය මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රකාශන පිළිබඳව අවබෝධයක් පැවති හෙයින් මෙය යහපත් කළමනාකරණ තීරණයක් විය. ඉන්පසු වෙල්ස් මහතා සහ අමරසිංහ මහතා 1962 නොවැම්බර් සහ දෙසැම්බර් ආචරණයවන ද්වි මාසික ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ පළමු කලාප හතර සහ 1963 ජනවාරි සහ පෙබරවාරි ආචරණයවන පළමු මාසික කලාප දෙක සඳහා අත්පිටපත් සූදානම් කළහ. ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ 1962 නොවැම්බර්/දෙසැම්බර් කලාප, ප්‍රධාන ව්‍යාපෘතිය ඇරඹීමට පෙර නියාමක ව්‍යාපෘතියක් ලෙස සිදුකළ බව පෙනේ. ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය නිල වශයෙන් 1963 ජනවාරි කලාපයත් සමඟ ඇරඹිණි. එය "ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය වෙළුම 1 අංක 1" යනුවෙන් නම් කෙරිණි. මෙම සියලුම කලාප ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද්දේ 1963 පෙබරවාරි අවසානයේ වෙල්ස් මහතා ලංකාවෙන් නික්ම යාමෙන් පසුවය.

1963 වසරේ දී ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි කාර්යාලයේ ප්‍රධාන ජයග්‍රහණය වූයේ 1963 ජනවාරි - මාර්තු කාලය ආචරණයවන ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ 1-3 වෙළුම් පළ කිරීමය. අමරසිංහ මහතා ලන්ඩන්හි පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන සහ ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනය පුහුණුව සඳහා 1963 සැප්තැම්බරයේ රටින් පිට විය. ඔහු යාමට පෙර ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ තවත් කලාප කීපයක් සම්පාදනය කර පළ නොකිරීමට හේතු පැහැදිලි නැත. ඔහුගේ පිටව යාමත් සමඟ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි කාර්යාලයේ ක්‍රියාකාරකම් අඩපණ විය. සිදුවූ දේ පිළිබඳ පසු දැක්මක දී දිස්වනුයේ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සංස්කාරකවරයා සඳහා පුහුණු අවස්ථාව පමණට වඩා කලින් පැමිණි බව සහ එය එහි ආරම්භක අවධියේ දී හොඳින් සැලසුම් කළ ව්‍යාපෘතිය අවුල් කළ බවය. ව්‍යාපෘතියේ සාර්ථකත්වය සහතික කිරීමට සංස්කාරකවරයා සඳහා වෘත්තීය පුහුණුවේ වැදගත්කම සැබවින්ම වෙල්ස් මහතා අවධාරණය කළේය. එවකට ලෝකයේ සිටි හොඳම ග්‍රන්ථ නාමාවලිකරුගෙන්

ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනයට අවශ්‍ය පුහුණුව ලබා ගැනීමට අමරසිංහ මහතා වාසනාවන්ත වූ අතර බාධාවකින් තොරව මෙම ආරම්භක මෙහෙයුම අවම වශයෙන් තවත් වසරක් හෝ දෙකක් අධීක්ෂණයට පවත්වා ගෙන යාමට අවකාශ සැලසිය යුතුව තිබිණි. ඇතැම් විට යුනෙස්කෝ ජාතික කොමිසම සහ වෙල්ස් මහතා මෙම ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ පමණකට වඩා උද්යෝගමත් වූ අතර මෙම නව කාර්යයට සහාය වීමට හැකි සෑම දෙයක් ම කිරීමට ඔවුන්ට අවශ්‍ය වූවා විය හැක. හේතුව කුමක් වුවත් එය ආරම්භක අවධියේම මෙහෙයුම අවුල් කිරීමට ගත් වැරදි කළමනාකරණ තීරණයක් විය. ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි ව්‍යාපෘතිය රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ තිබිය දී වූ මෙම ආරම්භක පසුබෑම මුළුමනින්ම යළි සකසා ගැනීමට කිසිවිටෙකත් එය සමත් නොවීය. ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ 1963 වසරේ ඉතිරි කලාප රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ පළ නොවීය. ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ප්‍රකාශයට පත් වීම බෙහෙවින් අස්ථිර බවට පත් වූ අතර මෙම කාලය තුළ එය කිසිවිටෙකත් කාලීනව නිකුත් නොවීය. මාසික කලාප, ත්‍රෛමාසික හෝ වාර්ෂික කලාප ලෙස නියමිත කාලයට වඩා බොහෝ කල් පසු වී පළ කෙරිණි.

1963 සැප්තැම්බර් නොව 1964 සැප්තැම්බර් මස පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා යාමට ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සංස්කාරකවරයාට සිදුවන විකල්ප දසුනක හැකියාවක් කෙනෙකුට පරිකල්පනය කළ හැකිය. එය ඔහුගේ නික්ම යාමට පෙර 1963 කලාප 12 සහ අවම වශයෙන් 1964 කලාප 6ක් සම්පූර්ණ කිරීමට සංස්කාරකවරයාට සහ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි අංශයට අවසරය සැපයිය හැකිව තිබිණි. 1963 කලාප සම්පූර්ණ කිරීමෙන් පසු වෙල්ස් මහතා අපේක්ෂා කළ පරිදි 1964 පළමු භාගයේ දී 1963 සම්පූර්ණ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය පළ කිරීම එතරම් අභියෝගයක් නොවීය හැකිව තිබිණි. නව ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ කලාප 12ක් හෝ 18ක් ද, 1963 සම්පූර්ණ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ද ඇතැම් රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවට, රටේ විද්වතුන්, ප්‍රකාශකයන්, පොත් වෙළඳුන්, පර්යේෂකයන්, ප්‍රතිපත්ති සැලසුම්කරුවන් සහ ජනතාව අතර මෙම ප්‍රකාශනය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමක් නිර්මාණය කිරීමට ඉතාමත් සාර්ථක ප්‍රචාරක ව්‍යාපාරයක් දියත් කළ හැකිව තිබිණි. මෙම ආරම්භක සාර්ථකත්වයට ඉලක්ක ජනගහනයෙන් සැලකිය යුතු කොටසකගේ අවධානය ලබා ගත හැකිව තිබිණි. එමගින් තිරසාර පදනමක් මත මෙම ව්‍යාපෘතිය ස්ථාපිත කරන අතරතුර රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි කාර්යාලය, ලංකා විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලය, යුනෙස්කෝ ජාතික කොමිසම සහ අනෙක් හවුල්කරුවන් සඳහා ද ප්‍රචාරයක් සහ කීර්තියක් අත් කර දිය හැකිව තිබිණි. නොගැලපෙන කාලයකදී ශිෂ්‍යත්වය ලබා දීමේ හා අනුමත කිරීමේ ඉදිරි දැක්මකින් තොර මෙම තීරණය නිසා රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව මෙන්ම ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි අංශය ද මෙම අවස්ථාවන් සියල්ල අහිමි කර ගත්තේය.

පුද්ගලාන්තක කිසිවක් නොපැවති හෙයින් ආරම්භක කාලවකවානුව තුළ දී මෙම ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ ප්‍රචාරක ව්‍යාපාරයක් නොවීය. මෙම වැදගත් ජාතික ව්‍යාපෘතියට සුදුසු ප්‍රසිද්ධියක් වෙනුවට එය ගැටලුකාරී කාර්යයක් බවට පත් වූ අතර පසු අවස්ථාවක දී ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය විසින් යළි ජීවය ලබා දෙන තෙක් එය ඉලක්ක කණ්ඩායම් බොහොමයක් නොදන්නා අප්‍රකට ව්‍යාපෘතියක් ලෙස පැවතිණි. මෙයට ප්‍රතිවිරුද්ධව ඉන්දියානු ග්‍රන්ථ විඥාපන කාර්යාලය, ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය පළ කිරීම සාර්ථකව දියත් කර තිබූ අතර ආරම්භක අවධියේ දී එය ප්‍රමාදයකින් හෝ බාධාවකින් තොරව නිකුත් කෙරිණි. භාෂා 14ක ප්‍රකාශන සමඟ කටයුතු කිරීමේ දී සංකීර්ණතා රැසක් පැවතිය ද මෙම ප්‍රකාශනයේ දෙවන වර්ෂයේ දී ප්‍රමුඛ විද්වතුන් විසින් එය ලෝකයේ වඩාත් සාර්ථක ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන ව්‍යාපෘතියක් ලෙස සම්භාවනාවට පාත්‍ර කෙරිණි. එය සඳහා සුදුසු පුළුල් ප්‍රචාරයක් ඊට ලැබුණු අතර ආරම්භක සාර්ථකත්වයට පසු කිසි විටෙකත් ආපසු බැලීමක් සිදු නොවීය.

සංස්කාරකවරයා නොමැති ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි ව්‍යාපෘතිය අධීක්ෂණය ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ පුස්තකාලයාධිපති එස්. සී. බ්ලොක් මහතාට පැවරිණි. කෙසේ වෙතත් මෙම වැඩ පිළිවෙළ අපේක්ෂිත අයුරින් ක්‍රියාත්මක නොවූ අතර 1964 මුල් භාගය වනතෙක් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි කාර්යාලයේ කාර්ය ඇතහිට පැවතිණි. 1964 දී තවත් සහකාර ලේඛනාරක්ෂකවරයෙකු වූ එන්. ටී. එස්. ඒ. සේනාධීර මහතාට (එතුමා පසුව ජේරාදේණිය විශ්වවිද්‍යාලයට සම්බන්ධ වී එහි පුස්තකාලයාධිපති තනතුරට පත් විය) ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ වැඩ කටයුතු පැවරිණි. ඔහු 1963 ඉතිරි කලාපවල සම්පාදන

කටයුතු වෙනුවට 1964 දෙවන කලාපයෙන් සිය කාර්යය ඇරඹිය. මෙම අසාමාන්‍ය පියවර සඳහා හේතුව පැහැදිලි නැත. පශ්චාත් උපාධි පුහුණුව සම්පූර්ණ කිරීමෙන් පසු අමරසිංහ මහතා 1964 අග භාගයේදී ග්‍රන්ථ නාමාවලි කාර්යාලයේ රාජකාරියෙහි භාර ගත්තේය. වෙල්ස් මහතාගේ අපේක්ෂාවට ප්‍රතිවිරුද්ධව 1964 දී ග්‍රන්ථ නාමාවලි කාර්යාලය පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ සිට අගනුවරට යාබද නුගේගොඩ අලුතින් ස්ථාපිත විද්‍යාර්ථය විශ්වවිද්‍යාලයට ගෙන යන ලදී. එහෙයින් ජාතික පුස්තකාලය ස්ථාපිත කරන තෙක් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි කාර්යාලය පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය තුළ පවත්වා ගෙන යාමේ වෙල්ස් මහතාගේ සිහිනය නිමා විය. ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි කාර්යාලය පමණක් නොව රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ සමස්ත කාර්යාලයම නුවරඑළියේ සිට නුගේගොඩට මාරු කෙරිණි. ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි කාර්යාලය සිය දෙපාර්තමේන්තුව තුළම පැවතීම එය පාලනයට පහසුවක් බව රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවට සිතෙන්නට ඇත. පේරාදෙණියට සමාන පහසුකම් නොපැවතිය ද එය තවත් විශ්වවිද්‍යාලයක් තුළ ස්ථානගතවීම නිසා යළිත් විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලයකට සහ ශාස්ත්‍රීය පරිසරයකට ප්‍රවේශය ඊට ලැබී තිබිණි. ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදන කටයුතුවල අවුල් සහගත බව, සත්කාරකයාටද එයට ඇති ආකර්ෂණය හීන වීමට හේතු වූ බැවින් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි කාර්යාලය මාරුවීම පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලයට සැනසිලි දායක පුවතක් වූ බව සිතිය හැක.

ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ ප්‍රථම සංස්කාරකවරයා වූ අමරසිංහ මහතා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි කාර්යාලයෙන් සහ රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ඉවත්ව 1969 දී දෙහිවල කනිෂ්ඨ විශ්වවිද්‍යාල ආයතනයට එක් විය. එහි ස්වල්ප කලක් සිටි ඔහු පසුව පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලයට එක් වූ අතර අනතුරුව කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ අභිනවයෙන් පිහිට වූ පුස්තකාල විද්‍යා අධ්‍යයනාංශයේ ප්‍රධානියා බවට පත් විය. ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනය පිළිබඳ වෘත්තීය පුහුණුවක් ලබා සිටි එකම පුද්ගලයා ඔහු බැවින් මෙයින් පැහැදිලිව ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි මෙහෙයුමේ සමස්ත කාර්යමණ්ඩලය තුළ විශාල රික්තයක් නිර්මාණය කෙරිණි. රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කාර්යමණ්ඩල හිඟය නිසා ඔහු යටතේ මෙම කාර්ය අධ්‍යයන කළ සහ අවශ්‍ය පුහුණුව ලද ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරියකු එහි නොවීය. අංශයේ අනෙක් කාර්යමණ්ඩලය සමන්විත වූයේ සහායක කාර්ය පමණක් කළ හැකි ලිපිකරුවන් සහ යතුරු ලියන්නන්ගෙනි. ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ ප්‍රථම ස්මරණීය යුගය සම්පූර්ණ කරමින් 1973 අප්‍රියෙල්හි දී ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි කාර්යාලය රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ සිට ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය වෙත මාරු කෙරිණි. මෙම කාලය වන විට රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි අංශය 1962 නොවැම්බර් සිට 1972 අප්‍රියෙල් දක්වා ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ප්‍රකාශයට පත් කර තිබිණි. 1963 අප්‍රියෙල් - දෙසැම්බර් ආවරණයවන කලාප පළ නොකෙරිණි.

රටෙහි ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ආරම්භ කිරීමේ ගෞරවනීය ප්‍රසංශාව රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවට හිමි වේ. පෙරදී සාකච්ඡා කළ පරිදි, එය මෙවන් වැදගත් ජාතික ව්‍යාපෘතියක් සඳහා කෙනෙකු අපේක්ෂා කළ ආරම්භය නොවීය. ජාතික පුස්තකාලයක් නොපැවතිය දී පවා එය අනුස්මරණීය කාර්යයක් බවට පත් කිරීමට අවශ්‍ය අනෙක් පහසුකම් ඊට තිබිණි. ව්‍යාපෘතියේ ආරම්භක ව්‍යාකූලත්වය, අනතුරුව ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ප්‍රකාශනයේ අඛණ්ඩ ප්‍රමාදය සහ අවසන් වශයෙන් පුහුණුව ලත් එකම නිලධාරියා අහිමි වීම රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවට දැඩි පහරක් වන්නට ඇත. එබැවින් 1973 දී මෙම ගැටලුකාරී ව්‍යාපෘතිය ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයට පැවරීම ඔවුන්ට සතුටට වැඩි යමක් ගෙන දෙන්නට ඇත. රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි ව්‍යාපෘතිය ගැන පර්යේෂණයක නියැලීමෙන් පසු මහාචාර්ය පියදාස රණසිංහ (2002) නිගමනය කරනුයේ “මෙම සමස්ත කාලය (1963-1973) තුළ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ප්‍රකාශයට පත් කිරීම පිළිබඳව සැඟිමකට පත්විය නොහැක. මෙම ප්‍රකාශනය පළ කිරීමේ ප්‍රමාදය වසර 1 සිට වසර 5 දක්වා පරාසයක පැවතිණි. මෙම කාලය පුරාම මෙම ප්‍රකාශනයේ ආවරණ කාල පරාසය මාස 1 සිට මාස 3 දක්වා විවිධත්වයෙන් යුක්ත විය. සමහර විට එය වාර්ෂික කලාපයක් ලෙස ද පළ කෙරිණි. මෙම ප්‍රමාදය බෙහෙවින් දීර්ඝ වූ බැවින් මෙය තවදුරටත් ප්‍රවර්තන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියක් නොව පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියක් විය. ප්‍රකාශනයේ මුද්‍රණ ගුණාත්මකභාවය පහළ වැටුණු අතර එය අවසන් වූයේ රෝනියෝ ක්‍රමයෙන් මුද්‍රිත බාල ප්‍රකාශනයක් ලෙසිනි”.

1973 - 1989 ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය යටතේ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

1973 අප්‍රියෙල්හි දී ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි කාර්යාලය ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය වෙතට මාරු කිරීම ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ප්‍රකාශනයේ කැපී පෙනෙන හැරවුම් ලක්ෂ්‍යයක් සනිටුහන් කළේය. එය නැවත නිවහනට පැමිණීමක් නැතහොත් දරුවා හදාවඩාගත් දෙමාපියන්ගෙන් ජීව විද්‍යාත්මක දෙමාපියන් වෙතට පත් කිරීමක් වැනි විය. ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ ජාතික පුස්තකාල කමිටුව, ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ විෂය පථය යටතට පත්වීම වෙනුවෙන් පෙනී සිට තිබිණි. 1972 සැප්තැම්බර් මස දී ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය විසින් කරන ලද ඉල්ලීමකට අනුව අධ්‍යාපන අමාත්‍යවරයා මෙම ගැටලුව සාකච්ඡා කිරීමට රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක, ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ සභාපති සහ අධ්‍යක්ෂ සමඟ රැස්වීමක් කැඳවීය. එහි දී පොත් සහ පුවත්පත් ලියාපදිංචි කිරීමේ අංශය සහ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි අංශය යන දෙකම රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ සිට ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයට මාරු කරන මෙන් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය ඉල්ලා සිටියේය. කෙසේ වෙතත් පොත් සහ පුවත්පත් ලියාපදිංචි කිරීමේ කාර්ය ඉටු කිරීමට අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය සතුව නොමැති බවත්, ඒ සඳහා අදාළ අණපනත් සංශෝධනය කිරීම අවශ්‍ය බවත් පෙන්වා දෙමින් රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂකවරයා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි අංශය පමණක් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයට පැවරීමට එකඟ විය. නීතිමය තැන්පතු නීතිවල සහ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ කටයුතු අතර සමීප සබඳතාවක් පවත්නා බවත් බොහෝ රටවල මෙම කාර්ය දෙකම ජාතික පුස්තකාල අධිකාරීත්වය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන බවත්, ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩල නිලධාරීන් පෙන්වා දුන් විට ජාතික පුස්තකාලය ස්ථාපිත කිරීමෙන් පසු මෙම ඉල්ලීම යළි සලකා බැලීමට එකඟතාව පළ කෙරිණි. අදාළ මාරු කිරීම පිළිබඳ අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකාව අමාත්‍යවරයා විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද අතර 1973 වසරේ දී එය අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලදී. අදාළ අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයට ප්‍රතිවිරුද්ධව රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව, යුනෙස්කෝ ජාතික කොමිසම විසින් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි කාර්යාලයට පරිත්‍යාග කළ රෝනියෝ යන්ත්‍රය, යතුරුලියන යන්ත්‍ර සහ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය වෙනුවෙන් වෙන් කළ ඉතිරි මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන භාර දී නොමැති බවට ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ සභාපතිවරයා 1973 සිය පරිපාලන වාර්තාවේ දී පැමිණිලි කළේය. එමෙන්ම ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය වෙතට මාරු කර ඇත්තේ ග්‍රන්ථ නාමාවලි කාර්යාලයේ සිටි සභායක කාර්යමණ්ඩල සාමාජිකයින් සිව් දෙනාගෙන් තිදෙනකු පමණක් බව ද ඔහු සඳහන් කළේය. ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය කර ප්‍රකාශයට පත් කිරීම ආරම්භයේ දී ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයට ද අභියෝගයක් විය. එවකට ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයට සිටියේ අධ්‍යක්ෂ සහ සහකාර අධ්‍යක්ෂවරු දෙදෙනෙකුගෙන් සමන්විත වෘත්තීය කාර්යමණ්ඩල සාමාජිකයන් තිදෙනකු පමණි. එම සහකාර අධ්‍යක්ෂවරුන් දෙදෙනා පුස්තකාල සේවා අංශය සහ පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ මහනුවර කාර්යාලය භාරව කටයුතු කළහ. ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ ආරම්භක සංස්කාරකවරයා වූ අමරසිංහ මහතාගේ සේවය අර්ධ කාලීන පදනමක් මත ලබා ගැනීම මගින් මෙම මූලික ගැටලුව විසඳා ගැනිණි. ඒ වන විට ඔහු කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ පුස්තකාල විද්‍යා අධ්‍යයනාංශයේ ප්‍රධානියා ලෙස සේවය කරමින් සිටියේය.

නව ලක්ෂණ

1975 මාර්තු මාසයේ කේ. එස්. ජයකුරු මහත්මිය (පසුව කේ. එස්. පීරිස් මහත්මිය) බඳවා ගැනීමත් සමඟ මණ්ඩලයේ සහකාර අධ්‍යක්ෂ/ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි ස්ථීර තනතුර සම්පූර්ණ කෙරිණි. ඇයට ලන්ඩන් විශ්වවිද්‍යාලයේ පුස්තකාල විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ඩිප්ලෝමාවක් තිබූ අතර මෙම පත්වීමට පෙර ඇය ග්‍රන්ථ විඥාපන විමර්ශන අංශය ඇතුළු ලන්ඩන්හි වෙස්මිනිස්ටර් පුස්තකාල ජාලයේ වසරක කාලයක් සේවය කර තිබිණි. මගේ විමසුමට පිළිතුරු සපයමින් ඇය මෙසේ ලිවීය. "මගේ එක් කාර්යයක් වූයේ බ්‍රිතාන්‍ය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට අනුව ප්‍රධාන පුස්තකාලයේ සහ සියලුම ශාඛාවලින් ලැබෙන පාඨක ඉල්ලීම් පරීක්ෂා කිරීම, අදාළ ප්‍රකාශනයේ

බ්‍රිතාන්‍ය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි අංකය, නිවැරදි ග්‍රන්ථ නාමය, නිවැරදි කර්තෘ නාමය යනාදිය හඳුනාගැනීමය. මේ සඳහා පැය ගණනක් පැරණි බ්‍රිතාන්‍ය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සුවිශාල වෙළුම් සහ ප්‍රවර්තන බ්‍රිතාන්‍ය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සතිපතා සහ මාසික කුඩා කලාප පෙළින් පෙළ පරීක්ෂා කිරීමට සිදු විය. එහෙයින් මා හට බ්‍රිතාන්‍ය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සමඟ බෙහෙවින් සමීප බවක් ඇති විය.”

ඇය 1977 දක්වා වසර දෙකක් ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සංස්කාරක ලෙස සේවය කළාය. මෙම කාලය තුළ නව මෙන්ම පරීක්ෂණාත්මක ලක්ෂණ ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට එක්වනු දැකිය හැකිය. වර්ගීකෘත ගොනුවල දාම ක්‍රියාපටිපාටියේ නවීකරණය, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස විෂය අනුක්‍රමණිකාවේ වෙනස්කම්, වාර්ෂික අනුක්‍රමණිකා එකතු කිරීම, ප්‍රකාශකයන්ගේ ලැයිස්තුව ඇතුළත් කිරීම, ඇගයීමේ ඇමරිකානු සුවිකරණ නීති සංග්‍රහය 1967 (බ්‍රිතාන්‍ය සංස්කරණය) සහ ඩිවි දශම වර්ගීකරණය (18 සංස්කරණය) අනුගත කිරීම, අකාරාදී අනුක්‍රමණිකා අංශයට පෙර වර්ගීකෘත අංශය සහිතව පිළිවෙළ වෙනස් කිරීම, ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ විදේශයන්හි පළ වූ ප්‍රකාශන ඇතුළුව නීතිමය තැන්පතු නීතියෙන් පරිබාහිර ද්‍රව්‍ය ඇතුළත් කිරීම යනාදිය 1975-1977 කාලවකවානුව තුළ හඳුන්වා දුන් නව ලක්ෂණ අතරින් කීපයකි. හඳුන්වා දුන් නව ලක්ෂණ බොහොමයක් ගුණාත්මක බවින් යුක්ත වුවද දාම ක්‍රියාපටිපාටියේ නවීකරණය වැනි ඇතැම් ලක්ෂණ බොහෝ විවේචනයන්ට ලක් විය. ඇය ද තම අත්වැරද්ද පිළිගනිමින් මෙසේ පාපොච්චාරණයේ යෙදිණි. “එවකට බ්‍රිතාන්‍ය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ භාවිත කළ PRECIS ක්‍රමය අනුකරණය කරමින් ම විසින් සැකසූ PRECIS ක්‍රමයක් හඳුන්වා දීම මා කළ අපරීක්ෂාකාරී වරදක් බව කරුණාකර සටහන් කරන්න. බ්‍රිතාන්‍ය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ PRECIS පර්යාය පද කෝෂයක් තිබූ බව වටහා ගැනීමට සිහියක් මට නොවීය.” මෙම කලාප 1975(1-3) ආරම්භ වී 1977 අංක 2 කලාපය දක්වා දිවෙන මෙම යුගය ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ රැඩිකල් සහ ශීඝ්‍ර වෙනස්කම් සිදු වූ යුගයක් ලෙස සැලකිය හැකි බව රණසිංහ (2002) සඳහන් කළේය. එහෙත් මෙම වෙනස්කම් එතරම් කාලයක් නොපැවතිණි. “1975න් පසු හඳුන්වා දුන් ඇතැම් වැදගත් ලක්ෂණ අතහැර දැමීම අනුවණ තීරණයක් බව” ඔහු නිගමනය කළේය. ජයකුරු මහත්මිය 1977 පැරීසියේ පැවති අන්තර්ජාතික ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සමුළුවට සහභාගි වූ අතර එම සමුළුවෙන් පසු බ්‍රිතාන්‍ය කවුන්සලය සංවිධානය කළ දෙසතියක සංචාරයක් සඳහා එක්සත් රාජධානියට ගියාය. එහිදී ඇයට ඉර්ලා ලන්ඩන් කාර්යාලයේ ඩොරති ඇන්ඩර්සන් මහත්මිය, බ්‍රිතාන්‍ය පුස්තකාලයේ ග්‍රන්ථ විශ්ලාපන සේවා අංශයේ ජෝන් සෝයර් මහතා සහ ඉන්දියානු කාර්යාල පුස්තකාලයේ ඩෝසන් මහත්මිය මුණ ගැසිණි. “ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සුවිකරණය වර්ධනය වී තිබූ බව ඇය නිරීක්ෂණය කළේ යැයි ඩෝසන් මහත්මිය පැවසූ අතර, එයින් මා උද්දාමයට පත් විය. සෝයර් මා හට බ්‍රිතාන්‍ය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ නව සංවර්ධනයන් පෙන්වීය. වඩාත් රුචික සම්මුඛ සාකච්ඡාව පැවතියේ ඩොරති ඇන්ඩර්සන් සමඟය. ඇය කල්තබාම මගේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය බලා තිබූ අතර අගනා උපදෙස් ලබා දුන්නාය. සිංගප්පූරු ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය අනුගමනය කරන්න යන්න එවන් එක් උපදෙසක් විය.” ජයකුරු මහත්මිය තම මතකය අවදි කළේ එලෙසය. නොබෝ කලකින් ඇය ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයෙන් ඉවත් වූ නිසා අලුතින් ලබා ගත් දැනුම භාවිත කිරීමට ඇයට නොහැකි විය. විෂය පිළිබඳ ඇගේ උද්‍යෝගයත්, නව ලක්ෂණ හඳුන්වා දීමේ දී ඇය ප්‍රදර්ශනය කළ ධෛර්යයත්, මෙම කාලය තුළ ඇය අත්පත් කර ගත් දැනුවත්භාවයත්, පැරීසි සමුළුවට සහභාගිවීමත් සලකා බැලීමේ දී ඇයගේ නික්ම යාම ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට බරපතල පහරක් වූ බව නිසැකය.

1977-1990 දක්වා කාලයෙහි සංස්කාරකවරුන් ගණනාවක් සිටි අතර ධනපාල ගුණසේකර මහතා, පද්මා වික්‍රමසිංහ මහත්මිය සහ නාලිනී ද සිල්වා මහත්මිය ඒ අතර විය. 1975-1977 කාලයේ ඇතැම් ලක්ෂණ අතහැර දැමීම සහ යළි පැරණි ප්‍රතිපත්ති වෙත ආපසු පැමිණීම, 1977 ජයකුරු මහත්මිය ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයෙන් ඉවත් වීමේ සහ එන්. අමරසිංහ මහතා 1976 ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ අධ්‍යක්ෂක තනතුරට පත් වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පැහැදිලි කළ හැකිය. ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ ආරම්භක සංස්කාරකවරයා වූ අමරසිංහ මහතා 1977 සිට 1988 දක්වා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ කටයුතු මෙහෙය විය. ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක විස්තරය සඳහා අන්තර්ජාතික ප්‍රමිති ග්‍රන්ථ විස්තරය (ISBD) අනුගත කිරීම (1978), ඇගයීමේ

ඇමරිකානු සුවිකරණ නීති සංග්‍රහයේ දෙවන සංස්කරණය අනුගත කිරීම (1978), තනි අකාරාදී අනුපිළිවෙලක් තුළ කර්තෘ, ග්‍රන්ථනාම, ග්‍රන්ථ මාලා සහ විෂය සංලේඛ දැක්වීම මගින් අකාරාදී අනුක්‍රමණිකාව වර්ධනය කිරීම (1982) සහ ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක විස්තරයට අන්තර්ජාතික ප්‍රමිති ග්‍රන්ථ අංකය (ISBN) එක් කිරීම මෙම යුගය තුළ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට හඳුන්වා දුන් ප්‍රධාන වර්ධනයන් විය.

ජාතික පුස්තකාලයේ සමාරම්භය

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ සමාරම්භය ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා ඇතුළු සියලු පවත්නා සේවාවන්හි පුනර්ජීවයක් ඇති කළේය. අවිනිශ්චිත කාලවකවානුවකට පසු 1989 දී සම්භාවනීය සහ සුප්‍රකට පුස්තකාලයාධිපතිනියක වූ ඊශ්වරී කොරයා මහත්මිය ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ සභාපති තනතුරට පත් විය. අධ්‍යක්ෂ අමරසිංහ මහතා 1988 දී ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයෙන් ඉවත් වූ අතර 1989 දී අධ්‍යක්ෂවරයා ලෙස මා පත් කරනු ලැබීය. සැලකිය යුතු ප්‍රමාදයකින් පසු 1988 දී නව ජාතික පුස්තකාල ගොඩනැගිල්ල සම්පූර්ණ කරන ලද අතර 1990 දී ජාතික පුස්තකාලය විවෘත කරන ලදී. වසර දෙකක පරතරය ගෘහභාණ්ඩ සහ උපකරණ ලබා ගැනීමටත් අභ්‍යන්තර සැලසුම්කරණය, පුස්තකාල ද්‍රව්‍ය සංවිධානය ඇතුළු ඉතිරි කාර්ය සම්පූර්ණ කිරීමටත් යොදා ගැනිණි. 1990 අප්‍රියෙල්හි දී ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය විවෘත කිරීම පොදුවේ ශ්‍රී ලාංකීය පුස්තකාල ප්‍රජාවගේත් විශේෂයෙන් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ කාර්යමණ්ඩලයෙන් දිගුකාලීන සිහිනයක් සැබෑවීමක් විය. සුදුසු වාසස්ථානයක් නොමැති වීම නිසා පෙර දශක දෙක තුළ දැඩි දුෂ්කරතාවලට මුහුණ දුන් කාර්යමණ්ඩලයට මෙය බෙහෙවින් හැඟුම්බර නිමේෂයක් විය. ලොව අනෙකුත් කුඩා සහ මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ ජාතික පුස්තකාල පිළිබඳ හැදෑරීමෙන් සහ ජාතික පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ ප්‍රමුඛ විද්වතුන්ගේ ලේඛන විග්‍රහ කිරීමෙන් පසු ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ කාර්යයන් හඳුනාගෙන ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ කටයුතු, ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලයේ කාර්යයන් සහ ජාතික පුස්තකාලයේ කාර්යයන් ලෙස අංශ දෙකකට බෙදන ලදී. අලුතින් නිර්මාණය කළ පාඨක සේවා, ප්‍රතිග්‍රහණ සහ ප්‍රලේඛන සේවා අංශ ජාතික පුස්තකාලය නිර්මාණය සඳහා ඒ වන විට පැවති තොරතුරු තාක්ෂණ, ග්‍රන්ථ නාමාවලි සහ සංරක්ෂණ යන අංශවලට එක් කෙරිණි. පුස්තකාල සංවර්ධන, පුස්තකාල අධ්‍යාපන හා පුහුණු, ප්‍රකාශන, මුදල් සහ පරිපාලන අංශ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය යටතේ පැවැතිණි.

ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා ප්‍රතිසංවිධානය

ජාතික පුස්තකාලය ගොඩ නැංවීමෙන් පසු අප අවධානය යොමු කළ ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍රයක් වූයේ ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන අංශයයි. ඓතිහාසික හේතු මත ජාතික එකතුව, ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව සහ රටේ ඇතැම් ප්‍රමුඛ පුස්තකාල ඇතුළු බොහෝ ආයතන අතර විසිරී පැවතීම නිසා පරිපූර්ණ ජාතික එකතුවක් නව ජාතික පුස්තකාලයට නොමැති බව ආරම්භයේ සිටම අපි වටහා ගෙන සිටියෙමු. සමස්ත ජාතික එකතුව, ජාතික පුස්තකාලය යටතට ගැනීමට උත්සාහ කිරීම සාර්ථක සහ ප්‍රායෝගික නොවන බවද අපි දැන සිටියෙමු. ස්වකීය එකතුවෙන් වෙන් වීමට කිසිවෙකුටත් අවශ්‍ය නොවීම එක් හේතුවකි. නොවිය හැකි ලෙස අනෙකුත් ජාතික එකතුන් ලැබුණද ඒවා සියල්ල තැන්පත් කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් ඉඩකඩක් ජාතික පුස්තකාලයේ නොවීය. එහෙයින් නව ජාතික පුස්තකාලය යටතේ ඉහළ ගුණාත්මක බවින් යුතු ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා දියත් කිරීමටත්, ජාතික ප්‍රකාශන නිකුතුව පිළිබඳ විශිෂ්ට ද්විතීයික මූලාශ්‍ර පද්ධතියක් ගොඩ නැංවීමටත් අපේක්ෂා කෙරිණි. ජාතික එකතුව එක් කිරීමට උත්සාහ කිරීමට වඩා ජාතික එකතුවේ ඇති නිධානයන් අනාවරණය කර ගැනීමට පර්යේෂකයන්ට සහාය වීම වැදගත් බව අපි නිවැරදිව නිගමනය කළෙමු. මෙම තීරණය පසුකාලීනව ජාතික පුස්තකාලයට බෙහෙවින් කීර්තිය ගෙන ආ තාර්කික සහ ඉදිරි දැක්මකින් යුත් පියවරක් විය. ප්‍රකාශනයේ ප්‍රමාදය හැරුණු කොට ශක්තිමත් තත්ත්වයකින් යුත් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි ව්‍යාපෘතියක් අපට උරුම විය. කෙසේ

වෙතක් එහි වැඩිදුර වර්ධනයන් අවශ්‍ය විය. පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි ව්‍යාපෘතිය මීට කලකට පෙර නිල වශයෙන් ආරම්භ කෙරුණද එයට ශක්තිමත් පදනමක් හෝ දිගුකාලීන සැලැස්මක් නොවීය.

වාර සඟරා, පුවත්පත්, සමුළු, සම්මන්ත්‍රණ, රජයේ ප්‍රකාශන වැනි ජාතික සාහිත්‍ය නිමවුමේ අනෙක් ක්ෂේත්‍ර ආවරණය කිරීමට තවමත් අපේක්ෂාවක් නොවීය. අපි සමස්ත ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන කාර්යයන් ආවරණය කිරීමට

- 1) ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන අංශය සහ
- 2) ප්‍රලේඛන සේවා අංශය යනුවෙන් අංශ දෙකක් නිර්මාණය කිරීමට තීරණය කළෙමු.

“ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන අංශය” යන නාමය එහි පුළුල් වගකීම නිරූපණය කිරීමට “ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන අංශය” යනුවෙන් වෙනස් කරන ලදී. අලුතින් නිර්මාණය කළ ප්‍රලේඛන සේවා අංශයේ කාර්යය වූයේ පුවත්පත්, සමුළු, සම්මන්ත්‍රණ, රජයේ ප්‍රකාශන සහ ජාතික සාහිත්‍යයේ වෙනත් විශේෂ ක්ෂේත්‍ර සමඟ කටයුතු කිරීමය.

කාර්ය මණ්ඩලය

මෙම මෙහෙයුමට නායකත්වය දීමට අපට දක්ෂ සහ අත්දැකීම් සහිත ජ්‍යෙෂ්ඨ කාර්යමණ්ඩල සාමාජිකයින් ගණනාවක් සිටීම වාසනාවක් විය. නාලිනී ද සිල්වා මහත්මිය (1990-1992), අමරා නානායක්කාර මහත්මිය (1993-1995) සහ (2004-2008), කමලා කන්දප්පු මෙනවිය (1993 ඔක්තෝබර් සිට 1994 අගෝස්තු දක්වා) (වැඩබලන), ඩබ්. එස්. පුනාවර්ධන මහතා (1995-1997) සහ උදිත අලහකෝන් මහතා (1998-2004) කාලවල වගකීම් දරමින් සහ කැපී පෙනෙන දායකත්වයක් සපයමින් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි අංශයේ ප්‍රධානත්වය දැරූහ. කමලා කන්දප්පු මෙනවිය 1980 සිට ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ දෙමළ අංශය තනිව සම්පාදනය කළ අතර 2008 විශ්‍රාම ගන්නා තෙක් එහි ඉංග්‍රීසි අංශය සහ ශ්‍රී ලංකා වාර සඟරා ලිපි අනුක්‍රමණිකාව සම්පාදනයට ද සහාය විය.

මෙම නිලධාරීන් බොහෝ දෙනෙක් ආරම්භක අවධියේ සිටම ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ සේවය කළ අතර විවිධ අසීරු තත්ත්වයන් යටතේ පවා එය සමඟ වෙලී ආයතනයට ඉමහත් අවනත බවක් ගොඩ නංවා තිබිණි. වර්තමාන අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ඩබ්ලිව්. සුනිල් මහතා ද ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි අංශයේ කැපී පෙනෙන භූමිකාවක් ඉටු කළේය. ඔහු අංශයේ අනෙක් ව්‍යාපෘතිවලට සහාය වෙමින් 1990 දශකයේ මැද භාගයේ සිට ශ්‍රී ලංකා වාර සඟරා ලිපි අනුක්‍රමණිකාවේ වගකීම දැරීය. පසුව වර්තමාන අංශ ප්‍රධාන වන්දිමා වාදසිංහ මහත්මිය 1998 දී අංශයට සම්බන්ධ වූ අතර 2008 අංශ ප්‍රධාන බවට පත් වීමට පෙර පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සහ සාධිකාරී ගොනු සම්පාදන ව්‍යාපෘතියට සහාය දුන්විය. ශ්‍රීමා කටුගම්පල මෙනවිය, කේ. විමලාමිඛිකා මෙනවිය සහ වන්දන සෙනෙවිරත්න මහතා විවිධ ආකාරවලින් අංශ ප්‍රධානට සහාය වෙමින් අංශයේ වැදගත් භූමිකා ඉටු කළහ.

අලුතින් පිහිට වූ ප්‍රලේඛන සේවා අංශයේ ප්‍රධානියා වූයේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ තවත් ප්‍රවීණයෙකු වූ වෙනෙස නොබලා දැඩි කැපවීමකින් සේවයේ නියුතු ජාතකී ප්‍රනාන්දු මෙනවියයි. ඇය 1990 සිට 2003 විශ්‍රාම යාම දක්වා ප්‍රලේඛන සේවා අංශයේ ප්‍රධානියා වූ අතර ඉහළ ගුණාත්මක බවින් යුත් ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති ගණනාවක වගකීම දැරීය. මෙම කාලය තුළ ඩබ්. මුතුගල මහතා, වම්පිකා ද සිල්වා මහත්මිය, පද්මා බණ්ඩාරනායක මහත්මිය, වරුණි ගඟබඩආරච්චි මහත්මිය, සුනේත්‍රා කාරියවසම් මහත්මිය සහ ශ්‍රීමා සූරියබණ්ඩාර මහත්මිය ඇතුළු ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරීන් ගණනාවක් විසින් ඇයට අගනා සහායයක් ලබා දිණි. ජ්‍යෙෂ්ඨ කාර්යමණ්ඩල හිඟය නිසා ඔවුන් අංශයෙන් අංශයට මාරු කිරීමට සිදු වූ හෙයින් ඇතැම් නිලධාරීන්ට අංශයක සිටීමට සිදු වූයේ කෙටි කාලයක් පමණි. පුවත්පත් ලිපි අනුක්‍රමණිකාව සම්පාදනය වැනි ඇතැම් ව්‍යාපෘතිවලට සැලකිය යුතු මිනිස් බලයක් අවශ්‍ය වූ හෙයින් කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ පුස්තකාල සහ විඥාපන විද්‍යා අංශයෙන් පිට වූ සිසුන් ඒ සඳහා යොදා ගැනිනි.

ජාතික පුස්තකාලය සඳහා නව කාර්යමණ්ඩල තනතුරු සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් ලැබීම නිසා විවිධ ශික්ෂණවලින් නව සහකාර පුස්තකාලයාධිපතින් ගණනාක් බඳවා ගැනීමට අපට හැකි විය. ඔවුන් ජ්‍යෙෂ්ඨ කාර්යමණ්ඩලයේ මධ්‍යම මට්ටමේ තනතුරුවලට පත් කර පරිපූර්ණ සේවාස්ථ පුහුණුවක් ලබා දෙන ලදී. කාර්යමණ්ඩලයට දේශීය හෝ විදේශීය වශයෙන් අත්‍යවශ්‍ය පුහුණුව ලබා දීමට ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය උපරිම උත්සාහය ගන්නා ලදී. විදේශීය පුහුණු අවස්ථා යම් තරමකට සීමා සහිත වුවත් කාර්යමණ්ඩලයේ සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් මෙම ප්‍රයත්නයෙන් ප්‍රතිලාභ ලැබීය. ආරම්භයේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ කාර්යමණ්ඩලය සඳහා විදේශීය පුහුණුව සැපයීමේ දී යුනෙස්කෝව සහ බ්‍රිතාන්‍ය කවුන්සලය පෙරමුණ ගත්හ. යුනෙස්කෝව සුළු පුහුණු අවස්ථා අඛණ්ඩව සැපයූව ද, යම් පැහැදිලි කළ නොහැකි හේතුවක් නිසා 1980 දශකයේ අග භාගයේ සිට බ්‍රිතාන්‍ය කවුන්සලයේ කිසිදු සහායක් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයට නොලැබිණි. මෙම ආයතනය පුහුණුව සඳහා අනෙක් පුස්තකාල ක්ෂේත්‍රවලට අඛණ්ඩ සහාය සැපයූව ද පුහුණුව අත්‍යවශ්‍ය වූ ජාතික පුස්තකාලයට එය ලබා නොදීම අවධානය යොමු කිරීමට තරම් අපූර්ව දෙයකි. වාසනාවට යම්කාක් දුරකට මෙම හිඬුස පියවීමට USIS, ලෝක බැංකුව, විදේශීය රාජ්‍යයන් ඇතුළු තවත් අන්තර්ජාතික සංවිධාන ගණනාවකින් සහාය ලබා ගැනීමට ජාතික පුස්තකාලයට හැකි විය.

නව කළමනාකරණ ව්‍යවහාර

අපි ගුණාත්මක කාර්යමණ්ඩල කළමනාකරණයක් වෙත විශේෂ අවධානය යොමු කළ අතර පවරන ලද කාර්යය සඳහා ඔවුන්ගෙන් උපරිම දායකත්වයක් ලබා ගැනීමට තැත් කළෙමු. “ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය ගොඩ නැංවීම අනුරාධපුරයේ රුවන්වැලි මහා සෑය ඉදි කිරීමට සමාන වේ” යන්න අපගේ නව ආදර්ශ පාඨය විය. ජාතික පුස්තකාලය ස්ථාපිත කිරීමේ ගෞරවනීය බව සහ උත්කෘෂ්ඨ බව අවධාරණය කිරීමට මෙම සම්භාවනීය ජාතික සංකේතය යොදා ගැනිණි. උත්තම ගුණයකින් යුතුව වෙහෙස වී වැඩ කිරීමේ වැදගත්කම පිළිබඳ පණිවුඩය සැපයීමට කාර්යමණ්ඩල රැස්වීම්, සාකච්ඡා යනාදියේ දී මෙය යළි යළිත් ප්‍රකාශ කෙරිණි. රුවන්වැලි මහා සෑයේ අලංකාර ඡායාරූපයක් තවමත් අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාගේ කාර්යාලයේ බිත්තියේ එල්ලා තිබේ. බහු ආගමික සමාජයක දී මෙවන් උදාහරණයක් භාවිත කිරීම එතරම් සුදුසු නොවන බව පසු දැක්මක දී දිස් වුවද, එහි පණිවුඩය සැමට ප්‍රබල මෙන්ම පැහැදිලි එකක් විය.

මැනවින් සකසන ලද වාර්ෂික සැලසුම් සහ උපායමාර්ගික සැලසුම් කාලීනව ඉදිරිපත් කරන ලද අතර ඒවා මගින් ආයතනයේ සියලු අංශ සහ ව්‍යාපෘතිවල කාර්යය මෙන්ම ඉලක්ක පැහැදිලිව හඳුනා ගැනිණි. ජ්‍යෙෂ්ඨ කාර්යමණ්ඩලයට වගකීම් පවරන ලද අතර, ඔවුන්ට අවම මැදිහත්වීමක් සහිතව වැඩකටයුතු කර ගෙන යාමට නිදහස ලබා දිණි. රාමුවෙන් පිටත සිතා ගැටලුවලට විසඳුම් සෙවීමට ඔවුන් දිරිමත් කෙරිණි. පළමු වසර කීපය තුළ ඔවුන්, ස්වකීය අභියෝග සහ ලොව අනෙක් ජාතික පුස්තකාලවල අත්දැකීම් උපුටා දක්වමින් එකී අභියෝග ජය ගැනීමට ඔවුන් කටයුතු කරන ආකාරය පැහැදිලි කරමින් ජ්‍යෙෂ්ඨ කාර්යමණ්ඩල රැස්වීමේ දී පර්යේෂණ පත්‍රිකා ඉදිරිපත් කරන ලදී. වගකීම් මඟහර යාම සහ සියල්ල ඉහළ කළමනාකාරීත්වය වෙත යොමු කිරීමේ යම් ප්‍රවණතාවක් මුලදී පැවතිණි. මෙවන් ආකාරයේ වර්ධනයකට අවකාශ දිය නොහැකි බවටත් සියලු නිලධාරීන් තම තනතුර සහ ජ්‍යෙෂ්ඨත්වයට අනුව වගකීම් දරිය යුතු බවටත් ජ්‍යෙෂ්ඨ කාර්යමණ්ඩලය දැනුවත් කෙරිණි. අනවශ්‍ය සහ කාලය අපතේ හරින ලිපිගොනු යොමුවීම් අධෛර්යමත් කෙරිණි.

ඉහළ කළමනාකරණයේ උපදෙස් අවශ්‍ය සැබෑ ගැටලුවක් පවතින විට අංශ ප්‍රධානියා හෝ අධීක්ෂණ නිලධාරී හුදෙක් ලිපි ගොනුව ඉහළට එවීමට වඩා ගැටලුව විශ්ලේෂණය කර ගත හැකි විසඳුම් යෝජනා කිරීම අවශ්‍ය විය. එසේ නොවුණහොත් ලිපිගොනුව විවේචනාත්මක සටහනක් සමඟ ආපසු යැවේ. මෙය පසුපස පැවති තාර්කිකත්වය වූයේ සියල්ල මධ්‍යගත කිරීමට වඩා සැවොම වගකීමෙන් සහ අධිකාරීත්වයෙන් සවිබල ගැන්වීමය. අවශ්‍ය සම්පත් සහ මඟ පෙන්වීම් සහිතව සියලු ව්‍යාපෘතිවලට ඉලක්ක දින ලබා දිණි. ඔවුන්ගෙන් අපේක්ෂිත කාර්ය සහ අංශය තුළ ඔහු හෝ ඇය කරමින් සිටි භූමිකාව සහ පුළුල් වශයෙන් එය ආයතනයේ ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති සහ සැලසුම්වලට සම්බන්ධවන ආකාරය සැවොම දැන සිටියහ. කාර්යාල කළමනාකරණයේ දී සාමාන්‍යයෙන්

ලිපිගොනුවලින් 80%ක් අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් කාර්යාලයේ දී නිදහස් කරන ලද අතර, සභාපතිවරයා වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද්දේ 20%ක් පමණ ප්‍රමාණයකි. කාර්යය සහ තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය කඩිනම් කිරීමට ලිපි ගොනුවලින් බහුතරය පැය කීපයක් හෝ උපරිම දින භාගයක් ඇතුළත නිදහස් කිරීමට කටයුතු කරන ලදී.

මාසික ප්‍රගති සමාලෝචන රැස්වීමේ දී සෑම අංශයකම ක්‍රියාකාරකම් අධීක්ෂණයට ලක් වූ අතර එහි දී ගැටලු සහ බාධක හඳුනා ගැනිණි. පෙර මාසයේ ප්‍රගති වාර්තාව අංශ ප්‍රධානියා විසින් ඉදිරිපත් කිරීම අවශ්‍ය වූ අතර ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරණය විසින් එය ප්‍රවේසමෙන් පරීක්ෂා කර කාර්යමණ්ඩල රැස්වීමේ දී සාකච්ඡාවට බඳුන් කෙරිණි. සියලු අනවශ්‍ය පරිපාලන බාධක ඉවත් කෙරිණි. කාර්යමණ්ඩලයට ගෞරවයෙන් එහෙත් තදින් සලකනු ලැබූ අතර ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක වීමේ ප්‍රමාද සඳහා වූ දුබල සමාවට කරුණු ඉදිරිපත් කිරීම් පිළිගැනීමක් හෝ ඊට ඉඩදීමක් සිදු නොවීය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස තමන්ට නියම වූ කාර්ය සම්පූර්ණ කිරීමෙන් තොරව මාසික ජ්‍යෙෂ්ඨ කාර්යමණ්ඩල රැස්වීම්වලට සහභාගී වීමට කිසිවෙක් කැමැත්ත නොදැක්වීය. නව අභියෝගවලට මුහුණ දීමට සිය අදහස් හා නව උපායමාර්ග ඉදිරිපත් කිරීමට සියලු අංශ ප්‍රධානීන් දිරිමත් කරන ලද අතර ඒවා සාකච්ඡා කර අනුමත කෙරිණි. මාසික ජ්‍යෙෂ්ඨ කාර්යමණ්ඩල රැස්වීම් සටහන් ප්‍රවේසමෙන් වාර්තාගත කර කාර්යමණ්ඩලය අතර බෙදා හැරිණි. 1989 සිට 2008 දක්වා අප අනුගමනය කළ රටාව මෙයයි. මාගේ අනුප්‍රාප්තිකයන්ද මෙයම අනුගමනය කරනු ඇතැයි මම සිතමි. අංශයේ කාර්යයන් පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමට සියලු අංශ ප්‍රධානීන් අංශයේ කාර්යමණ්ඩලය සමඟ මාසික රැස්වීමක් පැවැත්වීම අවශ්‍ය විය. මෙය ජ්‍යෙෂ්ඨ කාර්යමණ්ඩල රැස්වීමට තරමක් දුරට සමාන විය. ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ ආරම්භක අවධිය පිළිබඳ පර්යේෂණයේ යෙදීමට උනන්දුවක් දක්වන අනාගත පර්යේෂකයන්ට ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩල ලේඛනාගාරයේ තැන්පත් කර ඇති මෙම වාර්තා සටහන් මාහැඟි නිධානයකි.

මෙම කරුණු සඳහන් කළේ ආත්ම වර්ණනාව පිණිස නොව ජාතික පුස්තකාලයේ ආරම්භක යුගය තුළ සැබවින්ම සිදු වූ දෙය පැහැදිලි කිරීමටය. මෙහි ගෞරවය විවිධ වගකීම් උරුමක දරාගත් කාර්ය මණ්ඩලයේ සියල්ලන්ට හිමි විය යුතුය. මොවුන්ගෙන් ඇතැමෙක් මේ වන විට විශ්‍රාමිකය. සමහරු වෙනත් ආයතනවල ඉහළ තනතුරු දරන අතර තවත් අය ජාතික පුස්තකාලයේ සහ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ තවමත් සේවය කරති. ඔවුන් යම් දිනෙක මෙම කාලවකවානුව පිළිබඳ තම අත්දැකීම් බෙදා හදා ගනු ඇතැයි මම අපේක්ෂා කරමි. සාකච්ඡා කළ මෙම කළමනාකරණ පියවර ඕනෑම කෙනෙකුට අනුගමනය කළ හැකි සරල මූලික ශිල්ප ක්‍රම විය. කාර්යමණ්ඩලයෙන් උපරිම ඵල ලබා ගැනීමටත්, නෞකාව එහි ඉලක්ක වෙත ළඟාවීම සඳහා මෙහෙයවීමටත් ඒවා උපකාරී විය. ජාතික පුස්තකාලය ගොඩනැගීමේ මෙම ඓතිහාසික කාර්ය සපුරා ගත හැකි එකම මාර්ගය සැලසුම් සහගත ක්‍රමවේදාත්මක සහ විධිමත් ආකාරයෙන්, සැබවින්ම වෙහෙස වී වැඩ කිරීම බව අපි දැන සිටියෙමු. 1737-1962 කාලය ආවරණය වන පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි ව්‍යාපෘතිය වැනි ඇතැම් අභියෝග දැවැන්ත මූලපිරීම් බව පෙනිණි. ප්‍රමාණවත් සම්පත් නොමැතිව මෙවන් සුවිශාල ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක නොකරන මෙන් ඇතැම් ජ්‍යෙෂ්ඨ වෘත්තීයවේදීහු පවා අපට අවවාද කළහ. එක් දැවැන්ත ව්‍යාපෘතියක් පමණක් නොව මෙවන් දැවැන්ත ව්‍යාපෘති කීපයක් සමගාමීව ක්‍රියාත්මක කිරීමේ හැකියාව අප සතු බවට විශ්වාසයක් ආරම්භක සාර්ථකත්වයෙන් පසු අපට තිබිණි.

සාමකාමී, සුසංගත යුගය

අපට තිබුණු අනෙක් ප්‍රධාන වාසිය වූයේ ජාතික පුස්තකාලය ආරම්භ කිරීමෙන් පසු දිගු සාමකාමී සහ සුසංගත කාලවකවානුවක් පැවතීමය. කාර්යාල ඉඩකඩ මද වීම, මූල්‍ය හිඟය සහ පුහුණුව ලත් කාර්යමණ්ඩලයේ අඩුව අතීතයේ පැවති පොදු දුෂ්කරතා විය. ඇතැම් විට සෑමට දුෂ්කර ජීවිතයක් ගෙන දෙමින් විවිධ ස්ථානවල එකවර කාර්යාල දෙකක් හෝ තුනක් පවත්වාගෙන යාමට ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයට සිදු විය. අවසානයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු අවසන් වීමට පෙර 1982 වත්මන් පරිශ්‍රය වෙත කාර්යාලය ගෙන ගිය විට ඉදිකිරීම් මධ්‍යයේ වැඩ බිමක සේවය කිරීමේ ඉමහත් දුෂ්කරතාව අප සෑම අත් විඳි තිබිණි. නව ජාතික පුස්තකාලය විවෘත කිරීමත් සමඟ මෙම සියලු

දුෂ්කරතා අතුරුදන් විය. තරමක් දුරට බාධාකාරී වූ තවත් ලක්ෂණයක් වූයේ සංවිධානයේ ඉහළම නිලධාරීන් දෙදෙනා අතර නිරන්තර එකඟ නොවීම් ඇතිවීමය. එය ආයතනයේ කාර්යසාධනයට දැඩිව බලපෑවේය. මණ්ඩලයේ ඉහළම කළමනාකරණ තනතුරු දෙක වූයේ සභාපති සහ අධ්‍යක්ෂ (පසුව අධ්‍යක්ෂක ජනරාල්) තනතුරුය. මෙම දෙදෙනාම පූර්ණකාලීන නිලධාරීන් වූ අතර ඔවුන්ටම ආවේණික ප්‍රබලතා තිබිණි. සභාපති, ආයතනයේ ප්‍රධානියා ලෙසත් අධ්‍යක්ෂ/අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ආයතනයේ වෘත්තීය ප්‍රධානියා ලෙසත් කටයුතු කළහ. 1980 දශකයේ මුල්භාගයේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ පරිපාලන ක්‍රියාපටිපාටි සහ කාර්යමණ්ඩල තනතුරු විමර්ශනයට පැමිණි පරිපාලන උපදේශකවරයකුට අනුව “පාර්ශව දෙකම අන්‍යෝන්‍ය සහයෝගයෙන් කටයුතු නොකළහොත් මෙම ද්විත්ව අධිකාරී තත්ත්වය අර්බුදයට අවසර පතක් වේ”. අවාසනාවන්ත ලෙස මෙම ජ්‍යෙෂ්ඨ විධායකයන් දෙදෙනා අතර නිරන්තර එකඟ නොවීම් 1989ට පෙර කාලයේ පොදු ලක්ෂණයක් විය. එය කාර්යමණ්ඩලයේ කාර්යසාධනයට මෙන්ම විත්ත දෛර්‍යයට ද අහිතකර අයුරින් බලපෑවේය.

ඔවුන් හැමවිටම දඬු කරගත් බවක් මෙයින් අදහස් නොවේ. කෙසේ වෙතත්, මෙම එකඟ නොවීම් ආයතනයේ කටයුතුවලට බාධා කරමින් වරින් වර දිස් විය. මාගේ පූර්වගාමීන් දෙදෙනාම සේවයෙන් ඉවත් වූයේ ඉහත කී තත්ත්වයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඇති වූ අහිතකර වාතාවරණයන් යටතේය. වාසනාවකට මගේ නිල කාලය තුළ (1989-2008) මෙම ගැටලුව මුළුමනින්ම විසැකි ගිය අතර ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරීන් දෙදෙනා අතර වූ ප්‍රධාන එකඟ නොවීමක් මතකයට නංවා ගැනීමට පවා මට නොහැකිය. පාර්ශව දෙකම එකිනෙකාට ගරු කළ අතර, ප්‍රධාන තීරණ සියල්ලම ගන්නා ලද්දේ එකිනෙකාගේ හා අවශ්‍ය අවස්ථාවල ජ්‍යෙෂ්ඨ කාර්ය මණ්ඩලයේ මෙන්ම පාලක මණ්ඩලයේ උපදෙස් ලබා ගනිමින් මිත්‍රශීලී පරිසරයක් තුළය. මෙම කාලය තුළ ආයතනයේ සභාපති තනතුරේ කටයුතු කළ ඊශ්වරී කොරයා මහත්මිය (1989-1994), හෙන්රි සමරනායක මහතා (1994-2001), මහාචාර්ය තිස්ස කාරියවසම් මහතා (2002-2004), ඩබ්ලිවු. ඒ. අබේසිංහ මහතා (2004-2005), සහ ඊ. ඒ. සමරසිංහ මහතා (2006-2010) යන සමාජශීලී පෞරුෂයන්ට මෙහි වැඩි ගෞරවය හිමි විය යුතුය. ආයතනයේ කටයුතු අනවශ්‍ය බාධාවලින් තොරව මනාව සිදු කරගෙන යාමට අවශ්‍ය වටපිටාව මින් සැපයුණි.

ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි උපදේශක කමිටුව

අපි ආයතනයේ නව ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සඳහා වෘත්තීය සහාය ලබා ගැනීමට පුස්තකාල හා තොරතුරු විද්‍යා ක්ෂේත්‍රයේ විශේෂ අංශවල විශේෂඥයන් සොයමින් සිටියෙමු. මෙම සන්දර්භය තුළ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ උපදේශක කමිටු ක්‍රමය බෙහෙවින් ප්‍රයෝජනවත් විය. ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා උපදේශක කමිටුවේ ප්‍රධානත්වය සඳහා අපගේ පැහැදිලි තේරීම වූයේ (දැනට ජ්‍යෙෂ්ඨ මහාචාර්ය) පියදාස රණසිංහ මහතාය. 1990 දශකයේ මුල් භාගයේ ඔස්ට්‍රේලියාවේ නිව්සවුන් වෙල්ස් සරසවියට ඉදිරිපත් කළ ඔහුගේ පශ්චාත් උපාධි පර්යේෂණයේ තේමාව වූයේ “ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය : ඓතිහාසික සහ විවාරාත්මක අධ්‍යයනයක්” යන්නය. එය මේ දක්වා මෙම විෂය පිළිබඳ පවත්නා හොඳම පර්යේෂණය බව මාගේ අදහසයි. ඉන්පසු ඔහු මෙම විෂය පිළිබඳ අධ්‍යයන පර්යේෂණ කරමින් ලේඛනයේ යෙදිණි. ඔහුගේ ලිපි පුස්තකාල හා විඥාපන විද්‍යා සඟරාවල ප්‍රකාශයට පත් විය. එමෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ සහ විදේශයන්හි සම්මන්ත්‍රණ සැසි වාර්තාවල පළ කෙරිණි. මෙයට අමතරව ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවාවන්හි විශේෂඥයකු බවට පත් වීමට අවශ්‍ය මූලික ගුණාංග මහාචාර්ය රණසිංහට තිබිණි. ඔහුගේ ප්‍රථම උපාධිය සිංහල භාෂාව හා සාහිත්‍ය පිළිබඳ වීමත්, සිංහල ශබ්දකෝෂ කාර්යාලයේ සේවා පළපුරුද්දත්, ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් සහ දේශීය දැනුම පිළිබඳ ඔහුගේ දීර්ඝකාලීන උනන්දුවත්, ඊට අමතරව කැලඹිය විශ්වවිද්‍යාලයේ දිගුකලක් ඉගැන්වීම සහ පර්යේෂණ කිරීම පිළිබඳ පළපුරුද්දත් මෙම සන්දර්භය තුළ අතිශය වැදගත්කමකින් යුක්ත විය. 1990 දී ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය ඔහු ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා උපදේශක කමිටුවේ සාමාජිකයෙකු සහ සභාපතිවරයා ලෙස පත් කරන ලදී.

කාර්යයේ දුෂ්කර බව පිළිබඳ තැකීමකින් තොරව උපදේශක කමිටුවලින් ඉදිරිපත් කළ සෑම වැදගත්

යෝජනාවක්ම ඉටු කිරීමට කළමනාකරණ පාර්ශ්වයෙන් අපි සහතික වුණෙමු. සමහර අවස්ථාවල ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය එක් වරකට එක් නව ව්‍යාපෘතියක් පමණක් සිදු කිරීමට උපදේශක කමිටුවලට අවශ්‍ය වුවද, ඇතැම් වැදගත් ව්‍යාපෘති අනාගත දිනකට කල් දැමීමට වඩා ව්‍යාපෘති කීපයක් සමගාමීව ක්‍රියාත්මක කිරීමට කළමනාකරණ පාර්ශ්වයෙන් අපි අදිටන් කළෙමු. සාමාන්‍යයෙන් උපදේශක කමිටු, ත්‍රෛමාසිකව රැස් වුවද තාක්ෂණික ගැටලු පිළිබඳ මහාචාර්ය රණසිංහ මහතාගෙන් නිරන්තරයෙන් උපදෙස් ගැනීමට ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා අංශය පුරුදුව සිටියේය. කමිටුවලින් උපරිම ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීමට උපදේශක කමිටුවල ලේකම්වරු ලෙස කටයුතු කළ අංශ ප්‍රධානීන් දිරිමත් කෙරිණි. කමිටු රැස්වීමට පෙර ඔවුන් සියලු තාක්ෂණික ගැටලු හඳුනා ගත් අතර ඒ පිළිබඳව කමිටු සාමාජිකයන් කල් තබා දැනුවත් කෙරිණි. කමිටුව විසින් නිර්දේශ කළ විසඳුම් නොපමාව වාර්තා කළ අතර අවසන් තීරණ ගැනීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා කළමනාකරණය වෙත යොමු කෙරිණි. නිගමනයකට පැමිණීමට පෙර ගැටලුව ගැඹුරින් අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා ඇතැම් විට විශේෂ අනු කමිටු පත් කෙරිණි. ඇතැම් උපදේශක කමිටු සාමාජිකයන් නිතිපතා රැස්වීම්වලට සහභාගි නොවූ විට හෝ කමිටුවේ ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ උනන්දුවක් නොදක්වූ විට ඔවුන් වෙනුවට වෙනත් අය පත් කෙරිණි. බොහෝ අවස්ථාවල උපදේශක කමිටුවල සභාපතිත්වය දරන ලද්දේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ සාමාජිකයකු හෝ ක්ෂේත්‍රයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ වෘත්තීයවේදියෙකු විසිනි. ආයතනය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ ස්වකීය දැනුවත්භාවය වර්ධනය කිරීමට ව්‍යාපෘති කමිටු සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ සාමාජිකයකු සම්බන්ධ කිරීමට අප උත්සාහ කළෙමු. වෙනත් ක්ෂේත්‍රවලින් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට පැමිණෙන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල සාමාජිකයන්ට ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනය, ප්‍රලේඛනය සහ ජාතික පුස්තකාලයේ වෙනත් විශේෂ ක්‍රියාකාරකම් බොහොමයක් අවබෝධ කර ගැනීම අසීරුවීම ස්වාභාවිකය. මෙම ක්‍රියාකාරකම්වල සක්‍රීයතාව මහාචාර්ය රණසිංහගේ (2000) පිළිගැනීමට ලක් විය. “1990 මුල්භාගයේ ජාතික පුස්තකාලය නිල වශයෙන් විවෘත කිරීමත් සමඟ ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි ක්‍රියාකාරිත්වයේ සමස්ත වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. මෙම යුගය තුළ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට සම්බන්ධ නිල ලේඛන උද්‍යෝගයේ සහ උනන්දුවේ අග්‍ර ඵල සහිත ජීවයක් විඳවා දක්වයි” ලෙස ඔහු සඳහන් කර ඇත.

නව පියවර අනුගත කිරීම

ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ මූලාශ්‍ර පුළුල් කිරීම

ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනයට භාවිත කරන මූලාශ්‍ර ද්‍රව්‍ය පුළුල් කිරීම උපදේශක කමිටු පත් කිරීමටත් පෙර කළමනාකරණය විසින් ගත් ආරම්භක පියවරක් විය. අවස්ථා කීපයක දී හැර 1962-1989 දක්වා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනයට භාවිත කරන ලද්දේ නීතිමය තැන්පතු නීතිය හරහා ආයතනයට ලැබෙන ද්‍රව්‍ය පමණි. ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ ප්‍රකාශන ආධාර ව්‍යාපෘති, අන්තර්ජාතික ප්‍රමිත ග්‍රන්ථ අංක (ISBN) ව්‍යාපෘතිය සහ ජාතික පුස්තකාලයට ප්‍රතිග්‍රහණය කළ ද්‍රව්‍ය නිසා මේ වන විට ශ්‍රී ලංකාවට අදාළ නව ප්‍රකාශන බොහොමයක් පහසුවෙන් ලබා ගත හැකි විය. 1989 දී ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය සඳහා නීතිමය තැන්පතු ද්‍රව්‍යවලට අමතරව පහත සඳහන් ද්‍රව්‍ය ද භාවිත කිරීමට තීරණය කෙරිණි.

1. ජාතික පුස්තකාලයට ප්‍රතිග්‍රහණය කළ ශ්‍රී ලාංකීය ප්‍රකාශන
2. අන්තර්ජාතික ප්‍රමිත ග්‍රන්ථ අංක ව්‍යාපෘතිය හරහා ලැබුණු ප්‍රකාශන
3. ආයතනයේ විවිධ ප්‍රකාශන ආධාර ව්‍යාපෘතිවලින් ලැබුණු ප්‍රකාශන

නීතිමය තැන්පතුව හරහා සැලකිය යුතු ප්‍රකාශන ප්‍රමාණයක් තැන්පත් නොවීම නිසා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ ආවරණය පුළුල් කිරීමට මෙම පියවර ජාතික පුස්තකාලයට උපකාරී විය. අනෙක් වාසිය වූයේ ප්‍රකාශනයේ කාලීනත්වය වර්ධනය වීමයි. සිය ප්‍රකාශන ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවෙහි තැන්පත් කිරීමට මුද්‍රණකරුවන් සාමාන්‍යයෙන් මාස 3 සිට මාස 6 දක්වා කාලයක් ගන්නා බව ගණන් බලා තිබේ. ඒවා ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයට යැවූ පසු ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට ඇතුළත් කිරීමට තවත් සති කීපයක් ගත වේ. නව තත්ත්වයන්

යටතේ ඉතා ඉක්මණින්, ඇතැම් ප්‍රකාශන නිල වශයෙන් පළ වීමට පෙර පවා ඉහත මාර්ග ඔස්සේ ජාතික පුස්තකාලයට ලබා ගත හැකි වේ. මෙය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ කාලීනත්වය සහ ආවරණය සැලකිය යුතු මට්ටමකින් ඉහළ නැංවීය.

මාසික කලාප

1994 ජනවාරි මස සිට අපි යළිත් වරක් ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය මාසික ප්‍රකාශනයක් ලෙස පළ කිරීම ආරම්භ කළෙමු. මාසික ප්‍රකාශනයක් ලෙස ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය පළ කිරීමේ වාසි ගණනාවක් තිබේ. වඩාත් පැහැදිලි සහ වැදගත්ම වාසිය වන්නේ ප්‍රකාශනයේ කාලීනත්වයයි. පුස්තකාලයාධිපතීන්ට සහ අනෙකුත් පරිශීලකයන්ට නවතම ප්‍රකාශන පිළිබඳ තොරතුරු දැන ගත හැකිවීම, ග්‍රන්ථ නාමාවලියක් ආකර්ෂණීය බවට පත් කරයි. එය ත්‍රෛමාසික ප්‍රකාශනයක් වන විට කෙනකුට නවතම තොරතුරු ලබා ගැනීමට මාස 4 සිට මාස 6ක් පමණ කාලයක් ප්‍රමාද වේ. ත්‍රෛමාසික ප්‍රකාශනයකට වඩා මාසික ප්‍රකාශනයක් සමඟ කටයුතු කිරීම කළමනාකරණ දෘෂ්ටි කෝණයෙන් ඉතා පහසුය. සම්පාදකයන්ට කටයුතු කිරීමට සිදු වනුයේ සීමිත ප්‍රකාශන සංඛ්‍යාවක් සමඟ වන අතර මුද්‍රණ ක්‍රියාවලියද සරල හා පහසුය. එමෙන්ම එය කාර්යමණ්ඩලයට ආතතියෙන් තොර පරිසරයක් තුළ සේවය කිරීමට අවස්ථාව සලසා දෙයි. මන්ද නිරන්තරව අතපසු වූ කාර්ය සහ පැරණි කලාප සමඟම කටයුතු කිරීමට සිදුවීම ආතතියෙන් පිරුණු දොම්නස් වැඩ පරිසරයක් නිර්මාණය කරන බැවිනි. මාසික කලාප පළ කිරීමත් සමඟ පෙර මාසයේ පළ වූ ප්‍රකාශන පිළිබඳ තොරතුරු ඊළඟ මාසයේ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට ඇතුළත් කෙරේ. මෙය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ ප්‍රතිරූපයට දැවැන්ත වර්ධනයක් ලබා දුන් අතර මෙම නව තත්ත්වයට පුස්තකාලයාධිපතීන්ගෙන්, ප්‍රකාශකයන්ගෙන් සහ පර්යේෂකයන්ගෙන් ධනාත්මක ප්‍රතිචාර ලැබිණි. මෙරටට පැමිණි විදේශීය විද්වත්හු ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ආසියානු කලාපයේ හොඳම ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියක් ලෙස ශ්‍රේණිගත කළහ. පසුගිය දශක දෙක තුළ අවස්ථා කිහිපයක දී හැර කාලීනව ඉහළ ගුණාත්මක බවින් යුත් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියක් මාසිකව පළ කිරීමට ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා අංශයට හැකිවීම ගැන මම සතුටු වෙමි. එහි පැවැත්මේ පළමු දශක තුන තුළ එය මුහුණ දුන් අරගල සමඟ සැසඳීමේ දී මෙය දැවැන්ත ජයග්‍රහණයකි.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ නව ලක්ෂණ

මෙම කාලය තුළ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට නව ලක්ෂණ ගණනාවක් හඳුන්වා දී ඇත. 1989 දෙවන භාගයේ සිට, ඉදිරියට පළ වීමට නියමිත ප්‍රකාශන පිළිබඳ තොරතුරු සපයමින් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට ප්‍රකාශන පූර්ව නාමාවලියක් (CIP) එක් කෙරිණි. මෙය ලොව පුරා කීර්තිමත් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිවල වැදගත් ලක්ෂණයකි. ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ අන්තර්ජාතික ප්‍රමිති ග්‍රන්ථ අංක (ISBN) සහ ප්‍රකාශන ආධාර ව්‍යාපෘති නිසා රට තුළ ඉදිරියේ පළවීමට නියමිත ප්‍රකාශන බොහොමයක් සඳහා ප්‍රවේශය ජාතික පුස්තකාලයට තිබිණි. මෙම කොටස කහ වර්ණයෙන් මුද්‍රණය කරන ලද අතර එය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට නියත වටිනාකමක් එකතු කළේය. මෙම වර්ධනයන් සමඟ කෘතියක් නිල වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත් වීමට පෙර එලෙස පළ කෙරෙන ප්‍රකාශනය කුමක්ද යන්න පිළිබඳ දැන ගැනීමේ අවස්ථාවක් පුස්තකාලයාධිපතීන්ට සහ පාඨකයන්ට ලැබිණි. 2004 දී ශ්‍රී ලංකාවේ පශ්චාත් උපාධි නිබන්ධ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට ඇතුළත් කෙරිණි. ඒ අනුව ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාපති, දර්ශනපති සහ දර්ශනගුරු උපාධි නිබන්ධ ඊට එක් කෙරිණි. 2006 සිට ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය සහ ඩිජිටල් ප්‍රකාශන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට ඇතුළත් කර ඇත. මෙම තොරතුරු ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට එක් කරන ලද්දේ අර්ධ වාර්ෂිකවය.

සාධකාරී ගොනු සම්පාදනය

උපදේශක කමිටුවේ මග පෙන්වීම මත විශේෂයෙන් ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක ක්‍රියාකාරකම් සඳහා ද පොදුවේ රටේ සුවිකරණ කටයුතු සඳහා ද සහාය වීමට පහත සඳහන් සාධකාරී ගොනු සම්පාදනය කිරීමට තීරණය කෙරිණි.

1. ශ්‍රී ලංකාවේ කතුවරුන් පිළිබඳ සාධකාරී ගොනුව
2. ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රන්ථ නාම පිළිබඳ සාධකාරී ගොනුව
3. ශ්‍රී ලංකාවේ ආයතන නාම පිළිබඳ සාධකාරී ගොනුව

මූලිකව ශ්‍රී ලංකාවේ කතුවරුන්ගේ සාධකාරී ගොනුව සම්පාදනය කිරීමට කමිටුවක් පත් කරන ලදී. යළිත් වරක් මහාචාර්ය රණසිංහ විද්වතුන් ගණනාවකගේ සහාය ඇතිව සාධකාරී ගොනු සම්පාදනයේ දී තීරණාත්මක භූමිකාවක් ඉටු කළේය. මෙම සුවිශේෂ කාර්යය වෙත ප්‍රවේශ වූ ආකාරය එවකට ව්‍යාපෘති සැලසුම්කරණය සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ව්‍යවහාර ගැන අදහසක් යම්තාක් දුරකට පාඨකයන්ට ලබා දෙනු ඇත. උපදේශක කමිටුව වෙත සමස්ත වගකීම පවරනු වෙනුවට මෙම අභියෝගාත්මක කාර්ය ඉදිරියට ගෙනයන ආකාරය පිළිබඳ ජාතික පුස්තකාලයේ දී බුද්ධි කලම්බන සැසි කීපයක් පැවැත්විණි. වඩාත් වැදගත් කාර්යය වූයේ මෙම විෂය පථයට අදාළ ප්‍රධාන විමර්ශන මූලාශ්‍ර හඳුනා ගැනීමය. මුල් ඓතිහාසික යුගවල සිට වර්තමානය දක්වා ශ්‍රී ලාංකීය කතුවරුන්ගේ නම් ලබා ගත හැක්කේ එමගිනි. ඒ අනුව ව්‍යාපෘතියේ විස්තර සපයමින්, කතුවරුන්ගේ සහ ඔවුන්ගේ කෘතිවල විස්තර සොයා ගත හැකි ප්‍රධාන විමර්ශන මූලාශ්‍ර හඳුනා ගැනීමට ස්වකීය සහාය අපේක්ෂා කරමින්, ප්‍රධාන වශයෙන් විශ්වවිද්‍යාල සහ වෙනත් අංශවලින් හඳුනාගත් ප්‍රමුඛ පෙලේ භාෂා සහ සාහිත්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ විද්වතුන් 25-30ක් ප්‍රමාණයකට මෙම කාර්ය සඳහා ආරාධනා කොට ලිපි යවන ලදී. මෙම කාර්යය අගය කිරීමේ සංකේතයක් වශයෙන් ඉහළ ගුණාත්මක අගයකින් යුත් පොත් කට්ටලයක් ඔවුන්ට ලබා දීමෙන් බොහෝ විද්වතුන්ගෙන් මේ සඳහා උද්යෝගමත් ප්‍රතිචාරයක් ලැබිණි. සති කිහිපයක් ඇතුළත ශ්‍රී ලංකාවේ කතුවරුන්ගේ නම් සහ ඔවුන්ගේ කෘති සොයා ගත හැකි පරිපූර්ණ විමර්ශන මූලාශ්‍ර ලැයිස්තු ඔවුහු අප වෙත සැපයූහ.

ඉන් අනතුරුව කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයේ සිංහල අධ්‍යයනාංශයේ ප්‍රධානියාගේ සහයයෙන්, නිර්දේශිත මූලාශ්‍ර ගවේෂණය කර නාම විවිධත්වය වෙත විශේෂ අවධානය සහිතව කතුවරුන්ගේ නම් ලැයිස්තුව සැකසීමට අවසන් වසර (සිංහල විශේෂවේදී) සිසුන් දෙදෙනකු යොදා ගැනිණි. මෙම සිසුන් දෙදෙනා ජාතික පුස්තකාලය, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලය, ජාතික කෞතුකාගාර පුස්තකාලය, ජාතික ලේඛනාගාරය යනාදියෙන් විමර්ශන මූලාශ්‍ර සොයාගෙන අනුරාධපුර යුගයේ සිට ඉදිරියට කතුවරුන්ගේ සහ ග්‍රන්ථනාමවල ලැයිස්තුවක් සම්පාදනය කළහ. ඉන්පසු උපදේශක කමිටුව කැඳවනු ලද අතර කතුවරුන්ගේ නම් ලැයිස්තුව පරීක්ෂා කර නියත කතුවරයා සඳහා භාවිත කළ යුතු නම් තීරණය කිරීම කමිටුවට පහසු කාර්යයක් විය. ලැයිස්තුවේ නොමැති නම් කීපයක් ද සොයා ගැනීමට කමිටු සාමාජිකයින්ට හැකි වූ අතර ඉන්පසු පරිපූර්ණ ලැයිස්තුව සැකසීය. කමිටුවේ සහය ඇතිව මාස කීපයක් තුළ ශ්‍රී ලාංකීය කතුවරුන්ගේ සාධකාරී ගොනුව සම්පූර්ණ කර සංස්කරණය කර පළ කිරීමට ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන අංශයට හැකි විය.

කළමනාකරණය දැඩිව අනුගමනය කළ මූලධර්මයක් වූයේ සම්පූර්ණයෙන් දෝෂවලින් තොර හෝ අතිශයින් පරිපූර්ණව ප්‍රකාශනයක් හෝ ඕනෑම වෙනත් ව්‍යාපෘතියක් සිදු කිරීමට යාමෙන් අනවශ්‍ය ප්‍රමාද ඇතිවීම වළක්වා ගැනීමය. "හොඳම යනු හොඳෙහි සතුරාය" (Best is the enemy of the good) යන්න එවකට අපගේ ආදර්ශ පාඨය විය. සැලකිය යුතු මට්ටමේ හොඳ ප්‍රකාශනයක් වර්තමානයේ පළ කළ හැකි නම් සහ දෙවන සංස්කරණය සඳහා කාලය එළඹී විට අඩුපාඩු සකස් කර ගත හැකි නම්, වසර පහක් හෝ දහයක් ප්‍රමාද වී වඩාත් පරිපූර්ණ ප්‍රකාශනයක් පළ කිරීමේ තේරුමක් නොමැත. ශ්‍රී ලාංකීය ප්‍රකාශනවල ග්‍රන්ථනාම සාධකාරී ගොනු සඳහා මෙම ක්‍රියාවලියම අනුගමනය කෙරිණි. මේ සඳහා පෙර කී විමර්ශන මූලාශ්‍රම භාවිත කළ අතර පළමු සාධකාරී ගොනුව සම්පාදනය කිරීමෙන් ලද අත්දැකීම් සමඟ එම කාර්ය සාපේක්ෂව පහසු විය. ශ්‍රී ලාංකීය කතුවරුන්ගේ සහ ග්‍රන්ථ නාමවල සාධකාරී ගොනු සම්පාදනය සාපේක්ෂව කෙටිකලක්

තුළ සාක්ෂාත් කර ගත් දැවැන්ත ජයග්‍රහණයක් විය. අනතුරුව, දෙමළ භාෂා කතුවරුන්ගේ (දෙමළ සහ මුස්ලිම්) නම් සහ ග්‍රන්ථ නාම පිළිබඳ සාධකාරී ගොනු ද නිකුත් කෙරිණි.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදන ප්‍රතිපත්ති

මහාචාර්ය පියදාස රණසිංහගේ සභාපතිත්වයෙන් යුත් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි උපදේශක කමිටුවේ අනු කමිටුවක් 2001 දී ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි ප්‍රතිපත්ති සැකසීය. මෙම ප්‍රතිපත්ති සැකසීමේ දී කමිටුව යුනෙස්කෝ/ඉඟ්ලා මාර්ගෝපදේශද ලෝකයේ ප්‍රධාන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි විසින් අනුගමනය කරන ප්‍රමිති ද ශ්‍රී ලංකාවේ නියත අවශ්‍යතා ද සලකා බැලීය. 2002 දී පළ කළ මෙම ප්‍රමිති ශ්‍රී ලංකාවේ පුරෝගාමී ප්‍රයත්නයක් විය. රටේ ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන ක්‍රියාකාරකම් බාධාවකින් තොරව පවත්වා ගෙන යාමට මඟ පෙන්වීම සඳහා මෙවන් පදනම් ලේඛනයක වැදගත්කම අවධාරණය කිරීම අවශ්‍ය නොවේ.

ශ්‍රී ලංකා පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි ව්‍යාපෘතිය ජාතික පුස්තකාලය එය ආරම්භයේ දීයත් කළ තවත් දැවැන්ත ව්‍යාපෘතියකි. ආරම්භක පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි ව්‍යාපෘතිය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ මුල් කලාපවල අඩුව පිරවීමට ඉලක්ක කෙරිණි. 1963-1964 සහ 1974 අඩු කලාප සම්පූර්ණ කිරීමෙන් පසු වෙල්ස් සහ අමරසිංහ මහත්වරුන් විසින් ප්‍රවර්තන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය ඇරඹූ 1962 නොවැම්බර් මාසයට පෙර කාලසීමාව වෙත යාමට සැලසුම් කෙරිණි. පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි ව්‍යාපෘතිය කළමනාකරණය සඳහා ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන අංශයේ අනු අංශයක් නිර්මාණය කරන ලදී. පළමු පියවර ලෙස 1962 ජනවාරි-ඔක්තෝබර් කලාපය සම්පාදනය කෙරිණි. මෙම ව්‍යායාමයන් සමඟ මෙරට ප්‍රථම මුද්‍රිත පොත පළවූ 1737 සිට මෙය ආරම්භ කිරීම වෙනුවට මෙම අන්තයෙන් පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ආරම්භ කිරීමේ දුෂ්කරතා අපට අවබෝධ විය. දෙවන ක්‍රමවේදය මගින් ආරම්භක පටු අවධියේ සිට ක්‍රමයෙන් පුළුල් වන සාහිත්‍ය භූමි දර්ශනයකට මුහුණ දීමට සම්පාදකයාට හැකියාව ලබා දෙනු ඇත. කාලානුක්‍රමික රටාවක් තුළ සාහිත්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ සිදු වී ඇති පරිණාමය අවබෝධ කර ගැනීමටත්, ග්‍රහණය කර ගැනීමටත් සම්පාදකයාට පහසුය. අනෙක් අතට අප මෑත කාලයෙන් පටන් ගෙන ආපස්සට ගියහොත් මුල් ප්‍රකාශනය සමඟ කටයුතු කිරීමට පෙර පුනර් මුද්‍රණය සමඟ කටයුතු කිරීම වැනි නියත ගැටලු සමඟ ක්‍රියා කිරීමට සිදු වනු ඇත. මෙම සංකීර්ණතා සියල්ල සලකා බලමින් ජ්‍යෙෂ්ඨ කාර්ය මණ්ඩලයන් උපදේශක කමිටුවත් සමඟ සිදු කළ සාකච්ඡා ගණනාවකින් පසු පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය 1737 න් පටන් ගෙන 1961 දක්වා වසර 224 ආවරණය කිරීමට තීරණය විය. උපදේශක කමිටුවේ උපදෙස් මත ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියර ලෙස පූර්ව නීතිය තැන්පතු යුගය (1737-1884) ආවරණය කිරීම ද තීරණය විය. "Ceylon Blue Book" වැනි තැනින් තැන පැවති කෘති කීපයක් මිස ප්‍රකාශන පිළිබඳ විධිමත් නිල ලේඛන නොවූ නිසා මෙම වසර 147ක කාලය ආවරණය කිරීම විශාල අභියෝගයක් විය. අනෙක් අතට විශේෂයෙන් 19 සියවසේ දෙවන භාගය දක්වා පළවූයේ ප්‍රකාශන සීමා සහිත ප්‍රමාණයක් පමණි. මෙම යුගයට අයත් මුද්‍රිත ද්‍රව්‍ය පැවැතියේ ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව, බ්‍රිතාන්‍ය පුස්තකාලය, ශ්‍රී ලංකා රාජකීය ආසියාතික සමිතිය, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තු පුස්තකාලය සහ තවත් ස්ථාන කීපයක එකතුවලය. කඩදාසිවල බාල තත්ත්වය, කෘමි ප්‍රහාර, වායු දූෂණය, සමක දේශගුණික තත්ත්වය සහ ප්‍රතිෂ්ඨාපන පහසුකම්වල හිඟය නිසා මෙම මුද්‍රිත ද්‍රව්‍යවල තත්ත්වය සාමාන්‍යයෙන් දුර්වල විය. තවත් ප්‍රධාන ගැටලුවක් වූයේ මුල්කාලීන ප්‍රකාශන බොහොමයක නියමිත ග්‍රන්ථනාම පිටුවක් නොවීම සහ ඒ නිසා ප්‍රකාශන පිළිබඳ මූලික තොරතුරු සොයා ගැනීමට දුෂ්කර වීමය. ඇතැම් ද්‍රව්‍ය පරීක්ෂාව සඳහා නොමැති වූ හෙයින් ද්විතීයික මූලාශ්‍ර මත රඳා පැවතීමටත්, මෙබඳු කාර්යයක දී අදාළ ප්‍රකාශන පරීක්ෂා කිරීමේ ප්‍රධාන මූලධර්මය කැප කිරීමටත් අපට සිදුව තිබිණි. සිව් වසරක ප්‍රයත්නයකින් පසු පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ පළමු කොටස 1996 දී පළ කෙරිණි. ඉන්පසු ඊළඟ දශක දෙක තුළදී

පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ ඉතිරි ප්‍රධාන කොටස් ජාතික පුස්තකාලය සාර්ථක ලෙස අවසන් කළේය. එලෙස සම්පූර්ණ කරන ලද කලාප වන්නේ 1737-1884 (සිංහල, දෙමළ, ඉංග්‍රීසි), 1885 -1900 (සිංහල, ඉංග්‍රීසි), 1911-1920 (සිංහල, ඉංග්‍රීසි), 1921-1930 (සිංහල, ඉංග්‍රීසි), 1931-1940 (සිංහල, ඉංග්‍රීසි), 1901-1930 (දෙමළ) වේ.

මාගේ අදහස අනුව පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය එම කාලයේ ජාතික පුස්තකාලයේ විශිෂ්ටත්වය පිළිබිඹු කරයි. උපදේශක කමිටුවේ ඇතැම් සාමාජිකයන් පවා ජාතික පුස්තකාලයේ මුල් අවධියේ වෙනත් වෘත්තීය ව්‍යාපෘති පරාසයක් මධ්‍යයේ මෙවන් දැවැන්ත ව්‍යාපෘතියක් ඇරඹීම හා පවත්වා ගෙන යාම පිළිබඳ සිය සැකය පළ කළහ. පිටපත් අනිවාර්යයෙන් තැන්පත් කිරීමේ යුගයට පෙර ප්‍රකාශන සොයා ගැනීමේ දී අප මුහුණ දෙන අනෙකුත් විධි ගැටලු ද ඔවුහු පෙන්වා දුන්හ. මෙය සැබවින්ම දුෂ්කර කාර්යයක් වුවද, බෙහෙවින්ම වැදගත් වූ මෙම ජාතික කාර්ය අනාගත දිනකට කල් නොදැමීමට අපි අදිටන් කළෙමු. මෙම යුගයට සම්බන්ධ ද්‍රව්‍ය බොහොමයක් ඉහත කී ප්‍රධාන පුස්තකාල සහ ඇතැම් පෞද්ගලික එකතුවල විසිරී තිබිණි. ඉහත දුෂ්කරතා සහ අභියෝග හේතුවෙන් දැනට ප්‍රකාශිත පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියෙහි අඩුපාඩු ගණනාවක් තිබේ. 1884ට පසු පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනය කිරීමේ දී ප්‍රධාන වශයෙන් යොදාගත් ජාතික ලේඛනාගාරයේ නීතිමය තැන්පතු එකතුව භාවිත කිරීම පවා පහසු කාර්යයක් නොවීය. මෙම කාර්යයට දායක වූ ආයතනයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කාර්ය මණ්ඩලයේ බිබිලිවී එස්. පුත්‍රාවර්ධන මහතා (1992) පහත සඳහන් පරිදි එම දුෂ්කරතා සාරාංශගත කළේය. “මෙම ප්‍රකාශන වලින් බොහොමයක් ලාභ බාල කඩදාසියේ මුද්‍රණය කර තිබිණි. මීට අමතරව මුද්‍රණයේ දී භාවිත කර තිබූ රසායනික ද්‍රව්‍ය කඩදාසිය දිරා යාමට හේතුවී ඇත. කෘමි හානි සහ දූවිලි සාමාන්‍යයෙන් පවතී. කෘමි හානි වළක්වාලීමට බලධාරීන් රසායන ද්‍රව්‍ය භාවිත කරයි. සම්පාදකයාට තම කාර්ය ඉටු කිරීමට සිදු වන්නේ පෙට්ටිවල දූවිලි මිශ්‍ර මෙම රසායන ද්‍රව්‍ය ආසුහණය කරමින් සෞඛ්‍යයට හානිකර පරිසරයකය. සෞඛ්‍යයට අහිතකර මෙම පරිසරයෙහි කෙනෙක් දිගුකාලයක් අඛණ්ඩව සේවයේ යෙදෙන විට බරපතල සෞඛ්‍ය අවදානම් හැකියාවක් පවතී.” සම්පාදකයා මුහුණ දුන් අභියෝග ඔහු වැඩිදුරටත් පහත සඳහන් පරිදි විස්තර කරයි. “ද්‍රව්‍ය පරීක්ෂා කරන විට කෙනෙකුට සාමාන්‍ය පරිදි ආහාර පාන ගැනීමට හැකි නොවේ. එක් වරකට නිකුත් කරනුයේ ද්‍රව්‍ය අඩංගු පෙට්ටි දෙකක් පමණි. රසායනික දූවිලි සමග ද්‍රව්‍ය හසුරුවන නිසාත්, තමා භාරයේ තිබෙන ද්‍රව්‍යවල ආරක්ෂාව ගැන සැලකිලිමත් වන නිසාත්, දිවා ආහාරය හෝ තේ විවේකය ගැනීමෙන් තොරව දිගු පැය ගණනක් වැඩ කිරීමට සම්පාදකයාට බල කෙරේ.”

මෙම පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි ව්‍යාපෘතිය වැඩෙන ජාතික පුස්තකාලයේ මාහැඟි ජයග්‍රහණයක් විය. සමස්ත ආවරණය මේ කාලය තුළ ප්‍රකාශයට පත්වූ මුළු ප්‍රකාශන ප්‍රමාණයට වඩා අඩු වුවත්, සපයන ලද ඇතැම් ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු පරිපූර්ණ නොවුවත්, අනුගමනය කළ ඇතැම් ක්‍රමවේද හොඳම ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා සම්ප්‍රදායන් නොවුවත් තවමත් මෙය අභිමානවත් සාර්ථක ව්‍යාපෘතියක් විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සමස්ත කාලයම පාහේ ආවරණය වන පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියක් දැන් ශ්‍රී ලංකාව සතු වේ. පළමු වෙළුමේ හැදින්වීමේ දී සඳහන් කළ පරිදි ප්‍රතිශෝධනයන් මගින් ප්‍රකාශනයේ අඩුපාඩු සම්පූර්ණ කිරීම සහ වර්ධනය කිරීම අනාගත පරපුර වෙත පැවරේ. දුර්වලතා පැවතිය ද විසි වසරක් වැනි සාපේක්ෂ වශයෙන් කෙටි කාලයක් තුළ මෙම ව්‍යාපෘතිය සම්පූර්ණ කිරීම ප්‍රශංසනීය ප්‍රයත්නයකි.

ශ්‍රී ලංකා වාර සඟරා ලිපි අනුක්‍රමණිකාව

ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රධාන අඩුපාඩුවක් වන්නේ මෙරට පළමු වාර සඟරා ආවරණයේ අඩුවයි. ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව මෙම ක්ෂේත්‍රයේ ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කර කාලයක් එය සාර්ථකව පවත්වා ගෙන ගිය ද එය අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යාමට නොහැකි විය. මෙම රික්තය පිරවීමට ජාතික පුස්තකාලය 1998 සිට “ශ්‍රී ලංකා වාර සඟරා ලිපි අනුක්‍රමණිකාව” ප්‍රකාශයට පත් කිරීම ඇරඹීය. එය ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනයේ සන්ධිස්ථානයකි. වාර සඟරා ලිපිවල නවතම පර්යේෂණ පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් වන නිසා නියත විෂයක් පිළිබඳ උනන්දුවක් දක්වන පර්යේෂකයන්ට, සිසුන්ට සහ සාමාන්‍ය ජනතාවට එය අගනා මූලාශ්‍රයක් වේ. ශ්‍රී ලංකා වාර

සඟරා ලිපි අනුක්‍රමණිකාව රටේ විවිධ වාර සඟරාවල පළ වූ ලිපි පිළිබඳ තොරතුරු සපයන අතර එය ඉහත කී පාඨකයන් උපරිමව භාවිත කෙරේ.

ප්‍රලේඛන සේවා ව්‍යාපෘති

ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන අංශය, ප්‍රධාන ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන ව්‍යාපෘතිවලට සම්බන්ධ වූ අතර ප්‍රලේඛන සේවා අංශය අනෙක් දැනුම නිර්මාණ ක්ෂේත්‍රවල ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනය ඉලක්ක කෙරිණි. මෙහිදී පුවත්පත්, රජයේ ප්‍රකාශන, සම්මන්ත්‍රණ, පර්යේෂණ වාර්තා, පරිවර්තන සාහිත්‍ය, උපාධි නිබන්ධ යනාදිය වෙත විශේෂ අවධානය යොමු කෙරිණි. ඒ අනුව පහත සඳහන් ප්‍රධාන ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන ව්‍යාපෘති ආරම්භ කරන ලද අතර ජාතික පුස්තකාලයේ ප්‍රලේඛන සේවා අංශය විසින් ඒවා සාර්ථකව පවත්වා ගෙන ගියේය.

1. ශ්‍රී ලංකා පුවත්පත් ලිපි අනුක්‍රමණිකාව (1991 සිට මේ දක්වා)
2. ශ්‍රී ලංකා සමුළු අනුක්‍රමණිකාව (1976 සිට)
3. ශ්‍රී ලංකා පශ්චාත් උපාධි නිබන්ධ අනුක්‍රමණිකාව (1981 සිට)
4. ශ්‍රී ලංකා රජයේ ප්‍රකාශන නාමාවලිය (1990 සිට)
5. ශ්‍රී ලංකාවේ පර්යේෂණ වාර්තා අනුක්‍රමණිකාව (2005 සිට)
6. සමාජ විද්‍යා ප්‍රලේඛන මධ්‍යස්ථාන නාමාවලිය
7. ශ්‍රී ලංකා ජාතික ඒකාබද්ධ සුවිස
8. ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් නාමාවලිය
9. සිංහල පරිවර්තන සාහිත්‍ය නාමාවලිය (1947-1997)
10. විශේෂ ග්‍රන්ථ නාමාවලි සහ අනුක්‍රමණිකා

මේවා දැවැන්ත ව්‍යාපෘති වූ අතර අදාළ ද්‍රව්‍යවල සුලභතාවය, ඒවාට ළඟාවීමට තිබූ අභියෝග, මෙම කාර්යය සඳහා අවශ්‍ය මිනිස් බල ප්‍රමාණය, ඒ හා බැඳුණු තාක්ෂණික සහ වෘත්තීය ගැටලු ආදිය සැලකිල්ලට ගෙන ඒ ඒ ව්‍යාපෘතීන් සඳහා විවිධ උපාය මාර්ග යොදා ගැනීම සිදු විය. මෙම ලිපියේ ඉඩකඩ සීමිත වීම නිසා ඒ ඒ ව්‍යාපෘති පිළිබඳ විස්තරාත්මක තොරතුරු දැක්වීම දුෂ්කර වේ. පර්යේෂකයින් ගණනාවක්ම ඉහත ව්‍යාපෘති පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක තොරතුරු ඉදිරිපත් කර ඇත. රටේ ප්‍රධාන පුවත්පත්වල පළවූ ලිපි ඉක්මණින් සොයා ගැනීමට පුවත්පත් ලිපි අනුක්‍රමණිකාව සහාය වේ. පර්යේෂකයින්, ශිෂ්‍යයින්, ජනමාධ්‍යකරුවන් අතර මෙය ජනප්‍රිය මූලාශ්‍රයක් වී ඇත. ශ්‍රී ලංකා සමුළු අනුක්‍රමණිකාව මගින් රට තුළ පැවැත් වූ ප්‍රධාන සමුළු, සම්මන්ත්‍රණ සහ වෙනත් වෘත්තීයමය රැස්වීම් පිළිබඳ තොරතුරු සැපයේ. රැස්වීමේ තේමාව, දේශකයින්, ඉදිරිපත් කළ පත්‍රිකා, ස්ථානය, දින වකවානු ආදී තොරතුරු එහි ඇතුළත් වේ. “ශ්‍රී ලංකා පශ්චාත් උපාධි නිබන්ධන අනුක්‍රමණිකාව” 1970 දශකයේ අග භාගයේ ඇරඹුණු අතර මේ කාලය තුළ එය වේගවත් කරන ලදී.

මෙම ව්‍යාපෘතියේම අංගයක් ලෙස රජයේ ප්‍රකාශන, පුස්තකාල පොත්, දේශීයව පළ කරන ලද පර්යේෂණ වාර්තා ආදිය පිළිබඳවන ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන ව්‍යාපෘති දියත් කරන ලදී. මීට අමතරව ජාතික පුස්තකාලය රටේ කෘතහස්ත ග්‍රන්ථ නාමාවලීකරුවනට තම ප්‍රකාශන පළ කිරීමට ආධාර කරන ලදී. ලිලංගනී වනසුන්දර මහත්මියගේ ‘Bibliography of Bibliographies’ , සෞම්‍යා කෝදාගොඩ මහත්මියගේ ‘Bibliography of Education Reports’ , ඒ. ඒ. පියරත්න මහතාගේ ‘සිංහල නවකථා පිළිබඳ ග්‍රන්ථ නාමාවලිය 1876-1998’ ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ ආධාර ඇතිව ප්‍රකාශයට පත් විය.

දුර්වල සහ යල්පැනගිය නීතිමය තැන්පතු නීතිය

මුලදී සඳහන් කළ පරිදි නීතිමය තැන්පතු නීති, ලොව පුරාම ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන ව්‍යාපෘතිවල සාර්ථකත්වය හෝ අසාර්ථකත්වය සමඟ සම්පව බැඳී පවතී. ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය කිරීමේ වගකීම ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයට පැවරුණු 1970 දශකයේ මැද භාගයේ සිට ශ්‍රී ලංකාවේ ද නීතිමය තැන්පතු නීතිය කාලානුරූපව සංශෝධනය කිරීම කේන්ද්‍රීය තේමාවක් බවට පත්ව ඇත. ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන දෘෂ්ටිකෝණයෙන් බලන විට ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින නීතිමය තැන්පතු නීතිය පිළිබඳ දුක්ගැන්විලි ගණනාවක් ඇත.

1. ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිමය තැන්පතු නීති පද්ධතිය මීට වසර 102 සිට 175 දක්වා ඉහත කාලයක හඳුන්වා දුන් පැරණි යල් පැනගිය නීති වීම.

19 වන සියවසේ යටත්විජිත පාලකයන්ගේ වෙනත් සුවිශේෂ අවශ්‍යතා සඳහා මෙම ආඥා පනත් සම්මත කර තිබුණි. ලොව අනෙකුත් සියළුම රටවල් පාහේ ආරම්භයේ දී 20 වන සියවසේ ද පසුව වර්තමාන 21 වන සියවසේ ද තම රටවල අවශ්‍යතාවනට ගැලපෙන ලෙස මෙම නීති සංශෝධනය කර තිබුණි. එසේ වුවද ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිමය තැන්පතු බලධාරීන් මෙම නීතිය සංශෝධනය කිරීමට කිසිදු උනන්දුවක් දක්වා නොමැති අතර එමගින් රට තුළ පරිපූර්ණ ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනය මුළුමනින් කඩාකප්පල් කර ඇත.

2. මෙම යල්පැන ගිය නීති යටතේ රටේ පළවන ප්‍රකාශනවලින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් තැන්පත් නොවන අතර, රජයේ ප්‍රකාශන, අර්ධ රාජ්‍ය ආයතන සහ විශ්වවිද්‍යාලවල ප්‍රකාශන කිසිසේත් තැන්පත් නොවේ. එසේම චිප්ටල්, ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය ද්‍රව්‍ය ඇතුළු මුද්‍රිත නොවන මාධ්‍ය වලින් ප්‍රකාශිත දෑ ද තැන්පත් නොවේ.

3. මෙම නීතිය යටතේ තැන්පත් වන ප්‍රකාශන වුවද පිළිගත නොහැකි මාස 6 සිට වසර 2 ක් දක්වා කාලයක් ප්‍රමාද වී තැන්පත් වීම. මෙම ප්‍රමාදය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ ගුණාත්මක බවට සෘණ බලපෑමක් කර ඇත.

4. ප්‍රකාශකයින්ගේ දෘෂ්ටි කෝණයෙන් බැලීමේ දී කිසිදු තාත්වික පදනමක් හෝ අවශ්‍යතා පිළිබඳ නිවැරදි ඇගයීමක් සිදු නොකොට අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා තැන්පතු පිටපත් ලබා ගැනීම හා වෙනත් රටවල මෙන් මිල අධික හෝ අමතරව තැන්පත්වන ප්‍රකාශන සඳහා හානිපූර්ණ ගාස්තුවක් ගෙවීම හෝ වෙනත් සහනදායක පියවර නොගැනීම.

5. නීතිමය තැන්පතු ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තු බලධාරීන් දක්වන උදාසීන හා මන්දගාමී ආකල්පය.

1980 දශකයේ මුල්භාගයේ දී බ්‍රිතාන්‍ය පුස්තකාලය නීතිමය තැන්පතු නීතිය යටතේ තමන්ට ලැබෙන පිටපත ලබාගැනීම අත්හිටුවන ලදී. මේ අනුව තැන්පත් කළ යුතු පිටපත් ප්‍රමාණය 5 සිට 4 දක්වා වහාම අඩු කළ යුතුව තිබුණි. එසේ වුවද මේ දක්වාම පිටපත් 5 ක්ම ලබා ගැනීමත් එක් පිටපතක් නිකරුණේ රැස්කර ගැනීමත් මෙම මන්දගාමී ආකල්පයට තවත් එක් නිදසුනක් වේ.

පැරණි නීතිමය තැන්පතු නීති උරුම වූ වෙනත් රටවල් මේ සමාන ගැටලු හා දුෂ්කරතාවලට මුහුණ දුන්නද කාලයට ගැලපෙන පරිදි තම රටවල අදාළ නීති වරින් වර සංශෝධනය කිරීම හෝ නව නීතිමය තැන්පතු නීති හඳුන්වා දීම මගින් මෙම තත්ත්වයට සාර්ථකව මුහුණ දී ඇත. අවාසනාවකට මෙන් දේශීය නීතිමය තැන්පතු නීති පිළිබඳ වගකීම පැවරී ඇති ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව නවීන අවශ්‍යතාවලට ගැලපෙන පරිදි නීතිමය තැන්පතු නීතිය නවීකරණය සඳහා පියවර ගැනීමේ දී බෙහෙවින් මන්දගාමී වී ඇත.

ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන කාර්යයන්

නීතිමය තැන්පතු නීතිය පාලනය කිරීමට අමතරව අධි ලේඛන (Public Records) සංරක්ෂණය සහ කළමනාකරණය කිරීමේ ප්‍රධාන වගකීම ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවට

පැවරී ඇත. එය ජාතික ලේඛනාගාර දෙපාර්තමේන්තුවේ මූලික කාර්යභාරය වේ. මෙම ප්‍රධාන වගකීමේ භාරදුර බව 1973 අංක 48 දරන ජාතික ලේඛනාරක්ෂක නීතියෙන් දැකිය හැකිය. ඕනෑම රජයේ කාර්යාලයක රාජ්‍ය ලේඛන පරීක්ෂා කිරීමේ සහ තේරීමේ ද, එම තෝරාගත් ලේඛන රාජ්‍ය ලේඛනාගාරයට මාරු කිරීමේ වගකීම ද ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව සතු වේ. පනතේ දෙවන ඇමුණුමට අනුව ජනාධිපති, අමාත්‍ය මණ්ඩල, පාර්ලිමේන්තුව, සියලු රජයේ දෙපාර්තමේන්තු, නීති අධිකරණ, ත්‍රිවිධ හමුදා, විදේශ රටවල පිහිටුවා ඇති ශ්‍රී ලංකාවේ තානාපති සහ මහ කොමසාරිස් කාර්යාල, මහ නගර සභා, නගර සභා සහ ප්‍රාදේශීය සභා ඇතුළත් සියලු පළාත් පාලන ආයතන, සියලු විශ්වවිද්‍යාල සහ සියලු රජයේ සමාගම්වල කාර්යාල, "රජයේ කාර්යාල", යන යෙදුමෙන් ආවරණය වේ. මෙබඳු ආයතනවල අභිවිශාල සංඛ්‍යාව අනුව ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ වගකීමේ භාරදුරත්වය වටහා ගත හැක. ලේඛන අත්පත් කර ගත් පසු ඒවා ප්‍රතිස්ථාපනය සහ සංරක්ෂණය ද ද්විතීයික මූලාශ්‍ර සැකසීම සහ ලේඛන පරිහරණය සඳහා පහසුකම් සැපයීම ඇතුළත් තවත් ක්‍රියාකාරකම් පරාසයක් ඉටු කිරීම අවශ්‍ය වේ. මෙයට අමතරව ඩිජිටල් ලේඛන පැමිණීමත් සමඟ ඒවා අත්පත් කර ගැනීම සහ සංරක්ෂණය, ඉහළ තාක්ෂණික සහ මිල අධික ව්‍යායාමයකි. වත්මන් කාර්යමණ්ඩලය සහ ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ සම්පත් සලකා බැලීමේ දී පවරන ලද ප්‍රධාන වගකීම් ඉටු කිරීම ම ඔවුන්ට විශාල අභියෝගයක් වනු ඇත. මෙහිදී ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවට සලකා බැලිය හැකි සුහුරු යොමු වීමක් වන්නේ නීතිමය තැන්පතුව සහ අනුබද්ධිත කාර්ය පිළිබඳ වගකීම් වැනි අනවශ්‍ය අතිරේක පීඩාවන් පටවා ගැනීම වෙනුවට අධිලේඛන සහ ලේඛන කළමනාකරණ කාර්යය වෙත පමණක් අවධානය යොමු කිරීමය. නීතිමය තැන්පතුව ජාතික පුස්තකාලයට හා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට සම්බන්ධ කිරීම මගින් ද, පුවත්පත් ලියාපදිංචිය හැසිරවීමට වෙනම අධිකාරියක් නිර්මාණය කිරීමෙන් ද, ඉන්දියාව 1950 දශකයේ මුල් භාගයේ දී මෙවන් සුහුරු යොමු වීමක නිරත විය.

ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිමය තැන්පතු නීතිය හා බැඳුණු මිට්‍යා මත

කෙසේ වෙතත්, ආරම්භයේ සිටම ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය නීතිමය තැන්පතු නීතිය කාලානුරූපව සංශෝධනය කිරීම හෝ නීතිමය තැන්පතු නීතියේ වගකීම් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයට භාරදීම සම්බන්ධයෙන් ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවට වරින් වර කරන ලද ආයාචනා වෙත කිසිදු සවන්දීමක් සිදු නොවීය. වගකීම් මාරු කිරීමට එරෙහි ජනප්‍රිය තර්කයක් වූයේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය රජයේ දෙපාර්තමේන්තුවක් නොවීම නිසා අධිකරණය ඉදිරියට ගොස් නීතිමය තැන්පතු ප්‍රකාශන වලට අදාළ නීතිමය ප්‍රශ්න පිළිබඳ සාක්ෂි දිය නොහැකි බවය. මෙම තර්කය ඉදිරියට ගෙන ආවේ 2014 තරම් මෑතකදී ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ පැවති සම්මන්ත්‍රණයකදී ය. පළමුව නූතන නීතිමය තැන්පතු නීතියේ ප්‍රධාන අභිප්‍රාය උසාවියට සාක්ෂි ඉදිරිපත් කිරීම නොවේ. ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය පළ කිරීම, ජාතික පුස්තකාල එකතුව පුළුල් කිරීම, ජාතියේ ප්‍රකාශන නිකුතුව පිළිබඳ තොරතුරු පවත්වා ගැනීම, රටක බුද්ධිමය දායකත්වය මැනීම, විශ්ව ප්‍රකාශන සුලභතාවට සහාය වීම, ජාතික සංවර්ධනය සඳහා යොදා ගැනීමට රටේ බුද්ධිමය නිමවුම භාවිත කිරීමට ප්‍රතිපත්ති සැලසුම්කරුවන්ට හා කළමනාකරුවන්ට පහසුකම් සැලසීම, මහජනතාවට සහ පර්යේෂකයන්ට දේශීය ප්‍රකාශන පිළිබඳ තොරතුරු සැපයීම යනාදිය ඇතුළත් නීතිමය තැන්පතු නීතිය සමඟ බැඳුණු වෙනත් ප්‍රධාන වගකීම් පවතී. තොරතුරු සැපයීමේ ආකාරයකින් අධිකරණයට සහාය වීම වැදගත් පාර්ශ්වීය කාර්යයක් වූවත් එය ප්‍රධාන කාර්යය නොවේ. මෙම නීතිය මුලින්ම හඳුන්වා දුන් 19 සියවස අගභාගයේ දී එය එසේ විය හැකිව තිබිණි. එහෙත් එයින් පසු ලෝකය ඉතා වේගයෙන් වෙනස් වී තිබේ. කාර්යයක් ලෙස එය කෙනෙකුට පිළිගත හැකි වූ විට පවා උසාවිය පිළිගනු ලබන්නේ රජයේ දෙපාර්තමේන්තුවක් විසින් සපයන සාක්ෂි පමණක් බවත්, අර්ධ රාජ්‍ය ආයතන සපයන සාක්ෂි පිළිනොගන්නා බවත් යන තර්කය සරලව සත්‍ය නොවේ. අනෙක් අතට 1998 සිට ජාතික පුස්තකාලය නීතිමය අභිප්‍රායයන් සඳහා අවශ්‍ය සාක්ෂි විශාල ප්‍රමාණයක් සැපයීමත් එම ලේඛනවල තම මුද්‍රාව තැබීමට පමණක් ජාතික ලේඛනාරාක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ භූමිකාව සීමා

විමන් නිසා පෙනී යන්නේ මෙම ඓතිහාසික භූමිකාව සපුරාලීමට පවා ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවට නොහැකි වී ඇති බවය.

නීතිමය තැන්පතු ද්‍රව්‍ය ලබන්නා (ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය හෝ ජාතික පුස්තකාලය වැනි අර්ධ රාජ්‍ය අධිකාරියක් නොව) පූර්ණ රජයේ දෙපාර්තමේන්තුවක් විය යුතු බව මේ හා සමාන තවත් යල්පිණු තර්කයකි. මෙම තර්කය වත්මන් යුගයට නොව සියලු රජයේ ක්‍රියාකාරකම්, රජයේ දෙපාර්තමේන්තු විසින් පවත්වා ගෙන ගිය අඩසියවසකට පෙර කාලයට වලංගු විය හැකිය. වර්තමානයේ රජයේ කාර්ය බොහොමයක් අර්ධ රාජ්‍ය අධිකාරීන් මගින් පවත්වා ගෙන යන අතර ඒවාට පැවරී ඇති වගකීම් පවත්වා ගෙන යාමේ දී රජයේ දෙපාර්තමේන්තුවලට සමාන තත්ත්වයක් මෙම අධිකාරීන් සතු වේ. එමෙන්ම ඒවා රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ, භාණ්ඩාගාරයේ, විගණකාධිපතිගේ, පාර්ලිමේන්තුවේ, රාජ්‍ය පොදු ව්‍යාපාර කමිටුවේ (COPE) සහ රටේ සම්බන්ධිත සියලු නීති හා රෙගුලාසිවල අධීක්ෂණයට යටත්ය. ඇතැම් සමාගම්, මණ්ඩල සහ වෙනත් අර්ධ රාජ්‍ය ආයතනවල කාර්යභාරය හා වගකීම් දෙස බැලීමේ දී ඒවා නීතිමය තැන්පතු ලබා ගැනීමට වඩා අතිශය භාරදුර වගකීම් බව කෙනෙකුට දක්නට පුළුවන. එමෙන්ම නීතිමය තැන්පතු වගකීම් සහිත ලොව පුරා ජාතික පුස්තකාල බොහොමයක් අර්ධ රාජ්‍ය ආයතන ලෙස ක්‍රියාත්මක වන බව සඳහන් කිරීම ද වැදගත්ය.

ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලයේ සහ ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව අතර සබඳතාව

නීතිමය තැන්පතු ලබා ගැනීම රටවල් කිහිපයක හැර ලොව පුරා ජාතික පුස්තකාලවල නීත්‍යානුකූල කාර්යයක් වුවද, පහදා දිය නොහැකි යම් හේතුවකට ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව මෙම වගකීම ජාතික පුස්තකාලයට පැවරීමට විරෝධය දැක්වීය. ඉහත විස්තර කළ පරිදි එය ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ හර වගකීම්වලට සබඳතාවක් නොදක්වයි. ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව මෙම කාර්යය මැනවින් හා විධිමත්ව කළමනාකරණය කරමින් නොසිටින හෙයින් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ පාර්ශ්වයෙන් මෙම කාර්ය භාර ගැනීමට උනන්දුවක් දක්වයි.

ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව නීතිමය තැන්පතු නීතිය කලින් කලට විමසුමට ලක් කර නව සංවර්ධනයන් අත්හරින කරමින් එය නවීකරණය කර තිබුණා නම්, ඔවුන් ලොව පුරා මෙම නීතියේ ප්‍රගතිගාමී සංශෝධනවලට අන්ධ නොවුනා නම්, ඔවුන් යුනෙස්කෝව සහ බොහෝ වෘත්තීයවේදී සංසද, අන්තර්ජාතික, කලාපීය සහ ජාතික මට්ටම්වලින් දියත් කළ මෙම විෂය පිළිබඳ වෘත්තීයමය කතිකාව නොසලකා නොතිබුණා නම්, මෙම ගැටලුව දෙස පටු ආයතනික දෘෂ්ටි කෝණයෙන් නොව, රටේ අභිවෘද්ධිය උදෙසා පුළුල් දෘෂ්ටි කෝණයකින් බැලීමට ඔවුන් සූදානම් වූවා නම්, ඩිජිටල් මාධ්‍ය ඇතුළු රටේ ප්‍රකාශන නිකුතුවෙන් අවම වශයෙන් 90% , 95% හෝ ඵලදායීව ආවරණය කරන බව ඔවුන් සහතික වී තිබුණා නම් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය මෙම වගකීම ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේම දිගටම තැබීම ගැන වඩාත් සතුටට පත් වනු ඇත. මෙහි දී වැදගත්ම කරුණ වන්නේ ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව නීතිමය තැන්පතු නීතිය තම පාලනය යටතේ තබා ගැනීමට කැමැත්ත දක්වන්නේ නම්, අදාළ වරප්‍රසාදය සමඟ බැඳී පවත්නා වගකීම් ද එය පිළිගත යුතු බවය. නැතහොත් ජාතික පුස්තකාලය හෝ ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන ව්‍යාපෘතිය පමණක් නොව සමස්ත ජාතියේම සංවර්ධන කටයුතු එමගින් දැඩි පීඩාවට පත් වනු ඇත.

නීතිමය තැන්පතු නීතිය යටතේ ජාතික පුස්තකාලයට ලැබෙන ප්‍රකාශනවල පිටපත් එයට එවීම නවතා දැමීමට ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව ඒක පාර්ශ්විකව තීරණය කළ 1998 අප්‍රේල්හි දී මෙම සංස්කෘතික ආයතන දෙක අතර ආතතිය උච්චස්ථානයට පත් විය. එයට හේතුව වූයේ නීතිමය තැන්පතු නීතිය සංශෝධනය කිරීමට අදාළ කරුණක් නොව ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවාදායකයන්ට ඡායාපිටපත් නිකුත් කිරීම, ජාතික පුස්තකාලය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමය. 1998 මුල්භාගයේ දී ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය සමඟ කිසිදු සාකච්ඡාවකින්

තොරව 1974 න් පසු කාලයට සම්බන්ධ නීතිමය කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය පුවත්පත් සහ ගැසට්ටල පිටපත් මහජනතාව වෙත නිකුත් නොකිරීමට ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව තීරණය කරන ලදී. එම ද්‍රව්‍යවල ඡායාපිටපත් ලබා ගැනීමට ජනතාව ජාතික පුස්තකාලය වෙත යොමු කිරීමෙන් අනතුරුව එම පිටපත් මත ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ මුද්‍රාව තැබීම නව ක්‍රමවේදය විය. ඡායාපිටපත් ඉල්ලුම් කරන සේවාදායකයන්ගේ ප්‍රමාණය ක්ෂණිකව ඉහළ නැංවුණු විට ජාතික පුස්තකාලයේ පාඨක සේවා අංශය සුළු අර්බුදකාරී තත්ත්වයකට මුහුණ දිණි. ජාතික ලේඛනාරක්ෂක නිලධාරීන්ගෙන් විමසූ විට ඔවුන්ගේ පිළිතුර වූයේ ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව මහජනතාවගේ භාවිතය සඳහා ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය වෙත පිටපතක් යවා ඇති බවත් එහෙයින් සේවාදායකයන්ගේ ඉල්ලීම්වලට ජාතික පුස්තකාලය උපකාර කළ යුතු බවත්ය.

ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවෙන්, ජාතික පුස්තකාලයට එවන පිටපත ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවට අයත් නොවන බවත් එය කරනුයේ නීතිමය තැන්පතු නීතිය යටතේ ඒ ඒ ආයතනවලට හිමිකම ඇති, පිටපත් එකී ආයතනවලට යොමු කිරීමේ තැපැල් කාර්යාල කටයුත්ත පමණක් බවත් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය පෙන්වා දිණි. එහෙයින් කිසිදු සාකච්ඡාවකින් තොරව ජාතික පුස්තකාලය වෙතට තම සේවාදායකයන් යොමු කිරීම හෝ ජාතික පුස්තකාලයට අණ කිරීම සාවද්‍ය බව පෙන්වා දෙන ලදී. මෙම ආයතන දෙක අතර මෙම කරුණ ගැන රුචිකර ලිපි ගණනාවක් හුවමාරු විය. ඒවා මෙම විෂය පිළිබඳ අනාගත පර්යේෂණ සඳහා වටිනා තොරතුරු මූලාශ්‍රයක් වනු ඇත. ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව නිල වශයෙන් සම්බන්ධ වූ සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයා වෙත ලිපියක් යොමු කරමින් මණ්ඩලය පවසා සිටියේ ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයට නීත්‍යානුකූලව හිමිකම ඇති යමක් නැවැත්වීමට අධිකාරීත්වයක් ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවට නොමැති බවය. මෙම නව ප්‍රකාශන ජාතික පුස්තකාලයට හා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනයට අවශ්‍ය බවත්, ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව මෙම පිටපත් නො එවන බැවින් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය ඒවා වෙළෙඳපොළෙන් මිල දී ගැනීමට සැලසුම් කරන බවත්, මෙය රජයේ විගණන අංශයට සහ වෙනත් අධිකාරීන්ට දැනුම් දෙන බවත් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයට පිටපත් එවීම නවතාලීමට නියෝගය නිකුත් කළ පුද්ගලයා අදාළ නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග සහ හානිපූරණය සඳහා වගකිව යුතු බවත් ලේකම්වරයාට එයින් වැඩිදුරටත් දැනුම් දිණි. ලිපිය යැවූ 1998 ජූලි මසට දින කීපයකට පසු ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව තත්ත්වය ප්‍රකෘතිමත් කරන ලද අතර අප්‍රේල් ජූනි කාලයේ ප්‍රකාශන ද ඇතුළුව ප්‍රකාශනවල පිටපත් එවීම යළි ඇරඹීය. පසුව ගැටලුව මිත්‍රශීලී ලෙස සමථයට පත් වූ අතර ඡායාපිටපත් සඳහා අය කරන සාමාන්‍ය මුදල වඩා ඉහළ මුදලකට ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවාදායකයන්ට ඡායාපිටපත් නිකුත් කිරීමට ජාතික පුස්තකාලය එකඟ විය.

නීතිමය තැන්පතු නීතිය සංශෝධනය සඳහා වත්මන් ප්‍රයත්න

ශ්‍රී ලංකාව සඳහා ආදර්ශ නීතිමය තැන්පතු නීතියක් සකසා එය සංස්කෘතික කටයුතු අමාත්‍යාංශයට සහ ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීමට 2006 දී ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය කමිටුවක් පත් කරන ලදී. නීතිමය තැන්පතු නීතිය තමන්ගේ පාලනය යටතේ පැවතීම නිසා එය ස්වකීය වගකීමක් බව සඳහන් කරමින් ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව මෙම යොමු වීමට ආරම්භයේ දී විරෝධය දැක්වීය. මෙයට අප මැදිහත් වූයේ අතීතයේ දී මෙම විෂය පිළිබඳ ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව කිසිදු පියවරක් නොගැනීම නිසා බව අපි පෙන්වා දුනිමු. ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරණයේ සිදුවූ වෙනස්කම් නිසා මෙම ව්‍යාපෘතිය ප්‍රමාද වූ අතර අවසන් කමිටු නිර්දේශ 2012 දී ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව වෙත යවන ලදී. එය ලැබීමෙන් පසු ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව නීතිමය තැන්පතු නීතිය සංශෝධනය සඳහා ඔවුන්ගේම කමිටුවක් පත් කළේය. නවතම තොරතුරු වන්නේ ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව 2015 දී අදාළ නීති කෙටුම්පත් අවසන් කිරීමට සැලසුම් කරන බවය.

ලංකා විශ්වවිද්‍යාලය සහ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය ග්‍රාහක ලැයිස්තුවට ඇතුළත් කිරීමට 1951 දී සහ 1973 දී නීතිමය තැන්පතු නීතිය සංශෝධනය කර ඇත. මෙම අවස්ථා දෙකෙහි දී ම වෙනස්කම් සඳහා මූලපිරීම් පැමිණ ඇත්තේ මෙම ආයතනවලින් සහ ඒවායේ මව් අමාත්‍යාංශවලිනි. ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව කර ඇත්තේ හුදෙක් මෙම ඉල්ලීම්වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීමය. නූතන අවශ්‍යතාවලට ගැළපීම සඳහා නීතිමය තැන්පතු නීතිය වර්ධනය කිරීමට ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව එකඳු සංශෝධනයකට හෝ මූලපුරා නොමැත. යටත්විජිත යුගය තුළ නීතිමය තැන්පතු නීතිය සංශෝධනය නොවීම තේරුම් ගත හැකි වුවද, ශ්‍රී ලංකාවේ නූතන තොරතුරු කළමනාකරණයට මෙම නීතිය ප්‍රබලව සම්බන්ධ හෙයින් නිදහස ලැබීමෙන් පසු පසුගිය දශක හයහමාර තුළ මෙය සංශෝධනය නොවීම විශ්වාස කිරීම පවා අසීරුය.

ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව නීතිමය තැන්පතු නීතිය සංශෝධනය කිරීමේ අගනා අවස්ථා දෙකක් පිළිවෙලින් 1973 දී සහ 1981 දී මග හැර ගත්තේය. 1973 දී ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික ලේඛනාරක්ෂක පනත (National Archives Law no. 48 of 1973) සකසා සම්මත කර ගත්තේය. නව පනත හරහා දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් සහ වගකීම් වර්ධනය හා පුළුල් කෙරුණ ද “ලේඛනාරක්ෂක” යන වචනය වෙනුවට “අධ්‍යක්ෂ/ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව” යන්න යෙදීම හැරුණු කොට නීතිමය තැන්පතු නීතියේ කිසිදු වෙනසක් සිදු නොවීය. පනතේ අවසන් සංශෝධනය 1981 දී සිදු වූ අතර (National Archives - (amendment) Act, no. 30 of 1981) එහිදී ද නීතිමය තැන්පතු ක්‍රමයට කිසිදු සංශෝධනයක් හඳුන්වා නොදීණි. නීතිමය තැන්පතු නීතිය සංශෝධනය සම්බන්ධයෙන් ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ උදාසීන ආකල්පයට තවත් නිදසුනක් වශයෙන් 1980 දශකයේ මුල්භාගයේ අපගේ නීතිමය තැන්පතු නීතිය යටතේ පිටපතක් ලබා ගැනීම බ්‍රිතාන්‍ය පුස්තකාලය ප්‍රතික්ෂේප කළ විට තැන්පත් කරන පිටපත් සංඛ්‍යාව පහේ සිට හතර දක්වා අඩු කිරීමට ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව කිසිදු පියවරක් නොගැනීම පෙන්වා දිය හැකිය. ඔවුන් මෙම සරල පියවර ගෙන පිටපත් සංඛ්‍යාව 20% කින් අඩු කළේ නම් එය විශේෂයෙන් මිල අධික සහ විශාල ප්‍රමාණයේ පොත් ප්‍රකාශයට පත් කරන ප්‍රකාශකයන්/මුද්‍රණකරුවන් සඳහා කැපී පෙනෙන වාසියක් විය හැකිව තිබිණ. ඒ වෙනුවට පසුගිය 30 වසර පුරා ඔවුන් අරුත් විරහිත අතිරේක පිටපතක් ගොඩ ගසා ගනිමින් සිටී.

නිගමනය

බාධක ගණනාවක් පැවතිය ද ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය යටතේ ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනය පිළිබඳ මූලපිරීම් රටේ ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනයේ නව යුගයක් සනිටුහන් කළ බව නිසැකය. මෙම එක්තරා දුරකට නැවුම් අත්දැකීම ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනයේ පරිණාමය අවබෝධ කර ගැනීමට වත්මන් හා අනාගත පුස්තකාල හා විඥාපන විද්‍යා වෘත්තීයවේදීන්ට හා ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සහ ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලයේ කළමනාකරුවන්ට අපේක්ෂා සහගතව සහාය වනු ඇත. එමෙන්ම ක්ෂේත්‍රයේ වත්මන් හා අනාගත අභියෝග සමඟ වඩාත් ඵලදායී ලෙස කටයුතු කිරීමට ඔවුනට එය උපකාරී වනු ඇත. නීතිමය තැන්පතු නීතිය සංශෝධනය කිරීම සහ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය මගින් නිර්මිත අභියෝග සහ අවස්ථා ආමන්ත්‍රණය කිරීම ඉදිරි වර්ෂවල දී මතු වන අභියෝග අතර ප්‍රධාන ඒවා වේ. මෙම දුෂ්කරතා සහ අභියෝග සියල්ල ජයගැනීමත් ශ්‍රී ලංකාව සඳහා උසස්, ගුණාත්මක, ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන යාන්ත්‍රණයක් සැපයීමත් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ වගකීම වේ.

ආශ්‍රිත මූලාශ්‍ර

Alahakoon, U. P. (1998). Sri Lanka National Bibliography (Retrospective) 1737-1884 Library News, Vol. 19, No. 1, 21-23pp (in Sinhala)

Amarasiri, M. S. Upali (2003). Awakening National Library Services : Library News. Vol. 23, No. 04. 8-12pp

- Amarasiri, M. S. Upali (2012). The initial phase of the national library services of Sri Lanka. Prof. Jayasiri Lankage Felicitation Volume, Colombo, Godage Brothers (Pvt) Ltd, 265 269pp (in Sinhala)
- Conference on Improvement of Bibliographical Services (1950). General report of the Conference on the Improvement of Bibliographical Services, UNESCO, Paris
- Gallaba, G. M. P. (2013). Deposit law protecting the memory of the nation : An introduction to deposit law of Sri Lanka. Sri Lanka Library Review, 105-114pp (in Sinhala)
- Guidelines for the National Bibliographic Agency and the National Bibliography. (1997). Paris: UNESCO
- IFLA. (2001). ICNBS Copenhagen 1998. Proceedings of the International Conference on National Bibliographic Services. Copenhagen: The Royal Library.
- Nanayakkara, Amara (2013). The Inception and the evolution of the Sri Lanka National Bibliography. Sri Lanka National Bibliography 50th Anniversary, Colombo, NLDSB (in Sinhala)
- Pieris, Kamlika (2014). Personal e-mails to the author on the SLNB under her stewardship from 1975-1977 dated 10.11.2014 and 12.11.2014
- Punyawardana, W. S. (1992). Retrospective National Bibliography : the present project of the SLNLSB and difficulties in compilation. Library News, Vol. 13pp 3-7 (in Sinhala)
- Ranasinghe, Piyadasa (2000). Sri Lanka National Bibliography and the bibliography tradition of Sri Lanka : A short history. Library News, Vol. 21, No. 1, 8-26pp
- Silva, G. P. S. H. De (2010). Archiving records in a post – colonial expanding administration: some observations on the Sri Lanka scene. New Trends in Archives, National Archives Week-Souvenir, Colombo, Dept. of National Archives
- Sunil, W. & Amarasiri, Upali (2012). Revisions of the legal deposit laws in Sri Lanka to meet user needs and challenges in the digital age. “NILIS Symposium 2102on Changing Library strategies for the new generation of users” 116-120pp
- Wadasinghe, Chandima (2013). The role of the National Library in compilation of the Sri Lanka National Bibliography. Sri Lanka National Bibliography 50th Anniversary, Colombo, NLDSB (in Sri Lanka)
- Wadasinghe, Chandima (2014). Secondary information sources prepared by the National Library for national bibliographic control and their importance. National Reading Month – October 2004-2014, Colombo, NLDSB (in Sinhala)
- Wells, A. J. (1963). The establishment of a National Bibliography for Ceylon (draft report submitted to UNESCO on his mission to Ceylon in 1962), London
- Wimalaratne, K. D. G. (2000). Legislations and Regulations Governing Records and Archives Management in Sri Lanka, Colombo, Dept. of National Archives

Bibliographical tradition in Sri Lanka: a glimpse into the past and the present

L. A. Jayatissa*

Abstract

One of the major services expected of a national library is the provision of bibliographic information related to the country's literary output generated in the form of publications. Sri Lanka inherits a cherished history of libraries interwoven with scholarship dating back to the ancient times, yet the systematic bibliographic traditions evolved since the last quarter of the 19th century. At present, the National Library of Sri Lanka Provides a satisfactory bibliographic coverage of the national output. However, it is questionable whether the National Library bibliographic databases are exhaustively covering the national literary output, as it is not receiving all publications required to be deposited in it under the legal deposit law. Harnessing of the bibliographic information compiled by the National Library by other libraries may not take place to its fullest potential due to nonactivation of the Z39.50 information retrieval application protocol. If this feat could be achieved, it would enable all libraries in Sri Lanka to offer a higher quality bibliographic information service while relieving the library technical staff from attending to classification and cataloguing duties at least partially, enabling them to devote more time on reader services. It will also enhance the value of the bibliographic services provided by the National Library thus increasing its claim for requirement of funds etc.

Keywords: Bibliography, National – Sri Lanka; Bibliographic tradition – Sri Lanka; National Library and Documentation Services Board; National Library – Sri Lanka

* Former Librarian, University of Kelaniya

1. Bibliographic heritage of Sri Lanka

1.1 Libraries in Sri Lanka - up to the introduction of printing

The advent of Buddhism in Sri Lanka in the 3rd century B.C. marks the growth of intellectual tradition in the country. The art of writing, the vital prerequisite for any bibliographical activity has been known in use in the island since then (Ranasinghe, 1994). Sri Lanka also had a high reputation for the availability of copies of Buddhist texts which attracted foreign scholars. Foreign scholar monks such as Ven. Buddhghosa and Ven. Fa-hien have arrived in the country in search of Buddhist texts believed to be held in Buddhist monasteries. Buddhist monasteries and other centers of learning experienced destructions due to foreign invasions, infighting among local rulers and other natural factors such as famine. Damages inflicted by early aggressors from India to Buddhist places of worship could be visualized by the following observations made by H.C.P. Bell, the first Archaeological Commissioner in the country: “ *The indescribable confusion in which the fragments were found heaped one upon another, and the almost entire wreck of the railing, leave little room for doubt that this unique relic of Ceylon Buddhist architecture must have perished under the ruthless destruction of those invaders from South India at whose door lies the mutilation and ruin of the best works of the sculptor’s art in Anurādhapura*” (Bell,1892). Over the time spanning from the Anuradhapura period to the Kotte period, native religious institutions suffered intermittent destructions caused by various foreign forces. Describing the way how the Portuguese invaders caused destruction to the local cultural heritage, De Silva observes as follows: “*In their zeal for proselytization, they ruthlessly destroyed Buddhist and Hindu temples and handed viharagam and devalagam over the Roman Catholic orders... In Sri Lanka the Portuguese record of religious persecution, coercion, and mindless destruction of places of worship sacred to other faiths was unsurpassed in its scale and virulence*” (DeSilva, 1981, p. 128). Therefore, it could be naturally expected to flourish a rich library tradition, perhaps augmented by bibliographic sources, yet there is no credible evidence left to prove the existence of bibliographic practices during the period up to the introduction of printing in the country.

1.2 Libraries in Sri Lanka - in the modern era

Libraries in Sri Lanka in the modern era could be traced back to 1813, when the United Services Library was established with the focus on the needs of the armed forces (Corea,1975, p.14). The first library aimed for the public, the Pettah Library was established in 1829, followed by two significant milestone – establishment of the Colombo National Museum Library in 1877 and the University College library in 1920. The Colombo Public Library was established in 1925 by the merging of the Colombo Library and the Pettah Library. Describing the emergence of bibliographic tradition in Sri Lanka, Ranasinghe mentions that it could have started after the seventeenth century as per the records available for perusal at present (Ranasinghe,1994, p. 79). Publication of the first printed book in the country entitled “*Singlesch Gebeede-Boek*” in 1737 is also a significant landmark in this landscape.

2. Emergence of bibliographic practices in Sri Lanka

According to the information published by the Department of National Archives, the concept of archiving has been exercised by Sri Lankan kings during the period around the 18th century. Citing Macdowall, it is mentioned that there was an officer designated “Maha Mohotti” (Chief Secretary) who maintained the Kandyan Palace Archives during the 18th century and the first decade of the 19th century. The systematic archives keeping in the country has been introduced by the Dutch, and the Archives was housed in Galle from 1640. In 1901, the post of Archivist was created by the British. It became a separate government department after the granting of Dominion status to Sri Lanka in 1947. (Department of National Archives, 2016).

The first catalogue published in the country is reported to be the “Catalogue of the Library” prepared by Richard Van Cuylenburg, the Librarian of the Colombo Museum. This was published in 1877 (Ranasinghe, 1994, p. 88). Since then, several print catalogues covering the Colombo Museum collections, the Royal Asiatic Society, Sinhala printed books in the Library of the British Museum etc. appeared in the period up to the first decade of the 20th century. During this early period one serious issue faced by the compilers of catalogues may have been the lack of rules and guidelines in preparing and organizing basic bibliographic records for items such as books and journal articles. This situation could be visualized by going through the sample bibliographic record shown in figure 1.

ABAYANAIIKA, J :-

Bouddha Stottraya, Buddhist prayer (Sinhalese). Galle, 1886
Drushti Darpanaya: a brief comparison of the lives, doctrines, &
C., of Gautama Buddha and Jesus Christ (Sinhalese). Galle, 1885

Another edition (Sinhalese). Galle, 1890

Figure 1 – Sample record taken from the Catalogue of the Colombo Museum Library, part 2: printed books, compiled by Gerard A Joseph in 1894.
(Reproduced from Ranasinghe, Piyadasa. (1994). Sri Lanka National Bibliography: a historical and critical study).

3. Development of bibliographic tools in the international perspective

Preparation of catalogues, bibliographies and indexes requires some form of specific guidance to identify essential bibliographic items, select classification numbers and subject headings, to control the organization of items in a prescribed uniform manner and to ensure consistent practice. Therefore, the availability of internationally accepted rules, codes and systems become an indispensable prerequisite for sound bibliographic practices. When considered in a chronological perspective, the emergence of catalogue codes in western countries could be identified as the beginning. Publication of the “91 rules” prepared by Antonio Panizzi in 1841 signals the emergence of catalogue codes (Bakewell, 1972). Since then, a series of bibliographic tools which includes classification schemes, catalogue codes, standards for bibliographic descriptions, lists of subject headings, indexing systems etc. had been developed by national libraries, library associations and leading LIS professionals.

Some of the most noteworthy tools which are relevant in the context of this discussion are listed in the chronological order of emergence:

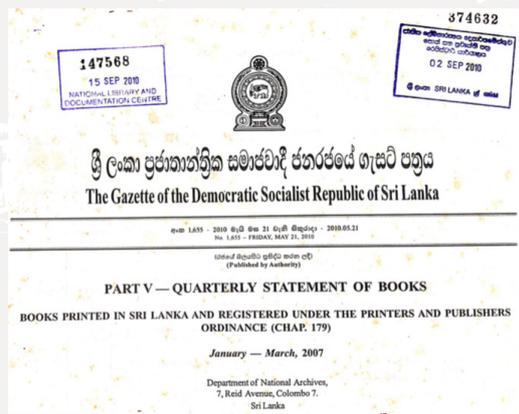
- 1841 91 rules by Antonio Panizzi
- 1876 Cutter's Rules for a Dictionary Catalogue
- 1876 The Dewey Decimal Classification (DDC) Scheme by Melville Dewey
- 1902 - 1907 The Universal Decimal Classification Scheme by Paul Otlet and Henry La Fontaine
- 1909 – 1914 The Library of Congress List of Subject Headings
- 1933 Chain Indexing System by Dr. S.R. Ranganathan
- 1967 Anglo-American Cataloguing Rules (AACR)
- 1968 Preserved Context Indexing System (PRECIS) by Derek Austin
- 1973 International Standard Book Description – ISBD(G)

4. Historical background of the publication of the Sri Lanka national bibliography

A national bibliography is an essential bibliographic tool which presents the history of the nation through its records of the national imprints. Records in the national bibliography reveal the literary, socio-economic, and technological situation as well as historically important other trends in that country in a particular period. Bibliographies facilitate access to desired literature in any given field of study. The national bibliography is a comprehensive and authoritative source to the published literature of that country which could be regarded as an essential tool to identify desired information needed.

One of the major pre-requisites for the compilation of a national bibliography is the receipt of copies of publications worthy of inclusion in it, at a designated national institution. This initial legal framework required was set in motion with the enactment of the Printers and Publishers Ordinance No. 1 of 1885. Under this Ordinance, it was required to deposit "*five printed or lithographed copies of the whole of every book which shall be printed or lithographed in Ceylon*". It was also required to maintain "*A catalogue of Books Printed in Ceylon*" which includes details such as the title of the book with its translation into Sinhala, the language in which the book is written, the name of the author, translator, or editor, the subject, place of printing and the place of publication, name of the printer and the publisher, number and size of sheets, price etc. It was also required to publish the information compiled in each quarter in the Government Gazette (Ceylon, Printers and Publishers Ordinance, 1885, p.1). Under the interpretations, the term book was defined as follows: "*book*" includes every volume, part or division of a volume, and pamphlet, in any language, and every sheet of music, map, chart, or plan separately printed or lithographed; but shall not include any publication which consists merely of a price list, sale catalogue, annual report, trade circular, or trade advertisement". This section was published as the "Statement of books printed in Ceylon and registered under the" Printers and Publishers Ordinance, No. 1 of 1885" as a quarterly supplement to the Ceylon Government Gazette (Goonetilleke, 1970, p.XXXII)

Publication of the national bibliography commenced mainly due to the efforts of the UNESCO National Commission in Sri Lanka. In 1952 it has appointed a sub-commission on national bibliography consisting of Sir Ivor Jennings, Messrs G.P Enright, D.C.G. Abeywickrema, J.H.C. Paulusz and H.A.J. Hulugalla. This sub-commission has recommended the modifications necessary for the Section V of the Government Gazette and about the establishment of an organization that would deal with the publication of the national bibliography (Senadeera, 1975, p. 108). The UNESCO Commission also was instrumental in obtaining the services of Mr. A.J. Wells, the Founding Editor of the British National Bibliography, during the period October 1962 to March 1963 for initial organizing of the compilation and publication of the national bibliography. Accordingly, the Ceylon National Bibliography (CNB) commenced publication with the November 1962 issue brought out in April 1963. Sri Lanka had the distinction of becoming one of the first Asian countries to publish the national bibliography (Ranasinghe, 1992, p. 8). In comparison, the British National Bibliography commenced publication in 1950. During the initial period spanning from 1962 to 1979, publication of the Ceylon National Bibliography was handled by the Department of National Archives. Yet the publication lagged, and in 1979, the Department published the volume 11, nos. 1 – 12 covering the year 1973. During this period the frequency and currency of the bibliography remained in a highly irregular pattern.

January - March 2007 Catalogue of Books printed in Sri Lanka

Registration No.	The Title of the Book and the contents of the title page with a translation into English such title and contents when the same are not in the English Language	The Language in which the Book is written	The name of the Author, Translator, or Editor of the Book or any part thereof	The Subject	The place of Printing
346847	Beginning To Read	E	M.D.Gunatena & Co.	Language	Colombo
346848	Kavi Hodiya	S	Sugathadasa Malalgoda	Poetry	"
346849	Kumarodaya - Grade 3	S	L.S.E.Amararatne	Language	"
346850	" - Grade 4	S	"	"	"
346851	Loka Sanvidhana 01	S	Chaminda Seneviratne	World Organization	"
346852	Jayamangalya Ashtaka Saha Poruve Charitra Vidhi	S	Jagathseela Kulatilaka	Astrology	"
346853	Jagath Keerthidharayo	S	Hemanaga Rajamanna	Biography	"
346854	Oliver Twist	E	J.F.Samaranayake	Fiction	"
346855	Anna Karenina	E	"	"	"
346856	Apata Hamuwana Sathibu - 2	S	Chaminda Seneviratne	Environment	"
346857	Nasrudin	S	Percy Jayamanna	Short Stories	"
346858	Gamaralal Heramitiyai	S	H.S.S.Nishshanka	Children's Story Book	"

Figure 2 – Part V of the Government Gazette

Figure 3 -A specimen page carrying title, language, author, subject and place of printing details.

(Note : Bibliographic details were printed in columns spread over two facing pages (Verso and recto). the specimen page shown in figure 3 (the verso page) contained the above information, while the facing (recto) page carried the names of the printer and the publisher, the issue date, number of pages/sheets, size of the publication, the edition number, number of copies produced and whether printed or lithographed)

Establishment of the Ceylon National Library Services Board (CNLSB) in 1970 denotes a landmark event in the cultural landscape of the country. In 1973 the compilation of the national bibliography was entrusted to the Board. However, the Board had the dual role of bringing out the lapsed previous issues of the CNB and to publish the current bibliography. From this point onwards ephemeral materials such as trade catalogues, telephone directories were excluded from the CNB. Furthermore, the CNLSB has decided to include books on Sri Lanka published abroad and books published by Sri Lankan authors, in addition to the items received through the legal deposit system.

With the implementation of the ISBN system, the Board got the opportunity to obtain bibliographic details of forthcoming publications, thereby facilitating the inclusion of details of forthcoming publications in the national bibliography. It had also published the retrospective bibliography for the time periods 1737 to 1940 and 1962, covering Sinhala, Tamil, and English publications.

Currently, the bibliographic standard of the bibliography ensured with the use of the DDC 23rd edition, the AACR 2nd edition, and the Library of Congress list of subject headings.

5. Issues affecting the comprehensiveness of the national bibliography

5.1 Noncompliance of legal deposit rule by printers

As per the provisions made under the Printers and Publishers Ordinance No. 1 of 1885, all printers of publications are required to deposit five copies of their output at the Department of National Archives. Printers who violate this requirement could be imposed with a fine not exceeding Rupees 2,500/= as per the provisions made in the Printers and Publishers (Amendment) Act No. 27 of 1983. The discussions the writer had with the officials of the Bibliographic Control Division (BCD) of the National Library revealed that there are instances where printers failing to handover five copies of their publications. This prevents the National Library from assembling an exhaustive collection of the country's literary output and in preparing the national bibliography covering the total publications output of the country. One possible reason for this situation could be the higher price of publications concerned and the resultant loss to be borne by the printer in supplying five copies free of charge. This issue could be minimized by reducing the number of copies required for deposition and / or increasing the penalty for non-compliance.

5.2 Lack of cooperation of the government sector publishers

Various government ministries, departments and other government and semi government institutions produce publications essential for inclusion in the national bibliography. For example, the Department of Cultural Affairs publishes important books periodically. However, the usual practice seems to be the distribution of copies among a selected community of recipients. Sometimes, these publications may be available for sale at the Government Publications Bureau or the sales outlet of the concerned institution. This creates a situation where libraries more often losing the opportunity to obtain at least a copy of these publications during the relatively short period they are available for purchase. Furthermore, it was revealed that the National Library not receiving a bulk of government publications thereby depriving the opportunity to build an exhaustive national collection. Furthermore, it yields to non-inclusion of bibliographic information pertaining to such items in the national bibliography, possibly depriving other libraries and citizens the opportunity to become aware of the existence of such publications.

5.3 Lack of cooperation of learned societies, institutions etc.

Learned societies and institutions are the other segment of publishers who publish important books, journals, pamphlets etc. The Royal Asiatic Society, The Institute of Engineers in Sri Lanka, The Institute of Chartered Accountants of Sri Lanka, are some such organizations. One of the best examples to be mentioned here in the international arena is the American Chemical Society which publishes five out of the twenty-five highest rankings journals as ranked by Scimago (Scimago, 2022). Publications coming under this category are usually in-depth scholarly content useful in given specific subject area. According to this writer's experiences at the University of Kelaniya Library for nearly four decades, the lack of bibliographic tools to find out the availability of useful current publications becomes a formidable drawback in developing scholarly collections.

Therefore, deposition of publications of learned societies, institutions etc. under the copyright law not only ensures the availability of such publications at least in the National Library, but also links bibliographic information with relevant libraries.

5.4 Postgraduate theses and other research related publications

Availability of bibliographic information pertaining to research output and ongoing research is of critical importance to the socio-economic development of the country. It avoids the duplication of research, thereby saving manpower and other resource inputs devoted for such purposes. It could also ensure the continuity of research activities from the point where it is stopped at any given moment. One of the key areas in this aspect is the postgraduate theses submitted in universities. Although there is a directory of postgraduate theses compiled by the National Library and a separate database giving access to current information, it lacks

comprehensive coverage. It covers a miniscule of the actual national output! As per the interviews the writer had with the BCD staff, the library has received less than 20 theses in any given year, whereas even the total MPhil, MD and PhD degrees awarded in the country in 2021 was 790, as shown in the Table 1.

Table 1 – Postgraduate output in Sri Lanka – 2021

Type of programme	Number of degrees awarded
Postgraduate Diploma	1,677
Masters	4,585
MPhil	171
MD	442
PhD	177
Total	7,052

(Source: Sri Lanka university statistics – 2021, P. 98)

6. Bibliographic information on ongoing research

The National Science Foundation (NSF), (successor institution to the Natural Resources, Energy, and Science Authority of Sri Lanka (NARESA) established in 1981, which in turn succeeded the National Science Council set up in 1968) deals to some extent the social sciences and humanities disciplines, as the mandated primary focus being on the science and technology areas. Therefore, the social sciences and humanities areas could not be expected to be covered adequately by the NSF. The most relevant national authority in this respect is the National Library and Documentation Services Board.

Research and development (R&D) are one major contributing factor affecting the progress of any country. In enquiring how developed countries achieve that stage, one attribute could be identified as the high priority these societies attribute in R&D domain, which is evident for the high percentage of the GDP allocated for R&D work. As per the World Bank data, percentage GDP spending on R&D for the year 2020 for Sri Lanka was 0.13 whereas the corresponding figures for Germany (3.14), Japan (3.26), United States (3.45) and Israel (5.44) with at least 25 times higher spending rates than our country (World Bank, 2022). This shows the higher significance attributed to research by developed countries.

The Sri Lankan research community comprised of several key sectors as follows:

- Dedicated government institutions such as the Tea Research Institute, Industrial Technology Institute, Agrarian Research and Training Institute etc.
- Universities and Postgraduate institutes affiliated to universities
- Private sector business organizations
- Private sector nonprofit organizations

Availability of bibliographic information related to ongoing research is advantageous to the research community in several ways as follows:

- It will enable the research community to identify the areas of current research and gaps in research
- Ability to identify fellow researchers engaged in subject areas like one's own area, and to share research experiences and practices
- To find out best practices

7. Role of the National Library as the National Bibliographic Information Clearinghouse

The Bibliographic Control Division (BCD) of the National Library and Documentation Center is entrusted with the compilation of the national bibliography. After receipt of legal deposit copies from the Department of National Archives, BCD prepares bibliographic records pertaining to each item received, conforming to the full bibliographic details as described in the AACR2. This database could be accessed through the Internet. A random check on the availability of catalogue records for new publications received in the BCD in the month of September 2022 revealed that it is mostly up to date. In a backdrop of human resource and other resource constraints, this could be mentioned as a commendable situation.

However, this writer is of the view that the great effort made in preparing the national bibliography and the database is grossly unutilized, as the bibliographic records available in the KOHA catalogue could not be copy-pasted to catalogues of individual libraries in the country due to nonactivation of the Z39.50 information retrieval application protocol (Hettiarachchi, 2022). It may be due to some technical or administrative issues beyond the control of the ICT division of the National Library, yet could be interpreted as a big drawback, which needs immediate rectification.

Based on the information provided by the BCD, the usual average total number of books published in Sri Lanka in three main languages appears to be less than 5,000 (Table 2) and the total number of libraries in the country is close to 9,000 (Table 3).

Table 2 – Number of publications received in the NLDSB under the legal deposit scheme

Year	Sinhala	Tamil	English	Total
2018	3,226	788	794	4,808
2019	3,221	862	536	4,619
2020	2,065	468	616	3,149

(Source – Data supplied by the BCD – 02.10.2022)

Table 3 – The distribution of libraries according to the categorization of the NLDSB - 2021

Category	Number
School libraries	6,597
Public libraries	1,176
University libraries	58
Special libraries	66
Department libraries	34
Pirivena libraries	751
Technical training college libraries	27
Technical college libraries	38
Cultural center libraries	156
Total	8,903

(Source – Data supplied by the BCD – 02.10.2022)

If complete catalogue records of local publications could be copy-pasted in individual library databases, it would be beneficial to the whole library community in Sri Lanka as well as the National Library. Some of the prominent benefits could be identified as follows:

- Library staff of participating libraries need not to devote a lot of time for classification, cataloguing and preparing subject headings etc. individually for locally published material. Rather, they could copy-paste relevant data and the saved time could be used to attend to reader services
- Libraries may not require expensive bibliographic tools such as the Dewey Decimal Classification, AACR etc. individually.
- Libraries could ensure a higher standard and consistency in bibliographic databases across the library system in the country.
- It takes minimum time to offer up to date library catalogues reflecting library collections
- It eliminates the duplication of classification, cataloguing and subject indexing work for local publications by professionals in the entire library system in the country thereby saving a large sum of money, possibly running into millions of rupees annually spent on human resources employed in library technical services. For example, if it could save meagre Rs. 1,000 per month of labour charge per a library and if the service is used by 1,000 libraries, then the net savings accrued is equal to (1,000 X 1,000 X 12) a whopping twelve million rupees annually! The National Library could claim this sum as the value of the bibliographic services rendered to the nation and reach a better bargaining position especially when it comes to the allocation of funds.

8. Conclusion

The concepts of libraries and scholarship are interwoven, and deep rooted in the cultural landscape of Sri Lanka. Therefore, bibliographic tradition could not be considered as an

alien phenomenon. During the few decades elapsed since the establishment of the CNLSB, there had been a commendable development in the provision of bibliographic information services by the National Library. Due to noncompliance of the provisions made in the Printers and Publishers Ordinance, a significant proportion of publications published by Government sector organizations, non-government sector organizations and commercial publishers are not received by the National Library. From a different perspective, the core bibliographic activity, namely the provision of bibliographic information pertaining to the national literary output to the library community in the country has not reached its full level of functioning. All needed inputs are in place and the key to open its services to the library community rests in the ICT domain. It is the fervent hope of this writer to see the complete opening of the doors of the Bibliographic Control Division to the cyber space as discussed above thereby offering a major service expected of the national library to its fullest potential.

References

- Bakewell, K.G.B.** (1972). A manual of cataloguing practice. Oxford, Pergamon Press, 1972.
- Bell, Harry Charles Purvis.** (1892). Archeological Survey of Ceylon, Annual report, 1892. Colombo, Ceylon Government Press. Quoted by Coningham, Robin, Manuel, Mark, Davis, Christopher and Gunawardhana, Prishanta (2017). Archaeology and cosmopolitanism in early historic and medieval Sri Lanka in Biedermann, Zoltan and Strathern, Alan. (2017). (Sri Lanka at the crossroads of history. London, University College London Press. Pp. 19-43.
- Ceylon.** (1885). Printers and Publishers Ordinance, no. 1 of 1885.
Retrieved from : <https://www.lawnet.gov.lk/printers-and-publishers-2/>
- Corea, Ishvari.** (1975). The Colombo Public Library system. In Corea, Ishvari (Ed.). Libraries and People. Colombo, Colombo Public Library, p. 12-26.
- Department of National Archives.** (2016). Department of National Archives: Committed to preserve the memory of the nation.
Retrieved from : https://www.archives.gov.lk/web/index.php?option=com_content&view=article&id=235&Itemid=166&lang=en
- De Silva, K.M.** (1981). A history of Sri Lanka. Delhi, Oxford University Press.
- Goonetilleke, H.A.I.** (1970). A bibliography of Ceylon, Vol. 1. Zurich, Inter Documentation Company.
- Hettiarachchi, Nimal.** (2022). The interview conducted on 02.10.2022
- Ranasinghe, Piyadasa.** (1994). Sri Lanka National Bibliography: a historical and critical study. Thesis submitted for the Degree of Master of Librarianship, the University of New South Wales. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1959.4/64814> in <https://unsworks.unsw.edu.au>
- Scimago journal rankings.** (2022). Retrieved from: <https://www.scimagojr.com/journalrank.php?category=1601>

Senadheera, Aryaratne. (1975). A national bibliography for Sri Lanka. *In.* Corea, Ishvari (Ed.). Libraries and people. Colombo, Colombo Public Library, p. 107-111.

University Grants Commission. (2022). Sri Lanka university statistics – 2021. Retrieved from : https://www.ugc.ac.lk/downloads/statistics/stat_2021/Chapter%204.pdf
<https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/1557938/1/Sri-Lanka-at-the-Crossroads-of-History.pdf>

World Bank. (2022). Research & development expenditure: Percentage of GDP. Retrieved from: <https://data.worldbank.org/indicator/GB.XPD.RSDV.D.ZS?locations=LK>

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ නියමුවෝ

නාලිනී ද සිල්වා විජයනායක*

හැඳින්වීම

සෑම රටක් හෝ ජාතියක්ම තම පෞරුෂය විදහා දක්වන්නේ ඔවුන්ගේ සංස්කෘතිය හා ජීවන රටාව තුළිනි. ඊට බොහෝ දුරට පදනම් වී ඇත්තේ ලේඛනගත වූ හෝ වෙනත් මාධ්‍යයන්ගෙන් වාර්තා වූ ජාතියේ සිතූම් පැතුම්ය. එය ජාතික ඥාන නිෂ්පාදනය හෙවත් ජාතියේ සාහිත්‍ය උරුමය වේ. එම ජාතික ඥාන නිෂ්පාදනය පිළිබඳ ලේඛනගත වූ අඛණ්ඩ වාර්තාව “ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය” වේ. ඉන් විවිධ කාලවකවානු තුළ රටක ජනතාවගේ සිතූම් පැතුම්, ආකල්ප මෙන්ම ජීවන රටාව පිළිබිඹු වේ. ඒ අනුව ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය වත්මන් සහ අනාගත පර්යේෂකයින්ට, සාමාන්‍ය ජනතාවට මෙන්ම පුස්තකාලයටත් ඉතාම වැදගත් විමර්ශන මූලාශ්‍රයක් වේ.

ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සාධිකාරී ලේඛනයක් වීමත් ඉතා වැදගත් ය. සාධිකාරී ලේඛනයක් ලෙස පිළිගැනීමක් වන්නේ එය සම්පාදනයවන නිර්ණායක මතයි. ඒ අතර නෛතිකව ස්ථාපිත ආයතනයකින් සම්පාදනය වීම, ඒ සඳහා වෘත්තීය සුදුසුකම්ධාරියෙකුගේ වගකීම, ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් ග්‍රන්ථ විඥාපන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලවීම, කාලීනත්වයට අනුගත වීම සහ අනුකාලිකතාවය ඉතා වැදගත් වේ. මූලාරම්භයේ සිට ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම සඳහා විශාල උනන්දුවක් හා කැපවීමකින් ක්‍රියා කළ විවිධ ආයතන, විද්වතුන්, පුස්තකාල වෘත්තිකයින් වෙතින් සිදුවූ සේවය විශිෂ්ට ජාතික මෙහෙවරකි.

ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට වසර 60 ක් පිරීම නිමිත්තෙන් පළවන මෙම සමරු සංග්‍රහය සඳහා ඉහත සඳහන් කරන ලද ජාතික මෙහෙවර පිළිබඳව සටහනක් තැබීමට ආරාධනාවක් ලැබීම ඉතා ගෞරවයක් ලෙස සලකමි.

ඓතිහාසික පසුබිම

ලංකාවේ මුද්‍රණ ඉතිහාසය වර්ෂ 1737 තරම් ඈතට ගියද 1885 බ්‍රිතාන්‍ය පාලන සමය තෙක් අප රටෙහි පළවූ මුද්‍රිත ප්‍රකාශන පිළිබඳ අඛණ්ඩ වාර්තාවක් නොවීය. වර්ෂ 1885 දී ලංකාවේ බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිත ලේකම්වරයා විසින් හුදෙක් බ්‍රිතාන්‍ය පරිපාලනමය අවශ්‍යතාවයක් උදෙසා “මුද්‍රණකරුවන්ගේ සහ ප්‍රකාශකයින්ගේ අංක 1 දරන ආඥාපනත” පනවන ලදී. එම පනතේ 179 වන පරිච්ඡේදයට අනුව ලංකාවේ පළවන සෑම මුද්‍රිත ප්‍රකාශනයකින්ම පිටපත් 3 ක් රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල් කාර්යාලයේ ලියාපදිංචි කිරීම නීතිගත කරන ලදී. එසේ ලැබුණු පිටපත් 3 ක් එක් පිටපතක් රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල් කාර්යාලයෙහි ද අනෙක් පිටපත් දෙක පිළිවෙළින් කොළඹ ජාතික කෞතුකාගාරයෙහිත්, බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාරයෙහිත් තැන්පත් කිරීමට කටයුතු කරන ලදී. එසේම ලංකාවේ රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල්වරයා වෙත ලද ප්‍රකාශන ලැබුණු අනු පිළිවෙළට එම ග්‍රන්ථ විස්තර බ්‍රිතාන්‍ය රජයේ ගැසට් පත්‍රයේ V කොටස ලෙස මුද්‍රණය කොට පළකරන ලදී. ඒ අනුව 1885 සිට ලංකාවේ ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනයක් ඇරඹීමත්, විධිමත් අඛණ්ඩ වාර්තාවක් ත්‍රෛමාසිකව පළ කිරීමත්, එක් පිටපතක් රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල් කාර්යාලයෙහි තැන්පත් කිරීමත් ලංකාවේ ප්‍රථම වරට

* ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලයේ හිටපු අධ්‍යක්ෂිකා, හිටපු ප්‍රධාන පුස්තකාලයාධිපති ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනය උදෙසා ගන්නා ලද විශිෂ්ට පියවරක් බැව් අවධාරණය කරමි. බ්‍රිතාන්‍ය පාලකයින් කුමන අරමුණකින් එසේ ක්‍රියා කළ ද එය රටක් වශයෙන් උදම් විය යුතු ලංකාවේ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි ඉතිහාසයේ මූලික බිජු අවස්ථාව වශයෙන් සනිටුහන් කළ හැක.

මෙම ක්‍රමාංකිත ලේඛනය 1885 සිට 1910 දක්වා Statement of books printed in Ceylon and registered under Ordinance No. 1 of 1885 නමින් ග්‍රන්ථ විස්තර ශීර්ෂ 14 ක් යටතේ පළවූව ද දේශීය භාෂාවලින් මුද්‍රිත ප්‍රකාශනවල ග්‍රන්ථ නාමය ඉංග්‍රීසියට පරිවර්තනය කර දැක්වීම හැරුණු විට සෙසු විස්තර පසුකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියක අඩංගු විස්තරවලට බොහෝ දුරට සමාන විය. තවද මෙම නාමාවලියේ ග්‍රන්ථ නාමය කලින් කලට වෙනස් වී ඇත.

වර්ෂ 1947 දී දේශීය ග්‍රන්ථ ලියාපදිංචි කිරීමේ පූර්ණ වගකීම බ්‍රිතාන්‍ය පාලනයෙන් රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව වෙත පැවරුණි. අනුක්‍රමයෙන් 1960 සිට 1964 දක්වා එම නාමාවලිය Catalogue of books printed in Ceylon... නමින් ද 1965 සිට Quarterly statement of printed books... නමින් ද පළ කරන ලදී. මෙම ප්‍රකාශනය විධිමත් ග්‍රන්ථ විඥාපන මූලාශ්‍රයක් නොවූව ද රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ වඩාත් වර්ධනීය ස්වරූපයකින් පළ කිරීම නිසා ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය බිහිවන තුරු මෙරට පළ වූ ප්‍රකාශන පිළිබඳ ග්‍රන්ථ විඥාපන තොරතුරු අඩංගු ප්‍රධානතම මූලාශ්‍රයක් ලෙස අතිශයින්ම වැදගත් වේ. 1947 රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක තනතුරට පත් වූ J. H. O. Paulusz මහතා විසින් වසර 10 ක් පමණ වූ සේවා කාලය තුළ එම නාමාවලියේ සම්පාදන කටයුතු සඳහා දක්වන ලද උනන්දුව හා කැපවීම අතිශයින්ම පැස සුම් සහගත වේ.

යුනෙස්කෝ සංගමය

1947 දී ලංකාවට යුනෙස්කෝ සාමාජිකත්වය ලැබුණු අතර 1950 යුනෙස්කෝ ලංකා ජාතික කොමිසම ස්ථාපනය විය. යුනෙස්කෝව විසින් එහි සාමාජික රටවල ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනය උදෙසා අවධානය සහ උනන්දු කිරීම සඳහා පැරීසියේ දී "ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනය" නමින් ජාත්‍යන්තර සම්මේලනයක් පවත්වන ලදී. ඒ සඳහා ලංකාව නියෝජනය කිරීම සඳහා යාපනය විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලයාධිපති කේ. වෙල්ලයිසා මහතාට අවස්ථාව ලැබුණි.

යුනෙස්කෝව විසින් කරන ලද අධීක්ෂණ බලපෑම්වල ප්‍රතිඵලයක් වූයේ 1952 වර්ෂයේදී ලංකාවේ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියක් සම්පාදනය සම්බන්ධ අනුකමීටුවක් ලංකා යුනෙස්කෝ ජාතික කොමිසම විසින් පත් කිරීමයි. එම අනුකමීටුවේ ප්‍රධානතම කාර්යය වූයේ මෙරට ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය පිළිබඳ ගැඹුරු අධ්‍යයනයක් කර වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කිරීමයි. එම අනුකමීටුව සඳහා එවකට ලංකාවේ සිටි සාකලායයෙන්ම උචිත විද්වතුන් පිරිසක් පත් කිරීමෙන් යුනෙස්කෝ කොමිසම එම කාර්යය සම්බන්ධයෙන් දක්වන ලද උද්යෝගය හා වැදගත්කම ද මනාව පිළිබිඹු වේ. එම කමිටුව සඳහා ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ උප කුලපති ශ්‍රීමත් අයිවර් ජෙතින්ස්, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ ප්‍රධාන පුස්තකාලයාධිපති **R. S. Enright** ජාතික ලේඛනාරක්ෂක **J. H. O. Paulusz** කොළඹ මහජන පුස්තකාලයාධිපති ඩී. සී. ජී. අබේවික්‍රම මහතා සහ සම්භාව්‍ය ගත්කතුවර එච්. ඒ. ජේ. හුළඟල්ල මහතා යන මහත්වරුන් ද 1953 දී එයට තවත් සාමාජිකයෙකු ද පත්කරන ලදී. ඒ අනුව ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනයේ දී ඒ සඳහා වෙනමම ආයතනයක අවශ්‍යතාවය, ආවරණය වඩාත් පුළුල් කිරීම සඳහා ගැසට් පත්‍රයේ V කොටසේ ග්‍රන්ථනාම ලැයිස්තුවට අමතරව ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ මාසික නව ප්‍රතිග්‍රහණ ලේඛනයත්, මෙරටට අදාළ වූ විදේශීය ප්‍රකාශන ඇතුළත් කිරීමත් දශම වර්ගීකරණ ක්‍රමයක් අනුසාරයෙන් යෝජිත නාමාවලිය සඳහා සුවිසක් සම්පාදනය කිරීමටත් යෝජනා කළහ. එම නිර්දේශ සඳහා යුනෙස්කෝ ලංකා කොමිසමේ පූර්ණ සහයෝගය පළ කළ ද ප්‍රමාණවත් මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන නොවීම සහ කාර්ය මණ්ඩල උණනාවය නිසා එම වැදගත් නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කළ නොහැකි වූව ද ඒ පිළිබඳ යුනෙස්කෝව හා අදාළ කමිටු සාමාජිකයින් විසින් දරන ලද උත්සාහය ඉතා විශිෂ්ට වේ.

එසේම 1956 දී යුනෙස්කෝ ආධාර යටතේ රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ සහකාර ලේඛනාරක්ෂක ඩී. පී. රණසිංහ මහතා ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනය පිළිබඳ පුහුණුවක් සඳහා

නෙදර්ලන්තය හා බ්‍රිතාන්‍යයට යැවීම, කාර්ය මණ්ඩල උගුණතාවයට පිළියම් යෙදීම සඳහා ජාතික ලේඛනාරක්ෂකවරයා මෙන්ම යුනෙස්කෝ ලංකා ජාතික සංගමය දැරූ නොපසුබට උත්සාහයක් වූව ද පුහුණුවෙන් පසු මෙරටට පැමිණි ඒ මහතා සේවයෙන් ඉවත්වීම ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය තවදුරටත් ප්‍රමාදවීමට හේතු විය.

අමරවංශ දේවරාජා

1959 දී ජාතික ලේඛනාරක්ෂක පදවියට පත් වූ අමරවංශ දේවරාජා මහතා ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ආරම්භයට පෙර 1961 දී “සිංහල පුස්තක නාමාවලිය” නමින් ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවට නීත්‍යනුකූල තැන්පතුව යටතේ ලැබුණු සිංහල භාෂාවෙන් පළවූ ප්‍රකාශන අළලා ක්‍රෝමාසික කලාප 4 ක් සහ සිංහල, දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි ප්‍රකාශන අළලා **Catalogue of printed books...** නමින් ක්‍රෝමාසික කලාප 4 ක් ද සම්පාදනය කර මුද්‍රණය කර තිබීමෙන් ඒ මහතා තුළ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියක් පිළිබඳ දැනුම හා අවබෝධය මෙන්ම එවැන්නක් ඵලදායීව සඳහා පැවති උනන්දුව හා උත්සාහය ද පැහැදිලි වේ.

එසේම දේවරාජා මහතා විසින් 1960 යුනෙස්කෝව වෙත ලංකාවේ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සම්පාදනය කටයුතු සඳහා විශේෂඥයකුගේ සේවය ලබාගැනීම සඳහා කරන ලද බලවත් ඉල්ලීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 1962 බ්‍රිතාන්‍ය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සංස්කාරක ඒ. ජේ. වෙල්ස් මහතාගේ සේවය මාස 6කට ලබා ගැනීමටත් එමගින් ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලියේ මූලික අධිකාරය දැමීම සම්බන්ධයෙනුත් දේවරාජා මහතා කරන ලද මෙහෙය ඉතා විශිෂ්ට වේ. ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සම්පාදන කටයුතු සඳහා සුදුසු එවක සහකාර ජාතික ලේඛනාරක්ෂකවරයෙකු වූ එන්. අමරසිංහ මහතා වෙත පැවරීමත්, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ යටතේ ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදන කටයුතු ආරම්භ සඳහා පූර්ණ කාලීනව අමරසිංහ මහතා රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවෙන් මුදාහැරීමත් දේවරාජා මහතා විසින් ගන්නා ලද පරිත්‍යාගශීලී හා කාලෝචිත පියවරක් වේ.

තවද 1962 වර්ෂයේ ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ආරම්භයේ සිට එහි සම්පාදනය ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයට පැවරීමෙන් පසුව වර්ෂ 1975 වන තෙක් ම ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සම්පාදනය හා ප්‍රකාශනය සම්බන්ධයෙන් විශාල කාර්යභාරයක් ඉටු කිරීම සඳහා දේවරාජා මහතා අනර්ඝ සහයෝගයක් ලබා දී ඇත.

මේ අතර ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ආරම්භයෙන් පසුව ඇතිවූ මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන උගුණතා මග හරවා ගැනීම සඳහා **Ceylon Book Trust** ආයතනයේ සහයෝගය ලබා ගැනීමත් ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදන කටයුතු ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයට ගෙන යාමෙන් පසුව අදාළ කටයුතු අඛණ්ඩව කරගෙන යාම සඳහා රාජ්‍ය ලේඛනාගාරයේ සහකාර ලේඛනාරක්ෂකවරයෙකු වූ එන්. ටී. එස්. ඒ. සේනාධීර මහතාට ඒ සඳහා මුදා හැරීමත් ඉතා අනර්ඝ දූරදර්ශී ක්‍රියාවකි. එපමණක් නොව ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි කටයුතු ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ වගකීම යටතට පැවරුණු පසුව ඊට අවශ්‍ය වූ පුහුණු නිලධාරීන් 3 දෙනෙකු වූ බබ්ලිව්. ටී. ජයසේන, ජී. ආරියදාස සහ ජේ. රත්නසිංහම යන මහත්වරුන් රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවෙන් මුදා හැරීමෙන් ද ඉතා ප්‍රබල සහයෝගයක් ලබාදීම ප්‍රශංසා සහගත වේ. විශේෂයෙන් ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනයේ දී අත් හුරු (manual) ක්‍රමයට සංලේඛ යතුරු ලියනය සහ අත් පිටපත් සැකසීම යනාදිය ඉතාම අසීරු ක්‍රියාවලියකි. මෙහිදී විවිධ විරාම ලක්ෂණ යෙදීම, දශම අංක යනාදිය බහුලව යෙදෙන බැවින් ඉතා නිවැරදිවත් වේගවත් ලෙසත් යතුරු ලියනය කිරීම වැදගත් වේ. ඉහත නම් සඳහන් කළ නිලධාරීන් තිදෙනා අනුපිළිවෙලින් ඉංග්‍රීසි, සිංහල සහ දෙමළ සංලේඛ යතුරු ලියන කටයුතු ඉතා දක්ෂ ලෙසත්, කැපවීමකින් ඉටු කිරීමෙන් දීර්ඝ කාලීනවූ විශිෂ්ට සේවයක් ලබා දෙන ලදී. පසු කාලීනව අත්හුරු ක්‍රමයෙන් ඉවත්වී “පද සැකසුම්” ක්‍රමයට අදාළ කටයුතු සිදුකරන ලදී.

A. J. Wells

1962 වර්ෂයේ ලංකාවට හය මසක සේවා කාලයක් සඳහා පැමිණි බ්‍රිතාන්‍ය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සංස්කාරක සහ පුස්තකාල විද්‍යා විශේෂඥයකු වූ ඒ. ජේ. වෙල්ස් මහතා ද ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ

නාමාවලියේ මංගල කලාපය එළි දැක්වීමට ඉතාමත් උද්යෝගයකින් සහ කැපවීමකින් ලබාදුන් දායකත්වය අති විශිෂ්ට වූවකි. මේ අතර ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සංස්කාරක ලෙස රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ සහකාර ලේඛනාරක්ෂකවරයෙකු වූ එන්. අමරසිංහ මහතාටත් පසුව ඊට සම්බන්ධ වූ පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩලයටත් අවශ්‍ය පුහුණුව ලබාදීමත් ඉතා වැදගත්ය.

විශේෂයෙන්ම ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ මංගල කලාපය එළිදැක්වීමත් ඉන් පසුව සම්පාදන කටයුතු ඉදිරියට ගෙනයාම සඳහා ඉතා වැදගත් වූ නිර්දේශ සහිත වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කිරීම සහ ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය සඳහා ප්‍රතිපත්ති මාලාවක් හඳුන්වාදීමත් ඉතා විශිෂ්ට වෘත්තීය දායකත්වයක් වශයෙන් අගය කළ යුතු වේ. එම නිර්දේශ අතර ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදන කාර්යාලය මනාව හා භෞතික සම්පත්වලින් පරිපූර්ණ පරිසරයක් වූ පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාල ගොඩනැගිල්ලේ ස්ථාපනය කරවීමත්, ජාතික පුස්තකාලයක් බිහිවනතුරු ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සම්පාදන කටයුතු රාජ්‍ය ලේඛනාගාරයේ පරිපාලනය යටතේ පවත්වා ගෙන යා යුතු බවත්, විශේෂ වෘත්තීය සුදුසුකම් ලත් සංස්කාරකවරයෙකු යටතේ සම්පාදනය කිරීමත්, වාර්ෂික සමුච්චිත කලාපයක් පළකිරීමත්, බ්‍රිතාන්‍ය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිවලින් සැකසුමට අනුකූලව ලංකාවට උචිතවන අයුරින් සකස් කිරීමත් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය අඛණ්ඩතාවය, මෙන්ම වෘත්තීය මට්ටම ආරක්ෂා කිරීම සඳහාත් ගන්නා ලද වැදගත් තීරණයක් බැව් අවධාරණය කළ යුතු වේ.

තව ද පුස්තකාල විද්‍යාව පිළිබඳ පශ්චාත් උපාධිධාරී සුදුසුකම් ලබාගැනීම සඳහා වේල්ස් මහතා එන් අමරසිංහ මහතා උනන්දු කරවා, ඒ සඳහා යුනෙස්කෝ ශිෂ්‍යත්වයක් යටතේ ලන්ඩන් විශ්වවිද්‍යාලය වෙත යැවීම සඳහාත් බලවත් සහයෝගයක් ලබාදීම ගැන ද වේල්ස් මහතාට කෘතඥ විය යුතු වේ.

එන්. අමරසිංහ

ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය කිරීම එවක ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවට පැවරුණු අතර එහි අධ්‍යක්ෂවරයා වූ අමරවංශ දේවරාජා මහතා එම වගකීම සහකාර ලේඛනාරක්ෂකවරයෙකු වූ එන්. අමරසිංහ මහතා වෙත පැවරීම සිදු කරන ලදී. එය අමරසිංහ මහතා වෙත පැවරුණු විශාලතම අභියෝගයක් විය. වර්ෂ 1962 දී වේල්ස් මහතා යටතේ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිකරණය පිළිබඳ 06 මසක අඛණ්ඩ පුහුණුවක් ලැබීමත් ජාතික ග්‍රන්ථ සම්පාදන කටයුතු පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ පුස්තකාලයෙන් පුස්තකාලයට මුදාහැරීමත් අමරසිංහ මහතා විසින් එම අභියෝගය ජයගැනීමට නිරායාසයෙන් ම හේතු සාධක වූ බව නිසැකය. එපමණක් නොව අමරසිංහ මහතා සිංහල මෙන්ම ඉංග්‍රීසි භාෂාව පිළිබඳව මනා පරිවයක් ලබා තිබීමත් ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනයේ දී දෙමළ අංශයේ කටයුතු සඳහා බ්‍රිතාන්‍ය කවුන්සලයේ සේවය කළ ටී. රුබසිංහම් මහතා සහ පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ එස්. ආරුමුගම් යන් ප්‍රවීණයන්ගේ සේවය ලබා ගැනීමත් ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලියේ කටයුතු සාර්ථක වීමට මනා පිටිවහලක් විය.

වේල්ස් මහතාගෙන් ලත් පුහුණුවෙන් පසුව අමරසිංහ මහතා 1962 වර්ෂයේ ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සඳහා ආදර්ශ කලාප 2 ක් නොවැම්බර් සහ දෙසැම්බර් මාස අළලා සම්පාදනය කළ අතර ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය වූ "ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලිය" සංස්කාරක වීමත් එම මංගල කලාපය නිකුත් කිරීමේ ගෞරවයත් අමරසිංහ මහතාට හිමි වේ.

වර්ෂ 1963 වෙළුම් අංක 1 කලාප අංක 1-3 එනම් ජනවාරි මාර්තු කලාපය 1962 පළ කළ ආදර්ශ කලාපයට වඩා නූතන ග්‍රන්ථනාමාවලියට සමාන ස්වරූපයකින් සම්පාදනය කිරීම සඳහා අමරසිංහ මහතා සංවර්ධනීය වෙනස්කම් සිදුකර ඇත. මෙහිදී ඩිවි දශම වර්ගීකරණයේ 16 සංස්කරණය භාවිත කිරීමත් එහි භූගෝලීය බෙදීම් සහ සමාජයේ කුල දැක්වීමේ දී ලංකාවට වඩාත් ගැලපෙන විධික්‍රම හඳුන්වාදීමත් ඉතාම වැදගත් වේ.

1963 සහ 1964 කාලය තුළ අමරසිංහ මහතා පුස්තකාල විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන නිවාඩු යැමෙන් පසුව නැවත සේවයට පැමිණ 1965 සහ 1966 වර්ෂවල අනු පිළිවෙලින් වෙළුම් අංක 4, 5 ක්‍රමාසික කලාප 8 කින් ආවරණය කළ අතර 1966 වෙළුම් අංක 6 කලාප අංක 1-12 දක්වා මාසික කලාප 12ක් සම්පාදනයටත් දායක වී ඇත. 1968 දී අමරසිංහ මහතා කණිෂ්ඨ විශ්වවිද්‍යාල

සේවයට බැඳීම නිසා නැවතත් ග්‍රන්ථනාමාවලී සම්පාදන කටයුතු සඳහා දායක වූයේ 1973 වෙළුම් අංක 11 කලාප අංක 1-12 දක්වා සංස්කරණ කටයුතු කිරීමෙනි. අමරසිංහ මහතාගේ එම සේවය රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කොන්ත්‍රාත් පදනම යටතේ ලබා ගත් බව සඳහන් වේ.

එසේම 1976 වර්ෂයේ දී ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ අධ්‍යක්ෂ ධුරයට පත් වූ අමරසිංහ මහතා වෙත පැවරුණු අතිශය භාරදුර රාජකාරිවලට අමතරව ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනයට අත්‍යවශ්‍ය වූ සාධකාරී ගොනු සම්පාදනයන් එහි අඛණ්ඩත්වය පවත්වාගෙන යාම සඳහා අවශ්‍ය සුදුසු නිලධාරීන් බඳවා ගැනීම හා අනුයුක්ත කිරීමත් මුද්‍රණ ප්‍රමාදයන් වැළැක්වීමට විවිධ මුද්‍රණ ක්‍රම යොදා ගැනීම සහ මුද්‍රණකරුවන් මාරු කිරීම යනාදී කරුණු කෙරෙහි පෞද්ගලිකව හා රාජකාරී මට්ටමින් දැඩි අවධානයක් යොමු කරන ලදී. අමරසිංහ මහතා අධ්‍යක්ෂ ධුරයට අමතරව 1977 දී වෙළුම් අංක 15 හි කලාප අංක 9-12 සඳහා සංස්කාරකත්වය ද දරන ලදී. මේ අනුව අමරසිංහ මහතාට ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලිය සඳහා 1963 වර්ෂයේ සිට 1988 වර්ෂය දක්වා කාලය තුළ කඩින් කඩ විශාල මෙහෙවරක් ඉටු කිරීම සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රශංසාවක් හිමි විය යුතු වේ.

S. C. Blok

වර්ෂ 1952 සිට 1963 දක්වා ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ ප්‍රධාන පුස්තකාලයාධිපතිත්වය දැරූ එස්. සී. බ්ලොක් මහතා සිය ධුරාවලිය තුළ ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලිය එළිදැක්වීම සඳහා ජාතික ලේඛනාරක්ෂක වෙත ඉතා විශාල වූ සහයෝගයක් ලබා දී ඇති බැව් වාර්තා වේ. තවද, ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම සඳහා විශ්‍රාමිකව සිටී. බ්ලොක් මහතා අමරසිංහ මහතාගේ අධ්‍යයන නිවාඩු කාලය තුළ වෙළුම් අංක 2 හි කලාප අංක 1-12 දක්වා කලාප 4 ක් සම්පාදනය සඳහා සංස්කාරක උපදේශකයෙකු (Editorial Advisor) වශයෙන් වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉෂ්ට කර ඇත. එසේම අමරසිංහ මහතාගෙන් පසුව ග්‍රන්ථ නාමාවලී සම්පාදනය සඳහා සිටී. එන්. ටී. එස්. ඒ. සේනාධීර මහතා පුහුණු කිරීම බ්ලොක් මහතා විසින් සිදුකරන ලද අතිශය දුරදර්ශී ක්‍රියාවක් ලෙස පැසසුම් කළ යුතු වේ. ඒ අනුව 1969 බ්ලොක් මහතාගෙන් පසුව ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලිය සම්පාදනය සඳහා අඛණ්ඩව වෘත්තීය මට්ටමෙන් කරගෙන යාම සඳහා යෝග්‍ය පසුබිමක් සලසා දෙන ලදී.

එන්. ටී. එස්. ඒ. සේනාධීර

1965 දී රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ සහකාර ලේඛනාරක්ෂක ධුරයේ සිට ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලයේ සහකාර පුස්තකාලයාධිපති තනතුරට අනුයුක්ත වීමෙන් පසුව බ්ලොක් මහතා යටතේ ග්‍රන්ථනාමාවලී සම්පාදනය සඳහා සේනාධීර මහතා මනා පුහුණුවක් ලැබුවේය. ගෞරව උපාධිය හා පුස්තකාල විද්‍යාව පිළිබඳ ඩිප්ලෝමාධාරියෙකු වූ ඒ මහතා බ්ලොක් මහතාගේ අභාවයෙන් පසු 1969 ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලිය සම්පාදනය සඳහා සංස්කාරක උපදේශක තනතුරට පත්කරන ලදී. එතැන් පටන් ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ වෙළුම් අංක 7, 8, 9, 10 සඳහා සම්පාදක වශයෙන් අගනා සේවයක් ඉටු කර ඇති අතර 1973 දී ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලිය සම්පාදනය කිරීමේ වගකීම ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයට නීත්‍යානුකූලව පැවරීමෙන් පසුවත් 1975 අප්‍රේල් දක්වා සේනාධීර මහතා උපදේශකත්වය ලබාදීමෙන් මහඟු සේවයක් ඉටු කරන ලදී. එසේම වෙළුම් අංක 10 කලාප අංක 5-12 කලාපය ප්‍රථම වරට ‘‘ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය’’ නමින් සේනාධීර මහතාගේ සංස්කාරකත්වය යටතේ පළකිරීම ද ඓතිහාසික වේ.

1962 පූර්වකාලීන ග්‍රන්ථනාමාවලිය සම්පාදනය සඳහා ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ ප්‍රධාන පුස්තකාලයාධිපති ලෙස එහි සම්පාදනය සඳහා සේනාධීර මහතා ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලයට විශාල සහයෝගයක් ලබා දීමෙන් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදන කටයුතු සඳහා දීර්ඝකාලීනව විශිෂ්ට වූ සේවයක් ඉටු කර ඇති බැව් අවධාරණයෙන් සඳහන් කළ යුතු වේ.

කාමලිකා ජයකුරු

1972 දී පිහිටුවන ලද ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය විසින් ප්‍රථම වරට ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය සඳහා 1975 දී කාමලිකා ජයකුරු මහත්මිය සහකාර අධ්‍යක්ෂිකාවක් ලෙස පත් කරන ලදී. පුස්තකාල විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි සුදුසුකම් ලත් ජයකුරු මහත්මිය 1975 වෙළුම් අංක 13 සඳහා ක්‍රමාසික කලාප 4 ක් ද වෙළුම් අංක 14 සඳහා කලාප 9 ක් ද 15 වෙනි වෙළුම් සඳහා කලාප 6 ක් ද සම්පාදනය සඳහා සංස්කාරක වශයෙන් දායකත්වයක් ලබා දී ඇත. 1975 සිට 1977 සේවා කාලය තුළදී ජයකුරු මහත්මිය ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සංවර්ධනය පියවර කිහිපයක් ගෙන ඇත. එනම් ප්‍රමාදව පැවති ග්‍රන්ථනාමාවලිය යාවත්කාලීන කොට යාවත්කාලීන කිරීම සඳහා මාසික කලාප නිකුත් කිරීමටත් පිටස්තර ආයතන වෙතට මුද්‍රණ කටයුතු පැවරීමෙන් සිදුවන ප්‍රමාදය අවම කිරීම සඳහා රෝනියෝ ක්‍රමයට මුද්‍රණය කිරීමත්, වර්ගීකරණය සඳහා ඩිවි 16 වෙනි සංස්කරණය වෙනුවට ඩිවි 18 හි සංස්කරණය යොදා ගැනීමත්, සුවිකරණය සඳහා AACRII 1967 සංස්කරණ භාවිත කිරීමෙන් නාමාවලිය සම්පාදනයේ දී කාලීනත්වය ආරක්ෂා කර ගැනීමට කටයුතු යෙදීම අභිගයින් වැදගත්ය. එසේම 1975 වර්ෂයේ ප්‍රකාශය අලලා ප්‍රථම වරට වාර්ෂික අනුක්‍රමණිකාවක් පළ කිරීමටත් ග්‍රන්ථනාමාවලිය සඳහා ප්‍රකාශකයින්ගේ ලැයිස්තුවක් එකතු කිරීමත් විශේෂතාවයකි. ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ප්‍රථම වරට ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයෙන් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද්දේ ජයකුරු මහත්මියගේ සේවා කාලය තුළ දී ය.

තවද, ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ ආවරණය පුළුල් කිරීම උදෙසා නීත්‍යානුකූල තැන්පතුවට අමතරව ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ ග්‍රන්ථ විඥාපන සේවා අංශයට ලැබුණු ප්‍රකාශන මෙන්ම විශ්වවිද්‍යාලයෙන්ම ඉදිරිපත් කරන ලද උපාධි නිබන්ධන මෙන්ම ලංකාවට අදාළ විදේශ රටවල ප්‍රකාශිත මුල් ප්‍රකාශන ඇතුළත් කිරීම සඳහා ගත් උත්සාහය ඉතා විශිෂ්ට වේ. එසේම සිංහල, දෙමළ, ඉංග්‍රීසි යන භාෂාවන්ගෙන් පළවූ ප්‍රකාශන සඳහා බහු භාෂාමය වර්ගීකරණ අනුක්‍රමණිකාවක් ද යෝජනා කරන ලදී. ජයකුරු මහත්මිය විසින් ඇතුළත් කරන ලද ඇතැම් ලක්ෂණ පසුකාලීන ග්‍රන්ථ නාමාවලිවලට ඇතුළත් කර නොමැති බවද සඳහන් කළ යුතුය. පුහුණු කාර්ය මණ්ඩලයීය උණකා නිසා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සිදුවූ ප්‍රමාදයන් වැළැක්වීම උදෙසා රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනයේ මනා පුහුණුවක් ලැබූ තිදෙනෙක් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනය සඳහා යොදා ගැනුනේද මෙම කාලවකවානුව තුළ දී ය. සේවා කාලය කෙටි වුවද ජයකුරු මහත්මිය ඉතා උනන්දුවෙන් හා කැපවීමකින් විශාල වෘත්තීය දායකත්වයක් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සම්පාදනය සඳහා ලබා දීම ඉතා ප්‍රශංසනීය වේ.

ටී. ඩී. ඩී. ගුණසේකර

වර්ෂ 1977 දී පුස්තකාල විද්‍යාව පිළිබඳ පද්චාත් උපාධිය සහ මහජන පුස්තකාල සේවාවේ දිගු පළපුරුද්දක් සහිත වූ ධනපාල ගුණසේකර මහතා ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේ සහකාර අධ්‍යක්ෂ ධුරයට පත්විය. 1974 ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලියේ 12 වෙනි වෙළුම් සම්පාදනය කිරීමෙන් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ අඛණ්ඩත්වය රැක ගැනීම සඳහා කටයුතු කළ අතර සුවිකරණ කටයුතු යාවත්කාලීන කිරීම සඳහා AACRII 1978 සංස්කරණය යොදා ගැනීමත් ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලි සම්පාදනයට අතභවය වූ "Authority File for Corporate Authors" නමැති සාධකාරී ගොනුව සම්පාදනය කිරීම ද ඉතාම වැදගත්ය. වර්ෂ 1978 සිට 1984 දක්වා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ 16 වෙනි වෙළුමේ සිට 22 වෙළුම දක්වා සංස්කාරක වශයෙන් ද 1985 වර්ෂයේදී 23 වෙන වෙළුම් කලාප අංක 6-12 ජූලි-දෙසැම්බර් ක්‍රමාසික කලාප 2 ක් වශයෙන් 1986 වර්ෂයේ වෙළුම් කලාප අංක 24 ක්‍රමාසික කලාප 4 ක් වශයෙන් 25 හි වෙළුමේ කලාප අංක 1-3 වශයෙන් 1977 සිට 1987 දක්වා ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය සඳහා කරන ලද මහඟු සේවය ඉතාම අගනේය.

පද්මා වික්‍රමසිංහ

ධනපාල ගුණසේකර මහතා පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා විදේශගත විය. එන්. අමරසිංහ මහතා විසින් ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලියේ සම්පාදන කටයුතු අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම සඳහා අදාළ රාජකාරී කටයුතු ආවරණය කිරීම සඳහා ඇමරිකාවේ ලුසියානා විශ්වවිද්‍යාලයේ පශ්චාත් උපාධි වෘත්තීය සුදුසුකම්ලාභී පද්මා වික්‍රමසිංහ මහත්මිය අනුයුක්ත කරන ලදී. වික්‍රමසිංහ මහත්මිය 1984-1985 කාලය තුළ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ වෙළුම් අංක 22 හි කලාප අංක 7-2 සහ වෙළුම් අංක 23 හි කලාප අංක 1-6 දක්වා ත්‍රෛමාසික කලාප 4 ක් සම්පාදනයෙන් ඉතාම වැදගත් සේවයක් ඉටු කර ඇත. 1986 වර්ෂයේ ගුණසේකර මහතා යළි සේවයට පැමිණීමෙන් පසුව වික්‍රමසිංහ මහත්මිය ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයේම වෙනත් අංශයකට අනුයුක්ත කරන ලදී.

නාලිනී ද සිල්වා

වර්ෂ 1981 සිට සහකාර අධ්‍යක්ෂවරයක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලයට බැඳුණු නාලිනී ද සිල්වා මහත්මිය 1987 වර්ෂයේ ගුණසේකර මහතා මණ්ඩලීය සේවයෙන් ඉවත් වීමෙන් පසුව ශ්‍රී ලංකා ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සම්පාදනයට සම්බන්ධ වූවාය. ඒ වන විට නාලිනී ද සිල්වා මහත්මිය පුස්තකාල හා තොරතුරු සේවා පිළිබඳ පශ්චාත් උපාධි සුදුසුකම් ලබා සිටි අතර විශේෂයෙන් ප්‍රමාද වූ ග්‍රන්ථ නාමාවලිය කාලීනත්වයට පත් කිරීම සඳහා විශාල ප්‍රයත්නයක් දැරුවාය. ඒ හේතුවෙන් ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ වෙළුම් අංක 25, 26, 27, 28, 29, 30 සඳහා අර්ධ වාර්ෂික කලාප 12 ක් සම්පාදනය කරන ලදී.

නාලිනී ද සිල්වා මහත්මිය විසින් වර්ෂ 1992 දක්වා සංස්කාරක වශයෙන් සේවය කළ කාලය තුළදී ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සංවර්ධනය උදෙසා ඉතා වැදගත් අංග එකතු කරන ලදී. මේ අතර ග්‍රන්ථ නාමාවලියට ප්‍රකාශන පූර්ව තොරතුරු ඇතුළත් නාමාවලියක් එක් කිරීමත්, නීත්‍යානුකූල තැන්පතුවට අමතරව ISBN ව්‍යාපෘතිය යටතේ ලැබුණු ප්‍රකාශන සහ කර්තෘ ප්‍රකාශන ආධාර ව්‍යාපෘතිය යටතේ ලැබුණු ප්‍රකාශන ද ග්‍රන්ථ නාමාවලියට උපයෝගී කර ගැනීමෙන් වඩාත් පුළුල් වූ ආවරණයකින් ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනයටත් කටයුතු යෙදුවාය. තවද AACRII 1978 සංස්කරණයට අනුව ග්‍රන්ථනාමාවලියට ISBN අංක ඇතුළත් කිරීමත් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සඳහා මුල්වරට ISSN අංකයක් ලබා ගැනීමටත් කටයුතු කරනු ලැබුවාය.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි ඉතිහාසයේ ප්‍රථම වරට වාර්ෂික සමුච්චිත වෙළුම 1987 පළ කිරීම ද නාලිනී ද සිල්වා මහත්මිය විසින් සිදු කරන ලද විශේෂ කර්තව්‍යයකි. එසේම 1962 මුල්ම පූර්ව කාලීන ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය සඳහා ද විශේෂ සහයෝගයක් ලබාදී ඇත.

නාලිනී ද සිල්වා ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සම්පාදන කටයුතුවලට අමතරව 1988 ජුනි සිට 1989 අප්‍රේල් දක්වා වැඩ බලන අධ්‍යක්ෂිකා ලෙසට පත් කිරීම නිසා සම්පාදන කටයුතු කිරීම වඩාත් අභියෝගාත්මක කාර්යයක් විය. එසේම 1988 අවසාන භාගයේ ලංකාවේ පැවති උග්‍ර හිඟකාරී තත්ත්වය හේතුවෙන් සම්පාදන කටයුතු සඳහා අත්‍යවශ්‍ය කාර්යය මණ්ඩලයේ පැමිණීමට මෙන්ම මුද්‍රණ කටයුතුවලට ද බාධා හේතුවෙන් සම්පාදන කටයුතු විශාල දුෂ්කරතා මධ්‍යයේ සිදු කරනු ලැබුවාය. වසර 6 ක් පමණ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සංස්කාරක වශයෙන් එහි කාලීනතාවය හා වෘත්තීය මට්ටම ආරක්ෂා කිරීම සඳහා අඛණ්ඩ සේවයක් කළ අතර 1993 මුල් කාර්තුවේ දී මණ්ඩලීය සේවයෙන් ඉවත් වූවා ය.

අංශ ප්‍රධානීහු

වර්ෂ 1993 සිට ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සංස්කාරක තනතුර අහෝසි කිරීම නිසා එතැන් සිට ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි අංශයේ අංශ ප්‍රධාන වූ සහකාර පුස්තකාලයාධිපති අමරා නානායක්කාර මහත්මිය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ වෙළුම් අංක 30 සඳහා කලාප අංක 7-9 සහ 10-12 ද වෙළුම් අංක 31 සඳහා කලාප අංක 1-6 කලාප සම්පාදනය සඳහා ද අංශ ප්‍රධාන වශයෙන් විශේෂ කාර්යභාරයක් ඉටුකරන ලදී.

නානායක්කාර මහත්මිය පුස්තකාල විද්‍යා ඩිප්ලෝමා අධ්‍යයන කටයුතු හේතුවෙන් ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදන කටයුතුවලින් බැහැර වූවද 2005 සිට 2008 කාලය තුළදී නැවතත් දායකත්වය ලබා දෙන ලදී. 2005 සිට ජාතික පුස්තකාලයට අයත් කර ගන්නා ලද ශ්‍රී ලංකාවට අදාළ වූ ශ්‍රව්‍ය දෘෂ්‍ය මාධ්‍යයේ ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට ඇතුළත් කිරීමෙන් පුළුල් ආවරණයක් ලබාදීමටත් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සඳහා ඩිවි වර්ගීකරණයේ 22 වන සංස්කරණය භාවිත කිරීමත් ඉතා වැදගත්ය. තවද 2005 වසරේ දී ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සුවිකරණ කටයුතු සඳහා ඒකමිතියක් ඇති කිරීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වූ අනුරාධපුර යුගයේ සිට කෝට්ටේ යුගය දක්වා සිංහල කර්තෘ නාම පිළිබඳ වූ සාධකාරී ලේඛනයක් සම්පාදනය කිරීමත් අමරා නානායක්කාර මහත්මිය විසින් ඉටුකරන ලද විශිෂ්ට සේවාවක් බව සඳහන් කළ යුතු ය. එසේම 1962 පූර්වකාලීන ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය සඳහාත් දායක වී ඇති අතර වර්ෂ 2008 දී විශ්‍රාම යන තෙක්ම අමරා නානායක්කාර මහත්මිය ප්‍රවර්තන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට මෙන්ම පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනයටත් ඉතා උනන්දුවෙන් හා කැපවීමකින් කටයුතු කර තිබීම ප්‍රශංසනීය වේ.

අමරා නානායක්කාර මිය පුස්තකාල විද්‍යා ඩිප්ලෝමා කටයුතු සඳහා අධ්‍යයන නිවාඩු යැමත් සමඟ 1993 ජූලි මස සිට ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනයේ දී කේ. කමලාම්බිකායි මෙනවිය මූලිකත්වය ගෙන වෙළුම් අංක 31හි කලාප අංක 7-9 , 10-12 යන ත්‍රෛමාසික කලාප 2 ක් සම්පාදනයටත් වෙළුම් අංක 32 සිට යළිත් ග්‍රන්ථ නාමාවලිය මාසික කලාප වශයෙන් සම්පාදනය කිරීමටත් ඉතා කැපවීමකින් හා උනන්දුවකින් කටයුතු කර තිබේ. එය ග්‍රන්ථ නාමාවලිය යාවත්කාලීනව පවත්වාගෙන යාම සඳහා දරන ලද විශිෂ්ට ප්‍රයත්නයක් වේ. 1984 පමණ සිට වර්ෂ 10 ක් පමණ කමලාම්බිකායි මෙනවිය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය දෙමළ අංශයේ කටයුතු සම්පාදනය සඳහා අඛණ්ඩ සේවාවක් ඉටු කිරීම ද විශේෂයෙන් අගය කළ යුතු වේ.

ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලියේ සුවිකරණයේ ඒකමිතියක්වන උදෙසා 2005 වර්ෂයේ දී යූ. පී. අලහකෝන් මහතා අනුරාධපුර යුගයේ සිට කෝට්ටේ යුගය දක්වා සිංහල කර්තෘනාම සඳහා සාධකාරී ලේඛනයක් සම්පාදනය කිරීම විශේෂයෙන් ඇගයිය යුතු වේ.

එසේම අලහකෝන් මහතා විසින් වර්ෂ 1885 සිට 1910 කාලය අලලා පූර්වකාලීන සිංහල ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනයෙන් ද ඉතා කැපවීමකින් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ අඛණ්ඩත්වය උදෙසා කටයුතු කිරීම ද ප්‍රශංසනීය වේ.

ප්‍රවර්තන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට සමාන්තරව පූර්වකාලීන ජාතික ග්‍රන්ථ සම්පාදන ව්‍යාපෘතියේ වර්ෂ 1737 සිට 1884 දක්වා කාලය ආවරණය කොට සම්පාදනය කරන ලද පූර්වකාලීන ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සඳහා මූලික වූ ඩබ්ලිව්. එස්. පුනාවර්ධන මහතා විසින් කරන ලද සේවය ඉතාම වැදගත් වේ. විශේෂයෙන් ම 1737 වර්ෂයේ සිට 1884 දක්වා කාලය තුළ මුද්‍රිත ප්‍රකාශන පිළිබඳ අඛණ්ඩ මූලාශ්‍ර නොවීමත් එම ප්‍රකාශන විවිධ තැන්වල විසිරී පැවතීමත් නිසා පුනාවර්ධන මහතා එම කාර්යයේදී බාහිර ආයතන එනම් ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාලය, පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, කොළඹ කෞතුකාගාර පුස්තකාලය, රාජකීය ආසියාතික සංගමය, කොළඹ මහජන පුස්තකාලය යනාදියේ සහයෝගය ලබා ගැනීමෙන් ද විවිධ වූ මූලාශ්‍ර පරිහරණය කිරීමෙන් ද එම ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ සාර්ථකත්වය සඳහා කරන ලද කැපවීම හා උනන්දුව අතිශයින්ම අගය කළ යුතු වේ.

අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරු

ශ්‍රී ලංකාවේ මුද්‍රිත ඉතිහාසය 1737 දී ආරම්භ වූව ද ඒ පිළිබඳ අඛණ්ඩ වාර්තාවක් නොවීය. එම ප්‍රකාශන පිළිබඳ තොරතුරු වාර්තාගත කිරීම සඳහා පූර්වකාලීන ග්‍රන්ථ නාමාවලි ව්‍යාපෘතිය 1993 ආරම්භ කරන ලදී. එම ව්‍යාපෘතිය සැලසුම් කිරීම හා අඛණ්ඩ ප්‍රකාශන වාර්තාවක් ලෙස පවත්වාගෙන යාම සඳහාත් ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ හිටපු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් එම්. එස්. යූ. අමරසිරි මහතාට විශේෂ ගෞරවයක් හිමි විය යුතුය.

එසේම වර්ෂ 2000 න් පසු ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනය සඳහා සංවර්ධනීය පියවර කිහිපයක් අමරසිරි මහතා විසින් ගන්නා ලදී. එනම් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදන කමිටුවක්

පත් කිරීමත් එහි නිර්දේශ අනුව වර්ෂ 2002 දී ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි ප්‍රතිපත්තිය ප්‍රකාශයක් වශයෙන් පළ කිරීමත් සුවිශේෂ වේ. වර්ෂ 2008 දක්වා අමරසිරි මහතා විසින් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම, පූර්වකාලීන ග්‍රන්ථ නාමාවලි ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීම හා පවත්වාගෙන යාම සඳහා දක්වන ලද උනන්දුව හා කැපවීම ද ඉතා විශිෂ්ට ය.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ උන්නතිය සඳහා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ඩබ්ලිව්. සුනිල් මහතා විසින් නව තාක්ෂණයට අනුගත වෙමින් ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලිය නව මුහුණුවරකින් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමටත් දේශීය හා විදේශීය පාඨක ප්‍රජාවගේ පරිහරණයට ඉඩ කඩ සැලසීමටත් පියවර ගැනීම ඉතා විශිෂ්ටය. මේ අනුව ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය CD-ROM විද්‍යුත් තැටියක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීමටත් වර්ෂ 2017 දී ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ විද්‍යුත් පතක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ වෙබ් අඩවිය ඔස්සේ මාර්ගගත (online) ක්‍රමයට කාලීන වූ ප්‍රවිෂ්ටයක් ලබා දීමත් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ විශිෂ්ට පියවරක් ලෙස සනිටුහන් කිරීම සඳහා කරන ලද සේවය ගෞරව පූර්වකව සිහිපත් කළ යුතු වේ.

සමාජතිය

ලංකාවේ මුද්‍රණ ඉතිහාසයේ ආරම්භයේ සිට එනම් 1737 සිට 2020 වර්ෂයේ 50 වෙනි වෙළුම දක්වා අඛණ්ඩ වූ ලිඛිත වාර්තාවක් වශයෙන් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය සහ පවත්වාගෙන යාමේදී විවිධ කාල වකවානුවල උච්චාවචනයන්ට භාජනය වී ඇති බව සනාථ වේ. එසේම විවිධ කාලවලදී දේශීය හා විදේශීය ආයතන මෙන්ම විද්වතුන්, පුස්තකාලයාධිපතිවරුන් හා සෙසු නිලධාරීන්ගේ මැදිහත්වීම, සහයෝගය සහ උනන්දුව ද කැපී පෙනේ. එසේම ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය 2008 වෙළුම අංක 46 ජූලි කලාපයේ සිට සම්පාදක මණ්ඩලයක් විසින් සම්පාදනය වෙමින් පවතී. ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනය සඳහා ඒ සියල්ලන් විසින්ම අඛණ්ඩත්වය හා දියුණුව සඳහා කරන ලද සේවයද ඉතාම වැදගත් බැව් අවධාරණය කරමි.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලි

අමරසිංහ, එන්. (2013). ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ පුරෝගාමියා, ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය 50 වන සංවත්සරය සමරු කලාපය, කොළඹ : ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය, පි. 1-4

ගුණසේකර, ධනපාල (1982). ශ්‍රී ලංකා ග්‍රන්ථ නාමාවලිය, පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති, කා.3 ක. 2, කොළඹ : ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය, පි. 9-11

නානායක්කාර, අමරා (2013). ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ ආරම්භය හා විකාශනය, ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය 50 වන සංවත්සරය සමරු කලාපය, කොළඹ : ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය, පි. 5-22

පාලන වාර්තාව (1975). කොළඹ : ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය

පාලන වාර්තාව (1977). කොළඹ : ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය

පාලන වාර්තාව (1981). කොළඹ : ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය

පාලන වාර්තාව (1984). කොළඹ : ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය

පාලන වාර්තාව (1993). කොළඹ : ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය

පුනාවර්ධන, ඩබ්. එස්. (2013). ඓතිහාසික තොරතුරු ගවේෂණ මූලාශ්‍රයක් වශයෙන් පූර්වකාලීන ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ වැදගත්කම, ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය 50 වන සංවත්සර සමරු කලාපය, කොළඹ : ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය, පි. 117-124

පූර්වකාලීන ග්‍රන්ථ නාමාවලිය (1962). (පෙරවදන), කොළඹ : ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය,

පූර්වකාලීන ග්‍රන්ථ නාමාවලිය (1737-1884). කොළඹ : ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය,

රණසිංහ, පියදාස (2013). ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන සම්ප්‍රදාය හා ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය, ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය 50 වන සංවත්සරය සමරු කලාපය, කොළඹ : ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය, පි. 33-66

ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය (1962). නුවරඑළිය : රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව

ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය (1994). නුගේගොඩ : රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව

ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය (1965). නුගේගොඩ : රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව

ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය (1968). නුගේගොඩ : රාජ්‍ය ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව

සිරිවර්ධන, සෝමා (2013), ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ආරම්භයේ සිට වර්තමානය දක්වා ප්‍රකාශන තොරතුරු, ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය 50 වන සංවත්සර සමරු කලාපය, කොළඹ : ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය, පි. 141-145

Ceylon. (1885). Printers and Publishers Ordinance, no. 1 of 1885.

Senadheera, Aryaratne. (1975). A national bibliography for Sri Lanka. In. Corea, Ishvari (Ed.). Libraries and people. Colombo, Colombo Public Library, p. 108.

Guidelines for the Compilation of National Bibliographies

Dr. G. D. Amarasiri*

Introduction

Definitions of national bibliographies are described in many publications. Among these, definitions given in IF LA publications are especially important. Following are some definitions of national bibliographies:

“A current national bibliography is a mirror that reflects the culture of a country. By looking at the current national bibliography one is able to learn about the uniqueness of a country. The emphasis on agriculture and technology, the make up of its society through its various language publications, particular customs and ceremonies important in the life of the nation, the importance of education, literature and science, prominent literary authors of the time and political, social and religious trends within a country are all discernible. A current national bibliography should reflect the interests and unique characteristics of a country much as a mirror reflects the uniqueness of an individual” (Bell, 1998)

“The ideal (current national) bibliography is conceived as a complete listing of all books, documents, pamphlets, serials and other printed matter published within the bounds of a single country and within the time limits of the previous year or less” (Conover, 1955)

A number of international conferences were organized on the national bibliographies. They are the conference organized by UNESCO in 1950, the conference organized by UNESCO in cooperation with the International Federation of Library Associations and Institutions (IF LA) in 1977 and the conference organized by IF LA in November 1998. A number of recommendations were derived from these conferences and these recommendations influenced considerably to the structure of national bibliographies throughout the world.

The ‘common practices for National Bibliographies in the Electronic Age’ compiled by IFLA Bibliography Standing Committee (2021 Revision) has mentioned the basic objectives of national bibliographies as follows :

“Three main objectives have been traditionally assigned to national bibliographic services. The first is to assist cost effective cataloguing in libraries. The second is to facilitate libraries in their selection and acquisition activities. The third is to further information searching and retrieval for document supply. These objectives are still valid. What is changing today is the environment in which such objectives are implemented” (Vitiello, 1999)

* Former Director, National Library and Documentation Services Board

The above guideline further mentions that a complete and timely national bibliography is an important information source both in a national context as well as international context regarding the selection and acquisition in libraries and similar institutions, cataloguing (both directly for copy cataloguing or linking and indirectly for cataloguing support) and verification of authorship and publication history. As mentioned in the above IFLA guideline the above mentioned conferences introduced some recommendations for the development of national bibliographies. These recommendations made a considerable impact for the improvement of national bibliographies in the world.

Key recommendations of conference on the improvement of bibliographic services, 1950.

- Emphasized that the national bibliography should not be a single listing, but a coherent system of bibliographies that act together to document and register publications in a particular country.
- National bibliographies should include lists of books and pamphlets published and sold in each country together with audio visual materials
- Only important articles should be registered in periodical indexes.
- Directories of institutions and firms selling documents in the country in question should be established.
- Instructions concerning the publication of printed national bibliographies.

Key Recommendations of UNESCO/IFLA international congress on national bibliographies – 1977

- the national bibliography is defined as: “the cumulation of the authoritative and comprehensive records of the national imprint of a country, published in a printed form (and/or produced in other physical form, such as catalogue cards, machine-readable types) regularly, and with least possible delay.”
- The “national imprint” is defined as “the product of the national publishing industry” i.e. it is the home country of the publisher that determines where a publication should be registered.
- The national bibliography must secure the basic authoritative registration of a country’s imprint including authority control of personal names and corporations.
- The (national bibliographic) agency may... determine that the national bibliography should include not only the records of the national imprint but also certain other categories of material. These generally relate specifically to the country and can be considered part of the national collection, that is, all publications relating to any aspect of the country’s cultural, historical, geographical and linguistic environment.”
- As a minimum, records for monographs and first issues and title changes of serials, including official publications of the national imprint; and other categories should be included.
- Records should be created as rapidly as possible to meet the requirements of the national library community and the resources of the national bibliographic agency
- Registration should be in accordance with the international cataloguing and classification rules and there should be compatibility between the bibliographic formats used both nationally and internationally

- A country's national bibliography is an essential component of the wider activity of universal bibliographic control (UBC) and it is important to be able to exchange and reuse bibliographic data.
- The selection criteria for a national bibliography.
- The level of cataloguing required for a national bibliography.
- Instructions concerning the publication of printed national bibliographies.
- The optional electronic publication of the national bibliography and the potential inclusion of national bibliographic data in an international database.

National Bibliographic Agency

According to the 'Common Practices for National Bibliographies in the Electronic Age' compiled by IFLA Bibliographic Standing Committee, the national bibliographic agency (NBA) is "the organizational unit established within a country's library system, which undertakes responsibility for the preparation of the authoritative and comprehensive bibliographic records for each new publication issued in the country, making the records in accordance with accepted international bibliographic standards and publishing them with the shortest possible delay in a national bibliography, which appears on a regular basis" (International Federation of Library Associations, IFLA International office for UBC, and UNESCO, 1979)

the above IFLA guidelines point out that agencies undertaking the national bibliographic function may be designated by a variety of names and organized in accordance with a range of administrative structures, e. g.:

- a department, division, or section of a national library.
- A processing centre serviced by multiple specialist national libraries.
- A national bibliographic centre (or institute)

Normally the national bibliographic agency is assigned the responsibility for the maintenance of bibliographic standards. National bibliographic control is the responsibility of the national bibliographic agency. National library is considered the most appropriate place to locate the national bibliographic agency. The IFLA section on national libraries has defined the tasks of national libraries. According to this definition provision of central services such as reference, bibliography, preservation and lending is one of the tasks of national libraries.

In taking into consideration the tasks carried out, national libraries can be considered as the most appropriate place to set up the national bibliographic agency. Many national libraries in the world receive publications under the legal deposit law. Legal deposit legislation in many countries give strong support to maintain national bibliographies successfully. The above IFLA document also points out that a national bibliographic agency may be established as an independent agency. There are examples of successful independent bibliographic agencies. However, there may be a lack of authority and resources required to maintain successful bibliographic services. It can be identified that the responsibility for national bibliographic control is distributed among different institutions. For example, the national library is responsible for print material and film and television institutions are responsible for audiovisual material. In some countries, legal deposit copies are received by several libraries. It is clear that a single institution cannot collect all. Therefore, collaboration among institutions is needed.

Users of National Bibliographies

the Guidelines for Subject Access in National Bibliographies compiled by the working group on guidelines for subject access by national bibliographic agencies of the classification and indexing section of IFLA 2011 has pointed out the different users of national bibliographies. According to the guidelines, these users include end users, librarians, book trade agencies, right management organizations and software. The category of end users includes formal and informal groups and corporate bodies. According to the guidelines the national bibliography should be considered an important information resource for the general public because it gives access to a segment of the national cultural heritage. Librarians include cataloguers, acquisitions librarians, collection development librarians, reference librarians, legal deposit managers, preservation librarians and those who manage digitization projects. Book trade includes commercial and non-commercial publishers including government and official publishers and booksellers. Agencies include funding agencies and government agencies. In addition to human users of electronic national bibliographies, there is computer software that directly accesses bibliographic records.

Classification Schemes for National Bibliographies

The Guidelines for Subject Access in National Bibliographies prepared by IFLA recommend the adoption of subject classification schemes for the arrangement of the national bibliographies. According to the guidelines, the advantages of using classification schemes include a systematic overview of knowledge, logically improved subject browsing facilities, making it easy to zoom in and out on specific subjects and explicit relations between concepts. The guidelines mention that the Dewey Decimal Classification (DDC) and the Universal Decimal Classification (UDC) are widely used in national bibliographies. The guidelines also mention the Library of Congress Classification (LCC) and automatic indexing. Automatic indexing refers to indexing using computer algorithms. The guidelines also recommend other subject access tools. These include content enriched data such as content notes, summaries/abstracts, tables of contents, sample text and other publication-related information such as reviews.

Indexing Policies for National Bibliographies

According to the guidelines for subject access in national bibliographies prepared by IFLA an indexing policy is a document describing how subject access is given to different kinds of resources listed in a national bibliography. It is intended for the people doing the indexing as well as for the users of national bibliographies. The guidelines further mention that it is desirable to keep the policy as clear and easy as possible and it should be realistic and sustainable.

Following are the recommendations given in the above guidelines relevant to indexing policies of national bibliographies:

Recommendations relevant to communicating the indexing policy.

- Keep the indexing policy clear and easily understandable to all user groups.
- Publish the policy for internal and external use and publish the latter on the web, in the language chosen by the national bibliographic agency and possibly in English if the language is not English.

Recommendations relevant to the content of the indexing policy.

- Indicate what subject access tools are used
- Indicate what kinds of resources are indexed.
- Indicate the level and specificity of indexing.
- Try to keep the indexing policy consistent over time to ensure uniform access to resources.
- Update the indexing policy every time any changes are introduced and show clearly the period each policy covers.

Bibliographic content standards

‘The common practices for national bibliographies in the electronic age prepared by IFLA explains bibliographic content standards. Content standards specify which information is to be recorded and how it is to be presented. The guidelines also mention that the national bibliographic agency should ensure that their metadata is created according to a recognized bibliographic description standard. It is the responsibility of the national bibliographic agency to create extensive records of its national imprint as recommended by 1977 Paris conference and affirmed by the 1998 Copenhagen international conference on national bibliographic services. The IFLA Bibliography Standing Committee Working Group recommended four potential levels of description. They are (1) authoritative (2) comprehensive, (3) enhanced (4) basic. IFLA also recommends that the national bibliographic agency retain standard identifiers such as ISBN and ISSN whenever associated with resources.

IFLA guidelines mention the national examples of indexing level policies in several countries for example, three levels of cataloguing (high, medium and brief) are used in the Australian National Bibliography. Four levels (full, core, minimal and abbreviated) have been used in Canada since 1996. The (Czech National Library defines three basic levels of subject cataloguing (enhanced, minimal and sub-minimal.)

Exclusion of Digital Resources

‘The common practices for National Bibliographies in the Electronic age’ prepared by IFLA has pointed out the categories and formats of digital resources which are excluded by some national bibliographic agencies. According to the above document, this list may be of use to other national bibliographic agencies developing or revising their own selection policies. These categories and formats include software applications (Apps), bulletin boards, chat rooms, cookies, databases primarily containing statistical and other raw data, duplicates of print and other analogue resources, emails, games, informal or incomplete resources, newsgroups, organizational records, retail/advertising sites, theses/dissertations. However, some bibliographic agencies are concerned about scientific research that is only captured in datasets. Some bibliographic agencies consider newspapers and theses and dissertations of great importance.

Presentation of National Bibliography

The Guidelines for National Bibliographies in the Electronic Age compiled by IFLA Working Group on Guidelines for National Bibliographies is an important document which contains guidelines for national bibliographies. This document describes about the presentation of national bibliographies. The currency of the national bibliography is an important factor. Currency is dependent on the timely deposit of publications by the publisher. The national bibliographic agency has a responsibility to process these publications without delay. The national bibliographic agencies must take action to maintain the currency of national bibliography.

Media for Delivery

The above guideline has mentioned the media for the delivery of the national bibliography. The recommendations focus on print publications rather than online products. The guidelines also mention that paper remains widely used and printed national bibliographies can still deliver an effective service. Microfiche is expensive to produce and distribute and inconvenient to use. The guidelines further mention that electronic access support resource discovery through the distribution of information retrieval interface via handheld or online media. According to the guidelines the findings and recommendations of the European National Libraries project on CD-ROM were widely used in the production of national bibliographies on CD-ROM. In addition, online access is becoming the preferred means of access to the national bibliography.

Legal Deposit

The Guidelines for National Bibliographies in the Electronic Age compiled by IFLA has explained the importance of legal deposit legislation in the compilation of national bibliographies. According to the guidelines, the most effective way of collecting the national output for most countries is the legal deposit. The guideline further mentions that a legal deposit is a statutory obligation imposed on publishers, distributors, and, in some countries, printers to give copies of publications to the national collection. Experiences show that a discrete legal deposit act is more effective than legislation that forms a small part of another legislative matter. Recommendation 3 of the international conference on national bibliographic services points out the importance of introducing legal deposit legislation for countries presently without such legislation as follows :

“The vital importance of legal deposit in ensuring that the cultural and intellectual heritage and linguistic diversity of the nation is preserved and made accessible for current and future users”

The IFLA/UNESCO guidelines for legal deposits provide very useful information and recommendations on legal deposits. IFLA recommends that legal deposit laws should include mechanisms for enforcement. The national bibliographic agency needs the support of the law to fulfil its responsibilities. IFLA guidelines mention that publications should be deposited as soon as possible after publication in order to ensure the timeliness of the national bibliography.

Purpose and scope of National Bibliography

According to the guidelines for National Bibliographies in the Electronic Age prepared by IFLA, a national bibliography may serve one or more purposes as follows :

- A list of country's publications to support the country's political or cultural goals or national or national identity.
- A comprehensive list of all titles published in a country, to provide a record of their existence and to identify them unambiguously.
- A comprehensive list of all publications for statistical purposes, for use in monitoring publishing as a cultural industry.
- A partial list of significant titles published in a country, for specialized uses or clients.
- A current awareness service to alert readers when publications in their sphere of interest are published in the country.
- A retrospective record of the publishing history of a country during the course of the country's history.

National Bibliography Number

The guideline for national bibliographies in the electronic age explains about National Bibliography Number (NBN). The national bibliography number is not yet a formal standard. According to the guideline, the purpose of national bibliographies number is to enable persistent resource identification. The guidelines recommend that the national bibliographic agency assigns a national bibliography number to each record created for the national bibliography. It is also recommended that the national bibliographic number is published as part of each entry for each resource described in the national bibliography. In addition, the guideline strongly recommends that national bibliographic numbers are not reused.

Organization and Management of National Bibliography

The guidelines for national bibliographies in the electronic age compiled by IFLA has explained on the organization and management of national bibliographies. National bibliographic control is the responsibility of the national bibliographic agency. In many countries, the role of the national bibliographic agency is played by the national libraries. In taking into consideration the functions performed, national libraries are the most appropriate place to set up the national bibliographic agency. In addition to the national library, other institutions are also used as national bibliographic agencies. Responsibility of national bibliographic control is sometimes assigned to different institutions according to types of material. Therefore, collaboration among relevant institutions is required. In addition, according to guidelines, the national bibliographic agency may also be maintained as an independent agency.

Promotion of the national bibliography is also a responsibility of the national bibliographic agency. The awareness of national bibliographies can be improved through means like

journals, conferences, symposiums, etc. In marketing, the national bibliography libraries should be mainly addressed. IFLA guidelines also mention that sales promotion methods such as price reductions, special offers, free samples, demonstration packages and other means of promoting a product may be used. German, French, Spanish and many other national bibliographies are distributed through commercial companies and publishing houses.

Measuring the effectiveness of the National Bibliography

Guidelines for the national bibliographies in the electronic age prepared by IFLA have explained on the measuring the effectiveness of national bibliographies. Coverage of the national bibliography is one criterion. Coverage is the percentage of national output covered by the national bibliography. Currency is another criterion for measuring the effectiveness of the national bibliography. To maintain the currency of the national bibliography, advanced notice of forthcoming publications, and keep alertness to current publications is very important. Usage of the national bibliography is another important factor in measuring the effectiveness of the national bibliography. It is necessary to find out who uses the national bibliography and for what purposes it is used. This can be found out through surveys.

Conclusion

International guidelines for the compilation of national bibliographies were discussed in detail in this article. The guidelines discussed above have been prepared mainly by the International Federation of Library Associations. Various recommendations made in international conferences on national bibliographies have also been discussed. Important areas relevant to the compilation of national bibliographies have been discussed in this article. These areas include national bibliographic agency, users of the national bibliographies, classification schemes for national bibliographies, indexing policies for national bibliographies, bibliographic content standards, exclusion of digital resources, presentation of national bibliography, media for delivery, legal deposit, purpose and scope of national bibliography, national bibliography number, organization and management of national bibliography and measuring the effectiveness of national bibliography. Based on these international guidelines national-level guidelines should be prepared. In the preparation of national-level guidelines, local situations should be taken into consideration. In addition library professionals in respective countries should be made aware of these international guidelines. Lack of awareness of the international guidelines among library professionals is an obstacle to the improvement of the standard of library services.

National bibliography is not merely a list of publishing output of a country. The national bibliography reflects the cultural heritage of the country as well. It is also a record of the memory of a nation. Compilation of the national bibliography is an important requirement for the national bibliographic control of a country. National libraries in the world have an important responsibility of the national bibliographic control and the national library of a country is the most appropriate place to function as the national bibliographic agency. The role of the International Federation of Library Associations and institutions in the compilation of guidelines for national bibliographies should be appreciated. These guidelines are very helpful for the compilation of national bibliographies successfully throughout the world.

References

Amarasiri, G. D. (2013). The importance of National Bibliographies in National Bibliographic Control, Sri Lanka National Bibliography 50th Anniversary, Colombo : National Library and Documentation Services Board

International Federation of Library Associations and Institutions (2009). Guidelines for National Bibliographies in the Electronic Age

International Federation of Library Associations and Institutions (2011). Guidelines for Subject Access in National Bibliographies.

International Federation of Library Associations and Institutions (2021). Common practices for National Bibliographies in the Electronic Age.

Lankage, Jayasiri (2009). Role of National Library and Documentation Centre in the Bibliographic control in Sri Lanka, National Library and Documentation Centre, National Library week, commemorative volume

A Bibliometric Study on the Publication of Tamil Books in Sri Lanka: In context of the National Bibliography of Sri Lanka 2011-2015

K.Kanthappu*

Abstract

A National Bibliography provides a current, timely, comprehensive and authoritative list of titles published in a country.

Sri Lanka National Bibliography includes bibliographical information of publications published in Sri Lanka, publication published by Sri Lankans in foreign countries and publications published on Sri Lanka.

When we take the comprehensiveness of the Tamil publications included in the National Bibliography is questionable. Number of Tamil Publication deposited in National Archives and number of publication appeared in an analytical bibliography called Noottheddham and an online bibliography called Noolaham. Com are differs a lot. This study is to analyze the reason for not depositing publications, and how to overcome those.

* Chartered Librarian

2011 – 2015 காலப் பகுதிக்கான இலங்கைத் தேசிய நூல் விவரணப் பட்டியலின் பின்னணியில் இலங்கையில் தமிழ்ப் புத்தகங்களின் வெளியீடு பற்றிய நூலியல் ஆய்வு

இலங்கையில் 2011 -2015 காலப்பகுதியில் வெளியான தமிழ் நூல்கள் பற்றியும், இலங்கைத் தேசிய நூற்பட்டியலில் அவற்றின் உள்ளடக்கத்தையும் அடிப்படையாகக் கொண்டு ஆராய்தலே இக்கட்டுரையின் நோக்காகும்.

பிபிலியோ மெட்ரிக் பகுப்பாய்வு என்பது பெரிய அளவிலான அறிவியல் தரவுகளை ஆராய்வதற்கும் பகுப்பாய்வு செய்வதற்குமானதொரு பிரபலமான முறையாகும். இது ஒரு குறிப்பிட்ட துறையின் பரிணாம நுணுக்கங்களைத் வெளிக்கொணர உதவுகிறது. அத்துடன் அந்தத் துறையின் வளர்ச்சியையும் எடுத்துக் காட்டுகிறது.

நூற்பட்டியற் கட்டுப்பாடானது அறிவுசாதனங்கள் பற்றிய தகவல்களை விஞ்ஞான ரீதியில் ஒழுங்கமைத்து வழங்குவதாகும். நூல் மற்றும் பிற தகவல் சாதனங்களை அடையாளம்கண்டு அவைபற்றிய விபரங்களை, பகுப்பாய்வு செய்து வகைப்படுத்தி, அவற்றை நன்கு ஒழுங்கமைத்து சேமித்துவைத்து தேவைப்படும்போது அவற்றை மீட்டெடுத்து பயன்படுத்துவதாகும். தகவல்கள் பற்றிய விபரத்தையும் அவை எங்கே உள்ளன என்பது பற்றிய விபரங்களையும் வாசகர்களுக்கு அறியத்தருவதாகும்.

நூற்பட்டியற் கட்டுப்பாடு தொடர்பான (Ronald Hagler) ரோனால்ட் ஹாக்லர் நூற்பட்டியற் கட்டுப்பாட்டின் ஆறு செயற்பாடுகளைக் கண்டறிந்தார்.

- (1) “ஏற்கனவே உள்ள சகல வகையான தகவல் வளங்களையும் இனங்கண்டு அவற்றைக் கிடைக்கச் செய்தல். “ தகவல் வளம் ஒன்றைக் கண்டுபிடிப்பதற்கு அதன் அடையாளத்தையும் இருப்பிடத்தையும் அறிந்திருக்க வேண்டும்.
- (2) “அந்தத் தகவல் வளங்கள் கொண்டுள்ள அல்லது அதன் பகுதியாக உள்ள தகவல் மூலங்களை இனங்காணவேண்டும் “ ஒரு தொகுதியில் பல்வேறு படைப்புக்கள் இருக்கலாம் அல்லது ஒரு படைப்பு பல்வேறு தொகுதிகளாக வெளிவந்திருக்கலாம்.
- (3) இத் தகவல் வளங்களை ஒழுங்குமுறையில் நூலகச் சேகரிப்புகளில் ஒன்றிணைத்தல். சுவடிகள் கூடங்கள், அருங்காட்சியகங்கள், இணைய தொடல்பாடல் கோவைகள், மற்றும் அதுபோன்ற வைப்புகள்” வாசகர்களுக்கு பயன்தரும் வகையில் இந்த விடயங்களை சேகரித்தல்.
- (4) “ மேற்கோள் காட்டுவதற்காக நியமங்களுக்கு அமைவாக தயாரிக்கப்பட்ட இத் தகவல் வளங்களின் பட்டியல்களை உருவாக்குதல். அத்தகைய மீட்டெடுத்தல் உதவுகருவிகளுக்கு உதாரணமாக பட்டியல்கள், சுட்டிகள் போன்றவற்றை குறிப்பிட முடியும்.

(5) “ இத் தகவல் ஆதாரங்களுக்கு பெயர், தலைப்பு, பொருள் மற்றும் பிற பயனுள்ள அணுகுமுனைகளை வழங்குதல்” ஒரு பொருளைக் கண்டுகொள்ள பல வழிகள் இருக்கலாம். ஆதலால் பல அணுகுமுனைகள் வழங்கப்படவேண்டும். பிரதிப் பதிவுகளில் (Surrogate) போதியளவு உருமாறிய (Meta) தரவுகள் இருக்கவேண்டும். அப்போதுதான் வாசகர்களால் தாம் தேடும் தகவல் வளத்தை வெற்றிகரமாகக் கண்டறிய முடியும். இந்த அணுகுமுனைகள் நிலையானதாக இருப்பதுடன் அதிகாரக் கட்டுப்பாட்டின் மூலம் இவற்றை அடையலாம்.

(6) “ஒவ்வொரு தகவல் வளத்தையும் அதன் நகல்களை கண்டறிவதற்கான வழிமுறைகளை வழங்குதல்.” நூலகங்களில் இணையவழிப் பட்டியலுக்கான அணுகுமுறை (OPAC) மும் வாசகர்களுக்கு தகவலின் இருப்பிட தகவலை வழங்கமுடியும். (உதாரணம் : அழைப்பெண் மூலம் அந்த ஆவணம் இருக்கிறதா இல்லையா என்பதைக் தெரிந்துகொள்ள முடியும்.

தேசிய நூல் விவரணப் பட்டியலின் நோக்கம்: ஒரு நாட்டில் குறிப்பிட்ட காலத்தில் அச்சிடப்பட்டோ அல்லது அச்சிடப்படாமலோ வெளியிடப்படும் அறிவு சாதனங்கள் பற்றிய நூற்பட்டியற் தகவல்களைத் தகவல் தேடுவோருக்கு வழங்குவதாகும். இப் பட்டியலின் வெளியீடு அந்தந்த நாட்டைப்பொறுத்து ஆண்டு வெளியீடாகவோ மாதாந்த வெளியீடாகவோ அல்லது வாராந்த வெளியீடாகவோ அமையலாம் அதன் உள்ளடக்கமும் மொழி மூலமும் அந்தந்த நாட்டின் தேவையைப் பொறுத்து வேறுபடலாம்.

இலங்கைத் தேசிய நூல் விவரணப் பட்டியல்

இலங்கைத் தேசிய நூல் விவரணப் பட்டியலானது 1962 ஆம் ஆண்டு முன்னாள் பிரித்தானிய நூற்பட்டியலின் பதிப்பாசிரியர் திரு. ஏ. ஜே. வேல்ஸ் அவர்களின் வழிகாட்டுதலின் கீழ் தேசிய சுவடிகள்கூடத் திணைக்களத்தினால் ஆரம்பிக்கப்பட்டதுடன், முதலாவது வெளியீடான தொகுதி 1 இலக்கம் 1 1963 ஆம் ஆண்டு ஜனவரி மாதம் வெளியிடப்பட்டது. 1973 ஆம் ஆண்டில் இருந்து இது இலங்கைத் தேசிய நூலகத்தினால் தொகுத்து வெளியிடப்பட்டு வருகிறது. இது ஆரம்பத்தில் ஒரு மாதாந்த வெளியீடாக ஆரம்பிக்கப்பட்டு காலப்போக்கில் காலாண்டு வெளியீடாகவும், சில சந்தர்ப்பங்களில் அரையாண்டு வெளியீடாகவும் வெளியிடப்பட்டுள்ளது. 1994 ஆம் ஆண்டில் இருந்து இது ஒரு மாதாந்த வெளியீடாக வெளிவருவதுடன், சிங்களம், தமிழ், ஆங்கிலம் ஆகிய மும் மொழிகளிலும் குறிப்பிட்ட மாதத்தில் வெளியிடப்படும் வெளியீடுகளின் நூல்விவரங்கள் தனித்தனிப் பிரிவுகளாக இணைக்கப்பட்டுள்ளன.

இலங்கைத் தேசிய நூல் விவரணப் பட்டியலானது இலங்கையில் வெளியிடப்படும் வெளியீடுகள், வெளிநாடுகளில் இலங்கைபற்றி வெளியிடப்படும் வெளியீடுகள், மற்றும் வெளிநாடுகளில் இலங்கையர்களால் வெளியிடப்படும் வெளியீடுகள் தொடர்பான நூற்பட்டியற் தகவல்களை உள்ளடக்கியதொரு அதிகாரபூர்வ கோவையாகவும் உள்ளது.

இலங்கைத் தேசிய நூற்பட்டியலைத் தொகுப்பதற்கு தகவல் வளங்களைப் பெற்றுக் கொள்ளும் பிரதான வழிகள்:

1. சட்டவைப்புத் திட்டத்தின்கீழ் இலங்கைத் தேசிய நூலகத்தில் வைப்பிலிடப்படும் வெளியீடுகள் (வெளியீட்டாளர் கட்டளைச் சட்டத்தின் கீழ் தேசிய சுவடிகள் கூடத்தில் வைப்பிலிடப்படும் பிரதிகளுள் ஒரு பிரதி சட்டரீதியாக இலங்கைத் தேசிய நூலகத்தில் வைப்பிலிடப்படுகின்றது)
2. நூலகச் சேகரிப்பிற்காக தேசிய நூலகத்தினால் கொள்வனவு செய்யப்படும் வெளியீடுகள்.
3. இலங்கையில் சர்வதேச நியம இலக்கங்களை வழங்கும் நிலையமாக தேசிய நூலக ஆவணவாக்கல் சேவைகள் சபை செயற்படுவதுடன், அவ் இலக்கங்களைப் பெற்றுக்கொள்பவர்கள் தமது விருப்பத்தின்பேரில் வைப்பிலிடும் வெளியீடுகள்
4. தனிநபர்கள் மற்றும் நிறுவனங்களினால் அன்பளிப்பாக வழங்கப்படும் வெளியீடுகளில் பொருத்தமான வெளியீடுகள்

இலங்கைத் தேசிய நூற்பட்டியலில் உள்ளடக்கப்படும் வெளியீடுகள் பற்றிய விபரம்

- (1) இலங்கையில் வெளியிடப்படும் புதினத்தாள்கள் மற்றும் பருவ வெளியீடுகளின் முதல் வெளியீடு (தொகுதி 1- இதழ்1) மட்டும் சேர்த்துக்கொள்ளப்படும்.
- (2) இலங்கையில் வெளியிடப்படும் கட்புல செவிப்புலச் சாதனங்கள் வருடத்தில் இருதடவைகள் மட்டும் சேர்த்துக்கொள்ளப்படும்
- (3) வெளியீடு ஒன்றில் வெளியீட்டாளர் அல்லது வெளியீட்டு இடம் மாறும் சந்தர்ப்பங்கள் மற்றும் புதிதாக சர்வதேச நியம இலக்கம் பெறப்படும் சந்தர்ப்பங்கள்.
- (4) வெளியிடப்படாத பட்டப்பின்படிப்பு ஆய்வு அறிக்கைகள்

இலங்கையில் வெளியிடப்படும் தமிழ் வெளியீடுகள், வெளிநாடுகளில் இலங்கைபற்றி வெளியிடப்படும் தமிழ் வெளியீடுகள், வெளிநாடுகளில் இலங்கையர்களால் வெளியிடப்படும் வெளியீடுகள் தொடர்பாகவும் அவை எந்தளவிற்கு இலங்கைத் தேசிய நூற்பட்டியலில் சேர்க்கப்பட்டுள்ளது என்பது பற்றியும், மேற்குறிப்பிடப்பட்டுள்ள தமிழ் வெளியீடுகளை உள்ளடக்கிய ஏனைய நூற்பட்டியல்கள் பற்றியும் கலந்துரையாடுவதே இக்கட்டுரையின் நோக்கம்.

www.noolaham.org என்னும் தரவுத் தளமும், நூற்தேட்டம் என்னும் வெளியீடும் இலங்கையில் வெளியிடப்படும், இலங்கையர்களால் வெளிநாடுகளில் வெளியிடப்படும் வெளியீடுகள் மற்றும் இலங்கை தொடர்பாக வெளிநாடுகளில் வெளியிடப்படும் தமிழ் வெளியீடுகளை பெருமளவில் உள்ளடக்கியுள்ளன.

நூலகம் பதனம் (Noolaham Foundation) தொடர்பாக

இந்த அறக்கட்டளையானது இலங்கைத் தமிழ்பேசும் சமூகங்களின் எழுத்தாவணங்களை எண்மயப்படுத்தி (digitization) ஆவணப்படுத்தும் செயற்பாடுகளை ஊக்குவிப்பதோடு தகவல் வளங்களையும் அறிவுச் சாதனங்களையும் ஒழுங்குபடுத்தி வழங்கும் இலாபநோக்கமற்ற தன்னார்வு முயற்சியாக சட்டரீதியாக பதிவுசெய்யப்பட்ட (GA 2390) நிறுவனமாகும்.

இது online எண்மய நூலகமாக இருப்பதுடன் தகவல் பாதுகாப்புத் திட்டங்களை எளிதாக்க எண்மயமாக்கும் திட்டங்களுக்கு நிதி உதவி மற்றும் வழிகாட்டுதல்களை வழங்குவதுடன், விழிப்புணர்வுப் பிரச்சாரங்களிலும் பங்கேற்கிறது.

இந்த noolaham.org இலங்கையில் சுமார் எட்டு இடங்களில் இருந்து நடைமுறைப் படுத்தப்படுகிறது. அவை முறையே மலையகம், அக்கரைப்பற்று, மட்டக்களப்பு, திருகோணமலை போன்ற இடங்களிலும் யாழ்ப்பாணத்தில் நான்கு நிலையங்களையும் கொண்டுள்ளதுடன், அதன் தலைமையகம் கொழும்பில் அமைந்துள்ளது.

1785 ஆம் ஆண்டு தொடக்கம் 2020 ஆம் ஆண்டு வரை வெளியான சுமார் 115,326 பல்வேறுபட்ட தமிழ் ஆவணங்களைக் கொண்டுள்ளது.

நூற்றேட்டம்

இந் நூற்பட்டியலானது அயோத்தி நூலக சேவையில் நூலகராகக் கடமையாற்றிய திரு என். செல்வராசா அவர்களால் தொகுக்கப்பட்டு வெளியிடப்படும் வெளியீடாகும். ஒவ்வொரு வெளியீடும் தலா ஆயிரம் பதிவுகளைக் கொண்டுள்ளதுடன், இலங்கையிலும் வெளிநாடுகளிலும் உள்ள இலங்கையர்களால் தமிழ்மொழியில் வெளியிடப்படும் வெளியீடுகளை உள்ளடக்கிய பகுப்பாய்வுப் பட்டியலாகும், இதன் முதல் தொகுதியானது 2002 ஆம் ஆண்டு ஜூன் மாதம் வெளியிடப்பட்டதுடன், தொடர்ந்தும் வெளியிடப்பட்டு வருகின்றது.

இது நூலுருவில் வெளியிடப்பட்டு வருவதால் இணையத்தில் இதனைப் இலவசமாகப் பெறமுடியாது. இலங்கைத் தேசிய நூலகத்தில் இதன் பிரதிகளைக் பார்வையிடமுடியும். இந்த ஆய்வின் பொருட்டு 2014 ஆம் ஆண்டில் வெளியிடப்பட்ட 9ஆவது தொகுதியையும் 2015 இல் வெளியிடப்பட்ட 10 ஆவது தொகுதியையும் 2017 ஆம் ஆண்டு வெளியிடப்பட்ட 11 ஆவது தொகுதியையும் 2018 ஆம் ஆண்டு வெளியிடப்பட்ட 12 ஆவது தொகுதியையும் பரிசீலனை செய்துள்ளேன். இவ்வெளியீடு காலத்தால் கட்டுப்படுத்தப்பட்டதல்ல. பட்டியலில் சேர்க்கப்படாத எந்த ஆண்டுக்குரிய நூலாக இருந்தாலும் இதில் சேர்த்துக்கொள்ளப்படும். இதன் 16ஆவது தொகுதி யாழ்ப்பாணத்தில் 2022 செப்டெம்பர் 17ஆம் திகதி வெளியிட்டுவைக்கப்பட்டது. மொத்தமான இந் நூற்பட்டியல்களில் 16,000 வெளியீடுகள் உள்ளடக்கப்பட்டுள்ளன. இதில் ஆரம்பகாலத்தில் இருந்து இலங்கையிலும், இலங்கை பற்றியும், இலங்கையராலும் வெளியிடப்பட்ட தமிழ் நூல்களுக்கான பகுப்பாய்வுப் பட்டியலைக் கொண்டுள்ளது. இந் நூற்பட்டியல் அதிகளவு வெளிநாடுகளில் இலங்கையர்களால் அச்சிடப்பட்ட தமிழ் நூல்களைக் கொண்டுள்ளது.

2011, 2012, 2013, 2014, 2015 ஆம் ஆண்டுகளில் இலங்கைத் தேசிய நூற்பட்டியலில் தமிழ் மொழிமூல வெளியீடுகளின் உள்ளடக்கம் பற்றிய ஆய்வு

2011 ஆம் ஆண்டு

மொத்த வெளியீடுகள் 531

2010 ஆம் ஆண்டிற்குரியவை : 193

அரசு வெளியீடுகள்: 179

2010க்கு முந்திய வெளியீடுகளும் திகதி குறிப்பிடப்படாத வெளியீடுகளும் 23

2011 ஆம் ஆண்டிற்கான வெளியீடுகள் -136

(2011 மற்றும் 2012 ஆம் ஆண்டுகளில் வெளிவந்த மொத்த அரசு வெளியீடுகள் தவிர்ந்த வெளியீடுகளின் எண்ணிக்கை சுமார் $(136 + 126 = 262)$)

2012 ஆம் ஆண்டு

மொத்த வெளியீடுகள் : 445

அரசாங்க வெளியீடுகள் 132

2011 ஆம் ஆண்டிற்கான வெளியீடுகள்: 136

2011க்கு முந்திய வெளியீடுகளும் திகதி குறிப்பிடப்படாத வெளியீடுகளும்: 51 -

2012 ஆண்டிற்கான வெளியீடுகள் : 126

(2012 மற்றும் 2013 ஆம் ஆண்டுகளில் வெளிவந்த மொத்த அரசு வெளியீடுகள் தவிர்ந்த வெளியீடுகளின் எண்ணிக்கை சுமார் $(126 + 183 = 309)$)

2013 ஆம் ஆண்டு

மொத்த வெளியீடு : 535

அரசாங்க வெளியீடுகள் 173

2012 ஆண்டிற்கான வெளியீடுகள் : 183

2011 ஆம் ஆண்டிற்கு முற்பட்ட மற்றும் திகதி குறிப்பிடப்படாதவை. : 24

2013 ஆம் ஆண்டிற்கான வெளியீடுகள்: 155

(2013 மற்றும் 2014 ஆம் ஆண்டுகளில் வெளிவந்த மொத்த அரசு வெளியீடுகள் தவிர்ந்த வெளியீடுகளின் எண்ணிக்கை சுமார் $(155 + 138 = 293)$)

2014 ஆம் ஆண்டு

மொத்த வெளியீடு : 427

2013 ஆண்டிற்கான வெளியீடுகள் : 138

அரசாங்க வெளியீடுகள் 101

2012 ஆம் ஆண்டிலும் அதற்கு முற்பட்ட ஆண்டுகளிலும் 45

2014 ஆம் ஆண்டிற்கான வெளியீடுகள்: 143

(2014 மற்றும் 2015 ஆம் ஆண்டுகளில் வெளிவந்த மொத்த அரச வெளியீடுகள் தவிர்ந்த வெளியீடுகளின் எண்ணிக்கை சுமார் (143 + 192 = 335)

2015 ஆம் ஆண்டு

மொத்த வெளியீடு : 344

2014 ஆண்டிற்கான வெளியீடுகள் : 192

அரசாங்க வெளியீடுகள் 49

2013 ஆம் ஆண்டிற்கு முற்பட்ட மற்றும் திகதி குறிப்பிடப்படாதவை. 22

2015 ஆம் ஆண்டிற்கான வெளியீடுகள்: 130

(2015 ஆண்டில் வெளிவந்த மொத்த அரச வெளியீடுகள் தவிர்ந்த வெளியீடுகளின் எண்ணிக்கை சுமார் (130) 2016 இல் வெளிவந்த வெளியீடுகள் சேர்த்துக்கொள்ளப்படவில்லை.)

அட்டவணை 1

2011 தொடக்கம் 2015 வரை தேசிய நூற்பட்டியல், நூலகம்.கொம் மற்றும் நூற்சேட்டத்தில் பதிவிலிடப்பட்ட தமிழ் வெளியீடுகளின் ஒப்பீடு

	இலங்கைத் தேசிய நூற்பட்டியல்	noolaham.org	நூற்சேட்டம்
			9,10,11
2011	262	263	281
2012	309	325	316
2013	293	230	241
2014	335	237	278
2015	130 (2016 ஆண்டின் விபரம் தரப்படவில்லை)	209	226

ஆட்டவணை 2

இலங்கைத் தேசிய நூற்பட்டியல் வகுப்பு வாரியாக

	000	100	200	300	400	500	600	700	800	900
2011	14	08	48	283	18	12	29	08	90	21
2012	20	07	23	199(132)	04	17	17	04	125	27
2013	11	12	40	266	12	15	23	08	129	18
2014	09	07	33	219	08	05	16	07	97	23
2015	14	15	36	127	12	13	10	16	91	06

ஆட்டவணை 3

2011 தொடக்கம் 2015 வரை நூலகம் கோம் (noolagam.org) இல் வெளிவந்த இலங்கைத் தமிழ் நூல்கள் பற்றிய விபரமும் (ஏறத்தாள) இலங்கைத் தேசிய நூற்பட்டியலில் அக்காலப் பகுதியில் உள்ளடக்கப்பட்டவையும்

Year	Total Noolagam.com	2011 CNB	2012 CNB	2013 CNB	2014 CNB	2015 CNB	2016 CNB
2011	263	27	16				
2012	325		34	16			
2013	230			26	20		
2014	237				23	21	
2015	209					18	

ஆட்டவணை 4

நூற்றேட்டத்தொகுதிகளில் காணப்பட்ட 2011,2012,2013,2014 மற்றும் 2015 ஆம் ஆண்டுகளுக்கான தமிழ் வெளியீடுகள்

நூற்றேட்டம்	2011	2012	2013	2014	2015
09	139	161	35		
10	42	54	78	53	02
11	78	57	75	149	118
12	23	45	53	76	106
மொத்தம்	282	317	241	278	226

அவதானிப்புக்கள்

1. ஒப்பீட்டளவில் உட்புகுத்தப்பட்டுள்ள வெளியீடுகளின் எண்ணிக்கை தேசிய நூற்பட்டியலில் குறைவாகக் காணப்படுகிறது
2. உள்வாங்கப்பட்டுள்ள வெளியீடுகளிலும் பெருமளவு அரசாங்க வெளியீடுகள் (சட்டம், சட்டமூலம், பாராளுமன்ற விவாதங்கள் போன்றவை) காணப்படுகின்றன.
3. சிறப்பிலக்கியங்கள், வெளிநாடுகளில் வெளியிடப்படும் இலங்கை பற்றியதும் இலங்கையர்களால் வெளியிடப்படும் வெளியீடுகளும் மிக அரிதாகவே உள்ளடக்கப்பட்டுள்ளன.
4. இலங்கையில் வெளியிடப்படும் வெளியீடுகளும் பெருமளவில் சட்டவைப்பிற்குள் கொண்டுவரப்படுவதில்லை.
5. கறுப்பிலக்கியங்கள் (Gray literature) (ஆண்டுமலர்கள், பாராட்டுவிழா மலர்கள் போன்றன) வைப்பிலிடப்படாமை

வெளியீடுகள் சட்டவைப்பிற்குள் வராமல்கான சில காரணங்கள்

1. வெளியீட்டாளர்களிடம் தமது வெளியீடுகளை சட்டவைப்பின் கீழ் வைப்பிலிட வேண்டும் என்ற உணர்வு இல்லாமை
2. அதிகளவிலான தமிழ் வெளியீடுகள் இலங்கைக்கு வெளியே (இந்தியா, சிங்கப்பூர், அவுஸ்திரேலியா போன்ற இடங்களில்) வெளியிடப்படுதல்
3. தேசிய சுவடிகள் கூடத்தில் வெளியீடுகளை வைப்பிலிடுவதில் உள்ள சிக்கல் (ஆவணங்களைப் பூர்த்திசெய்து வெளியீடுகளை அனுப்பி வைப்பதில் உள்ள சிக்கல்)
4. தமது வெளியீடுகளை சட்டவைப்பின்கீழ் வைப்பிலிடுவதினால் நூலாசிரியருக்குக் கிடைக்கும் நன்மைகளை அவர்கள் அறியாதிருத்தல்
5. விலை அதிகமான வெளியீடுகளில் 5 பிரதிகளை இலவசமான வழங்க விரும்பாமை

உசாத்துணை:-

1. Maheshwaran, R (2007) Bibliometric phenomenon of Tamil Publications in Sri Lanka in 2005. *Journal of the University Librarians* Vol.11,2007
2. <http://www.natlib.lk/publication/biblio.php>

Sri Lanka National Bibliography Cumulated Volume 2011
Sri Lanka National Bibliography Cumulated Volume 2012
Sri Lanka National Bibliography Cumulated Volume 2013
Sri Lanka National Bibliography Cumulated Volume 2014
Sri Lanka National Bibliography Cumulated Volume 2015

3. www.noolaham.org Year 2011, 2012, 2013, 2014 and 2015

4. செல்வராசா, என் .- நூற்றேட்டம் 9.- யாழ்ப்பாணம் : அயோத்தி நூலக சேவைகள், 2014

5. செல்வராசா, என் .- நூற்றேட்டம் 10.- யாழ்ப்பாணம் : அயோத்தி நூலக சேவைகள், 2015

6. செல்வராசா, என் .- நூற்றேட்டம் 11.- யாழ்ப்பாணம் : அயோத்தி நூலக சேவைகள், 2017

7. செல்வராசா, என் .- நூற்றேட்டம் 12.- யாழ்ப்பாணம் : அயோத்தி நூலக சேவைகள், 2018

**ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය සඳහා MARC 21
සවිස්තරාත්මක ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක ආකෘතිය (MARC 21
Descriptive Bibliographic Framework - MARC 21 DBIB)
නාවිතයේ වැදගත්කම**

ආචාර්ය ප්‍රියංවදා වනිගසූරිය*

හැඳින්වීම

යම්කිසි රටක සංස්කෘතිය, අන්‍යෝන්‍ය සහ සහයෝගී ප්‍රකට කෙරෙන එක් මාර්ගයක් වන්නේ එකී රටේ සාහිත්‍යයයි. රටක සාහිත්‍ය නොහොත් එරට ප්‍රකාශයට පත්වන මුද්‍රිත හෝ මුද්‍රිත නොවන මූලාශ්‍ර එකී රට පිළිබඳව කැඩපතක් වැනිය. එකී මූලාශ්‍රය මගින් යම් රටක ආර්ථික, සමාජයීය, දේශපාලන, අධ්‍යාපන, විද්‍යාව හා තාක්ෂණය, ආගමික විශ්වාස හා සාහිත්‍යමය හැඟීම් පිළිබඳව අනාවරණය කරයි (Bell, 1998). රටක් තුළ ප්‍රකාශයට පත්වන එකී මූලාශ්‍ර පිළිබඳ ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක වාර්තා (Bibliographical records) සැකසීම ග්‍රන්ථ නාමාවලීකරණය ලෙස හැඳින්වේ. රටක ජාතික පුස්තකාලය විසින් ප්‍රකාශයට පත්කරන එකී නාමාවලිය ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ලෙස හැඳින්වේ. ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය යනු යම් කිසි වර්ෂයක් තුළ යම් රටක පළකරන ලද සියලුම පොත්, ලිපි, අත්පත්‍රිකා, වාර සඟරා හා අනෙකුත් මුද්‍රිත මූලාශ්‍ර පිළිබඳ පූර්ණ වාර්තාවකි (Conover, 1955). නූතන අර්ථයෙන් ගත් කළ රටක ජාතික ප්‍රකාශන කර්මාන්තයේ නීතිපතා සිදුවන නිෂ්පාදනයන් බලයලත් අධිකාරියක්වන ජාතික පුස්තකාලය විසින් විස්තරණීය වාර්තා සකස් කිරීමේ ක්‍රමවේදය ලෙස ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනය විග්‍රහ කළ හැක. ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය 1962 වර්ෂයේදී ප්‍රකාශයට පත් කිරීම ආරම්භ කර ඇත. එහි පහත සඳහන් ප්‍රකාශන වර්ග ආවරණය කරනු ලැබේ.

1. සියලුම භාෂාවලින් ප්‍රකාශිත නිදහස් ප්‍රවේශයක් සහිත නවකම ජාතික ප්‍රකාශන
2. ශ්‍රී ලාංකික මෙන්ම වෙනත් ලේඛකයන් විසින් රචිත විදේශයන්හි මුද්‍රිත / ප්‍රකාශිත, ශ්‍රී ලංකාවට සම්බන්ධ ප්‍රකාශන
3. විදේශීය රටවල මුද්‍රිත / ප්‍රකාශිත සිංහල ප්‍රකාශන
4. ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයෙන් අන්තර්ජාතික ප්‍රමිත ග්‍රන්ථ අංක ලබාගෙන විදේශයන්හි මුද්‍රිත / ප්‍රකාශන
5. ප්‍රකාශක හෝ ප්‍රකාශන ස්ථානය වෙනස් වී ඇති හෝ අලුතින් අන්තර්ජාතික ප්‍රමිත ග්‍රන්ථ අංකයක් ලබා ඇති පුනර් මුද්‍රණ (ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය, 2002)

ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවට අයත් හා ශ්‍රී ලාංකික බුද්ධිමය දේපළ අයිතියට අයත් සියලුම වර්ගයේ ප්‍රකාශන ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය මගින් ආවරණය වේ. එහිදී මුද්‍රිත කෘති (Printed books) සුක්ෂම රූපණ (Micro forms), ශ්‍රව්‍ය පට Audio tapes) / සංගෘහිත තැටි (Compact discs) විනුපට සහ

* ජ්‍යෙෂ්ඨ කට්ටිකාර්ය, පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

වීඩියෝ පට (Films and Video tapes), විද්‍යුත් ප්‍රකාශන (Electronic Publications), බහු මාධ්‍ය කට්ටල (Multimedia Kits), රාජ්‍ය ප්‍රකාශන (Government publication) සහ කෙටිකාලීන කෘති (Ephemera) යන ප්‍රකාශන වර්ග සියල්ලම සලකා බැලේ. එසේ ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනයට යටත් කෙරෙන ලේඛනවල ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු සවිස්තරාත්මකව සම්පාදනය ග්‍රන්ථ නාමාවලිය මගින් සිදුවේ. එහිදී සිංහල, දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි යන භාෂා ත්‍රිත්වයෙන්ම ප්‍රකාශිත කෘති අන්තර්ගතවන හෙයින් ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ ද කොටස් තුනක් අන්තර්ගත වේ. එසේම ඉදිරියේ දී ප්‍රකාශයට පත්වීමට නියමිත ප්‍රකාශන පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් ප්‍රකාශන පූර්ව ග්‍රන්ථ නාමාවලියක් ද මෙහි අන්තර්ගතය.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ එක් සංලේඛයක ව්‍යුහය

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය අදවන විටත් පවත්වා ගෙන යන්නේ අන්තර්ජාතික ප්‍රමිත ග්‍රන්ථ විස්තරය (ISBD) පාදක කර ගනිමින් ග්‍රන්ථ විස්තරය සම්පාදනය කෙරේ. එහිදී පහත මූලික තොරතුරු සෑම සංලේඛයකටම ඇතුළත් කෙරේ.

ග්‍රන්ථ නාමය

- සමාන්තර ග්‍රන්ථ නාමය
- උප ග්‍රන්ථ නාමය

කර්තෘ

- සම කර්තෘ
- සංස්කාරක
- පරිවර්තක / අනුවර්තක
- සම්පාදක
- චිත්‍රක

ප්‍රකාශන තොරතුරු

- ප්‍රකාශන ස්ථානය
- ප්‍රකාශක
- ප්‍රකාශිත වර්ෂය

භෞතික තොරතුරු

- වෙළුම් අංකය
- පිටු ගණන
- චිත්‍ර / රූප සටහන්
- පොතේ උස
- බැඳුම් ක්‍රමය (කම්බි බැම්ම, නූල් බැම්ම, මැලියම් බැම්ම... ආදී)
- කවරය (කඩදාසි කවරය, කාචබෝඩ් කවරය, රෙක්සින් කවරය ආදී...)

සටහන්

ISBN අංකය හා මිල

තැන්පතු අංකය (පොත තිබෙන නිශ්චිත ස්ථානය)

යන කරුණු ඇතුළත් කෙරේ. එසේම අන්තර්ජාතික ප්‍රමිත ග්‍රන්ථ විස්තරයට අදාළ සියලු විරාම ලක්ෂණ ද මෙහිදී භාවිත වේ.

නිදසුන් :

නිර්මාණාත්මක ලේඛනය හා විචාරය = Creative writing and criticism (සමාන්තර ග්‍රන්ථ නාම)

සිංහල භාෂාවේ පන්ති පදනම : වාග් විද්‍යාත්මක ගවේෂණයකි. (උප ග්‍රන්ථ නාමය) දඩබ්බරයා / ඒ. එච්. පී. පාදෙතියා .- (ග්‍රන්ථ නාමය හා වගකීම් ප්‍රකාශය)

කොළඹ : ගොඩගේ, 2017 (ප්‍රකාශන තොරතුරු)

එයට අමතරව අවශ්‍ය තැන්හිදී සම්මත හැකුළුම් ද භාවිත කොට තිබේ.

නිදසුන් :

අනුවා.	අනුවාදක
පරිව.	පරිවර්තක
පි.	පිටු
සංස්.	සංස්කාරක
කාබෝක.	කාඩ්බෝඩ් කවරය
Col. ill	වර්ණ චිත්‍ර ඇතුළත් ය (Colour illustreted)
et al.	සහ වෙනත් අය (and others)
NL	ජාතික පුස්තකාලය (National Library)

ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ ඇති සෑම සංලේඛයක්ම ආරම්භ කර ඇත්තේ ප්‍රධාන ශීර්ෂයෙනි. කෘතියට අදාළ ප්‍රධාන ශීර්ෂය නිර්ණය කොට ඒ යටතේ සංලේඛ පෙළ ගස්වා ඇත. එහිදී ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ එක් විශේෂත්වයක් නම් සියලුම සංලේඛ විෂය අංක (ඩීවී දශම වර්ගීකරණ අංක) යටතේ වර්ග කොට ඉන් අනතුරුව අකාරාදී පිළිවෙළට සංලේඛ ගොනු කිරීමයි.

එසේම සෑම සංලේඛයකටම අවසානයේ එයට අයත් විෂය ශීර්ෂ ද එක් කොට තිබේ. කොංග්‍රස් පුස්තකාලීය විෂය ශීර්ෂ ලැයිස්තුව උපයෝගී කරගෙන එකී විෂය ශීර්ෂ සකසා තිබේ.

ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ එක් සංලේඛයක (Entry) සැකැස්ම පහත පරිදි වේ.

294.3444 බෞද්ධ ජීවිතය ← වර්ග අංකය
 ආබ්‍රහම්ස්, ඩග්ලස් ← ශීර්ෂය

ආරක්ෂා ලැබූ පිටුව

ප්‍රමුද්‍රිත ජීවිතයක් : වෙනස් වන ලෝකය තුළ නොවෙනස්වන ප්‍රබෝධමත් සිතක් පවත්වා ගන්නා හැටි / ඩග්ලස් ආබ්‍රහම්ස්, දළයි ලාමා සහ ඩෙස්මන් ටුටු ; පරිවර්තනය කුඩගම්මන සීලරතන හිමි . - දෙහිවල : විදර්ශන, 2019.- පි. 403 : ඡායාරූප ; සෙ. මි. 21.

The book of joy කෘතියේ පරිවර්තනයකි.

මැ.බැ. - බෝක : රු. 750.00 (1076232NL)

ISBN 978-955-1559-93-9 (459268 NA)

1. මනස සහ චිකිත්සාව
 2. ස්වයං දියුණුව
 3. සතුට - ආගමික දෘෂ්ටිය
- } විෂය ශීර්ෂය

මෙලෙස ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක වාර්තා සකසා ඒවා අකාරාදියට හා විෂය අනුව පෙළගස්වා කෘතියක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීම ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ආරම්භ වූ කාලයේ සිටම සිදු විය. එහෙත් එය නූතන කාලයට වලංගුදැයි සිතා බැලීම වටී.

ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියක ලක්ෂණ

සාමාන්‍යයෙන් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියක ලක්ෂණ කිහිපයකි. ඒවා නම් කාලීන බව (Timely), නූතන බව(Current) සාධිකාරීත්වය (Authoritative) සහ සවිස්තරාත්මක (Descriptive) බවයි. කාලීන බව යනු, රටක ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියක් ඉතා ඉක්මනින් රටක පළවන තොරතුරු මූලාශ්‍රයක් පිළිබඳ ජනතාව දැනුවත් කිරීමට බැඳී සිටීමයි. එහෙත් ශ්‍රී ලංකාව තුළ එය එතරම් පහසු කටයුත්තක් නොවන්නේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය ඉතාම වෙහෙසකර හා වැඩි කාලයක් ගතවන කටයුත්තක් වී ඇති නිසාය. එයට අමතරව ශ්‍රී ලංකාව තුළ පසුගිය කාලයේ ඇති වූ කොරෝනා වැනි රෝග තත්ත්වයන් හා වර්තමාන ආර්ථික අර්බුදය වැනි හේතූන් නිසා ද නිශ්චිත කාලයට ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය කිරීම පහසු කටයුත්තක් වී නැත. සාමාන්‍යයෙන් යම් වර්ෂයක් තුළ ප්‍රකාශයට පත්වන කෘතීන් පිළිබඳ විස්තර ඊළඟ වර්ෂයේ මුල් කාර්තුව තුළවත් ප්‍රකාශයට පත් කළ යුතුය.

එහෙත් එය එසේ සිදු වී නොමැත.

නිදසුන්

වර්ෂය	ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ප්‍රකාශයට පත් වූ වර්ෂය
2019	2020
2020	2021-2022
2021	2022
2022	ප්‍රකාශයට පත් වී නැත

(ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල දත්ත)

ඉහත වගුවෙන් පෙනී යන්නේ ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ප්‍රකාශයට පත්වීම විවිධ හේතු මත ප්‍රමාද වෙමින් පවතින බවයි.

ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියක දෙවන සුවිශේෂී ලක්ෂණය නම් එහි තොරතුරු නූතනත්වයෙන් අනූන වීමයි. එනම් ග්‍රන්ථ නාමාවලියක් මගින් ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු සොයන පරිශීලකයන්ට (users) යාවත්කාලීන තොරතුරු සැපයීමයි. බොහෝ රටවල්වල කෘති ප්‍රකාශනයේදී ම සුවිකරණ දත්ත (Cataloguing in publication CIP) සම්පාදනය මගින් ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට පූර්වයෙන් සුවිකරණ දත්ත ජනතාව අතරට පත් කිරීම සිදුවේ. එමගින් බොහෝ ප්‍රකාශන ආයතන හා පොත් වෙළෙන්දන්ගේ දත්ත පදනම් මගින් සුවිකරණ දත්ත ඉතා ඉක්මනින් නිෂ්පාදනය කර බෙදා හැරීමට අවස්ථාව සැලසේ. එහෙත් ශ්‍රී ලංකාව තුළ දැනටත් ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු මුද්‍රණද්වාරයෙන් ප්‍රකාශයට පත්වන බැවින් ඒවා බෙදාහැරීමට වැඩි කාලයක් ගත වේ.

ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියක තෙවැනි විශේෂ ලක්ෂණය නම් එහි සවිස්තරාත්මක බවයි. එහිදී මානවයා විසින් ප්‍රකාශයට පත්කරන ලද හෝ නිෂ්පාදනය කරන ලද සියලුම කෘතීන් / ප්‍රකාශන ග්‍රන්ථ නාමාවලියට ඇතුළත් කිරීමත් එම ග්‍රන්ථ එකිනෙකින් වෙන් වෙන්ව හඳුනා ගන්නට සුදුසු ආකාරයෙන් ප්‍රමාණවත් සවිස්තරාත්මක තොරතුරු ඇතුළත් කිරීමත් අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි. එහෙත් ශ්‍රී ලංකා ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය ඉතා දීර්ඝ ක්‍රියාවලියක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සිදුවන බැවින් එලෙස සියලු ප්‍රකාශනවල සවිස්තරාත්මක තොරතුරු ඇතුළත් කිරීම ප්‍රායෝගික වී නැත. සාමාන්‍යයෙන් කෘතියක් ජාතික පුස්තකාලයට ප්‍රතිග්‍රහණය කළ පසුව භාෂාව අනුව එකී ප්‍රකාශන තේරීම, වර්ගීකරණය හා සුවිකරණ කටයුතු, සංලේඛ සම්පාදන කටයුතු,

අනුක්‍රමණික සම්පාදනය වැනි කටයුතු සිදු කෙරේ. එසේ ඇතුළත් කරන දත්තවල සෝදුපත් පරීක්ෂාව හා අවසන් මුද්‍රණයට එකී සංලේඛ භාරදීම සිදු වේ. එහිදී මෙම කාලය තුළ විශාල වෘත්තීය දැනුමක් හා කාලයක් වැය වන බව නොරහසකි. එය රටක ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියකින් පරිශීලකයන් බලාපොරොත්තු නොවන තරමේ ප්‍රමාදයක් විය හැකිය. අනෙක් අතින් ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු ඇතුළත් කරන්නේ සීමිත විස්තරාංග ප්‍රමාණයක් යටතේ පමණි. බොහෝ විට නූතන පරිශීලකයන් බලාපොරොත්තුවන කෘතිය පිළිබඳ අභ්‍යන්තරික විෂය පිළිබඳ හා එහි මාධ්‍ය (Media Type) ආදිය දැක්වීමට සමත්කමක් නොදක්වයි. සමහර විට කෘතිය මනාව හඳුනාගැනීමට ලබා දෙන තොරතුරු ප්‍රමාණවත් නොවීමට ද පිළිවන.

රටක ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියක සිව්වන ලක්ෂණය නම් එහි සාධකාරීත්වයයි. රටක ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරුවල සාධකාරීත්වය ඉතා මැනවින් පවත්වාගෙන යාම ජාතික පුස්තකාලයකින් අපේක්ෂිත අරමුණකි. විශේෂයෙන් කර්තෘ නාම, ග්‍රන්ථ නාම, විෂය නාම හා ආයතන නාම ශීර්ෂ භාවිතයේදී විධිමත් සාධකාරී ලැයිස්තුවක් යටතේ එකී ශීර්ෂ සම්පාදනය කිරීම හා පවත්වාගෙන යාම අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි. එමෙන්ම කෘතියට අදාළ ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු මනාව උද්ධරණය හා සුදුසු වර්ග අංක සම්පාදනයක් සිදුවිය යුතුය. එහෙත් යාන්ත්‍රික පරිසරයක් තුළ ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු සැකසීම, පවත්වාගෙන යාම හා හුවමාරුව එතරම් පහසු කටයුත්තක් වී නැත. එසේම නූතන සංඛ්‍යාංක (Digital) මූලාශ්‍රයන් නිෂ්පාදනය වැඩිවෙමින් පවතින බැවින් එකී මූලාශ්‍රයන් වර්ධනයට සුදුසුවන හා ගැලපෙන ආකාරයෙන් ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය වීම අවශ්‍ය වී තිබේ. එහෙයින් නව තාක්ෂණික ගමන් මගට අනුව ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය යළි හැඩගැස්වීම (Re-shaping) සිදු කිරීමට කාලිනතාවයක් අත්‍යවශ්‍ය කරුණක් වී ඇත. එසේම ග්‍රන්ථ නාමාවලියෙහි දැනට පවතින ආකෘතිය හා ප්‍රමිතීන් සහ එහි ගුණාංග එලෙසම ආරක්ෂා කර ගනිමින් නූතනත්වයට මුහුණ දීම වඩා සුදුසු වී ඇත. අනෙක් අතින් ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනයේ දීර්ඝ කාලීන අරමුණ වූ විශ්ව ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනයට ළඟා වීමට සුදුසු මාවත් සෙවීමට ද නූතන ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදකයන්ට සිදු වී තිබේ. එසේම රටක ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය කෙසේ විය යුතු ද, එහි තොරතුරුවල ප්‍රමාණය කොතරම් ද, එය කොතරම් පරිශීලක මිත්‍රශීලී ද, එම ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සමස්ත රටෙහි ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනයට ලබා දෙන දායකත්වය කෙබඳු ද වැනි ප්‍රශ්න දෙස විචාර පූර්වකව නැවත සිතා බැලීමට කාලය පැමිණ තිබේ. ඒ සඳහා සුදුසු විසඳුම් කවරේදැයි සොයා බැලීම වටී. එය සඳහා ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය විසින් සම්පාදිත විස්තරාත්මක ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක රාමුව (MARC 21, DBIB Framework) භාවිතය මගින් රටක ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියක අපේක්ෂිත මූලික අරමුණ සාධනයට හේතුවන ආකාරය පහතින් සලකා බැලේ.

දත්ත ආදානය සඳහා MARC 21 සවිස්තරාත්මක ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක ආකෘතිය (DBIB) උපයෝගී කර ගැනීම

2020 වර්ෂයේ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලන අංශය විසින් සම්පාදිත උක්ත ආකෘතිය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු සාධකාරී ආකාරයෙන් දත්ත ඇතුළත් කිරීම, සංවිධානය හා හුවමාරු කිරීමේ මාර්ගෝපදේශයක් ලෙස භාවිත කළ හැකිය. එය යන්ත්‍ර පාඨ්‍ය සුවිකරණ ආකෘතිය (Machine Readable Cataloging Format - MARC 21) උපයෝගී කරගෙන ශ්‍රී ලංකාවට සුදුසුවන ආකාරයට සකස් කළ ආකෘතියකි (Library of Congress, 2022). එමගින් කෘතියක් හඳුනාගෙන විස්තර කිරීමට අවශ්‍ය සවිස්තරාත්මක තොරතුරු යාන්ත්‍රිකව ඇතුළත් කිරීම හා හුවමාරු කරගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය. එමගින් ජාතික පුස්තකාලයේ සුවිසට ඇතුළත් කරනු ලබන දත්ත ප්‍රයෝජනයට ගෙන ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය කළ හැකිය. එපමණක් නොව මෙම ආකෘතිය භාවිතය මගින් ශ්‍රී ලංකා ග්‍රන්ථ නාමාවලියට පහත වාසි අත්කර ගත හැකිය.

1. සුවිකරණ දත්ත පිටපත්කරණය පහසු වීම.

සුවිකරණය සැබැවින්ම ඉතා සංකීර්ණ ක්‍රියාවලියකි (Read, 2017). එම කාර්ය ඉටු කිරීමේදී වෘත්තීය දැනුමැති කාර්ය ශූර කාර්ය මණ්ඩලයේ සහයෝගය අත්‍යවශ්‍ය වේ. එහෙත් ශ්‍රී ලංකාවේ සෑම පුස්තකාලයකම එකී පුහුණුව ලත් කාර්යමණ්ඩලයක් සිටි දැයි ගැටලුකාරීය. එහෙයින් ඕනෑම පුස්තකාලයකට ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලයේ දත්ත පිටපත් කරගෙන සංශෝධනය කරගත හැකිය. එයට හේතුව වන්නේ එහි ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු ප්‍රමිතිගත ආකාරයෙන් ඉදිරිපත්ව තිබීමයි.

නිදසුන : 245 \$a ප්‍රමුදිත ජීවිතයක් : \$b වෙනස්වන ලෝකය තුළ නොවෙනස් වන ප්‍රබෝධමත් සිතක් පවත්වා ගන්නා හැටි / \$c ඩග්ලස් ආබ්‍රහම්ස්.....

මූලින් දැක්වූ නිදසුනේ තොරතුරු MARC 21 ආකෘතිය අනුව ඉහතින් ඇතුළත් කර ඇත. ඉන් පැහැදිලි වන්නේ 245 නැමති ටැග් අංකයට අදාළ තොරතුරු තම පුස්තකාලයේ 245 ටැග් අංකයට පිටපත් කර ගැනීමට (Copy) හෝ ආදානය කර ගැනීමට (import) අවස්ථාව පුස්තකාලයාධිපතිවරුන්ට ලැබෙන බවයි. එසේම MARC 21 හි 040 ටැගය මගින් මුල් සුවිකරණ ස්ථානය හා සුවිකරණ දත්ත සංශෝධනය කරන ආයතනය දැක්වීමට ද අවස්ථාව සැලසේ.

නිදසුන්

040 \$a LK - CoNLD \$d UKL

මුල් සුවිකරණ ආයතනය
ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය

පිටපත් කරගත් ආයතනය
කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයීය පුස්තකාලය

2. සාධිකාරී පාලනය පහසුවීම

MARC 21 හි එක් සුවිශේෂත්වයක් වන්නේ කෘතියකට අදාළ ශීර්ෂ වර්ග මනාව නිර්වචනය කොට තිබීමයි. එහි

1. ප්‍රධාන ශීර්ෂ
2. අතිරේක ශීර්ෂ

ලෙස ශීර්ෂ වර්ග දෙකකට බෙදා ඇත. එකී එක් එක් ශීර්ෂ වර්ගයට අනු ශීර්ෂ වර්ග හතර බැගින් දක්වා ඇත.

නිදසුන් :

- 100 ප්‍රධාන ශීර්ෂ පුද්ගල කර්තෘ
- 110 ප්‍රධාන ශීර්ෂ ආයතන නාම
- 111 ප්‍රධාන ශීර්ෂ සමුළුනාම
- 130 ප්‍රධාන ශීර්ෂ ඒකීය ග්‍රන්ථ නාම
- 700 අතිරේක ශීර්ෂ පුද්ගල නාම
- 710 අතිරේක ශීර්ෂ ආයතන නාම
- 711 අතිරේක ශීර්ෂ සමුළුනාම
- 730 අතිරේක ශීර්ෂ ඒකීය ග්‍රන්ථ නාම

(Library of Congress, 2022)

යම් කිසි කෘතියක ප්‍රධාන ශීර්ෂය කර්තෘ යටතේ සකස් වේ නම් දත්ත ඇතුළු කළ යුතු වන්නේ ෮෭෯ අංක 100 යටතේ ය.

නිදසුන් :

100 **\$a** ඒකනායක, පුවිබණ්ඩා

100 **\$a** පෙරේරා, ටෙනිසන්

(වනිගසුරිය, 2020)

යම් කෘතියක් සම්පාදනයට ප්‍රධාන වගකීම දරන්නේ ආයතනයක් නම් එහි ප්‍රධාන ශීර්ෂය නිරූපණය කරන්නේ ෮෭෯ අංක 110 යෙනි.

නිදසුන් : 110 **\$a** ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව. **\$b** මූල්‍ය අංශය

110 **\$a** කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය. **\$b** සමාජීය විද්‍යා පීඨය

යම් කිසි කෘතියක ප්‍රධාන ශීර්ෂය සම්මන්ත්‍රණ හෝ සමුළු නාමයකට ප්‍රධාන ශීර්ෂය යෙදේ නම් එය දක්වන්නේ ෮෭෯ අංක 111 නි.

නිදසුන් :

111 **\$a** world peace conference **\$n** (2nd: **\$d** 1949 : **\$c** Paris, France)

(වනිගසුරිය, 2020)

෮෭෯ අංක 130 හි ග්‍රන්ථ නාම ප්‍රධාන ශීර්ෂයන්හි දී භාවිත වන ඒකීය ග්‍රන්ථ නාම භාවිතය සඳහා වෙන් කොට තිබේ.

නිදසුන් :

130 **\$a** ත්‍රිපිටකය. **\$p** සූත්‍රපිටකය

130 **\$a** බයිබලය. **\$p** නව කෙස්තමේන්තුව

එයට අමතරව 700, 710, 711 හා 730 හි උක්ත ප්‍රධාන ශීර්ෂයන්ට අමතරව අතිරේක ශීර්ෂ යෙදීමට උපයෝගී කරගෙන තිබේ. එහි විශේෂත්වය නම් ප්‍රධාන ශීර්ෂයන් හා අතිරේක ශීර්ෂයන්හි ප්‍රායෝගික භාවිතය ඉතා පහසු හා ඒකීයත්වයකින් යුක්තව පැවතීමයි. එහෙයින් ශීර්ෂයන්හි සාධිකාරීත්වය මැනවින් පවත්වාගෙන යා හැක.

එසේම MARC 21 DBIB ආකෘතිය මගින් විෂය ශීර්ෂ හා අනුක්‍රමණිකා පද දැක්වීමට ද අවස්ථාව සලසා ඇත. එහිදී සාධිකාරී අයුරින් විෂය ශීර්ෂ හා අනුක්‍රමණිකා පද ඇතුළත් කළ හැකිය. ඒ ෮෭෯ අංක 650 හා ෮෭෯ අංක 653 හි ය. එහි 650 හි මාතෘකාමය විෂය ශීර්ෂ යෙදෙයි. ෮෭෯ අංක 650 පාලිත නොවන විෂය අනුක්‍රමණිකා පද යෙදිය හැකිය.

නිදසුන් :

650 \$a Food Service

650 \$a Jounior high schools. \$b Colombo

653 \$aman\$aeyes\$a diseases

650 \$a තැටි අලංකරණය. \$a ශිල්පීය ක්‍රම. \$2 ශ්‍රී ලංකා

ඒ අනුව පුද්ගල නාම, ආයතන නාම, සමුළු නාම, ඒකීය ග්‍රන්ථ නාම හා විෂය ශීර්ෂ සම්පාදනයේ දී අත්හැරූ ක්‍රමයට වඩා විධිමත් ආකාරයෙන් සාධිකාරී පාලනයක් ඇති කිරීමට MARC 21 DBIB ආකෘතිය භාවිතයෙන් පහසුව සැලසෙන බව පැහැදිලිය.

3. MARC 21 DBIB ආකෘතිය සුවිකරණ සිද්ධාන්ත සමග සිතියම්ගතව තිබීම.

අඩ සියවසකට ආසන්න කාලයක් සුවිකරණ හා ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදනය සඳහා ලෝකය පුරා රටවල භාවිත ප්‍රමිත වූයේ අන්තර්ජාතික ප්‍රමිත ග්‍රන්ථ විස්තරයයි. (ISBD) ග්‍රන්ථ විස්තරය ප්‍රමිතිගත ආකාරයෙන් ඉදිරිපත් කිරීමේ අරමුණින් ආරම්භ වූ මෙම ප්‍රමිතිය ඇගයීමේදී ඇමරිකානු සුවිකරණ නීති සංග්‍රහයේ ද ග්‍රන්ථ විස්තරය සම්පාදනයට භාවිත කළ ප්‍රමිතියයි. (AACR2) එනමින් ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනය සඳහා යොදාගෙන ඇත්තේ ද මෙම ISBD ප්‍රමිතියයි. එහි ග්‍රන්ථ විස්තරය සම්පාදනය සඳහා ක්ෂේත්‍ර අටක් වෙන්කර තිබේ.

1. ග්‍රන්ථ නාමය හා වගකීමේ ප්‍රකාශය
2. සංස්කරණ ක්ෂේත්‍රය
3. ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ විශේෂ විස්තර
4. ප්‍රකාශන තොරතුරු
5. භෞතික තොරතුරු
6. ග්‍රන්ථ මාලාව
7. සටහන්
8. ISBN හා මිල

(ISBD, 2011)

MARC 21 DBIB ආකෘතියෙහි සිද්ධාන්තමය පදනම ද ISBD සමග සිතියම්ගත කර ඇත. ISBD හි භාවිත විරාම ලක්ෂණ සියල්ල ද භාවිත කර ඇත.

නිදසුන් :

ISBD යටතේ ග්‍රන්ථ නාමය හා වගකීම් ප්‍රකාශය දැක්වීම

කුඩා ව්‍යාපාර සඳහා අලෙවි කළමනාකරණය/ බී. නිශාන්ත සහ ඒ. ඩී.

ශානිකා ලක්මාලී.

MARC 21 යටතේ එකී ක්ෂේත්‍රය නිරූපනය

245 \$a කුඩා ව්‍යාපාර සඳහා අලෙවි කළමනාකරණය / \$c බී නිශාන්ත සහ ඒ. ඩී. ශානිකා ලක්මාලී.

එසේම ශීර්ෂ තේරීම හා භාවිතය සඳහා ඇගයීමේදී ඇමරිකානු සුවිකරණ නීති සංග්‍රහය (AACR2) හා මූලාශ්‍රය විස්තරය හා ප්‍රවේශය (RDA) යන නීති සංග්‍රහ දෙකම යොදා ගෙන තිබීම එතෙක් යාන්ත්‍රික ක්‍රමයට හුරුව නැති ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදකයන්ට පහසුවක් සලසයි. සාමාන්‍යයෙන් ග්‍රන්ථ නාමාවලිකරුවන් භාවිත කළ ග්‍රන්ථ විස්තරය හා ශීර්ෂ තේරීමේ හා භාවිතයේ ක්‍රමවේදයන් එලෙසම කේතකරණ ක්‍රමයක් (Coding System) යටතේ යාන්ත්‍රිකව කියවීමට සුදුසු වන පරිදි MARC 21 ආකෘතිය සකස්ව ඇත. පහත නිදසුනින් එය මනාව පැහැදිලි වේ.

නිදසුන : ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ එක් වාර්තාවක්

දිසානායක, කපිල

භූමි අලංකරණය සහ නිර්මාණ මූලධර්ම / කපිල දිසානායක . කොළඹ : ගොඩගේ, 2019 . පි. 99 : රූප සටහන් ; සෙ. මි. 21.
මැබැ-බෝක : රු. 300

ISBN 978-624-00-0019-2

(ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය, 2019)

එම වාර්තාවම MARC 21 ආකෘතියෙන් ලියූ විට

- 020** \$a9786240000192\$cරු. 300 (ISBN අංකය) හා මිල
 - 040** \$aLK-CoNLD (ස්ථාපිත ස්ථානය)
 - 082** \$a712.2\$223 (වර්ග අංකය)
 - 100** \$aදිසානායක, කපිල (ප්‍රධාන ශීර්ෂය)
 - 245** \$aභූමි අලංකරණය සහ නිර්මාණ මූලධර්ම \$c කපිල දිසානායක.
(ග්‍රන්ථ නාමය හා වගකීම)
 - 260** \$aකොළඹ: \$bගොඩගේ, \$c2019 (ප්‍රකාශන තොරතුරු)
 - 300** \$aපි. 99: \$bරූපසටහන්; \$cසෙ. මි. 21(භෞතික තොරතුරු)
 - 650** \$aභූමි අලංකරණය
 - 650** \$aශිල්පීය ක්‍රම
 - 650** \$a භූමි සැලසුම්කරණය
- } (විෂය ශීර්ෂ)

උක්ත නිදසුන්වලින් පෙනී යන්නේ ආධුනික ග්‍රන්ථනාමවලිකරුවෙකුට පවා මෙම දත්ත භාවිතයට පහසුවක් ලැබෙන බවයි. සුවිකරණ දත්ත හා ඒකීය වශයෙන් ග්‍රන්ථ නාමාවලි දත්ත ද භාවිත වන බැවින් සුවිකරණ කටයුතු සඳහා මෙම ඇතුළත් කරන දත්ත භාවිත කළ හැකිවීම අතිරේක ප්‍රයෝජනයකි. අනෙක් අතින් යාන්ත්‍රික පරිසරයට 100%ක් ගැලපෙන බැවින් නූතන ඕනෑම තොරතුරු මූලාශ්‍රයක් සමඟ කටයුතු කිරීමේ හැකියාව ද **MARC 21** ආකෘතියට ඇත.

4. තොරතුරු ගවේෂණ අවස්ථා පෘතුල වීම

ග්‍රන්ථ නාමාවලියක් අනිවාර්යයෙන්ම ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු පහසුවෙන් ගවේෂණය කළ හැකි මෙවලමක් විය යුතුය. එහෙත් ඒ සඳහා ප්‍රවර්ධන යුගයේ ලැබෙන අවස්ථාව අල්පය. එහෙත් **MARC 21 DBIB** ආකෘතිය භාවිතයෙන් ග්‍රන්ථ නාමාවලි දත්ත ඇතුළු කළහොත් ඇතුළු කරන ඕනෑම දත්ත ක්ෂේත්‍රයකින් තොරතුරු ගවේෂණයේ පහසුව සැලසේ.

නිදසුන් :

සරල ගවේෂණය (Simple search)

දිසානායක, කපිල

අලෙවි කළමනාකරණය

චිත්‍ර කලාව

2019 වසරේ පළවූ පොත්

බුලියන් ගවේෂණය (Boolean Search)

2019 and Novels

ව්‍යාපාර සැලසුම්කරණය Not ස්වයං රැකියා

American Novels or Sinhala translations

අත්හැරු ක්‍රමයේ දී මෙන් නොව යාන්ත්‍රික ක්‍රමයේ දී ශීර්ෂවලින් පමණක් නොව ඇතුළත් කරන ඕනෑම දත්තයකින් තොරතුරු ගවේෂණය කළ හැකි වීම මෙහි සුවිශේෂීත්වයකි. විශේෂයෙන් ග්‍රන්ථ නාමාවලියකින් තොරතුරු ගවේෂණය කෙරෙන්නේ පොත් පිළිබඳ තොරතුරු වාර්තා සොයා ගැනීම සඳහාය. ඒ සඳහා ඉතා පහසුවක් සැලසේ. සැබැවින්ම ලංකාව පිළිබඳ තොරතුරු ගවේෂණය කරන විදේශීය පරිශීලකයන්ට ලංකාවේ තොරතුරු මූලාශ්‍රයන්ට ප්‍රවේශවීමට දොරටුවක් ලෙසත් එවිට ග්‍රන්ථ නාමාවලියට ක්‍රියා කළ හැකිය. ඇතැම් පුස්තකාල ශ්‍රී ලංකා එකතුව, ලෙස වෙනම එකතුවක් පවත්වාගෙන යන අතර එකී එකතුවක් තිබෙන පුස්තකාලයකට එය තවදුරටත් සංවර්ධනයටත්, අලුතෙන් ශ්‍රී ලංකා එකතුවක් නිර්මාණය කිරීමට අපේක්ෂා කරන ආයතනවලටත් ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ප්‍රයෝජනවත් වේ (ප්‍රනාන්දු, 2013). අනෙක් අතින් සිංහල, දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි යන භාෂා ත්‍රිත්වයෙන් ම ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ තොරතුරු ගවේෂණය කළ හැකි බැවින් ඕනෑම භාෂාවක් කතාකරන හා විවිධ භාෂාවලින් තොරතුරු ගවේෂණය කරන්නන්ට ඉන් පහසුවක් සැලසේ.

අනෙක් අතින් පර්යේෂකයන්ට ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සාහිත්‍ය ගවේෂණ මෙවලමකි. ශ්‍රී ලංකාව තුළ ප්‍රකාශිත පර්යේෂණ හා පර්යේෂණාත්මක කෘති මොනවා දැයි හඳුනාගන්නටත්, පූර්ව පර්යේෂණ කවරේද යන්න අවබෝධ කර ගැනීමටත් ග්‍රන්ථ නාමාවලිය විශේෂ කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි.

5. සියලු ප්‍රකාශන වර්ග සඳහා එක දොරටුවක්

දැනට ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය මගින් ලංකාව තුළ ප්‍රකාශයට පත්වන මුද්‍රිත කෘති (රාජ්‍ය ප්‍රකාශන, පාර්ලිමේන්තු ප්‍රකාශන, ළමා හා යොවුන් සාහිත්‍ය, සිතියම් පොත්, ඡායාරූප එකතුව, විවිධ විෂය පොත් වැනි...), වාර ප්‍රකාශන (පුවත්පත් හා සඟරා), ශ්‍රව්‍ය දෘෂ්‍ය මාධ්‍ය ප්‍රකාශන සහ පශ්චාද් උපාධි නිබන්ධන යන ප්‍රකාශන වර්ග ආවරණය කරයි. ඒවායේ ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු සාධකාරී ආකාරයෙන් එක් රැස් කොට වර්ගීකෘත ක්‍රමයට පෙළ ගස්වා සිංහල, ඉංග්‍රීසි හා දෙමළ යන භාෂා ත්‍රිත්වයෙන්ම ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ඉදිරිපත් කෙරේ.

MARC 21 DBIB ආකෘතිය 2018 වර්ෂයේ හඳුන්වා දෙන ලද්දේ මූලික වශයෙන් මොනොග්‍රෑෆික (මුද්‍රිත කෘති) මූලාශ්‍ර සඳහා සුවිකරණ කටයුතු ඉටු කිරීමේ අරමුණිනි. එහිදී කෘතියක් විස්තර කිරීමට සුදුසු ක්ෂේත්‍ර 33 ක් තෝරාගෙන එකී එක් එක් ටැග් අංකය පිළිබඳ මූලික විස්තර හා නිදසුන් සංලේඛ ඇතුළත්ව MARC 21 DBIB Framework : Monograph ප්‍රකාශයට පත්විය. එහිදී තෝරාගත් ක්ෂේත්‍ර පහත දැක්වේ.

- 000 - නියමුව
- 003 - පාලක අංක හැඳුනුම
- 005 - අවසන් ගනුදෙනුවේ දිනය හා වේලාව
- 008 - තිර දිග දත්ත
- 020 - ISBN
- 022 - ISSN
- 024 - වෙනත් ප්‍රමිත අංක
- 040 - සුවිකරණ මූලාශ්‍රය
- 041 - භාෂා කේතය
- 080 - විශ්ව දශම වර්ගීකරණ අංකය
- 082 - ඩිවි දශම වර්ගීකරණ අංකය
- 100 - ප්‍රධාන සංලේඛය පුද්ගල නාම
- 110 - ප්‍රධාන සංලේඛය ආයතන නාම
- 111 - ප්‍රධාන සංලේඛය සමුළු නාම
- 130 - ප්‍රධාන සංලේඛය ඒකීය ග්‍රන්ථ නාම
- 240 - ඒකීය ග්‍රන්ථ නාමය
- 245 - ග්‍රන්ථ නාමය හා වගකීම
- 250 - සංස්කරණ ප්‍රකාශය
- 260 - ප්‍රකාශන තොරතුරු
- 300 - භෞතික තොරතුරු
- 336 - අන්තර්ගතයේ වර්ගය (Content type)
- 337 - මාධ්‍ය වර්ගය (Media type)
- 338 - වාහක වර්ගය (Carrier type)
- 490 - ග්‍රන්ථ මාලාව
- 500 - සටහන්
- 650 - විෂය අතිරේක සංලේඛ මාතෘකාමය
- 653 - අනුක්‍රමණිකා පද සාධකාරී නොවන
- 700 - අතිරේක සංලේඛ පුද්ගල නාම
- 710 - අතිරේක සංලේඛ ආයතන නාම
- 711 - අතිරේක සංලේඛ සමුළු නාම
- 730 - අතිරේක සංලේඛ ඒකීය ග්‍රන්ථ නාම
- 852 - රඳවන ස්ථානය
- 856 - ඉලෙක්ට්‍රොනික රඳවන ස්ථානය

(National Library of Sri Lanka, 2020)

මෙයට අමතරව මාලික ප්‍රකාශන සඳහා වෙනම ම ආකෘතියක් ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත. එය **MARC 21 DBIB Fremwork - serial** ලෙස නම් කර ඇත. එමඟින් යම් කිසි කාලයකට වරක් ප්‍රකාශයට පත්වන මාලික නොහොත් වාරික ප්‍රකාශන විස්තර කර තැබීමට සුදුසු ක්ෂේත්‍ර 22ක් තෝරාගෙන ඇත. ඒවා නම්

- 000 - නියමුව
- 003 - පාලක අංක හැඳුනුම
- 005 - අවසන් සංශෝධිත දිනය හා වේලාව
- 008 - පරිගණක දත්ත කළමනාකරණ දත්ත
- 022 - අන්තර්ජාතික ප්‍රමිති මාලික අංකය (ISSN)
- 040 - සුවිකරණ මූලාශ්‍රය
- 041 - භාෂා කේතය
- 080 - විශ්ව දශම වර්ගීකරණ අංකය
- 082 - ඩිවි දශම වර්ගීකරණ අංකය
- 245 - ග්‍රන්ථ නාමය හා වගකීම් ප්‍රකාශය
- 247 - වාරික ප්‍රකාශයේ පෙර නම
- 260 - ප්‍රකාශන තොරතුරු
- 300 - භෞතික තොරතුරු
- 310 - වර්තමාන ප්‍රකාශන සංඛ්‍යාතය
- 321 - පෙර ප්‍රකාශන සංඛ්‍යාතය
- 362 - ප්‍රකාශන දිනය
- 500 - සටහන්
- 515 - අංකන විශේෂතා සටහන
- 650 - විෂය අතිරේක සංලේඛ
- 653 - අනුක්‍රමණිකා පදය සාධකාරී නොවන
- 773 - ධාරක සංලේඛය (Host item entry)
- 856 - ඉලෙක්ට්‍රොනික පිහිටීම (National Library of Sri Lanka, 2021)

එයට අමතරව මේ වනවිට පශ්චාත් උපාධි නිබන්ධන සඳහා වූ **DBIB** ආකෘතිය සම්පාදනය වී අවසන්ව ඇති අතර ශ්‍රව්‍ය දෘෂ්‍ය මාධ්‍ය සඳහා වූ සවිස්තරාත්මක ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක ආකෘතිය සම්පාදනයට සැලසුම් සකස් කර තිබේ. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකා ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ආවරණය කරනු ලබන ඕනෑම ප්‍රකාශනයක සවිස්තරාත්මකව විස්තර කිරීමට සුදුසු ප්‍රමිතිගත ආකෘති ජාතික පුස්තකාලය සතුව දැනටත් සම්පාදනය වී ඇති බව පැහැදිලිය. ඒ නිසා ඒ ඕනෑම වර්ගයක ප්‍රකාශනයක් ගවේෂණය කරන පරිශීලකයෙකුට එක් ගවේෂණ දොරටුවකින් එකී ඕනෑම වර්ගයක ප්‍රකාශනයක් ඉතා කෙටි වේලාවකින් සොයාගන්නට හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

6. ඒකාබද්ධ සුවි සම්පාදනයේ පහසුව

MARC 21 සවිස්තරාත්මක ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක ආකෘතිය (MARC 21 DBIB Framework) සම්පාදනයේ ප්‍රධාන අපේක්ෂාව වන්නේ ජාතික මට්ටමින් ඒකාබද්ධ සුවියක් සැකසීමට ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු හුවමාරු කර ගැනීමට පහසුකම් සැලසීමයි. (National Library of Sri Lanka, 2020) එම අපේක්ෂාවට ළඟාවීම සඳහා අරමුණු හතරක් සම්පූර්ණ කිරීමට අපේක්ෂිතය.

1. යන්ත්‍ර පාඨ්‍ය සුවිකරණ (MARC) යෙදවුම් පිළිබඳ අඩු දැනුමක් සහිත පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩලයට සුදුසු ක්ෂේත්‍ර තෝරාගැනීමේ නියමුවක් (Field Selection guide) ලෙස ක්‍රියා කිරීම
2. ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක වාර්තාවල ඒකීයත්වයක් ඇති කිරීම
3. ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු තම ස්වයංක්‍රීයකරණ පද්ධතියට ඇතුළත් කිරීමේ දී මෙම ආකෘතිය භාවිතය දිරි ගැන්වීම
4. පුස්තකාල සහයෝගීතාවය හා දත්ත හුවමාරු කරගැනීමට පහසුකම් සැලසීම

(National Library of Sri Lanka, 2020)

ඒකාබද්ධ සුවි සම්පාදනය යනු පුස්තකාල ගණනාවක අන්තර්ගත එකතුව එක් තැනකට ගොනු කිරීමේ ක්‍රමවේදයයි. ශ්‍රී ලංකාවේ පැවති ඒකාබද්ධ සුවිය පවත්වාගෙන යාමට තිබූ ප්‍රධාන අභියෝගය නම් සුවිකරණ දත්ත හුවමාරු කර ගැනීමේ අපහසුව හා ප්‍රමාදයයි. එහෙත් ලංකාව තුළ ඇති සෑම ස්වයංක්‍රීයකරණය කළ පුස්තකාලයක්ම ඉහත සඳහන් සුවිකරණ ආකෘතිය භාවිත කරනවා නම් සහ ඒකීය ආකාරයෙන් සුවියට දත්ත ඇතුළත් කරනවා නම් ඒකාබද්ධ සුවියක් සම්පාදනය ඉතාම පහසුය. එවිට ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලයේ වෙබ් අඩවියෙන් ලංකාවේ ඕනෑම පුස්තකාලයක තිබෙන ඕනෑම තොරතුරකට ප්‍රවේශ වීමේ හැකියාව ලබාදිය හැකියි. සැබැවින්ම එය රටක ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනයට අත්‍යවශ්‍යම වන කාර්යයකි. එනම් රටක ප්‍රකාශයට පත්වන ප්‍රකාශන පිළිබඳ රටේ ජනතාවට සාධාරණ කාලයක් තුළ දැන ගැනීමට අවස්ථාව මෙම ක්‍රමය නිසා පහසු වීමයි. අනෙක් අතින් ශ්‍රී ලංකාවේ පුස්තකාල අතර ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනයේ වගකීම් බෙදාහදා ගැනීමටත් මින් අවස්ථාව සැලසේ. සහයෝගීතා වැඩසටහන් මගින් තොරතුරු අතින් පොහොසත් (Information - rich) හා තොරතුරු අතින් දිළිඳු (Information - Poor) රටවල් අතර ඇති හිඬැස පුරවා ගැනීමට ද හැකියාව ඇත (Anderson, 1998).

7. ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන ආයතන සමඟ සහයෝගීතාවය ඇති කිරීම

ලෝකයේ ඕනෑම රටක ප්‍රකාශන ආයතන හා ග්‍රන්ථ බෙදාහරින ආයතන එරට ජාතික ග්‍රන්ථනාමාවලිය ප්‍රකාශයට පත්වීමට පෙර ග්‍රන්ථ පිළිබඳ ප්‍රචාරණය ඉතා ඉක්මනින් හා වේගවත්ව ඉටු කරයි. එහෙත් රටක ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය එකී ප්‍රකාශන පිළිබඳ සකසන සාධිකාරී සහ ස්ථිර වාර්තාවයි (BaaudiQuez, 2001). ඒ නිසා ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන ආයතන සමඟ සම්බන්ධීකරණය ඔවුන්ට MARC 21 DBIB ආකෘතිය හරහා ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු ප්‍රචාරණයට අවස්ථාව සැලසුවහොත් විවිධ වෙබ් අඩවි හා වෙබ් පිටු මගින් ප්‍රචාරණය කරන ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරුවලට සාධිකාරීත්වයක් හා වැඩි වටිනාකමක් ආරෝපණය කළ හැක. එහෙයින් මිළඟ පියවර ලෙස ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන ආයතන සමඟ ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය සන්ධානගත වූවහොත් ඉක්මනින් ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු ප්‍රචාරණයට අවස්ථාව සැලසෙනු ඇත. අනෙක් අතින් එය පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩලයට ද පහසුවක් සලසයි. එනම් සුවිකරණ දත්ත ප්‍රකාශන ආයතන මගින් ම ඔවුන්ට පිටපත් කර ගැනීමට අවස්ථාව සැලසෙන නිසාය.

සමාලෝචනය

රටක ඥාණය පරිශීලකයන් වෙත රැගෙන යන එක් ප්‍රධාන මාර්ගයක් වන්නේ එකී රටෙහි ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය නියමිත කාලයට ප්‍රකාශයට පත් කිරීමයි. එහෙත් පැහැදිලි ග්‍රන්ථ නාමාවලි ප්‍රතිපත්ති මාලාවක් නොමැතිවීම, සම්පාදන ආධාර හිඟය, කාර්ය මණ්ඩල හිඟය, නව තාක්ෂණයට අනුගත නොවීම, නීතිමය තැන්පතුවේ උගුණතා ආයතනික ගැටලු සහ ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය පිළිබඳ ජාතික විඥානයක් නොමැති වීම (රණසිංහ, 2013) වැනි හේතු කාරණාවන් නිසා ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ප්‍රකාශනයේ විවිධ ගැටලු ඇතිවී තිබේ. එම ගැටලු නිසා නියමිත වේලාවට හා ඉක්මනින් ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක වාර්තා ප්‍රකාශයට පත් නොවීම සිදු වී තිබේ. මෙම ගැටලුවට පිළිතුරු සෙවීමේ දී වඩා උචිත සහ කාලීන පියවරක් ලෙස යාන්ත්‍රික පරිසරයට අනුගත වීම වැදගත්ය. ඒ සඳහා ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාලය විසින් සම්පාදිත MARC 21 DBIB ආකෘතිය භාවිත කර ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු සම්පාදනය පිළිබඳ මෙම ලිපියෙන් සාකච්ඡා විය. එහිදී එම ආකෘතිය භාවිතය මගින් ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සම්පාදනයට හා ජාතික වශයෙන් ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනය මුළුතම කිරීමට ද හේතු කාරණා වෙයි. එපමණක් නොව පිටපත් කරණ සුවිකරණය (Copy cataloguing) සිදු කළ හැකි බැවින් පුස්තකාල අතර සුවිකරණ දත්ත බාධාවකින් තොරව හුවමාරු කර ගැනීමේ අවස්ථාවක් සැලසේ. ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ කර්තෘ, ග්‍රන්ථ නාම, ආයතනනාම සහ විෂය නාම සාධකාරී පාලනයක් ඇති කිරීමට ද MARC 21 DBIB ආකෘතිය භාවිතය නිසා මං සැලසේ. එයට හේතුව යම් මධ්‍යගත ස්ථානයකින් සාධකාරී ලෙස සකසන සුවිකරණ දත්ත අනෙකුත් පුස්තකාලවලට පහසුවෙන් ආදානය කරගත හැකි බැවිනි. MARC 21 DBIB ආකෘතියේ ඇති තවත් සුවිශේෂත්වයක් වන්නේ සුවිකරණ සිද්ධාන්ත සමඟ එය සිතියම්ගතව පැවතීමයි. එනිසා මූලික සුවිකරණ සිද්ධාන්ත පිළිබඳ අවබෝධයක් ඇති අයට හා එය හදාරණ ආධුනිකයන්ට පවා පහසුවෙන් සුවිකරණ දත්ත සකස් කිරීම හා භාවිතය පහසු වේ. එපමණක් නොව සම්මත හැකුළුම්, විරාම ලක්ෂණ හා ශීර්ෂ තේරීමේ සිද්ධාන්ත ද ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිති අනුව සිදුව ඇති බැවින් එය ප්‍රමිතිගත ආකාරයෙන් ජාතික වශයෙන් සිදු කිරීමේ අවස්ථාව සැලසේ.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ ඇතුළත් ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරු ගවේෂණයට පරිශීලක මිත්‍රශීලී අතුරු මුහුණතක් සැපයීම මෙතෙක් අපහසු වී ඇති බැවින්, මෙම MARC 21 DBIB ආකෘතිය භාවිතය මගින් පෘථුල ගවේෂණ අවස්ථාවක් පරිශීලකයන්ට සැපයිය හැක. සරල ගවේෂණයෙන් නොනැවතී සංකීර්ණ බුලියන් වැනි ගවේෂණ ක්‍රමයක් භාවිතයෙන් ද තොරතුරු ගවේෂණ අවස්ථා ඉන් සැලසේ. එසේම MARC 21 DBIB ආකෘතිය මොනොග්‍රැෆික් මූලාශ්‍රයන්, වාර ප්‍රකාශන, ශ්‍රව්‍ය දෘෂ්‍ය මාධ්‍ය හා පශ්චාද් උපාධි නිබන්ධන සඳහා සුදුසු ආකෘති, සම්පාදනය වීමට නියමිතව බැවින් ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය ඕනෑම ප්‍රකාශන වර්ගයක ඒකීය ප්‍රවේශයක් සපයන දොරටුවක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට අවස්ථාව සැලසේ. ඕනෑම රටක අවසාන නෂ්ටාව වන ඒකබද්ධ සුවි සම්පාදනයට ද මෙම සහයෝගීත්ව සුවිකරණය ඇති කිරීම තුළින් අවස්ථාව සැලසේ. අවසාන වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන හා බෙදාහරින ආයතන සමඟ සහයෝගීත්වයක් ඇතිකර ගැනීමෙන් රට තුළ ජාතික ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනයත්, පුළුල් වශයෙන් විශ්ව ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනය ඇති කිරීමටත් එය හේතුවනු ඇත.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලි

- ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදන ප්‍රත්පත්ති. (2002). කොළඹ : ශ්‍රී ලංකා පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය
- ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය. (2019). කොළඹ : ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය
- ප්‍රනාන්දු, ජේ. (2013). ද්විතීක මූලාශ්‍රයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය, ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය 50 වන සංවත්සරය සමරු කලාපය, කොළඹ : ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය, පි. 5-32

- රණසිංහ, පී. (2013). ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය, ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය 50 වන සංවත්සරය සමරු කලාපය, කොළඹ : ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය, පි. 93-116
- වනිගසුරිය, පී. (2020). සුවිකරණ න්‍යාය හා භාවිතය, ගම්පහ : නයිට් පබ්ලිකේෂන්ස්
- Anderson,D.(1998). An Annotated Guide to Current National Bibliographies, (2 nd ed.). UBCIM Publications.
- Beaudiquez, M.(2007). Use and usefulness of national bibliographies: which perspectives?. 67th IFLA Council and General Conference, Boston, <http://www.ifla.org/IV/ifla67/papers/114-199e.pdf> 15 The Open Library, <http://demo.openlibrary.org/about>.
- Bell, B.L. (1998). An Annotated Guide to Current National Bibliographies. (2nd ed.). Muenchen: Saur.
- Conover, H. F. (1955). Current National Bibliographies. Washington: Government Printing Office.
- IFLA.(2011). ISBD: International standard bibliographic description. https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/cataloguing/isbd/isbd-cons_20110321.pdf
- Library of congress. (2022). MARC standard. <https://www.loc.gov/marc/>.
- National library of Sri Lanka. (2020). MARC 21 descriptive cataloguing framework. Colombo. http://www.natlib.lk/pdf/MARC_21_DCFSL_V1.pdf
- Parent, I. (2007).The importance of national bibliographies in the digital age. World library and information congress. South Africa. <http://www.ifla.org/iv/ifla73/index.htm>
- Read, J.M.(2003). Cataloguing without tears. Chandos publishing.

Sri Lanka National Bibliography; the Path Ahead in the Digital Age

Dr. Ruwan Gamage*

Abstract

The growth of digital media over the past few decades has resulted in questioning the role of National Bibliographies. The International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) has therefore reviewed innovative practices observed across the globe, and proposed new guidelines. This article reviews the IFLA report (*IFLA*, 2022) and investigates the application of ICT on national bibliographic landscapes in other recent literature as well. The objective is to clear the path for future action towards continuing the Sri Lanka National Bibliography (SLNB) compiled by the National Library of Sri Lanka (NLSL) with a strong foundation, added value and enhanced usability.

1. Purpose of a National Bibliography

As Bell (1998) describes, a current national bibliography (NB) is a mirror that reflects the culture of a country. Currently it is defined as a collection of the authoritative and comprehensive records of the national intellectual output of a country. A NB should be published regularly, and with the least possible delay. It is produced in accordance with international standards by the national bibliographic agency (NBA).

Users of a national bibliography can vary. There can be a wide range of user groups of national bibliographies, contributing as consumers or managers of bibliographic descriptions (*IFLA*, 2022, p. 39). Therefore, the NB should be able to cater to all these communities. Some categories of prospective users and their anticipated requirements have been listed below.

- Librarians and bibliographers (bibliographic verification, acquisitions and metadata sharing)
- Researchers, and historians (an aid to research)

* Senior Lecturer, National Institute of Library and Information Sciences (NILIS), University of Colombo, Sri Lanka and Member, Advisory Committee of the Bibliographic Control Division, National Library of Sri Lanka

- Business users (Booksellers for bibliographic verification and ordering; Publishers using it as a marketing or promotional aid and for obtaining standardized metadata; Bibliographic utilities who remarket bibliographic records for profit)
- Online information aggregators who rely on authoritative metadata (eg: Wikipedia and Google Scholar)
- General public (general awareness on new publications)

2. Effect of ICT on National Bibliographies

ICT has enhanced the existing features and enabled new functionalities. For example, the most basic requirement of a national bibliography is the searching and browsing facility. An online search improves the user experience by several folds than searching on a physical book or an electronic file. Search requirements may include creator name, title, language, imprint, subject headings or keywords, publication type, genre, and format, and standard identifiers (e.g. ISBN, ISSN).

In the recent publication, IFLA presents the effect of ICT on NB the following way.

“Advances in technology, the growth of the web and a multitude of electronic information resources and consequent changes in publishing have inevitably changed the scope of national bibliographies. Such developments, combined with advances in search-engine technology and the advent of new approaches such as linked open data require a reappraisal of national bibliographic services.” (IFLA, 2022).

IFLA had expressed the need and alarmed on the developments from a long time. For example, in 2010, the IFLA working group on Guidelines for national bibliographies in the digital age encouraged the National Bibliographic Agencies (NBA) to exploit all available technology to support the creation and maintenance of the national bibliography (“2010 A Changing Context – the IFLA Working Group on Guidelines for National Bibliographies in a Digital Age,” n.d.).

In the 2012 Warsaw conference titled “Bibliography in the Digital Age”, following themes discussed in relation to bibliographic control.

- Automated data creation and enhancement.
- Web harvesting.
- Large scale processing of e-publications
- Growth in the use of ontologies and controlled vocabularies
- Semantic approaches which the attention moved from MARC tags to RDF triples
- Development and maintenance of persistent links and identifiers
- Linking between resources

3. Responsibility of the National Bibliographic Agency

According to the IFLA Professional Statement on Universal Bibliographic Control (2012), the national bibliographic agency (NBA) is the organizational unit established within a country's library system. The NBA undertakes responsibility for the preparation of bibliographic records for each new publication issued in the country. These records should be in accordance with accepted international bibliographic standards. These must be published with the shortest possible delay in a national bibliography, which should appear on a regular basis.

4. Sri Lanka National Bibliography (SLNB)

In Sri Lanka, the role of the NBA is performed by the National Library and Documentation Services Board (NLDSB) or as commonly known the National Library of Sri Lanka (NLSL).

Sri Lanka National Bibliography (SLNB) is the only authoritative record of current publishing in Sri Lanka. It was compiled and published by the Department of National Archives from 1963 to 1973. Since 1974 SLNB is compiled and published by the National Library.

It is published as a print copy, and is also available as soft copies of the print version in PDF version on the National Digital Library of Sri Lanka. Since 1994, it changed its frequency from quarterly to a monthly publication. The SLNB includes information on printed publications, audio-visual materials, first issue of newspapers and serial publications, reprints with ISBN and ISMN numbers, unpublished postgraduate theses. Pre-publication information is included as a separate section titled "Catalogue of Forthcoming Publications". It includes Sinhala, Tamil and English language publications. Retrospective and cumulative volumes have also been published.

National Library uses the open source Koha Library Automation software to automate its catalog. The National Digital Repository is maintained on DSpace Digital Library environment. Creation of Metadata is carried out by the Bibliographic Control division of the National Library of Sri Lanka (NLSL). Therefore, the metadata creation is fairly consistent and standardized. The NLSL took a significant step towards standardization by introducing a Descriptive Bibliographic Framework (DBIB) with selected MARC 21 tags for Monographs. It continues to prepare frameworks for other formats as well (Gamage et al., 2020). It is mandatory to provide pre-publication data by authors and publishers at the time of obtaining the ISBN, ISSN and ISMN. Therefore, the catalog, digital library, pre-publication data and the national bibliography are separate entities, lacking integration.

5. Legal deposit in Sri Lanka

Legal deposit is closely connected with the collection development of the NBA of a country, and thus the creation of the NB. According to the provisions of the current law, the responsibility of the legal deposit lies with the Sri Lanka National Archives (SLNA). NLSL receives one copy of each publication added to the collection.

The SLNA mainly collects print materials while TV and radio broadcasts are collected at the TV and radio stations. The Sri Lanka Rupavahini Corporation (SLRC) and the Sri Lanka Broadcasting Corporation (SLBC) are the de facto audio-visual archives in the country,

but mainly limiting to their own productions. However, with the introduction of the new Legal Deposit Act (*DNA*, 2019), the legal deposit process is expected to be changed. The NLSL and the SLNA are expected to share the responsibility of collecting copies of different formats.

6. IFLA Recommendations

The following section draws recommendations mainly from the IFLA (*IFLA*, 2022; *IFLA Professional Statement on UBC*, 2012; IFLA Working Group on Guidelines for National Bibliographies, 2008a). Citations and examples from other sources also have been presented whenever required.

6.1. Recommendations based on the diversity of NBA

As IFLA states, there is no rule to make the national bibliography an integral part of the catalog of the national library. However, it specifies that if the national bibliography is a part of the main catalog or a union catalog, users should be able to search within that segment, distinct from any institutional or union catalog as well.

In some countries, the National Library is also an institutional library, for example in a University, Legislature, or other government institutions. In such a case, the IFLA iterates that the institutional and national roles should be distinctly identified, and prominence should be given to bibliographic functions.

Responsibility for national bibliographic control is not always centrally handled. For example, textual collections could be developed at the national library, while film, TV and broadcast archives are located elsewhere. IFLA states that, when several organizations share responsibility of the legal deposit collection, they should also share the responsibility of creating the national bibliography (*IFLA*, 2022).

The NBA cannot succeed in their efforts unless efficient cooperation with publishers, media producers, and distributors is also established. These organizations can reap benefits of timely and continuous depositing of their publications by getting a higher visibility to their publications. On the other hand, NBA will be saving time and energy spent on otherwise repeated work such as scanning print copies. A born digital copy too could be available, for either hosting in-house or making available on an external server.

6.2. Delivery and promotion of national bibliographic services

IFLA (2022) states that the current trend is to provide access to the national bibliographies via the web. It is important to provide a clear and direct link to the national bibliography from the NBA's website home page. Some NBAs are using RSS feeds to disseminate information on newly-published works. Thus, different RSS feeds can be created to tailor to specific interests of prospective beneficiaries. Similarly, a "new books" webpage or website can call attention to recently released publications in the country. It is also important that the national bibliography is harvested by major search engines such as Google and Yahoo, while ensuring that the provenance of the records is clearly indicated.

Since national bibliographies (or the institutions providing them) are often publicly funded, there has been a growing demand for them to be seen as national data assets. Thus it has been necessary to make metadata freely available under open licensing terms. At the same time, it is necessary to make them available to the developer communities for free or a fee. However, it is understood that catering to two different communities who doesn't understand much on each other's language is challenging.

6.3. Intellectual property rights

When it comes to metadata, there would not be much concern on the ownership or copyright, except for links to full text. However, when depositing digital publications is concerned, there is much speculation among publishers and creators on their security and access control. Therefore in that sense, NBA should work with publishers and creators to build confidence on the control of access (IFLA Working Group on Guidelines for National Bibliographies, 2008b).

6.4. Selecting a Business Model

Considering the lasting benefit of the investment, IFLA advises the NBA to consider the costs of implementing the national bibliographic service as capital cost. Cost for delivery can be considered a recurring cost. Although usually the return on investment cannot be shown in monetary terms, applying a business model is also an option.

The business model may vary on various factors. If the NBA decides to earn income from the activity, at least to cover costs, there is the option to charge for a searchable database from the subscribing institutions, and make the PDF version of the serial publication available free of charge for the general public.

A compilation of free and fee based services offered by various other NBAs have been given below.

Table 1: Free and fee based services offered by some NBAs of the world (Source: Compiled by the author based on Alpignano et al., 2022; IFLA, 2022; Lucarelli, 2022; Wos Bellini, 2022). Used NA when there is no evidence for fee based services. Notes have been given below the table.

Country	NBA	National Bibliography	Modes	Free services	Fee based services
Canada	Library and Archives Canada (LAC)	Canadian National Bibliography (Canadiana)	Library's on-line catalogue (Aurora). Included in the national union catalogue (Voilà).	MARC 21 records for selected government publications freely downloadable.	Other MARC records only available to libraries with a cataloguing subscription to OCLC WorldCat.
France	Bibliothèque nationale de France (BnF)	Bibliographie Nationale Française	A distinct publication on the BnF website	Records downloadable. Also accessible via Z39.50 and SRU.	Provides a MARC records distribution service on subscription basis ^a .
Italy	Biblioteca Nazionale Centrale in Rome and Florence	Bibliografia nazionale italiana (BNI)	Online catalogue	Records downloadable in PDF, UNIMARC, and XML	NA
Lithuania	National Library of Lithuania	Lithuanian national bibliography	Online catalogue	Records downloadable. Also available via Z39.50	The published national bibliography available on subscription basis.
Sweden	National library of Sweden	Swedish national bibliography (Svensk bokförteckning)	Online catalogue	Freely accessible. ^b	NA
Switzerland	Swiss National Library (SNL)	The Swiss Book	Online catalogue (Helveticat). ^c	Freely accessible.	NA
United Kingdom	British Library	British National Bibliography (BNB)	Online Catalog. ^d	Freely accessible.	Offers a range of fee based options.
Denmark	Danish Bibliographic Centre (DBC)	Danish National Bibliography	Union catalogue	Freely accessible. ^e	NA

a. It is free for the French public libraries. Retrospective files or customized files available for variable prices.

b. National bibliography accessible as part of Libris, the national union catalogue of research libraries.

c. A bi-monthly free PDF version is available.

d. Under the UK Cataloguing-in-Publication Programme (CIP) information on new titles appears up to 16 weeks ahead of the announced publication date.

e. A common metadata repository referred to as the 'Danish National Data well' exists to support access. Batch files are provided for download on a weekly basis. Uses shared cataloguing.

7. Standard practices in contemporary National Bibliography creation and maintenance

This section uses recommendations and examples from various literature. It mentions the tools and practices that we already use as well as some state-of-the-art technologies yet to be initiated in the Sri Lankan context.

7.1. Sharing, reusing and repurposing of metadata and authority data

Efficient reuse of metadata is a rule of thumb in modern bibliographic control. Therefore, metadata across catalogs, and NBs should be standardized and consistent. IFLA recommends that the NB and the catalog of the NBA should be derived from a single logical data set (IFLA, 2022, p. 31). This enables the integration of workflows across products. Pre-existing metadata can be reused at collection development, description and retrieval stages. This makes automation of all stages easy and error free. It also enables cross organization sharing of metadata and authority data; for example, by other communities such as museums and archives.

7.2. Adherence to software standards

Online national bibliographies can be directly accessed by software applications. These applications can belong to other libraries and cultural heritage institutions, commercial agencies, metadata aggregators, publishers and others that benefit from using high quality metadata derived from the national bibliography (IFLA, 2022, p. 44). Such applications include federated or distributed searching and harvesting tools. An example is the proposal to develop a union catalog using the VuFind resource portal (Jayakanathan & Gamage, 2015, 2019).

Specifically, cross-sector information system requirements may include...

- Distributed searching using ANSI/NISO Z39.50 or SRU/SRW.
- A central index, created and maintained by harvesting with OAI-PMH.
- An RDF triple store for use via the Linked Data API or a SPARQL endpoint.

Such usage requires additional technical and security requirements to be implemented when developing a functional online national bibliography.

7.3. Adherence to bibliographic standards

In bibliographic control of resources in NBs, cataloging rules, authority control, subject indexing standards are essential to be maintained. In addition, a detailed discussion on metadata formats, script conversion, character sets etc. is out of the scope of this article.

7.3.1. Cataloging rules

To date, Sri Lankan libraries are following the AACR II cataloging rules as the main cataloging standard. However, it is important to decide on concurrent transition to Resource Description and Access (RDA), the next level set of rules to conform to the international standards. Having said that, it should be noted that in the recently introduced DBIB Framework (Gamage et al., 2020), the NLSL has used some metadata fields corresponding to RDA. The RDA Registry contains linked data representations of all the elements provided for RDA, which helps to 'find' materials not only searched by the user, but also automatically linked based on descriptors.

The world is now moving into linked data. For this era, MARC 21 format which was originally designed when electronic data was just a stand-alone entity is insufficient. Therefore, BIBFRAME, short for Bibliographic Framework had been introduced. This model is more than a mere replacement for the library community's current MARC format (Miller et al., 2012).

The collection of Semantic Web technologies (RDF, XML, OWL, SKOS, SPARQL, etc.) provides an environment where Web applications can query that data, and draw inferences using vocabularies (*Linked Data*, n.d.; "RDF vs XML," n.d.). These techniques have been used by some National Bibliographies (See examples in section 8).

7.3.2. Authority control

The MARC 21 Format for Authority Data is a popular format for the representation and exchange of authority files in Sri Lanka. In Sri Lanka, NLSL is taking a lead in adoption of this, which may set an example for other libraries. With RDA being popular as an internationally used set of cataloging rules, RDA authority control requirements can also be adopted.

7.3.3. Subject indexing

The Library of Congress Subject Headings (LCSH) is popularly known for selection of subject headings. There is a search interface to select the best suited headings for a given material. There are non-English based subject headings lists also, such as the Nuovo Soggettario (Italian),

RVM (French language system developed in Canada), RAMEAU (French language system developed in France). A project titled Multilingual Access to Subjects (MACS) was carried out by British, German, French, and Swiss national libraries to assist users to search across languages. Sri Lanka is yet to develop a local language thesaurus which can be used by libraries for assigning subject headings. Although various print and online thesauri are available, they have not been designed for this purpose.

As Lucarelli (2022) mentions, the relationship between terminology experts and librarians engaged in subject indexing is weak. Therefore, it is time for Sri Lankan library science experts to invite the information science experts to collaborate and generate new and innovative national bibliographies.

8. Few examples of extensive use of digital technologies

It would not be complete if I do not provide some real-world examples of integrating new ICT based solutions in designing National Bibliographies. I am outlining a few examples from Germany and Italy.

Figure 1 is showing the interface of the catalog of the German National Library. In addition to viewing connected publications, it is also possible to move to the French language subject headings RAMEAU. Also, it is possible to browse towards Library of Congress Subject Headings (LCSH) where works about the same topic can be explored in the catalogue of the Library of Congress (Lucarelli, 2022).

The screenshot displays the German National Library (Deutsche Nationalbibliothek) catalog interface. The header includes the library's name and location (Leipzig, Frankfurt am Main). A navigation menu contains links for Kontakt, A-Z, Träger / Förderer, Datenschutz, Impressum, Hilfe, Mein Konto, and English. The main content area shows the search results for the query "Sri Lanka". The search bar contains the text "Sri Lanka" and a "Finden" button. Below the search bar, there is a message: "Die 2 Millionen frei zugänglichen Online-Publikationen können in der Trefferliste über 'Alle Standorte - Online (frei zugänglich)' gefiltert werden. Zugang erhalten Sie in der Datensatzansicht über den Link 'Archivobjekt öffnen' oder über die URN im Label 'Persistent Identifier'". The search results section shows "Ergebnis der Suche nach: 'Sri' and 'Lanka' im Bestand: Gesamter Bestand" with 1 - 10 von 4391 results. The first result is "Lonely Planet Reiseführer Sri Lanka" by Bindloss, Joe., published in Ostfildern by MAIRDUMONT in 2009, 5th edition, updated. The interface also features a sidebar with "Alle Materialarten" and a list of material types: Filme/Hörbücher (12), Zeitschriften/Serien (31), Karten (40), Musiknoten (1), Elektronische Datenträger (12), Ausgaben/Hefte (6), Trägermaterialien (Papiere und Einbände) (1), and Mikroformen (18).

Fig.1: A search result displayed on the catalog interface of the German National Library (German Version).

After selecting the publication, it provides a link to linked data in RDF format (See Figure 2).

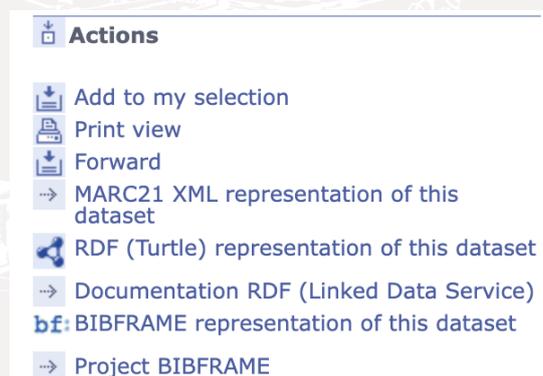

Fig. 2. Links to the XML and BIBFRAME representations, and RDF link data in the German National Bibliographic records (translated by Google).

Figure 3 shows the Nuovo soggettario thesaurus. It is the subject indexing system managed and implemented by the National Central Library of Florence (NCLF), Italy. It has been linked to the works described in the online catalogues of the NCLF and Italy's National Library Service (SBN).

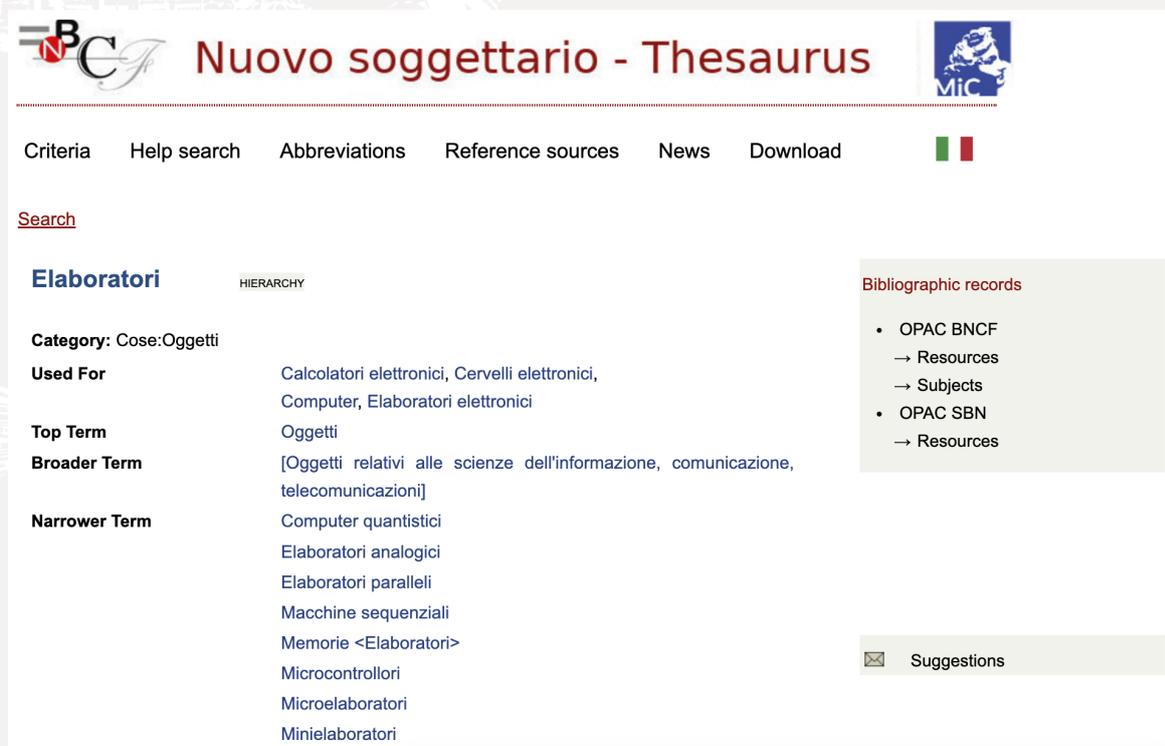
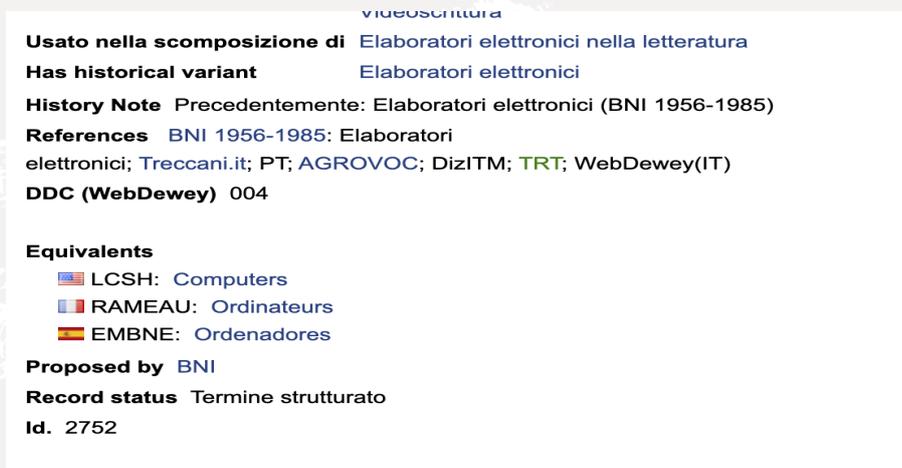

Fig. 3: When the thesaurus was searched for the word 'computer', the preferred term in Italian was shown.

See direct links to BNCF and SBN OPAC search at the right side.

Further down in the result, links to other subject headings lists (Eg: LCSH) are given (See Figure 4).

videoscrittura

Usato nella scomposizione di [Elaboratori elettronici nella letteratura](#)

Has historical variant [Elaboratori elettronici](#)

History Note Precedentemente: Elaboratori elettronici (BNI 1956-1985)

References [BNI 1956-1985](#): Elaboratori elettronici; [Treccani.it](#); [PT](#); [AGROVOC](#); [DizITM](#); [TRT](#); [WebDewey\(IT\)](#)

DDC (WebDewey) 004

Equivalents

- [LCSH](#): [Computers](#)
- [RAMEAU](#): [Ordinateurs](#)
- [EMBNE](#): [Ordenadores](#)

Proposed by [BNI](#)

Record status Termine strutturato

Id. 2752

Fig. 4: Further down of the result of searching the Nuovo Soggettario thesaurus showing links to other thesaurus, extending the search to reveal some additional resources.

Without stopping there, the thesaurus can link to other cultural heritage institutions such as museums, and galleries (See Figure 5).

Bibliographic records

- [OPAC BNCF](#)
 - [Resources](#)
 - [Subjects](#)
- [OPAC SBN](#)
 - [Resources](#)

Archives and Museums Resources

Fig. 5: A section of the display of results of the Nuovo Soggettario thesaurus (Google translation)

showing links to the Uffizi Gallery and the Galileo Museum in Italy.

9. Conclusion

'National Bibliography' is an age-old concept which needs modernization. Information on new publications is 'available' on the Web. However, this availability is just an illusion since tools for identifying distributed resources from a single interface are lacking. A researcher cannot be satisfied by the few publications retrieved when searched on the Web, or even on the library catalogs. Even the best information literate person cannot find more than that, since the limitation is imposed by the generic technology used, not by a person's skill level.

At this point, it reminds me the extent to which Dr. Ian Goonetilleke's monumental work; A bibliography of Ceylon (Sri Lanka): a systematic guide to the literature on the land, people, history and culture published in 1980s, won the hearts of scholars. The said publication used the best technology and delivery method available at that time. If proper standards are followed, and technology of the time is adopted, a bibliography can serve the universe. A national bibliography does more!

References

2010 A changing context – the IFLA Working Group on Guidelines for National Bibliographies in a Digital Age. (n.d.). *IFLA*. Retrieved October 20, 2022, from <https://www.ifla.org/g/bibliography/international-recommendations-2010/>

Alpigiano, C., Bergamin, G., & Guerrini, M. (2022). *Bibliographic Control in the Digital Ecosystem*. Firenze University Press.

Annual Performance Report 2019. (2019). Department of National Archives. <https://www.parliament.lk/uploads/documents/paperspresented/1657097970007396.pdf>

Bell, B. L. (1998). *An annotated guide to current national bibliographies. 2nd completely rev. ed. München: KG Saur, 1998*. UBCIM publications. New series.

Common Practices for National Bibliographies in the Digital Age. (2022). International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA).

Gamage, R., Wanigasooriya, P., Hettiarachchi, N., Balasooriya, H., Gangabadaarachchi, V., Wijesinghe, A., De Silva, C. H., Subasinghe, K., Shiham, M. S. M., & Seneviratne, C. (Eds.). (2020). *MARC21 Descriptive Cataloging Framework recommended by National Library of Sri Lanka*. National Library and Documentation Centre of Sri Lanka.

IFLA Professional Statement on Universal Bibliographic Control. (2012). International Federation of Library Associations and Institutions. <https://www.ifla.org/files/assets/bibliography/Documents/ifla-professional-statement-on-ubc-en.pdf>

IFLA Working Group on Guidelines for National Bibliographies. (2008a). *National Bibliographies in the Digital Age: Guidance and New Directions*. K. G. Saur. <https://repository.ifla.org/handle/123456789/899>

IFLA Working Group on Guidelines for National Bibliographies. (2008b). *National Bibliographies in the Digital Age: Guidance and New Directions (2008)*. K. G. Saur. <https://repository.ifla.org/handle/123456789/899>

Jayakanathan, M., & Gamage, R. (2015). Towards implementing a next-generation resource discovery tool: Virtual union catalogue of digital repositories in Sri Lanka. *International Conference in Information Science (ICIS 2015)*, 6–7.

Jayakanathan, M., & Gamage, R. (2019). *Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting (OAI-PMH): A Strategy for Sharing Metadata*.

Linked Data. (n.d.). World Wide Web Consortium (W3C). Retrieved October 21, 2022, from <https://www.w3.org/standards/semanticweb/data>

Lucarelli, A. (2022). Thesauri in the digital ecosystem. *Thesauri in the Digital Ecosystem*, 156–176.

Miller, E., Ogbuji, U., Mueller, V., & MacDougall, K. (2012). Bibliographic framework as a web of data: Linked data model and supporting services. *Washington, DC: Library of Congress*.

RDF vs XML. (n.d.). *Linked Data for Professional Education*. Retrieved October 21, 2022, from https://ld4pe.dublincore.org/learning_resource/rdf-vs-xml/

Wos Bellini, P. (2022). The Italian National Bibliography today. *The Italian National Bibliography Today*, 246–255.

The Role of the Bibliographic Control Division in the Process of Compiling the National Bibliography of Sri Lanka

Chandima Wadasinghe*

Abstract

A National Bibliography is a systematic bibliography of acquisitions of a National Library. National Bibliographies are valuable for researchers since the data is curated, comprehensive, and authoritative. A National Bibliography is a source that aims to provide a complete list of all the printed or non-printed resources produced in a particular nation during a specific period. Any intellectual output, regardless of format, can be referred to as “publications” in this context. A National Bibliography has the ability to offer a current, timely, and authoritative list of all titles published in a nation, as well as a record of their existence and an obvious identification of them. National Bibliographies help researchers to establish the publishing output of a nation or region.

The Ceylon National Bibliography (CNB) was first compiled in 1962 by the Department of National Archives. Mr A. J. Wells, the editor of the British National Bibliography (BNB) at the time, provided guidance and assistance with this task. Therefore, Vol. 1 and No. 1 of the Sri Lanka National Bibliography were formally published in January 1963. Later, in 1973, the Sri Lanka National Library Services Board was tasked with compiling the Sri Lankan National Bibliography; since then, the Board has been responsible for doing so. The National Library and Documentation Services Board publish the Sri Lanka National Bibliography (SLNB) monthly publication that provides bibliographical details on works in Sinhala, Tamil, and English published in Sri Lanka, in Sri Lanka or by Sri Lankans in other countries.

Introduction

Maintaining and controlling national-level bibliographic services in any country is the primary responsibility assigned to the country’s National Library. In order to establish bibliographic control, it is essential to record the publications published in the country. Bibliographic control is a system for recording and describing library materials in a catalogue or database, making these materials more accessible in a library or documentation centre. Bibliographic control can be called the understanding of all written and published records related to human

* Senior Assistant Librarian, Postgraduate Institute of Medicine, University of Colombo

knowledge (Ranasinghe, 1999; p. 6). Thus, the National Bibliography of the country has a prominent place in the control of the national level of bibliographic control. A National Library's main task is updating the publications published in the country as soon as possible and publishing those records in printed or other forms. Therefore, National Bibliographies are compiled to record information about the publications published in each country accurately. Maintaining an active information service in the knowledge-based society that has emerged due to the advancement of printing, increased literacy, and educational expansion is critical. Therefore, documentation of bibliographic information of books published in a country in an accepted method is the compilation of bibliographies for the benefit of the users.

“A current National Bibliography is a mirror that reflects the culture, character, and current interest of a country by listing its publishing output. Not only does it serve as a historical recorder, but when distributed to other countries, it serves as a ‘window’ to that country” (Bell, 1988). All nations are responsible for creating a National Bibliography that lists all works published in their nation; only then would it be able to survey the world's literary population. Achieving complete bibliographic control of the notably high literary production is a monumental task for a nation with varied languages and scripts. The National Bibliography aims to catalogue the nation's published legacy and spread awareness among current and future generations.

A National Bibliography is defined as follows in Harrod's librarians' glossary (Harrod's Librarians' Glossary and Reference Book, 2005 : 472p.) :

“A bibliography which lists all the books and other publications published, or distributed in significant quantity, in a particular country. Sometimes the term is used with respect to the new publications published within a specific period, and sometimes for all those published within a lengthy period of many years. It is also used to indicate a bibliography of publications about a country (whether written by its nationals or not) and those written in the country's language as well as those published in it”.

A National Bibliography provides a current, timely, comprehensive, and authoritative list of all titles published in a country and a record of their existence and unambiguous identification.

The advantages are as follows,

- National Bibliographies as a source of data that can be used for research
- The interplay of National Bibliographies and library collections
- The inclusion of new media formats and full-text resources in national bibliographies
- Describing the purpose of compiling a comprehensive description of a country's publishing output: new conceptualizations
- User awareness regarding the characteristics of national bibliographic data
- The relationship of National Bibliographic data to metadata from national union catalogues
- Relevance of National Bibliographies concerning other metadata suppliers of publication data, i.e. publishers, cultural heritage institutions, organizations, etc.

- Projects including National Bibliographies presenting examples of metadata collaborations outside the library contexts

In Sri Lanka, this documentation is done by compiling the National Bibliography of Sri Lanka. In 1963, the National Archives Department officially started the compilation of the National Bibliography of Sri Lanka to create control over book circulation. Later, the compilation work was assigned to the National Library Service Board of Sri Lanka. Accordingly, since the year 1973, the compilation work has been carried out by the Board. Following the international standards in preparing the National Bibliography of Sri Lanka, it is included in the National Bibliography as soon as any publication is published. Thus, the National Bibliography, which provides information about various types of publications published in the country, is also considered the memory of the nation of the respective country (Amarasiri 1995, p.15). The National Bibliography of Sri Lanka is a systematic, continuous, and authoritative record of the national literature published in Sri Lanka (Gunasekara, 1982, p. 9). The amended National Library and Documentation Services Board Act No. 51 of 1998 stated the work of compiling the National Bibliography of Sri Lanka as one of the primary responsibilities of the National Library, and this is the only authoritative record of publications published in Sri Lanka.

Coverage of the Sri Lanka National Bibliography

The National Library and Documentation Services Board publish the Sri Lanka National Bibliography (SLNB) as a monthly publication that includes bibliographical information for the following areas:

- Recent publications in Sinhala, Tamil, and English in Sri Lanka
- Publications published in foreign countries about Sri Lanka Publications by Sri Lankans
- living in other countries
- Reprints;
Reprints where the publisher or place of publication has changed or received a new International Standard book number (ISBN)
- Reprints of books printed before 1963, when the National Bibliography of Sri Lanka was published.

Publications included in the National Bibliography of Sri Lanka

Printed works

The National Bibliography of Sri Lanka does not include information on small publications of a few pages with no academic value. According to the Sri Lanka National Bibliography Compilation Policy (2002), only the following bibliographic information on the latest

printed works published in Sinhala, Tamil, and English will be included in the bibliography compilation.

- Government publications
Acts, Bills, and other legal publications, reports, and publications of government agencies, publications of provincial councils and local government bodies (excluding propaganda and entertainment works), Children's and Juvenile Literature (no page count is concerned here)
- Publications issued by societies, corporations, and non-governmental organizations (except campaign works and annual reports)
- Index and bibliography with quantitative, qualitative, and research value
- diagrams, charts, and cartoon books
- maps Books
- Printed musical compositions
- Collected photos
- Reports of private institutions
- Books on cooking
- Text books

Periodicals or Newspapers

Only bibliographic information is contained in the first volume of newspapers and periodicals.

Audio Visual Media Publications

As audio-visual media is not as widely published as printed books, bibliographic information on audio-visual media publications has been included bi-annually since 2006.

Postgraduate theses

Bibliographic information on unpublished MA, M.Phil., and PhD theses from 2004 onwards, which Sri Lankans submitted to Sri Lankan and foreign universities for postgraduate degrees, is included in the National Bibliography.

Publications not included in the National Bibliography of Sri Lanka

According to the National Bibliography Policy of Sri Lanka (2002), the following short works (Ephamara) are not included:

- Leaflets
- Posters
- Programmes
- Invitation Cards
- Souvenirs
- Book marks
- Brochures
- Exhibition catalogues
- Pamphlets
- Photographs
- Newspaper articles
- Menus
- Tourist guides
- Handouts
- Forms
- Advertisements
- Postcards
- Picture postcard
- Propagandic literature

Sources of information

In the compilation of the National Bibliography of Sri Lanka, bibliographic information about the publications acquired from the following channels is used:

- Publications deposited in the National Library under the Legal Deposit System of the Department of National Archives, Sri Lanka.
- Publications acquired into the National Library Collection by purchases to develop the National Library collection
- Authors and publishers voluntarily provide the latest publications under the International Standard Book Numbering Project, implemented by the National Library and Documentation Services Board.
- Latest publications purchased from authors under the Publications Assistance Project and the New Publication Purchase Project

Compilation process

The printed or non-printed publications of a country reveal the socio-economic and political information of the country. Also, provide an understanding of the wealth of knowledge

generated in the country. The National Bibliography of Sri Lanka aims to organize and disseminate bibliographic information according to international standards, allowing easy and quick access to all types of knowledge materials published about Sri Lanka and written by Sri Lankans living abroad.

Selection according to the language of acquired publication sources for the compilation of the National Bibliography of Sri Lanka after the completion of the retrieval process, Reprints and publications previously included in the National Bibliography are identified, classification and cataloguing activities, Cataloguing card compilation for the main entry and supplementary entries; verification of the correctness of cataloguing cards by checking the relevant printed publications, the alphabetical arrangement of the subject section according to the DDC classification, the alphabetical arrangement of the author, title, and series index, computerization, proofreading, and submission of the final manuscript for printing. These are the tasks to be performed. The Board itself does the printing of the National Bibliography of Sri Lanka. After completing these tasks, the subject section and additional entries are filed for the cumulative National Bibliography. Apart from this, the authority file is also maintained.

Compilation of the National Bibliography of Sri Lanka

The National Bibliography of Sri Lanka has been published monthly since 1994 and contains bibliographic information on publications published in Sinhala, Tamil, and English. The National Bibliography of Sri Lanka consists of three parts according to the language of the publication. The bibliographic information is organized into the following three parts:

- Subject section
- Author, Title, Series Indexes, and Subject Index
- In addition, pre-publications containing information on forthcoming publications are also included.

Subject section

Detailed information about each work, including the following bibliographic information, is presented in the subject section.

- Title
- Parallel title
- Subtitle
- Author/ Joint authors/ editors/ translators/ adaptors
- Place of publication
- Publisher
- Year of publication
- Volume number
- Number of pages
- Illustration
- Height of Book (Size in cm)

- Binding Method (Wire, Thread, Glue, Rexin, Fabric, Hole)
- Cover (Paper Cover, Cardboard Cover, Board Cover, Rexin Cover)
- Price
- Notes
- ISBN / ISSN / ISMN No.
- Legal Deposit no.

Organization of bibliographic information

The organization of bibliographic information is done following interNational Library and information science methods. This practice enables information searchers to quickly access the information according to their needs, which is done through cataloguing and classification activities. Cataloguing is done according to the 2nd edition of the Anglo-American Cataloguing Rules (AACR), and subject classification is done according to the 23rd edition of the Dewey Decimal Classification. Since 2011, the 23rd edition has been used, and the classification numbers are built according to its instructions.

DDC classification provides a logical approach to the arrangement of documentary materials. The use of classification allows library users to browse shelves to find materials and additional items on the same or related subjects and learn what documents the library has on a specific topic. The entries included in the Sri Lanka National Bibliography are arranged alphabetically by Dewey Decimal Classification number and subject, and the chain index method is used in this arrangement.

The Dewey Decimal Classification (DDC) is structured around ten main classes covering the entire world of knowledge; each main class is further structured into ten hierarchical divisions, each having ten divisions of increasing specificity. As a library classification system, the DDC is "arranged by discipline, not subject."

Ex:

3 0 0 SOCIAL SCIENCES
3 3 0 ECONOMICS
332 – Financial economics
332.1 - Banks
332.11 – Central banks
332.11095493 - Sri Lanka

The Anglo-American Cataloguing Rules, 2nd ed., also known as AACR2, serve as the basis for cataloguing books and other library materials. It is one of the resources used to search where to find any item in the library's collection. The Anglo-American Cataloguing Rules (AACR) are the essential international cataloguing rules used by libraries to describe various information resources.

The AACR2 rules cover the standard details about areas such as the title, publisher, edition,

series, etc., and how library resources are organized, including books, serials, maps, etc. AACR2 also provides rules for formulating standard forms for names and titles to provide access to and compile those descriptions. AACR2 standardized cataloguing and ensured consistency within and between catalogues of libraries that use the same code in identically describing the physical attributes of library materials.

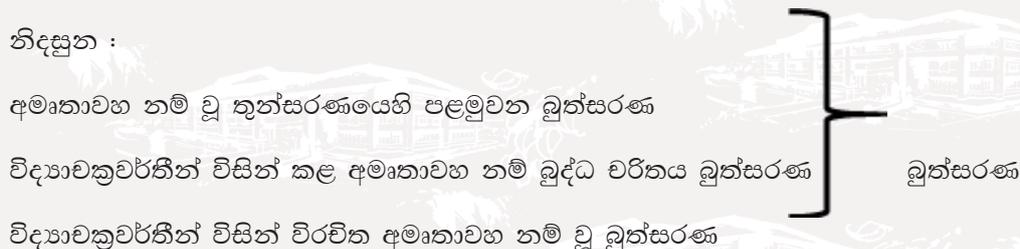
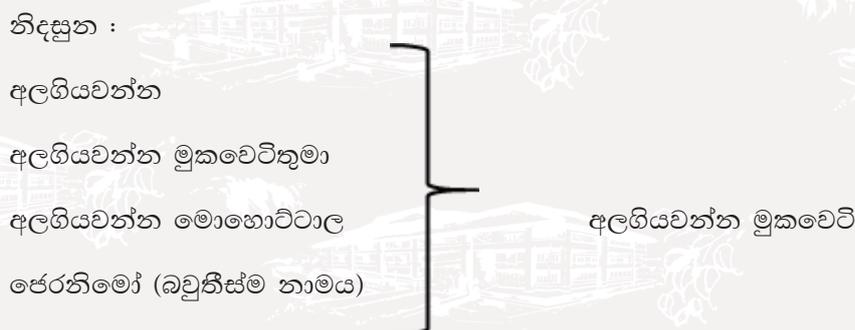
Ex:
The main entry of the National Bibliography of Sri Lanka

332 – Financial economics
 332.1 - Banks
 332.11 – Central banks
 332.11095493 - Sri Lanka

Central Bank of Sri Lanka
 Strategic plan 2015 - 2020: Central Bank of Sri Lanka. - Colombo: Central Bank of Sri Lanka, 2015. - xii,140 p. : ill ; 29 cm.
 Ad-Bc : Unpriced (1000782 NL)
 (415572 NA)

Use of Authority name

In order to avoid duplication in cataloguing, one recognized author title should be used for the same author using different nomenclature forms, and one recognized bibliographic title should be used for the same book title using different nomenclature forms. Thus, to maintain the status of the library catalogue at a high level, the author name file, the title authority file, and the ministries of authority file compiled by the National Library and Documentation Services Board are used for the use of authority names. The following example shows the use of personal names and titles in edited works of old Sinhala literature.

Overview of the ISBD

The International Standard Bibliographic Description ISBD is a set of rules produced by the International Federation of Library Associations to describe a wide range of library materials within the context of a catalogue. A key advantage of ISBD is that it is a concise rule set that produces an easy-to-understand, human-readable representation of a bibliographic record that can be understood without knowing the language of the resource (IFLA: International Standard Bibliographic Description, 2022). The ISBD's primary goal is to offer consistency when sharing bibliographic information. According to the International Standard Bibliographic Description (ISDB), the library catalogue has eight areas, which are the following:

- Title and statement of responsibility areas
- Edition area
- Materials or type of resources specific area
- Publication, production, distribution, etc., area
- Physical description area
- Series area
- Notes area
- Resource identifier and term of availability area

Description of Monographs

Punctuation marks used in the cataloguing entry are as follows;

AREAS	ELEMENT	PUNCTUATION	USE
1. Title and statement of responsibility	1.1 Title proper & statement of responsibility	/ (diagonal slash)	Separate title and statement of responsibility
	1.2 General materials designation	[] (bracket)	Encloses the kind of material. Encloses information taken from non-prescribed sources
	1.3 Parallel title	= (equal sign)	Designates & precedes the parallel title
	1.4 other title information	: (colon)	Precedes other title information.

2. Edition area	2.1 Edition statement	. – (full stop space dash space)	Separates the first area from the edition area.
	2.2 Statement of information about the edition	, (comma)	Precedes statement about edition, e.g., enlarge ed. (2 nd ed., enl.)
	2.3 Statement of responsibility relating to the edition Subsequent statement of responsibility	/ (diagonal slash) ; (semi-colon)	Separates edition statement and statement of responsibility. Separate first from subsequent statements of responsibility.
3. Publication, distribution, etc. area	3.1 First place of publication	. – (full stop space dash space)	Separates edition area from the first place of publication
	3.2 Subsequent place of publication	; (semi-colon)	Separates first place of publication from subsequent places
	3.3 Name of publisher	: (colon)	Follows after the place of publication
	3.4 Date of publication	, (comma)	Precedes date of publication and other dates of printing.
4. Physical Description area	4.1 number of volumes and/or pagination	. – (full stop space dash space)	Separates publication, and distribution area from physical description unless it begins with a new paragraph.
	4.2 illustrative matter	: (colon)	Precede illustrative matters
	4.3 dimensions	; (semi-colon)	Separates dimensions from illustrations
	4.4 accompanying materials	() (Parentheses)	Encloses statements about accompanying materials
5. Series Area	5.1 Title proper of series	. – (full stop space dash space)	Separates physical description area from series area
	5.2 Series Statement	() (parentheses)	Enclose the entire series statement
	5.3 Numbering within the series statement	; (semi-colon)	Separates numbering from other statements in the series

6. Note the area	6.1 The notes	. – (full stop space dash space)	Separates series area from notes area unless it begins with a new paragraph; every added note may start with a new paragraph.
	6.2 Introductory words	: (colon)	To Separate the main content of the note from its introductory words.
7. Standard number and terms of availability area	7.1 Standard Numbers	. – (full stop space dash space)	Separates notes area from standard number unless it begins with a new paragraph.
	7.2 Terms of availability	: colon	To separate standard numbers and terms of availability.
	7.3 Qualifications such as type of binding	() (parentheses)	Enclose the type of binding

(Source: <https://sites.google.com/site/cataloging1/partii>)

Ex:

The diagram shows a book title block with the following text and labels:

- Author:** De Silva, Rajpal
- Title:** Pictorial impressions of early colonial Sri Lanka : peoples' customs and occupations / Rajpal de Silva and Kumari
- Subtitle:** Jayawardena. – London: Serendib Publications, 2014. –
- Joint Author:** Rajpal de Silva and Kumari
- Year:** 2014
- Publisher:** Serendib Publications
- Location:** (1001909 NL)
- Place of publication:** London
- ill. size:** x, 196 p. : col. ill.; 29 cm.
- Binding:** Ts-Cbc
- ISBN:** ISBN 978-955-0810-02-4
- Pages:** Rs. 2700.00

Abbreviations used for the National Bibliography of Sri Lanka

ABBREVIATIONS	
Ad. - Adhesive	Bc. - Board cover
Cbd. - cardboard cover	cm. - centimeters
col. ill. - colour illustrated	comp. - compiler
Dept. - Department	ed. - edited, edition, editor
et. al - and others	Govt. - Government
ill. - illustration, illustrated, illustrator	ISBN - International Standard Book Number
ISMN - International Standard Music Number	ISSN - International Standard Serial Number
jt.au. - joint author	Lb. - Leather binding
NA - National Archives	No. - Number
Nos. - Numbers	NL - National Library
p. - pages	Pc. - Paper cover
Pub. - Publication	rev. - revised, revision
rx. - rexine cover	s.l. - sine loco - no place of publication
s.n. - sine nomine – no publisher's name	Sb. - Spiral binding
tr. - translation, translated, translator	Ts. - Thread sewn
Vol. - Volume	Ws. - Wire stitched

Author Title and Series Index

Since this index is filed in alphabetical order, a reader who knows only the author or title can access the book's bibliographic information quickly. Here, the title of the book is mentioned before the author, and the author is mentioned before the title of the book. For further convenience to the readers, the Dewey Decimal Classification number of the book's subject is mentioned in front of it.

Ex:

Abdul-Rahman, Fathima. Culinary capers of a Galle Fort housewife	641.50212
Abeyagoonasekera, Dhyan. Enter the owl and the pussycat	070.44
Battle of Danture : a turning point in Sri Lanka history	355.475493
Buddhist crossword puzzles	294.307
Common butterflies of Sri Lanka. (Jayasinghe, Himesh Dilruwan)	598.789095493
Directory of Government Publications in Sri Lanka 2009-2010	011.53
Disanayaka, J. B. Mountain of the butterflies	823
Embattled media : democracy, governance and reform in Sri Lanka	302.23095493

In addition to this, further reference has been indicated by the reference to **See**. References to translators, editors, compilers, compilers, joint authors, and compilers are made using the **See** for heading when the heading is not used.

Ex:

- Labour migration in Sri Lanka select annotated bibliography (2004-2014) 016.331625493
 Gamage, Premila (comp.) **See** Labour migration in Sri Lanka and select annotated bibliography (2004-2014)
 Lurdu, M. D. Susila (co. author) **See** Hitihamu, Sagarika
 Marasinghe, Lakshman (ed.) **See** Compilation of selected aspects of the special laws of Sri Lanka
 Nalinie G. A. (tr.) **See** Wickramasingha, D. P

Subject Index

For a reader searching for information related to a particular subject, the subject index is important in finding information about the published works on that subject. Here, the classification number related to each subject is given in front. Therefore, a reader searching for information can easily access the subject index and obtain relevant information.

Ex:

Accounting	654
Advertising	659.1
Buddhism	294.3
Budget : Local administration	352.48
Commerce, communications, transportation	380
Communication	302.2
Diseases : Medicine and health	610
Finance law	343.034
Geography and travel	910
International relations : Political science	327
Poetry : Sinhalese literature	891.481

Forthcoming publication

The pre-publications from 1990 are printed in yellow as a special part of the National Bibliography of Sri Lanka. The information provided by the publishers is based on the publication and book development division of the National Library and Documentation Services Board in order to obtain the ISBN number during the month in which the National Bibliography of Sri Lanka is compiled. In this compilation of information, the information is not presented in detail as in the subject section compilation, and often the subject classification is also limited to the main class only.

Table 1: The number of publications included in the National Bibliography of Sri Lanka from 2005 to 2015

Year	Sinhala	%	Tamil	%	English	%	Total	%
2005	2543	7.81	378	7.35	1066	10.86	3987	8.39
2006	3366	10.34	509	9.90	1169	11.91	5044	10.62
2007	2970	9.13	480	9.34	1012	10.31	4462	9.39
2008	2717	8.35	429	8.35	829	8.45	3975	8.37
2009	3124	9.60	534	10.39	1041	10.61	4699	9.89
2010	3076	9.45	488	9.49	1089	11.09	4653	9.80
2011	2655	8.16	550	10.70	800	8.15	4005	8.43
2012	2911	8.95	450	8.75	688	7.01	4049	8.52
2013	3055	9.39	548	10.66	783	7.98	4386	9.23
2014	3442	10.58	430	8.37	812	8.27	4684	9.86
2015	2684	8.25	344	6.69	527	5.37	3555	7.48
Total	32543	100	5140	100	9816	100	47499	100

According to Table No. 1, the coverage of Sinhala publications is 32543, Tamil 5140, and English 9816 from 2005 to 2015. Sinhala publications is the highest percentage in 2006 (10.34%), followed by Tamil and English in 2011(10.70%) and 2010, respectively. Table 1 shows that English and Tamil publications are lower than those Sinhala publications.

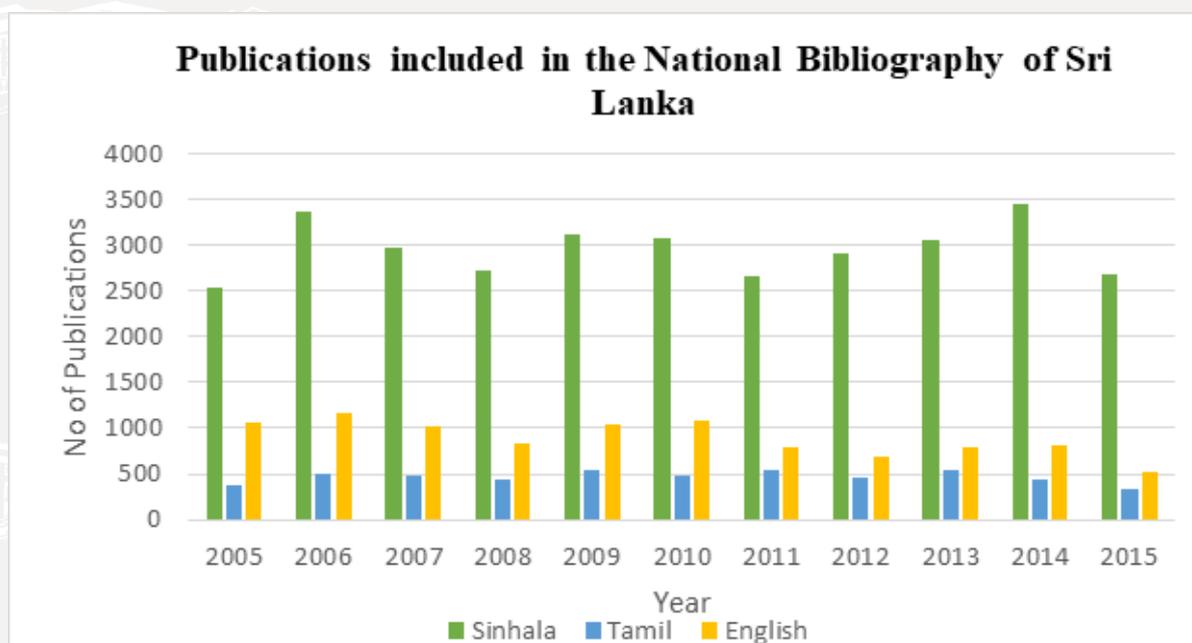

Figure1: The number of publications included in the National Bibliography of Sri Lanka from 2005 to 2015

Although the publications acquired by the National Library are included in the National Bibliography, not all the monthly local publications are covered by this, a problem faced in compiling the National Bibliography. In particular, the coverage of Tamil publications is less than that of Sinhala and English publications.

In addition to the printed publication, this bibliography is included in the National Library Digital Repository, so it is convenient for researchers and scholars searching for information.

Conclusion

The National Bibliography of Sri Lanka, which is compiled with the aim of providing quick and easy access to scholars, researchers, and readers of information published in Sri Lanka, has become a beneficial source for human and social development.

Selection of books for libraries ; compiling bibliographies ; literature review ; researching the field of publishing ; gaining an understanding of publications and authors ; being a research pilot of legal deposit collections, etc. This source is extremely important as a guidebook for library professionals, i.e., classification, cataloguing, and indexing, as a basic reference tool for those engaged in research and reference to obtain information about current publications, and for researchers, scholars, publishers, libraries, and readers who are searching for the latest information.

The National Bibliography of Sri Lanka was started 60 years ago to maintain a continuous record of the country's literary output. Although it is difficult to continue such a national task, all the staff officers who contributed to the successful continuation of this task should be commended.

If the printers provided all the publications published in Sri Lanka to the National Archives Department under the legal deposit system, it would be a national task that would be performed for the control of the bibliographic, and it would also enable the development of the quality of the Sri Lankan National Bibliography.

It is very important in global technology to create software that can process the bibliographic data and try to publish it as an electronic media publication in the future for the National Bibliography of Sri Lanka, which has done the compilation work for 60 years.

References

Bell, Barbara.(1988). "Progress, problems, and prospects in current National Bibliographies: implementation for the ICNB recommendations." In Proceedings of the National Seminar. Brighton, 18 August 1987 / Ed. by Winston D. Roberts. London: IFLA Universal Bibliographic Control and International MARC Programme, p. 29

Harrod's Librarians' Glossary and Reference Book,(2005). National Bibliography. Compiled by Ray Prytherch. England: Ashgate Publishing Limited http://pustaka.unp.ac.id/file/abstrak_kki/EBOOKS/LIBRARIES%20Harrod%E2%80%99s%20librarians%E2%80%99%20glossary%20and%20reference%20book%20%20%20a%20dictionary%20of%20over%2010,200.pdf

IFLA : International Standard Bibliographic Description (ISBD), 2022

<https://www.ifla.org/references/best-practice-for-national-bibliographic-agencies-in-a-digital-age/resource-description-and-standards/bibliographic-control/international-standard-bibliographic-description-isbd/>

අමරසිරි, උපාලි (1995), ජාතියේ මතකය : ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය, පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති, වෙ. 16, ක. 1, ජන.- මාර්තු, කොළඹ : ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය

ගුණසේකර, ධනපාල (1982), ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය, පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති, ක. 3, අංක 2, අප්‍රේල්-ජූනි, කොළඹ : ශ්‍රී ලංකා ජාතික පුස්තකාල සේවා මණ්ඩලය

රණසිංහ, පියදාස (1999), ග්‍රන්ථ විඥාපන පාලනය, පුස්තකාල ප්‍රවෘත්ති, වෙ. 20, ක. 4, ඔක්.-දෙසැ., කොළඹ : ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය

ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලි සම්පාදන ප්‍රතිපත්ති (2002), කොළඹ : ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන මධ්‍යස්ථානය

ශ්‍රී ලංකාවේ ආයුර්වේද සාහිත්‍ය පිළිබඳ ග්‍රන්ථමිටික අධ්‍යයනයක් (18 සහ 19 වන සියවස්වල ප්‍රකාශිත කෘති)

උදිත අලහකෝන් *, ආචාර්ය ආර්. ඩී. ආනන්දනිස්ස**

හැඳින්වීම

දේශීය දැනුම හා බැඳුණු ශික්ෂණ සහ විෂයයන් රාශියක් පවත්නා අතර, එයින් ආයුර්වේදයට විශේෂ ස්ථානයක් හිමි වේ. කාලාන්තරයක් පුරා පෙරදිග ලෝකයෙහි වර්ධනය වී ඇති මෙම දැනුම පද්ධතිය බටහිර වෛද්‍ය ක්‍රමයේ නැඟීම සහ ව්‍යාප්තියත් සමඟ භාවිතයෙන් ඇත්ව ගිය ද වර්තමානය තුළ එහි වැදගත්කම සහ ප්‍රයෝජනවත් බව පිළිබඳ කතිකාව කරලියට පැමිණෙමින් තිබේ. විශේෂයෙන්, තිරසර සංවර්ධනය සහ පරිසර හිතකාමීත්වය, අස්පර්ශනීය උරුමය වැනි සංකල්ප ලොව පුරා අධිනිශ්චය වෙමින් පැවතීමත් සමඟ ආයුර්වේද සාහිත්‍ය වෙත යළිත් අවධානය යොමු වී තිබේ. ප්‍රතිකාරයට වඩා රෝග නිවාරණය වෙත ආයුර්වේදය ප්‍රමුඛත්වයක් ලබාදීම මීට හේතු වී ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ ආයුර්වේදයට සම්බන්ධ ආයතනික පද්ධතියේ ව්‍යාප්තිය ද මෙම ක්ෂේත්‍රයේ මෑත කාලීන සංවර්ධනය විද්‍යාමාන කරයි. මේ අනුව මීට පෙර කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය යටතේ පැවති යක්කල වික්‍රමාරච්චි දේශීය වෛද්‍ය විද්‍යා ආයතනය 2022 වසරේ සිට වෙනම විශ්වවිද්‍යාලයක් බවට පත් කෙරිණි. මෙයට අමතරව, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය යටතේ පවත්නා දේශීය වෛද්‍ය විද්‍යා ආයතනය ද යාපනයේ විශ්වවිද්‍යාලයේ දේශීය වෛද්‍ය විද්‍යාපීඨය ද (සිද්ධ) උසස් අධ්‍යාපන මට්ටමෙන් මෙම විෂය ක්ෂේත්‍රය නියෝජනය කරයි. තවද, ජාතික මට්ටමේ පර්යේෂණ ආයතනයක් ලෙස නාවින්න ආයුර්වේද පර්යේෂණ ආයතනය ක්‍රියාත්මක වේ. විවිධ රජයෙන් යටතේ දේශීය වෛද්‍ය විද්‍යාව වෙනුවෙන් වෙනම අමාත්‍යාංශ වරින් වර පිහිටුවා ඇති අතර ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව කාලයක් පුරා අඛණ්ඩව ස්ථාවර ලෙස ක්‍රියාත්මක වේ. මෙයට අමතරව පළාත් සභාවලට අනුබද්ධව ආයුර්වේද මධ්‍යස්ථාන ස්ථාපිත කර ඇත. සංචාරක ව්‍යාපාරය ආර්ථිකයේ ප්‍රධාන අංගයක් බවට පත් වීමත් සමඟ ආයුර්වේද සම්බාහනය සහ ප්‍රතිකාර ක්‍රම සංචාරකයන්ගේ ආකර්ෂණය දිනා ගැනීමට සමත්ව තිබේ. එහෙයින් ශ්‍රී ලංකාවේ ආයුර්වේදය පිළිබඳ ප්‍රකාශිත කෘතිවල ග්‍රන්ථවිද්‍යාත්මක ලක්ෂණ විග්‍රහ කිරීමත් ඒවායේ ප්‍රකාශන රටාව හඳුනා ගැනීමත් වැදගත් වනු ඇත.

පර්යේෂණයේ අරමුණු

1737-1900 දක්වා ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනයේ වාර්ෂික නිකුතුව විශ්ලේෂණය කිරීම.

ආයුර්වේද සාහිත්‍ය වෙත කර්තෘත්ව දායකත්වය විග්‍රහ කිරීම

ග්‍රන්ථනාමවල ස්වරූපය අනුව අදාළ කෘති විමසුමට ලක් කිරීම.

ආයුර්වේද සාහිත්‍ය වෙත ප්‍රකාශක දායකත්වය විශ්ලේෂණය කිරීම.

ප්‍රකාශනවල පිටු පරාසය අනුව විග්‍රහ කිරීම.

ආයුර්වේදයේ විෂය වර්ගීකරණයට අනුව ප්‍රකාශිත ග්‍රන්ථ විමසීම.

* ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර පුස්තකාලාධිපති, ජාතික පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යා ආයතනය, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

** ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර පුස්තකාලාධිපති, ගම්පහ වික්‍රමාරච්චි දේශීය වෛද්‍ය විශ්වවිද්‍යාලය

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණය සඳහා ග්‍රන්ථමිථික අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය ව්‍යවහාර කර ඇත. මෙය යම්කිසි විෂයක ප්‍රකාශන රටාව හෝ සමුද්දේශ රටාව අනාවරණය කර ගැනීම සඳහා භාවිත කරනු ලබන ප්‍රමාණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයකි. අදාළ කාලසීමාව තුළ පළවූ කෘති පිළිබඳ තොරතුරු ගවේෂණයේ මූලාශ්‍රය ලෙස ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය (පූර්ව කාලීන) 1737-1884 සහ 1885-1900 යොදා ගැනිණි. මෙම ග්‍රන්ථනාමාවලි සම්පාදනය කිරීමේ දී ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි කර ඇති කෘති මෙන් ම ශ්‍රී ලංකාවේ පැරණි කෘති එකතු සහිත පුස්තකාලවල සුවි ද පරිහරණය කර ඇත. මේ අනුව 1737-1900 දක්වා කාල පරාසය තුළ ආයුර්වේද විෂයට අදාළ ග්‍රන්ථ 70ක් පළ වී ඇත. මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සිංහල භාෂාවෙන් ප්‍රකාශිත කෘති පමණක් භාවිත කර ඇත.

සාහිත්‍ය විමර්ශනය

ආයුෂ පිළිබඳ දැනීම ලබා දෙන ශාස්ත්‍රය යන අර්ථයෙන් ද, රෝග වළක්වා ගැනීමෙන් සහ සුව කර ගැනීමෙන් පරමායුෂ විදීමට උගන්වන ශාස්ත්‍රය යන අර්ථයෙන් ද, ආයුෂ රැක ගැනීම පිළිබඳ උගන්වන විද්‍යාව යන අරුත් දෙන සංස්කෘත වචන (ආයුර්වේද) වචන දෙක (ඌරගොඩ 1994, පි. 26) එකතු වී ආයුර්වේදය යන පාරිභාෂික වචනය ව්‍යවහාර වේ. ආයුෂ සම්බන්ධ යම් ඥානයක් හිත අහිත අනුව සාධනය වේ නම්, එය අයුර්වේදය (මොල්ලිගොඩ 2018, පි. 19) වශයෙන් අර්ථ නිරූපණය කෙරේ. ශරීරය, ඉන්ද්‍රිය, මනස, ආත්ම යන මේ සිව් දෙනාගේ සංයෝගය හෙවත් නොවෙනස් වූ ඒකාබද්ධතාව ආයුෂ නම් වේ. වෙනත් අයුරකින් සඳහන් කළහොත් ‘ආයු’ ශබ්දයේ තේරුම ‘ඡීවන’ නම් අර්ථයයි. ආයුෂ හිත ආයුෂ, අහිත ආයුෂ, දුබ ආයුෂ හා සුබ ආයුෂ වශයෙන් සිව්වැදුරුම ය. මෙලොව වාසනාවන්ත ඡීවිතයක් ගත කිරීමට සහ පරලොව සුගතිය ලබා ගැනීමට වුවමනා හැම උපදෙසක් ම ආයුර්වේදයේ උගන්වයි. මෙය රෝග සුව කිරීම ම පරමාර්ථ කොට ඇති හුදු විකිත්සා ශාස්ත්‍රයක් ම නො වේ.

බුද්ධ වර්ෂ පූර්ව 3 වන සියවසේ දී පමණ ආයුර්වේදය මෙලොවට පහළ වූ බව බොහෝ විද්වතුන්ගේ හා ඉතිහාසඥයන්ගේ ද මතය වී තිබේ. ඒ අනුව මීට වසර පන්දහසකට පමණ පූර්ව යුගයක මෙම වෛද්‍ය ශාස්ත්‍රය පහළව ඇති බව සැලසී. භාරත දේශයේ හෙවත් ඉන්දියාවේ බිහිවූ ආයුර්වේද වෛද්‍ය ශාස්ත්‍රය ලොව පහළ වූ ප්‍රථම වෛද්‍ය ක්‍රමය වශයෙන් ලෝක විද්වත්හු පිළිගනිති. බුද්ධ කාලයේ පවා භාරත තක්ෂිලා සරසවියේ ආයුර්වේදය ඉගැන්වූ බව ජීවක වර්තාපදානයෙන් හෙළි වේ.

මෙකී සෘෂි යුගයේ ලෝකයේ රටවල් අතර භාරත දේශය ධර්ම, දර්ශන, විද්‍යාදී විවිධ කලා ශිල්පයෙන් සක්විති බවට පත්ව සන්තුෂ්ටිය පිළිබඳ අග්‍රස්ථානයේ වැජඹුණු රටක් වශයෙන් පැවැති බව ඉතිහාසයෙහි දැක්වේ. පුරාණයේ ඥාන විඥාන නිකේතනය වූ තක්ෂිලා විශ්වවිද්‍යාලය ද පසු කාලීනව ඒ ආභාසයෙන් බිහි වූ වික්‍රමශීලා, නාලන්දා සරසවි ශාස්ත්‍රායතනද විද්‍යා ශාස්ත්‍ර ව්‍යාප්තියෙහි අනුයුක්ත වූවා හ. මේ අනුව එහි බිහි වූ ඥාන විඥාන දර්ශනවේදයන් අතුරෙන් බුදුදහම හා ආයුර්වේදය අග්‍රස්ථානයේ ලා සැලකේ. ඉහත කී පූර්ව යුගයේ ලොව රටවල් අතුරෙන් භාරත දේශය අග්‍ර ස්ථානයක පසු වූයේ භාරතීය පණ්ඩිතවේදී විද්වතුන්ගේ විශිෂ්ටතම වූ ඥාන මහිමය නිසාය.

භාරතීය ආයුර්වේදයේ සම්භවය වෛදික යුගයටත් වඩා පැරණි යුගයකට අයත් වන අතර ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය විකිත්සාවේ ආරම්භයද විජය රජුගේ කාලයටත් වඩා පැරණි යුගයකට අයත් බවට පිළිගැනීමක් ඇත. ලිඛිත සාධක නොමැති වුවත් ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයේදී මිනිසා භාෂාවක් කථාකිරීමට පටන් ගත් දා සිට ඔහු නිපදවා ගත් දැනුම් සම්භාරය මුඛ පරම්පරාගතව රැගෙන ආ බව කිව හැකිය. වෛදික ග්‍රන්ථවල ඇතුළත් ධර්මය මෙන්ම ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථවල ඇතුළත් ධර්මය ද ශතවර්ෂ ගණනාවක් තිස්සේ මුඛ පරම්පරාගතව පවත්වාගෙන අවුත් පසු කලෙක ලේඛනගත කොට ඇති බව භාරතීය ඉතිහාසයේ මෙන්ම ශ්‍රී ලාංකේය ඉතිහාසයේද සඳහන් වේ. බුද්ධාගමේ පැමිණීමත් සමඟ ඇති වූ සංස්කෘතික සංකලනයෙහි (ඌරගොඩ 1994, පි. 27) ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් බව සඳහන් වේ.

භාරතයේ සහ ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයේදී වෛද්‍යවරුන් යයි පිළිගත් වෙනම පිරිසක් නොසිටි අතර වැඩිහිටියන් ඔවුන් ලබාගත් අත්දැකීම් අනුව ඖෂධ පැළෑටි ලෙස හඳුනා ගත් ගස්වැල් ශාක ඖෂධ වශයෙන් රෝගවලට ප්‍රතිකාර කිරීම සඳහා භාවිත කළ බව පෙනේ. අවුරුදු දහස් ගණනක් පුරාම භාවිත කරන ලද දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමයට හා සෞඛ්‍ය සංරක්ෂණයට පූර්ව ආර්ය යුගය හෙවත් ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගය (රාවණ යුගය) දක්වා දිවෙන ඉතිහාසයක් ඇත. පුලස්ති සෘෂිවරයාගේ මුණුබුරෙකු වන ශ්‍රී ලංකාධිපති රාවණ රජතුමා වෛද්‍ය පොත් රචනා කළ විර ප්‍රසිද්ධ දේශීය වෛද්‍යවරයෙකි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ආයුර්වේද වෛද්‍ය ක්‍රමය බුදු දහමේ පණිවිඩයක් සමඟ මෙරට ආරම්භ වූ බව උගතුන්ගේ මතයක් වන අතර ලාංකික වෛද්‍ය සම්ප්‍රදායට ප්‍රාග් ඓතිහාසික ආරම්භයක් ඇති බව තවත් උගත්තු පිළිගනී. ප්‍රාග් ඓතිහාසික තත්ත්වය යටතේ සාකච්ඡා කෙරෙන්නේ නම්, එවක විර ප්‍රසිද්ධ වෛද්‍යවරයා වශයෙන් සැලකෙන්නේ රාවණ රජතුමා ය. හින්දුන්ගේ සම්භාව්‍ය කෘතියක් වූ රාමායණයේ ප්‍රබල වර්තය රාවණ රජතුමා ය. මහායාන සම්ප්‍රදායට අයත් ලංකාවතාර සූත්‍රයේ ද රාවණ රජු පිළිබඳව සඳහන් වේ. පූර්ව ආර්ය යුගයේ පටන් දේශීය වෛද්‍යවරු පිළිබඳ තොරතුරු පුරා විද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රවල හා වංශ කතාවල සඳහන් වේ.

විවිධ ජනප්‍රවාද සහ මහාවංශය හා දීපවංශය යන ඉතිහාස ග්‍රන්ථවල සඳහන් තොරතුරු අනුවත් සද්ධර්මරත්නාවලිය, සද්ධර්මාලංකාරය හා ද්‍රැපවංශ ආදී ගද්‍ය සාහිත්‍ය කෘතිවල සඳහන් තොරතුරු අනුවත් විජය රජු රාජ්‍ය කාලයට පෙර සිට ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය චිකිත්සා ක්‍රමයක් පැවැති බව පැහැදිලි වන නමුත් භාරතයේ මෙන් අධුනිකව පවත්වාගෙන ආ දියුණු දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමයක් ශ්‍රී ලංකාවේ පැවැති බවට සාධක ලැබී නැත. භාරතයේ මෙන් ඉතා දියුණු ආයුර්වේද සාහිත්‍යයක් ද ශ්‍රී ලංකාවේ ලියැවී නැති බව දැනට ඇති ලිඛිත සාක්ෂිවලින් පෙන්නුම් කෙරේ.

භාරතීය ආයුර්වේද වෛද්‍ය ක්‍රමය ද ක්‍රිස්තු පූර්ව හය වන ශත වර්ෂයට පෙර පැවැතියේ නොදියුණු චිකිත්සා ක්‍රමයක් වශයෙනි. එහෙත්, ක්‍රිස්තු පූර්ව හය වන ශත වර්ෂයෙන් පසුව බිහිවූ න්‍යාය, වෛශේෂික, සාංක්‍ය, පතංජලී හා යෝග දාර්ශනික මතවාද ආයුර්වේදයේ දර්ශනය සකස් වීම සඳහා පාදක විය. එසේ සකස් වූ ආයුර්වේද විෂය භාරතයේ කීර්තිමත් ආයුර්වේද ආයතනවල ඉගැන් වූ ප්‍රධාන විෂයයක් බවට පත් විය. එමෙන් ම, වෙනත් පෙරදිග කිසිම රටක දක්නට නොමැති ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ විශාල සංඛ්‍යාවක් සංස්කෘත භාෂාවෙන් රචනා වීම ද විශේෂත්වයකි.

ශ්‍රී ලංකාවේ එවැනි සම්භාව්‍ය ආයුර්වේද ග්‍රන්ථය වශයෙන් බුද්ධදාස රජු විසින් සංස්කෘත භාෂාවෙන් රචනා කළ සාරාර්ථ සංග්‍රහ පිළිගැනීමට ලක්වී ඇත. වෙනත් ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ ලියැවුණු නමුත් විවිධ හේතු නිසා ඒවා විනාශ වූවා විය හැකිය. කෙසේ වෙතත් දැනට ලැබී ඇති සාධක අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ පැවැති දේශීය චිකිත්සා ක්‍රමය අත් බෙහෙත් ඖෂධ වට්ටෝරු මගින් පවත්වා ගෙන ගිය ප්‍රාථමික වෛද්‍ය ක්‍රමයක් ලෙස සැලකිය හැකිය.

භාරතයේ පැවති පැරණි ගුරුකුල අධ්‍යාපන ක්‍රමය අනුව වෛද්‍ය ශාස්ත්‍රය, ජ්‍යෝතිෂය, ගෘහනිර්මාණ ශිල්පය, සංගීතය, දර්ශනය ආදී විවිධ විෂයයන් පිළිබඳ සමබර අධ්‍යාපනයක් ලබා දී ඇත. වරක, සුග්‍රහ, වාග්හට, පාණිනි, කෞටිල්‍ය, වාල්මිකී, හරතමුණි වැනි පඬිවරුන් පිරිසක් බිහිවී ඇත්තේ එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි. ශ්‍රී ලංකාවේ ආයුර්වේද ශාස්ත්‍රය පමණක් නොව අනෙකුත් ශිල්ප ශාස්ත්‍ර දියුණුව සඳහා ද මේ බාධකය ඉතා අවාසනාවන්ත ලෙස බලපා තිබේ.

කෙසේ වෙතත්, පාරම්පරික දේශීය වෛද්‍යවරුන් අතර සිටි ඉතා සුළු පිරිසක් සංස්කෘත භාෂාව ඉගෙනගෙන භාරතයෙන් ගෙන්වාගත් සංස්කෘත ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ කියවා බලා ඒ අනුව භාරතීය ආයුර්වේදයේ ඉගැන්වෙන කරුණු ද දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමය පෝෂණය කිරීම සඳහා යොදාගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය පාරම්පරික වෛද්‍යවරුන් ද ත්‍රිදෝෂ තත්ත්ව විචරණය, දෝෂ, ධාතු මළ විඥානය වැනි මූලධර්ම දැන සිටීමෙන් ඒ බව පැහැදිලි වේ.

ආයුර්වේද වෛද්‍ය ක්‍රමය ශ්‍රී ලංකාවේ අනාදිමත් කාලයක සිට පැවැති බව ඉතිහාස මූලාශ්‍රයන්හි හා සාහිත්‍ය කෘතිවල සඳහන් වේ. නමුත් අවාසනාවකට මෙන් රාවණා රජතුමා විසින් ලියන ලද ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ හතරත්, බුද්ධදාස රජු විසින් ලියන ලද ආයුර්වේද ග්‍රන්ථය පිළිබඳ තොරතුරු ලබාගත හැකිය. බුද්ධදාස රජු (ක්‍රි. ව. 337 - 365) (මොල්ලිගොඩ 2018, පි. 44) දක්ෂ කාය

විකිත්සකයෙකු මෙන් ම ශල්‍ය වෛද්‍යවරයෙකි. කෙසේ වුවත්, අනුරාධපුර හා පොළොන්නරු රාජධානි පැවති යුගවල රචිත වෙනත් කිසිම ආයුර්වේද ග්‍රන්ථයක් දක්නට නොලැබේ. මේ යුගයන් හි සම්පාදිත කෘති සතුරු ආක්‍රමණ හෝ වෙනත් කරුණු නිසා විනාශ වන්නට ඇතැයි නිගමනය කෙරේ.

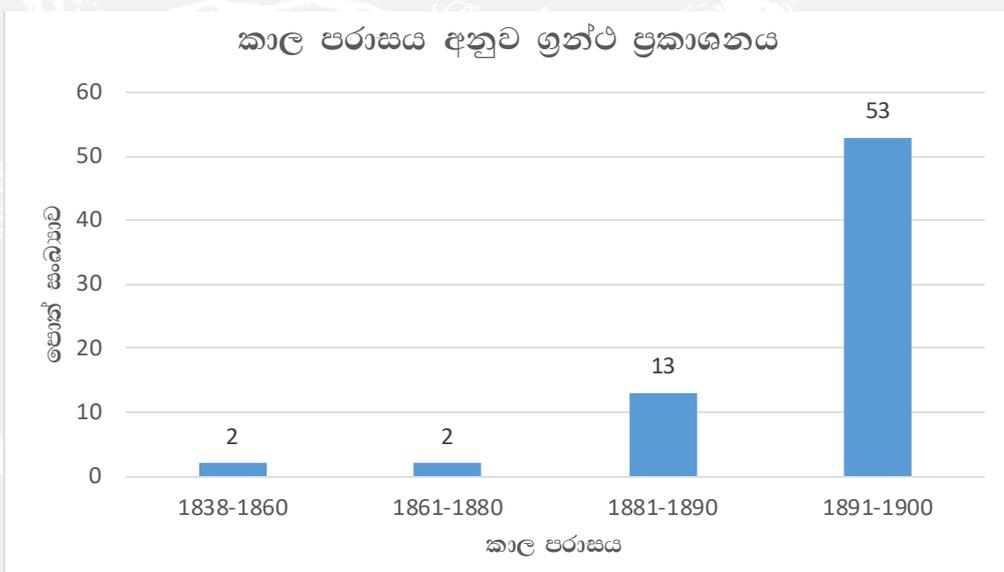
ආයුර්වේද වෛද්‍ය ශාස්ත්‍රයට අයත් ආයුර්වේද විකිත්සාව අංග අටක් ඔස්සේ ව්‍යාප්තව ඇත. එනම්, කාය විකිත්සා තන්ත්‍රය, ශල්‍ය විකිත්සා තන්ත්‍රය, ශල්‍යාකාර තන්ත්‍රය, භූත විද්‍යා තන්ත්‍රය, කෞමාර භාත්‍ය තන්ත්‍රය, අගද තන්ත්‍රය, රසායන තන්ත්‍රය, වාපිකරණ තන්ත්‍රය වශයෙනි. මෙම අෂ්ටාංග ආයුර්වේදය නියෝජනය වන පරිදි රචිත කෘති නාමාවලි කීපයක සඳහන් වීම හා ඒ එක් එක් නාමාවලි අතර සමපාත වීමක් දර්ශනය නොවීම ඉගෙනුම් හා ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියේ දී මුහුණදීමට සිදුවන ගැටලුවකි.

දත්ත විශ්ලේෂණය

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම මුද්‍රිත පොත පළ වූ වර්ෂය ලෙස සැලකෙනුයේ 1737 වර්ෂයයි. එහෙත් පූර්වකාලීන ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියේ තොරතුරුවලට අනුව ආයුර්වේදය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රථම පොත පළ වී ඇත්තේ 1859 වසරේදීය. එනම්, මෙරට ප්‍රථම පොත මුද්‍රණය වී වසර 123කට පසුවය. ආයුර්වේදය පිළිබඳ ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනයේ කැපී පෙනෙන වර්ධනයක් දක්නට ලැබෙනුයේ 1881-1900 කාල පරාසය තුළය. ඒ අනුව අධ්‍යයනයට ලක් වූ සමස්ත කාල පරාසය වසර 163 ක් තුළ කෘති 70ක් ප්‍රකාශයට පත් වී ඇති අතර එයින් 66 ක් ම පළ වී ඇත්තේ 1881-1900 යන වසර 70 තුළදී ය. (1 වගුව)

කාල පරාසය	පොත් සංඛ්‍යාව
1737-1837	-
1838-1860	02
1861-1880	02
1881-1890	13
1891-1900	53
එකතුව	70

1 වගුව : කාල පරාසය අනුව ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනය

1859 සිට 1900 දක්වා ආයුර්වේදය පිළිබඳ ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනයේ වාර්ෂික තත්ත්වය 2 වගුවේ දැක්වේ.

වර්ෂය	පොත් සංඛ්‍යාව	වර්ෂය	පොත් සංඛ්‍යාව	වර්ෂය	පොත් සංඛ්‍යාව
1859	01	1876	-	1893	13
1860	01	1877	-	1894	03
1861	01	1878	-	1895	03
1862	-	1879	-	1896	03
1863	-	1880	-	1897	02
1864	-	1881	-	1898	04
1865	-	1882	-	1899	07
1866	-	1883	-	1900	02
1867	-	1884	-		
1868	-	1885	02		
1869	-	1886	04		
1870	-	1887	-		
1871	-	1888	03		
1872	-	1889	04		
1873	01	1890	02		
1874	-	1891	06		
1875	-	1892	08		

2 වගුව : වාර්ෂික ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනය

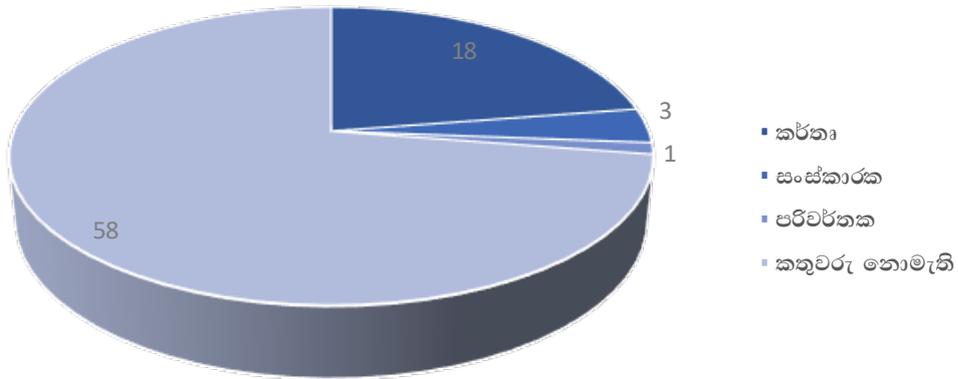
මෙයින් පෙනී යන්නේ මෙම කාල පරාසය තුළ 1893 වසර විශේෂත්වයක් ගන්නා බවය. එමෙන්ම 1862-1872 දක්වාත් 1874-1884 දක්වාත් දශක දෙක තුළ ආයුර්වේදයට සම්බන්ධ කිසිදු කෘතියක් පළ වී නොමැත.

ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ පිළිබඳ කරනු ලබන මෙම අධ්‍යයනයේ දී කර්තෘත්වය වෙත අවධානය යොමු කිරීම ද වැදගත් වේ. මෙම සමස්ත ග්‍රන්ථ 70 කතුවරු සහිතව සහ රහිතව මෙන් ම සංස්කාරකත්වයෙන් සහ පරිවර්තන අයුරින් ද ප්‍රකාශයට පත් වී ඇත. (3 වගුව)

කර්තෘත්වය	පොත් සංඛ්‍යාව
කර්තෘ	18
සංස්කාරක	03
පරිවර්තක	01
කතුවරු නොමැති	58

3 වගුව : කර්තෘත්ව අනුව විශ්ලේෂණය

කර්තෘත්වය අනුව විශ්ලේෂණය

මේ දත්තවලින් පැහැදිලි වන්නේ මෙකී කාලපරාසය තුළ කතුවරුන්ගේ නම් සඳහන් කිරීම වෙත සැලකිය යුතු අවධානයක් යොමුව නොමැති බවය.

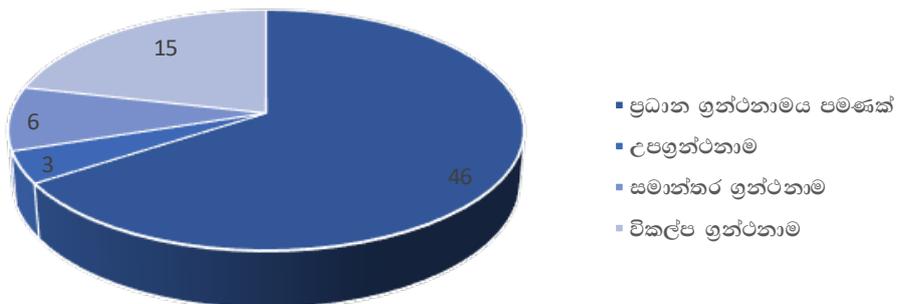
ප්‍රකාශනවල ග්‍රන්ථ නාමය සඳහන් කිරීම විවිධ අයුරින් සිදු කරනු ලබයි. ඇගයීමේදී ඇමරිකානු සුවිකරණ නීති සංග්‍රහයට අනුව ප්‍රධාන ග්‍රන්ථනාමය, උප ග්‍රන්ථනාමය, සමාන්තර ග්‍රන්ථනාමය සහ විකල්ප ග්‍රන්ථ නාමය යනුවෙන් ග්‍රන්ථනාම වර්ගීකරණයකට ලක් කෙරේ.

අධ්‍යයනයට ලක් කරන ලද කාල පරාසය තුළ පළ වී ඇති ආයුර්වේද කෘතීවල ද මෙම ග්‍රන්ථනාම විවිධත්වය දක්නට පුළුවන. (4 වගුව)

ග්‍රන්ථනාම වර්ගය	පොත් සංඛ්‍යාව
ප්‍රධාන ග්‍රන්ථනාමය පමණක්	46
උප ග්‍රන්ථනාම	03
සමාන්තර ග්‍රන්ථනාම	06
විකල්ප ග්‍රන්ථනාම	15

4 වගුව : ග්‍රන්ථනාම වර්ග අනුව විශ්ලේෂණය

ග්‍රන්ථනාම වර්ගය අනුව විශ්ලේෂණය

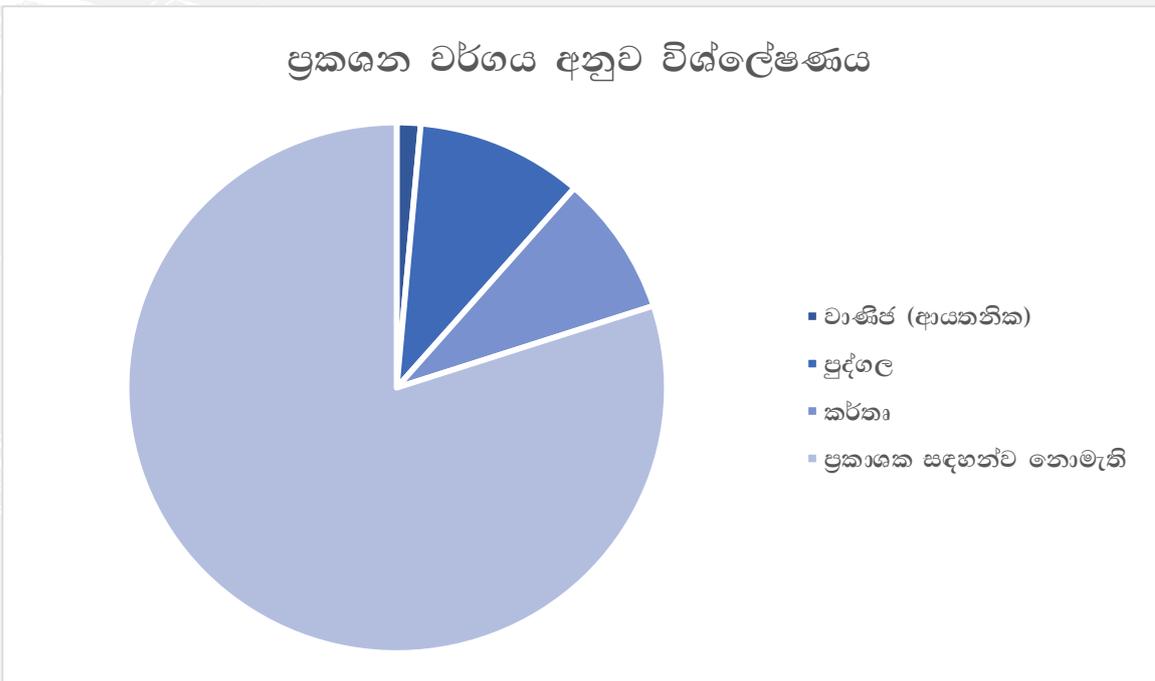

මෙම යුගයේ දී විකල්ප ග්‍රන්ථනාම භාවිතය වර්තමානයට සාපේක්ෂව ජනප්‍රිය මට්ටමක පැවති බව ඉහත වගුවෙන් පෙනී යයි. මෙම විකල්ප ග්‍රන්ථනාම යෙදීම කෘතියේ අන්තර්ගතය පිළිබඳ පාඨකයාට පැහැදිලි අවබෝධයක් ලබා දීම සඳහා ව්‍යවහාර කර ඇත. උදා : අරිෂ්ටදාමවලිය හෙවත් අරිෂ්ටශතක කාව්‍ය, වරාලවර්තිකාව හෙවත් ජීරකගුලිය ලසුනපද්මය සහ බ්‍රහ්මමානුය, මූලකෙසර සායනය යන බෙහෙත් හතරින් යුක්තයි. වර්තමාන අර්ථයෙන් ගත් විට මෙම ඇතැම් කෘතිවලට උපග්‍රන්ථනාමය සහ විකල්ප ග්‍රන්ථනාමය අතර පැහැදිලි වෙනසක් දැකීම උගහටය. උපග්‍රන්ථනාමයකට නිදසුනක් පහත දැක්වේ.

වෙද විරිඳුව : මනුෂ්‍යයන් විසින් ආහාරපානාදියට ගන්නා වූ ද්‍රව්‍යයන්ගේ ගුණාගුණ මෙහි ප්‍රකාශිතය. ආයුර්වේද සාහිත්‍ය ජනගත කිරීම සඳහා ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේ වගකීම සම්බන්ධයෙන් විමසා බැලීම ද අවශ්‍ය වේ. ග්‍රන්ථයක් පාඨකයා අතට පත් කිරීම දක්වා වූ ක්‍රියාවලිය සඳහා බරපැන දරන පුද්ගලයා හෝ ආයතනය ප්‍රකාශක නමින් හැඳින්වේ. මෙම අධ්‍යයනයේ සාකච්ඡාවට බඳුන් වන 18 සහ 19 සියවස්වල ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනය කර්මාන්තමය සහ වෘත්තීමය දියුණුවක් අත්කර ගෙන පැවති යුගයක් නොවීය. බොහෝ ග්‍රන්ථවල ප්‍රකාශක විස්තර සඳහන් නොවීමෙන් ඒ බව සනාථ වේ. (5 වගුව)

ප්‍රකාශක වර්ගය	පොත් සංඛ්‍යාව
වාණිජ (ආයතනික)	01
පුද්ගල	07
කර්තෘ	06
ප්‍රකාශක සඳහන්ව නොමැති	56

5 වන වගුව : ප්‍රකාශක වර්ගය අනුව විශ්ලේෂණය

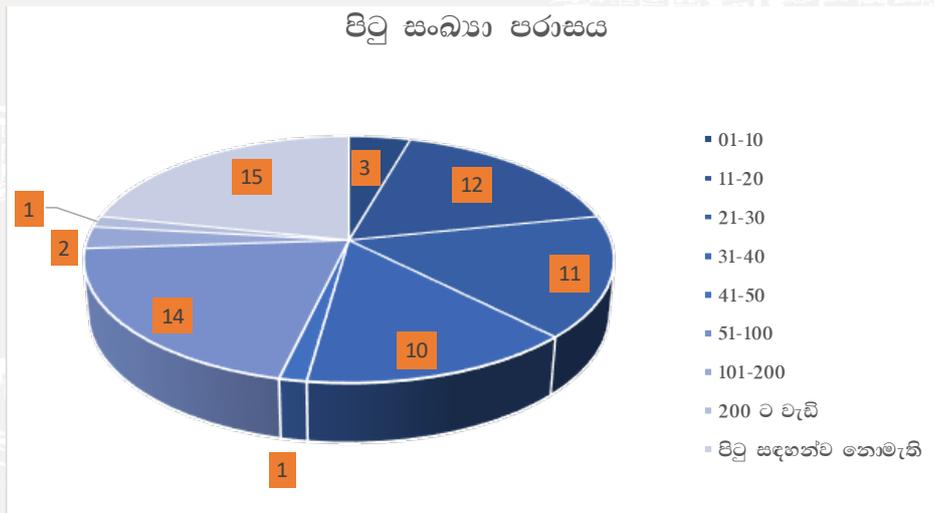

මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ ග්‍රන්ථයක් පළ කිරීමේදී පුද්ගල මට්ටමේ ආයෝජන ප්‍රමුඛත්වයට පත්ව ඇති බවය. කර්තෘ ප්‍රකාශන යන නාමකරණය එවකට නොපැවතිය ද කතුවරුන් ම තම පොත් පළ කර ඇති බව පෙනී යයි. මෙහි විශේෂ ලක්ෂණය වන්නේ වර්තමානයේ මෙන් නොව ආයතනික (වාණිජ) ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනය අවම මට්ටමක පැවතීම වේ. මෙම යුගයේ ආයුර්වේද ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනය සඳහා මැදිහත් වූ පුද්ගල නාම අතර ජේ. කුරේ, බී. බී. කුරේ සහ සයිමන් කුරේ ප්‍රමුඛස්ථානයක් අත් කර ගනී.

පොතක භෞතික විස්තරයට අදාළව එහි පිටු සංඛ්‍යාව පිළිබඳ විග්‍රහයක යෙදීම ද වැදගත් වේ. යම් ප්‍රකාශනයක් පොතක් ලෙස පිළිගැනීම සඳහා අවම වශයෙන් එහි පිටු 48 ක් තිබිය යුතු බව වර්තමාන ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතිය වේ. එහෙත් මෙම අධ්‍යයනයෙන් පැහැදිලි වන්නේ අදාළ යුගය තුළ ආයුර්වේද සාහිත්‍යයට අයත් ග්‍රන්ථ බහුතරයක (37) පිටු සංඛ්‍යාව 40ට වඩා අඩු බවය. පිටු 100 ට වැඩි කෘති ඇත්තේ 03 ක් පමණි. (6 වගුව)

පිටු පරාසය	පොත් සංඛ්‍යාව
01-10	03
11-20	13
21-30	11
31-40	10
41-50	01
51-100	14
101-200	02
200 ට වැඩි	01
පිටු සඳහන්ව නොමැති	15

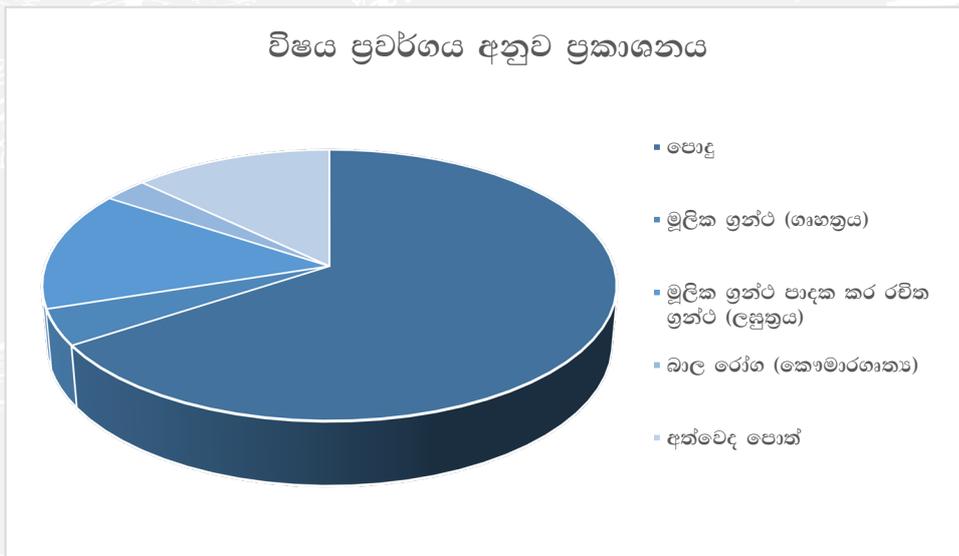
6 වගුව : පිටු සංඛ්‍යා පරාසය

ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක විස්තරය තුළ පිටු සංඛ්‍යාව සඳහන්ව නොමැති පොත් 15ක් පැවතීම විශේෂත්වයකි. මෙම ග්‍රන්ථවල ආකෘතික ලක්ෂණ සලකා බැලීමේ දී කාව්‍යමය ආකෘතියෙන් ලියූ පොත් 03 ක් ද නාමාවලි වශයෙන් සම්පාදිත කෘති 02 ද පැවතීම අවධානයට ලක්විය යුත්තකි. ආයුර්වේදය යනු සමස්ත දැනුම් පද්ධතියක්වන අතර එහි ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනය පහත සඳහන් පරිදි මූලික වර්ගීකරණයකට ලක් කළ හැකිය.

වර්ගය	පොත් සංඛ්‍යාව
පොදු	46
මූලික ග්‍රන්ථ (ගෘහක්‍රිය)	03
මූලික ග්‍රන්ථ පාදක කර රචිත ග්‍රන්ථ (ලඝුක්‍රිය)	10
බාල රෝග (කෞමාරගෘහය)	02
අත්වේද පොත්	09

7 වගුව : විෂය ප්‍රවර්ගය අනුව ප්‍රකාශනය

මෙයින් පෙනී යන්නේ ආයුර්වේදයේ ප්‍රායෝගික අංශයට නැඹුරු වූ ග්‍රන්ථ පළ කිරීමට වැඩි ප්‍රවණතාවක් මෙම කාලසීමාව තුළ පැවතී ඇති බවයි. බෙහෙත් සැකසීමට (හේමාජාවේදය) අදාළ කෘති 14 ක් පළ වීමෙන් ඒ බව සනාථ වේ. නිශ්චිත රෝග ඉලක්ක කර රචිත කෘති පළ වී ඇත්තේ සුළු වශයෙනි. ඇස් රෝග (02), හන්දි රෝග (01) සහ මාන්දම (01) යන රෝගවලට සම්බන්ධ කෘති හතරක් පමණක් පළ වී ඇත.

සමාලෝචනය

ශ්‍රී ලංකාවේ ආයුර්වේද සාහිත්‍යයේ මුල් යුගය පිළිබඳ කරන ලද මෙම ග්‍රන්ථමිතික අධ්‍යයනයෙන් මතුවන කරුණු කීපයක් පිළිබඳ සමාලෝචනයක යෙදීම වැදගත් වේ. මෙහිදී ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනයේ වසර 122ක කාලයක් ආවරණය වූව ද එකී කාලසීමාව තුළ ග්‍රන්ථ පළ වීමේ දීර්ඝ රික්තයක් පැවතීම අවධානයට ලක් විය යුත්තකි. මේ අනුව 1737-1858 දක්වාත් 1862-1872 දක්වාත් 1874-1884 දක්වාත් ආයුර්වේදය සම්බන්ධ කිසිදු කෘතියක් පළ වී නොමැත. සැබවින්ම මෙම කාල අන්තර තුළ මෙම විෂයට අදාළ කෘති පළ වී නොමැති ද නැතහොත් එම කාලසීමාවන් තුළ පළ වූ පොත් පිළිබඳ තොරතුරු සොයා ගැනීමේ නොහැකියාවක් හෝ දුෂ්කරතාවක් පැවතියේ ද යන්න විමසා බැලිය යුතු කරුණකි. එය අනාගත පර්යේෂකයන් සඳහා අවකාශ සලසන්නකි.

කෘතියක කතුවරයා මතුවීමට දක්වන අඩු උනන්දුව ද මෙම යුගයේ ආයුර්වේද සාහිත්‍ය තුළ දැකිය හැකි ප්‍රධාන ලක්ෂණයකි. එවකට ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනයේ වාණිජමය නැඹුරුවක් නොපැවතීම මීට හේතු වන්නට පුළුවන. එහෙයින් කතුවරයා මතුවීමට වඩා විෂය ජනගත කිරීම පෙර බිමට පැමිණ තිබේ. කර්තෘ අයිතිය පිළිබඳ බරපතළ නෛතික සන්දර්භයන් එම යුගයේ නොතිබීම ද මීට තවත් හේතුවක් විය හැකිය.

එමෙන්ම ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනය විධිමත් ලෙස සංවිධානය වී නොතිබූ අවධියක් බැවින් බොහෝ කෘතිවල ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක විස්තරයේ බොහෝ අඩුපාඩු දක්නට ලැබේ. ප්‍රකාශන තොරතුරු රහිත කෘති

විශාල වශයෙන් තිබීම මගින් මේ බව තහවුරු වේ. මෙම යුගයට අයත් පොත්වලින් බහුතරයක් වර්තමාන සම්මතයෙන් ගත් විට පොත් පිංව ලෙස හැඳින්විය හැකිය. මෙයින් පෙනී යන්නේ එම අවධියේ කතුවරුන් හෝ ප්‍රකාශකයන් පොතෙහි පිටු සංඛ්‍යාව කෙරෙහි එතරම් සැලකිල්ලක් දක්වා නොමැති බවය. එමෙන්ම ආයුර්වේදයට සම්බන්ධ මෙම කෘති වැඩි ප්‍රමාණයක් න්‍යායික කරුණුවලට වඩා ප්‍රයෝගිකත්වය වෙත අවධානය යොමු කර තිබීම ද පිටු සංඛ්‍යාවේ සීමිත බවට හේතු වන්නට ඇත.

ආශ්‍රිත මූලාශ්‍ර නාමාවලිය

උගරගොඩ, සී. ජී (1994). ශ්‍රී ලංකාවේ වෛද්‍ය ශාස්ත්‍ර ඉතිහාසය, කැලණිය : ටී. එස්. ද. එස්. ගුණවර්ධන, පි. 26-27

මොල්ලිගොඩ, සුසන්තා ප්‍රියදර්ශනී (2018). ශ්‍රී ලංකා ආයුර්වේද ඉතිහාසය, කොළඹ : එස්, ගොඩගේ, පි. 19

මොල්ලිගොඩ, සුසන්තා ප්‍රියදර්ශනී (2018). ශ්‍රී ලංකා ආයුර්වේද ඉතිහාසය, කොළඹ : එස්, ගොඩගේ, පි. 44

A bibliometric study on the science publications in Sri Lanka based on Sri Lanka National Bibliography 2011-2020

Upeksha Kodithuwakku*

Bibliometrics helps to assess the research trends in a discipline. This study examined the scientific literature written by Sinhala language, included in the Sri Lanka National Bibliography which is published by the National Library and Documentation Services board of Sri Lanka. This reference source enables to identify the book titles which published monthly under the subject headings classified according to the Dewey Decimal classification. The study covered the National bibliographic period of 2011-2020 with selected 945 cataloguing entries in 120 issues. Though the class 510 is assigned for Maths, under the 500 main class of Science, this study does not observe the titles included in the discipline of mathematics. Observing the contents of the entries, the author, title, place and name of the publisher, number of preliminary and other pages, height, price of the book were taken into account. The inclusion of photos, images and tables were also observed with adding three keywords were generated by browsing the class number given under each subject heading. The bibliographic details of 945 entries were entered and analyzed in SPSS and Excel. The highest number of entries have been published in year 2014 (13.2%) and most of the books were having 201 or lesser amount of pages (75.98%). Authorship pattern indicated that single authorship is highly visible (47.8%) and author's degree of collaboration was 0.17. To fill the research gap, conducting the continuous studies on various disciplines included in Sri Lanka national bibliography will provide an insight to annual national output of Sri Lanka. The studies will pave the way to the authors, intellectuals to reconsider the most needed subjects and yet hidden areas to produce to the Sri Lankan community.

Keywords: Bibliographies, Bibliometric Studies, Scientific Literature, Sri Lanka
| National Bibliography

* Senior Assistant Librarian, Reader Services/ Outreach Services Library, University of Moratuwa

Introduction

The term “Bibliometric” was coined by Alan Pritchard who defined it as, “the application of mathematics and statistical methods to books and other media of communication” (Pritchard, 1969). According to Lee et al (2022), “*this method can provide a macroscopic overview of large amounts of academic literature, and can also be used to efficiently identify influential studies, authors, journals, organizations, and countries over time.*” To explore and analyze large volumes of scientific data, it is considered that the bibliometric analysis is a popular and rigorous method. “*It enables to unpack the evolutionary nuances of a specific field, while shedding light on the emerging areas in that field* (Donthu,2021).”

Nearly twenty-five years ago, Bell pointed out that the bibliography “*should reflect the interests and unique characteristics of a country much as a mirror reflects the uniqueness of an individual* (Bell,1998). Agreeing to Bell, International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), emphasizes that the national bibliography as a tool that record authoritative and comprehensive national output of a country.

From year 1974 onwards, National Library of Sri Lanka as the sole body, compiles and publishes the Sri Lanka National Bibliography. The hardworking man power has been able to bring out monthly volumes of extensive literature of multi disciplines listed under Dewey decimal classification system. The institution has been able to produce retrospective volumes which goes back to year 1737. The trilingual current issues consist of forthcoming publication information which will be helpful for the researchers, authors, publishers, educational authorities and students to identify upcoming publications on a specific subject area.

Bibliometric studies have been taken place among several disciplines worldwide and island wide. Several research studies have been elaborated to realize the value of conducting such research and to identify timely importance. Akintunde et al (2021), presenting their study on global scientific literature on effects of covid-19 on mental health imply that the support should be accord to increase publications and funding low publications in order to understand vulnerability. This is a good move on rethinking sub disciplines of Science to improve more publishing.

As the bibliometric studies on books in specific language are rarely presented, a study emphasized that the “*growth of books in the language can be considered as an indicator of the growing popularity of the language.*” Through the findings, the study brings out the importance of formulating an integrated policy to promote publishing of scientific literature in language and need for bibliographic control (Chander & Singh,2020)

Focusing on the Sri Lankan context, an analysis was carried out on research publications in the Journal of National Science foundation of Sri Lanka between 2010 and 2019. The author pointed out that there was a minimal collaboration between Sri Lankan authors and foreign authors in presenting journal articles (Johoran, 2020). The less collaboration is visible throughout the national bibliographic entries. Another study, 127 articles authored by 182 library professionals published from 2005-2019 of Journal of University Librarians’ Association (JULA) of Sri Lanka were analyzed. This study intended to find out the areas of improvements needed in library science research in Sri Lanka and on improving the existing open access journals in light of installing altmetric tools. (Norman Ravikumar, & Ramanan, 2020). During the years, in Library and Information Science discipline, conducting metric studies have been popular among the researchers.

Objectives

This study has been conducted to achieve following objectives;

To study the quantitative growth of publications

To analyze the authorship pattern of contributors.

To ascertain most prolific contributor.

To identify the length of pages, height and the price of the entries.

To identify the papers by name and place of the publisher.

To finalize the most published subjects through keywords.

Methodology

This bibliometric analysis is a quantitative study which attempt to analyze the collected data from Sri Lanka National Bibliography to achieve desired objectives. The entries compiled for books written in Sinhala language of the discipline of Science which are classified under the main class 500 has chosen for the study. The 945 cataloguing entries as data has been extracted from pdf versions of the mentioned reference source. From each entry, Author/s, title, place and name of publisher, number of preliminary pages and other pages, height and price and the inclusion of photographs/ pictures/ images/ charts were taken into account. By scanning the classification number and the subject heading given by the bibliography compilers, three keywords were entered for each entry. An attempt has been made to conduct a comparative study of all 120 issues of the bibliographies. The bibliographic details were recorded and data was analyzed by using SPSS and Excel. Descriptive statistics, frequencies and cross tabulation were used for analyzing.

Results

Quantitative growth of selected entries by year

Table 1 depicts the year-wise distribution of selected entries in the bibliographies. The number of selected entries published varied from 71 to 125 during the ten-year period. The highest number of entries 125 (13.2%) were published in 2014 and the lowest number 71(7.5%) in 2013. A total of 945 entries based on science were published during the ten-year period spread over 120 issues of bibliographies.

Year	Frequency	Valid Percent	Cumulative Percent
2011	78	8.2	8.2
2012	91	9.7	17.9
2013	71	7.5	25.4
2014	125	13.2	38.6
2015	85	9.0	47.6

2016	95	10.1	57.7
2017	120	12.7	70.4
2018	107	11.3	81.7
2019	86	9.1	90.8
2020	87	9.2	100.0
Total	945	100.0	

Table 1: Frequency distribution of entries by year

Sri Lanka National bibliography contains twelve issues per year. Table 2 indicates the distribution of entries by each issue. Majority of entries were published in issues 11 which were compiled during the months of November (118). Least number of entries were published during the months of February (37).

Table 2: Distribution of entries by year and issue

Year	Issue												Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2011	1	4	6	7	12	4	2	5	9	11	12	5	78
2012	6	1	7	7	7	8	4	9	4	10	17	11	91
2013	5	2	5	5	4	8	14	1	5	8	6	8	71
2014	11	6	5	18	4	4	18	13	12	11	14	9	125
2015	9	2	5	10	6	7	9	5	7	5	17	3	85
2016	7	2	7	6	5	10	10	8	11	9	9	11	95
2017	9	5	18	10	11	2	16	12	6	13	7	11	120
2018	6	4	6	14	10	10	7	4	9	6	17	14	107
2019	14	2	2	3	11	4	6	6	4	4	13	17	86
2020	11	9	7	2	7	7	7	6	10	5	6	10	87
Total	79	37	68	82	77	64	93	69	77	82	118	99	945

Table 3 indicates that the average number of scientific articles per volume was 94.5 and the average number of articles per issue was 7.9

Table 3: Average number of articles per volume and issue

		Total No. of Articles	Average
No. of Volumes	10	945	94.5
No. of issues	120	945	7.9

Length of books (year-wise)

Table 4 indicates the range of pages covered by books year wise. Highest number of pages (75.98%) covered the page range of 1-201 and lowest number of pages (0.11%) covered 805-1205 range of pages.

Table 4: Length of articles year wise.

Year	Length of books					Total	Percentage%
	1-201	202-402	403-603	604-804	805-1205		
2011	54	20	3	0	1	78	8.25
2012	69	21	1	0	0	91	9.63
2013	53	17	1	0	0	71	7.51
2014	94	26	2	3	0	125	13.23
2015	67	17	1	0	0	85	8.99
2016	73	18	4	0	0	95	10.05
2017	120	0	0	0	0	120	12.70
2018	54	45	8	0	0	107	11.32
2019	67	16	3	0	0	86	9.10
2020	67	17	3	0	0	87	9.21
Total	718	197	26	3	1	945	100.00
Percentage %	75.98	20.85	2.75	0.32	0.11	100	

Author distribution

Table 5 indicates that the single authorship (77.7%) was prominent during 2011-2020. Corporate authorship is also visible (11%) during the period.

Table 5: Author distribution

No. of Authors	Frequency	Valid Percent	Cumulative Percent
Single	734	77.7	77.7
Double	56	5.9	83.6
Corporate Author	104	11.0	94.6
Adapter	2	0.2	94.8
Compiler	29	3.1	97.9
Editor	20	2.1	100.0
Total	945	100.0	

Authorship pattern of articles year-wise

Analysis of authorship pattern of the articles reveals that the articles of the single authors were more than those double authors. Table 6 shows that out of the 945 book entries, 83% have been contributed by single author including adapter, editor or compiler and only 17% contributed from double authorship including corporate authorship. Overall trend indicates that the single authorship dominated over multiple authorship.

Table 6: Authorship pattern of articles year-wise

Year	Authorship Pattern		
	Single (Includes adapter, editor, compiler)	Double (Includes corporate author)	Total
2011	70	8	78
2012	81	10	91
2013	63	8	71
2014	91	34	125
2015	73	12	85
2016	86	9	95
2017	94	26	120
2018	86	21	107
2019	68	18	86
2020	73	14	87
Total	785	160	945
Percentage (%)	83.0	17.0	100

Authorship pattern with degree of collaboration (DC)

Subramanyam (1982) suggested a formula to calculate the degree of collaboration among authors as follows: $DC = \frac{NM}{NM+NS}$

Nm=Number of multiple authors publications

Ns=Single authors Publications

The analysis revealed that the author's degree of collaboration in scientific publications of Sri Lanka National Bibliography ranged from 0.27 to 0.10 during the years of 2011-2020 as depicted in table 7. The average degree of collaboration for this publication is 0.17.

Table 7: Author's degree of collaboration

Year	NS	NM	C(NM/NM+NS)
2010	70	8	0.10
2011	81	10	0.11
2012	63	8	0.11
2013	91	34	0.27
2014	73	12	0.14
2015	86	9	0.09
2016	94	26	0.22
2017	86	21	0.20

2018	68	18	0.21
2019	73	14	0.16
2020	70	8	0.10
Total	785	160	MV=0.17

Most prolific contributors

Considering the first author of the entries, there were prolific contributors who had contributed with ten or more books each as presented in Table 8.

Table :8 Most prolific contributors

Rank	Author	No. of contributions
1	Basnayake, Hemachandra	28
2	Ariyasinghe, K.	27
3	Biyawila, Ariyadasa	24
4	Thilakarathne, Weerathunga P.	23
5	Wijayathilaka, K.	20
6	Pelendage, Lakshman	16
7	Wijewickrama, Jayantha	15
8	Sudasinghe, G.C.	12
9	Dharmakeerthi, Nandana	11
10	Ihala Koddippili, Jayarathne	10
10	Ranathunga, Aruna Bandara	10

Height of the book

Among the entries of the books, the height of the books ranges from 18cm to 35 cm. The height of the majority of books were 21 cm (22.2%) as presented in table 9. The height of two books were 33 cm and 35 cm.

Table: 9 Height of the book

Height of the book (cm)	Frequency	Valid Percent	Cumulative Percent
18	13	1.4	1.4
19	8	.8	2.2
20	47	5.0	7.2
21	210	22.2	29.4
22	88	9.3	38.7
23	7	.7	39.5
24	152	16.1	55.6
25	74	7.8	63.4
26	15	1.6	65.0
27	23	2.4	67.4
28	100	10.6	78.0
29	140	14.8	92.8
30	66	7.0	99.8
33	1	.1	99.9
35	1	.1	100.0
Total	945	100.0	

Table 10 implies the books with charts, photos, figures and tables. Among 945 entries of books, majority of books (73.8%) consists of either one of the graphical presentations where only a few of books (26.2%) do not bear any.

Table: 10 Inclusion of graphical presentations ex; photos, graphs, charts, figures

Status	Frequency	Valid Percent	Cumulative Percent
No	248	26.2	26.2
Yes	697	73.8	100.0
Total	945	100.0	

The pricing of books is presented in the table 11. Majority of books are priced lesser than Rs. 1000.00. Only one book has priced more than Rs.5000.00

Table:11 Pricing of books

Price of the book (Rs.)	Frequency	Valid Percentage %
0-1000	930	98.5%
1001-2001	8	
2002-3002	4	
3003-4003	1	
4004-5004	1	
5005-6005	1	
Total	945	100.0

Place of Publisher

The venue of the publication is important in a bibliographic entry as it will be useful for a reader to locate the book physically. According to the table 12, majority of books have been published in Colombo. Many publishing places include the suburbs of Colombo city which will be due to the centralize of resources and marketing purposes.

Table:12 Place of publisher

Place of Publisher	Number of entries
Colombo	339
Nugegoda	125
Dankotuwa	63
Maharagama	55
Nelundeniya	34
Battaramulla	29
Hikkaduwa	25
Mulleriyawa	17
Panadura	14
Pannipitiya	13
Rajagiriya	13
Kottawa	11
Kandy	10

Subject identification through a given classification number

The Sri Lanka National Bibliography is arranged according to the Dewey decimal classification. The system follows throughout the issues of the books which made easy for user accessible. Table 13 shows that the majority of authors have presented general science books which are under education and research which bear the classification numbers of 507,507.6. These books are providing questions and answers to a specific subject and

especially target the schooling community of the country. Physics, Chemistry, Universe and birds were the other subject among them. As the research study was based on science, the future authors can identify the scope of the discipline and submit their work on related disciplines as well.

Table 13: Subject identification through the classification number

Dewey Decimal classification number	No. of times used
507	73
507.6	183
530.076	44
540.76	82
570.76	57
523.1	15
598	15

Subject identification through created keywords

During the study three keywords were assigned for each entry where necessary. The keywords were extracted from online Dewey. The table 14 indicates the eight most used keywords during the study.

Table :14 Keywords identification

	Keyword 1	Keyword 2	Keyword 3
1	Astronomy	Astronomical objects and astrophysics Mammals	Biography-Scientists
2	Biology	Education and Research-General Science	Biology-examinations
3	Botany	Education and Research-Chemistry	Chemistry-Examinations
4	Chemistry	Education-Biology	Climatology and weather
5	General Science	Education-Physics	Elephants
6	Geology	Geology, Hydrology Meteorology	Organic Chemistry-Questions and answers
7	Physics	History, geographic treatment, biography	Questions and Answers-General Science
8	Zoology	Mammals	Review and Exercise-Physics

Discussion

Considering the average number of articles per issue (7.9%) it is visible that the Sri Lanka

National Bibliography has maintained the quantitative growth of bibliographic entries during 2011-2020. The highest number of book entries 125 (13.2%) has been published in year 2014 where in year 2013 the lowest amount of book entries 71 (7.5%) have been published. The number of science related book publishing marks a downfall in year 2020 (9.2%) indicating that the consideration is thoroughly needed on science publications. Focusing on issues of the bibliographies, month November (118) marks the highest number of entries and month March as the lowest (37).

Regarding the authorship pattern, the bibliographic entries consists of various authors. To consider single authorship, the editors, adapters, compilers were categorized in one group. Majority of the single authorship is visible in year 2017 and multiple authors including corporate authors were higher in year 2014. The analysis revealed that the author's degree of collaboration in scientific publications ranged from 0.27 to 0.10 during the years of 2011-2020 and the average degree of collaboration for this publication is 0.17. Depending on the first authors, ten authors have been considered as most prolific contributors who had contributed with ten or more books

Highest number of pages (75.98%) covered the page range of 1-201 and lowest number of pages (0.11%) covered 805-1205 range of pages. In year 2017 whole articles of volume were compromised of 1-201 pages. The height of the books ranges from 18cm to 35 cm. The height of the majority of books were 21 cm (22.2%). The photos, charts, figures or graphs were included in many books (73.8%).

The book entries have mentioned the keywords related to "General Science" mostly. Among the keywords more attention has been offered to the sub disciplines of Chemistry, Physics, Botany, Biology, Geology and related subjects.

Sri Lanka National Bibliography is a very useful reference source and a documentation tool in Sri Lankan scenario. Library and Information Science professionals, researchers, students and beginners have been focused by various researchers in different aspects in studies. Several studies have been conducted on the Sri Lanka National Bibliography and those studies are valuable for past, present and future researches. Individual authorship is much higher than collaborative authorship and authors can make significant contributions to studies conducted in the discipline of Science.

Conclusions

The purpose of this study was to measure bibliometric features of scientific literature included in the Sri Lanka National Bibliography and to achieve prescribed objectives through quantitative analysis. The bibliometric analysis of a reference source which is available both online and print platforms are very useful to browse information and conduct more research studies. The book entries will showcase scholarly publishing which can be used for academic purposes not only for academics and researchers but for other educational sector officials. The compilation of bibliographic entries is a long process which offers methodical recording of subjects. The bibliography as a reference tool provides information to the authors, compilers, publishers, vendors, students and many in the community. Conducting studies on various disciplines of the bibliography will be important for information seekers to identify Sri Lankan publishing industry. The Sri Lankan authors should present more books on their findings and at the same time should try to present other languages and cultures through their writings. This study is helpful for librarians, researchers, readers, publishers

and authors to identify the publishing pattern and new perspectives on the discipline of Science. The area of further research should focus on conducting comparative studies of multi disciplines and should try to present bibliography as a useful reference tool for the public.

References

- Akintunde, T.Y., Musa, H.H., Shaojun, C., Ibrahim, E., Tassanga, A.E., & Helmy, M.S.E.D.M. (2021). Bibliometric analysis of global scientific literature on effects of Covid-19 pandemic on mental health. *Asian Journal of Psychiatry*, 63, <https://doi.org/10.1016/j.ajp.2021.102753>
- Bell, B. L. (1998). *An annotated guide to current national bibliographies* (2nd completely rev. ed.). München: K.G. Saur
- Chandera, H., and Singh, K.P. (2020). Subject mapping of Punjabi language books : a bibliometric study. *Annals of Library and information Science*, 67, 251-256. [10.56042/alis.v67i4.34755](https://doi.org/10.56042/alis.v67i4.34755)
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, N., Pandey, N., & Lim, W.M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis : an overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285-296. <https://doi.org/10.2147/JPR.S235047>
- Groos, O.V. and Pritchard, A. (1969). Documentation Notes. *Journal of Documentation*, 25(4), 344-349. <https://doi.org/10.1108/eb026482>.
<https://www.ifla.org/g/bibliography/definitions/>
- Johoran, S., (2020). Bibliometric analysis of research publications in the Journal of National Science Foundation of Sri Lanka between 2010 and 2019. *Library Research Symposium, University of Colombo*
- Lee, I.S., Lee, H., Chen, Y. H., & Chae, Y. (2020). Bibliometric in research assessing the use of Acupuncture for pain treatment over the past 20 years. *Journal Pain Research*, 13, 367-376
- Norman R, M. & Ramanan, T. (2020). Application of mixed metrics of bibliometric analysis on the journal of the University Librarians' Association of Sri Lanka (2005 to 2019): with special reference to VOS viewer visualization. *Journal of the University Librarians Association of Sri Lanka*. 23. 157-184. [10.4038/jula.v23i2.8012](https://doi.org/10.4038/jula.v23i2.8012).

ශ්‍රී ලංකාවේ සිංහල භාෂාමය ළමා කතා පොත් ප්‍රකාශනය පිළිබඳ ග්‍රන්ථමිථික අධ්‍යයනයක්

(2018 වසරේ පළ වූ කෘති ඇසුරින්)

උදිත අලහකෝන්*, ජේ. පී. විපුලරත්න**

හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රධාන ස්ථානයක් ළමා කෘති සඳහා හිමි වේ. අවුරුදු පහේ සිට දොළහ දක්වා වයස් පරාසයට අයත් ළමයින් ඉලක්ක කර ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලබන කෘති මෙම ගණයට ඇතුළත් වේ. මෙරට ළමා සාහිත්‍ය සඳහා දීර්ඝ ඉතිහාසයක් පැවතිය ද ඒ සඳහා විශාල වෙළඳපොළක් නිර්මාණය වන්නේ මෑතකාලීනවය. කියවීම සම්බන්ධයෙන් රාජ්‍ය මට්ටමින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ව්‍යාපෘති ද රට පුරා විසිර පවත්නා පුස්තකාල පද්ධතිය මගින් ක්‍රියාත්මක කරන කියවීම් ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් ද ඒ සඳහා හේතු වී ඇති බව පැහැදිලිය. ජාතික කියවීම් මාසය, අලුත් අවුරුද්දට සහ උපන්දිනයට පොතක් තෑගි කිරීම වැනි ක්‍රියාකාරකම් ඔස්සේ ළමා පොත් සඳහා පෙර දී නොපැවති ඉල්ලුමක් නිර්මාණය වී ඇති බව පෙනේ. මේ නිසා ඇතැම් ප්‍රකාශකයන් ළමා පොත් පළ කිරීම සඳහා වැඩි උනන්දුවක් දැක්වීම ස්වාභාවිකය. මෙලෙස ළමා පොත් ප්‍රකාශනය ප්‍රමාණාත්මකව ඉහළ යාම පාඨකයාට තේරීමක් කිරීම සඳහා වැඩි අවස්ථා සලසා දෙයි. කෙසේ වෙතත්, ළමා ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනය ගුණාත්මක වශයෙන් උසස් තලයකට ගෙන ඒමට එම ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ පර්යේෂණාත්මක මැදිහත්වීම් අත්‍යවශ්‍ය කොන්දේසියක් වේ. අන්තර්ගතය මෙන්ම ආකෘතික වශයෙන් ද දියුණු ළමා පොත් සංස්කෘතියක් ගොඩ නැංවිය හැක්කේ එවිටය. එහෙත් මෙරට තුළ ළමා පොත් සම්බන්ධයෙන් එවන් පර්යේෂණාත්මක මැදිහත්වීම් අවම මට්ටමක පවත්නා බව පෙනේ. මෙම රික්තය ඇතැම් විට ළමා පොත්වල ආකෘතිය සහ අන්තර්ගතයට අදාළ ප්‍රමිති වෙත නිශේධනාත්මකව බලපා ඇත. එහෙයින් මෙම අධ්‍යයනය ප්‍රධාන වශයෙන් යොමුව ඇත්තේ ශ්‍රී ලංකාවේ සිංහල භාෂාමය ළමා කතා පොත් ප්‍රකාශනයේ ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක ක්ෂේත්‍ර පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක විවරණයක යෙදීමටය.

අධ්‍යයනයේ අරමුණු

1. ප්‍රකාශක වර්ගීකරණයට අනුව 2018 වසරේ ප්‍රකාශිත ළමා කතා පොත් සංඛ්‍යාත්මකව විශ්ලේෂණය කිරීම.
2. කතුවරුන්ගේ දායකත්වය විග්‍රහ කිරීම.
3. ප්‍රකාශකයන්ගේ මැදිහත්වීම් විමසුමට ලක් කිරීම
4. ළමා පොත්වල භෞතික ලක්ෂණ විවරණය කිරීම

* ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර පුස්තකාලාධිපති, ජාතික පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යා ආයතනය, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

** ජ්‍යෙෂ්ඨ සහකාර ලේඛකාධිකාරී, ජාතික පුස්තකාල හා විද්‍යාපන විද්‍යා ආයතනය, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ග්‍රන්ථමිථික අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය භාවිත කර ඇත. විශේෂයෙන් ප්‍රකාශන රටා හඳුනාගැනීම සම්බන්ධ අධ්‍යයනවලදී මෙම ක්‍රමවේදය ව්‍යවහාර කරනු ලැබේ. මෙහිදී අධ්‍යයනයට බඳුන් කරන ලද්දේ 2018 වසරේ පළ වූ සිංහල ළමා කතා පොත් ය. ඊට අදාළ දත්ත එක්රැස් කිරීමේ මූලාශ්‍රය ලෙස ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලිය භාවිත කරන ලදී. මේ අනුව 2018 වසර සඳහා ළමා පොත් 178 ක් ජාතික ලේඛනාරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි කර තිබෙන අතර ඒ පිළිබඳ ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක විස්තර ශ්‍රී ලංකා ජාතික ග්‍රන්ථ නාමාවලියට ඇතුළත් කර තිබේ. මීට පුනර් මුද්‍රණ ද අයත් වේ. එහෙත් විදේශීය භාෂාවන්ගෙන් රචනා කර සිංහලයට පරිවර්තනය කර ඇති ළමා පොත් මෙම අධ්‍යයනයට අදාළ කරගෙන නොමැත.

සාහිත්‍ය විවර්ධනය

ළමයා යනු අවුරුදු 12 හෝ 13 දක්වා වූ වයස් කාණ්ඩයට අයත් වන්නාවූන් ලෙස පොදුවේ පිළිගැනේ. ජීන් පියාජේ නම් මනෝවිද්‍යාඥයාට අනුව මෙම වයස් කාණ්ඩය තවත් අනු අවධිවලට බෙදේ. එනම්, ඉන්ද්‍රිය වාලක අවධිය (උපතේ සිට මාස 18/24 දක්වා), පූර්ව ක්‍රියාකාරී චින්තන අවධිය (අවු. 2 සි 7 දක්වා) සහ සංයුක්ත ක්‍රියාකාරී චින්තන අවධිය (අවුරුදු 8 සිට 11 දක්වා) යනුවෙනි. ළමා සාහිත්‍ය පිළිබඳ සාකච්ඡාවේ දී වඩාත් වැදගත් වන්නේ දෙවන සහ තෙවන අවධීන්ය. විශේෂයෙන් ප්‍රජානන වර්ධනයට දරුවා ප්‍රවේශ වන්නේ පූර්ව ක්‍රියාකාරී චින්තන අවධියේදීය. සංයුක්ත ක්‍රියාකාරී චින්තන අවධියේ දී බාහිර පරිසර වස්තූන් ඇසුරින් සිදුවන ක්‍රියාකාරකම්වලින් ළමයාගේ බුද්ධි වර්ධනය සිදු වේ.

සාහිත්‍ය යනු මෙම ප්‍රජානන සංවර්ධනයේ දී බෙහෙවින් වැදගත් වන අංගයකි. “ළමයින්ට ඉගැන්වීම සඳහා හෝ විශ්ව ක්ෂේත්‍රයේ රසාස්වාදයක් ලබාදීම සඳහා නිෂ්පාදනය කර ඇති රූප සටහන් ආශ්‍රිතව ඉදිරිපත් කෙරෙන පද සමූහය ළමා සාහිත්‍ය වේ.” යන බ්‍රිතාන්‍ය විශ්වකෝෂ නිර්වචනයෙන් එය පැහැදිලි වේ. මුනිදාස කුමාරතුංග උපුටා දක්වන නාරංගොඩ (2001) පවසනුයේ ළමා සාහිත්‍ය යනු ළමයින්ට වැඩි උත්සාහයක් නොමැතිව වැටහෙන, ඒ අයගේ සිත් ප්‍රබෝධමත් කරන, ඉබේට අංග වලනයන් ඇති කරන, තමන් කියවන ලද දෑ යහළුවන් සමඟ සාකච්ඡා කිරීමට ඉබේම පොළඹවන ළමයින් කියවනු අසා දෙමාපියන්ට ද රසාස්වාදයක් ලබාදෙන විසිතුරු ප්‍රබන්ධයක් බවය. මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ ළමා සාහිත්‍යයෙන් ඉගෙනීම මෙන්ම රසාස්වාදය ද අපේක්ෂා කරන බවය. ප්‍රජානන සංවර්ධනයේ දී ළමා සාහිත්‍ය වැදගත්වන ආකාරය ද විවිධය. එය සාහිත්‍යයට ප්‍රතිචාර දැක්වීමටත් යම් මාතෘකාවක් පිළිබඳ තම අදහස පළ කිරීමටත් ළමයින්ට අවස්ථා සලසා දෙයි. (Crippen, 2012) එමෙන්ම තමන්ගේ සංස්කෘතික උරුමය හා අනෙකුත් අයගේ සංස්කෘතීන් පිළිබඳ ඉගෙන ගැනීමට මාවතක් ළමා සාහිත්‍ය මගින් සැපයේ. Norton (2012) සඳහන් කරන පරිදි තමන්ගේ සහ අන්‍යයන්ගේ සංස්කෘතීන් කෙරෙහි ධනාත්මක ආකල්ප ඇති කර ගැනීම සමාජීය මෙන් ම පුද්ගල සංවර්ධනයට අත්‍යවශ්‍ය වේ. තවද ළමයින්ගේ චින්තනවේගී බුද්ධිය සහ සදාචාරාත්මක සංවර්ධනය කිරීමට බලයක් ළමා සාහිත්‍යයට තිබේ. (Norton, 2010) මෙයට අමතරව ළමා සාහිත්‍ය ළමයින්ගේ පරිකල්පනය පෝෂණය හා පුළුල් කරන අතර එය ළමයින්ගේ පෞරුෂත්ව සහ සමාජීය සංවර්ධනයට සෘජුව බලපායි. සංවර්ධන මනෝවිද්‍යාඥයෙකු වන ජීන් පියාජේ (1964) සඳහන් කරන පරිදි ප්‍රජානන සංවර්ධනයේ පූර්ව ක්‍රියාකාරී අවධියේ සිට සංයුක්ත ක්‍රියාකාරී අවධියට ගමන් කරන විට ළමයින්ගේ අහම කේන්ද්‍රීය ස්වභාවය අඩු වේ. එය සිදුවනුයේ ඔවුන් අන්‍යයන්ගේ හැඟීම් සහ දෘෂ්ටිකෝණ අවබෝධ කර ගන්නා බැවිනි. මෙම ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කිරීමට ළමා සාහිත්‍ය බෙහෙවින් වැදගත් වේ. එමෙන්ම ළමා සාහිත්‍ය යනු අකාලික සම්ප්‍රදායකි. පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට සාහිත්‍ය උරුමය සම්ප්‍රේෂණය කිරීමේ ප්‍රධානතම මාධ්‍යයක් ලෙස ද ළමා කතා කටයුතු කෙරේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ළමා කතා සාහිත්‍යයේ ඉතිහාසය 20 සියවසේ මුල් භාගය දක්වා දිව යයි. අන් රටවල මෙන් ම ශ්‍රී ලංකාවේ ද ළමා සාහිත්‍යයේ ආරම්භය ජනකතා, ජනකවි, ඓතිහාසික කතා, ආගමික කතා සමඟ බැඳී පවතී. (කාරියවසම්, 2008) මෙරට ළමා සාහිත්‍යයේ මුල් යුගය පෝෂණය කළ කතුචුරුන් ලෙස ටී. ජී. පෙරේරා, ඇස් මහින්ද හිමි, පී. ඩී. ද ලැනරෝල්, මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ, ඇලෙක්සැන්ඩර්

වැලිවිට, ටී. ඇස්. ධර්මබන්දු, පී. නිශ්ශංක, හියුබන් දිසානායක, කුමාරතුංග මුනිදාස යනාදීන් දැක්විය හැකිය. (ලියනගේ, 2008) 1956 දී මුද්‍රණය කරන ලද සිබිල් වෙත්තසිංහගේ කුඩහොරා කෘතිය මෙරට ළමා සාහිත්‍යයේ කඩඉමකි. එයට නිදර්ශන චිත්‍ර සඳහා ජපානයේ ජාත්‍යන්තර සම්මානයක් හිමි විය. 1956 සිංහල භාෂාව රාජ්‍ය භාෂාව කිරීමත් සමඟ තවත් ලේඛකයන් රැසක් ළමා සාහිත්‍ය රචනයට එක්ව ඇත. 1960 දශකයේ දී සමාජවාදී රටවල් සමඟ සබඳතා ඇරඹීම හේතුකොට ගෙන සෝවියට් සහ චීන ළමා පොත් සිංහලයට පරිවර්තනය වීම කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයක් විය. එය මෙරට ළමා පොත් ප්‍රකාශකයන්ට තමන්ගේ කෘතිවල භෞතික නිමාව ගැන වැඩි අවධානයක් යොමු කිරීමට පෙළඹවීමක් ඇති කර තිබේ. 1980 දශකයෙන් පසු මුද්‍රණ සහ ප්‍රකාශන කර්මාන්තයේ තාක්ෂණික සහ ව්‍යාපාරික දියුණුවත් සමඟ ළමා ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනය ප්‍රමාණාත්මකව වඩාත් පුළුල් තලයකට ළඟා වී ඇත. මෙවන් ප්‍රමාණාත්මක සංවර්ධනයක් පැවතිය ද තවමත් ළමා පොත්වල අන්තර්ගතයේ සහ ආකෘතියේ ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳවත් ප්‍රකාශන සහ මුද්‍රණ තත්ත්වයන් පිළිබඳවත් ගැටලු පවත්නා බව විවිධ ලේඛකයන් සහ විචාරකයන් විසින් වරින් වර කරනු ලබන ප්‍රකාශනවලින් පැහැදිලි වේ.

1980 දශකයෙන් පසු මාධ්‍ය බහුලත්වයත් සමඟ ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මාධ්‍ය ඔස්සේ ජනප්‍රිය වූ කතා, විශේෂයෙන් කාටූන්, කතන්දර පොත් වශයෙන් එළි දැක්වීමේ ප්‍රවණතාවක් පවතී. කියවීම් ප්‍රවර්ධනයේ දී මෙලෙස මාධ්‍ය අතර සිදුවන සමෝධානය බෙහෙවින් ප්‍රයෝජනවත් වේ. 1993 දී ටයිටස් තොටවත්තගේ සජීවීකරණ කතා පෙළ පොත් දහයක් ලෙස පී. එම්. සේනාරත්නගේ සංස්කරණයෙන් පළ වීම මෙහි මුල්ම අවස්ථාව විය. (ලියනගේ, 2008)

දත්ත විශ්ලේෂණය

ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශකයන් වාණිජ, රජයේ, රාජ්‍ය නොවන සහ කර්තෘ වශයෙන් වර්ගීකරණයට ලක් කෙරේ. එමෙන්ම මෙය වාණිජ සහ වාණිජ නොවන ලෙස ද බෙදා දැක්විය හැකිය. මේ අනුව 2018 වර්ෂයේ පළ කරන ලද ළමා කතා පොත් සමස්තය වන 178 න් 150 ක්ම, එනම් 84%ක්ම වාණිජ ප්‍රකාශන වේ. පොත් 17 ක් කර්තෘ ප්‍රකාශන වන අතර පොත් 02 ක් රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන මගින් ද එක් පොතක් පාසල් සමිතියක් මගින් ද පළ කර ඇත.

ළමා කතා පොත් ප්‍රකාශනයේ දී ඒ ඒ ප්‍රකාශකයන්ගේ දායකත්වය වෙන් වෙන් වශයෙන් සලකා බැලීම වැදගත් වේ.

ප්‍රකාශක	පොත් ගණන
ඇස් ගොඩගේ	38
ඇම්. ඩී. ගුණසේන	35
වාසනා ප්‍රකාශකයෝ	22
සරසවි ප්‍රකාශකයෝ	18
කර්තෘ ප්‍රකාශන	17
නිර්මාණී ලේඛක පුබුදුව	09
සුමිත ප්‍රකාශකයෝ	08
ගුරුකෙයා	04
මල්පියලි	04
නෙප්චූන්	03
සුසර	03
ඉමාෂි	03
විජිත යාපා	02
සදීපා	01
ෆාස්ට්	01

විකිරි	01
විසිඳුනු	01
කවිචර	01
සෙනෙවි	01
පවන ක්‍රියේෂන්ස්	01
නලීන් ප්‍රකාශකයෝ	01
සොලියුෂන්ස්	01
තක්ෂිලා විදුහල	01
මහාමේස	01
ස්ටාර් ජ්‍රෝස්	01

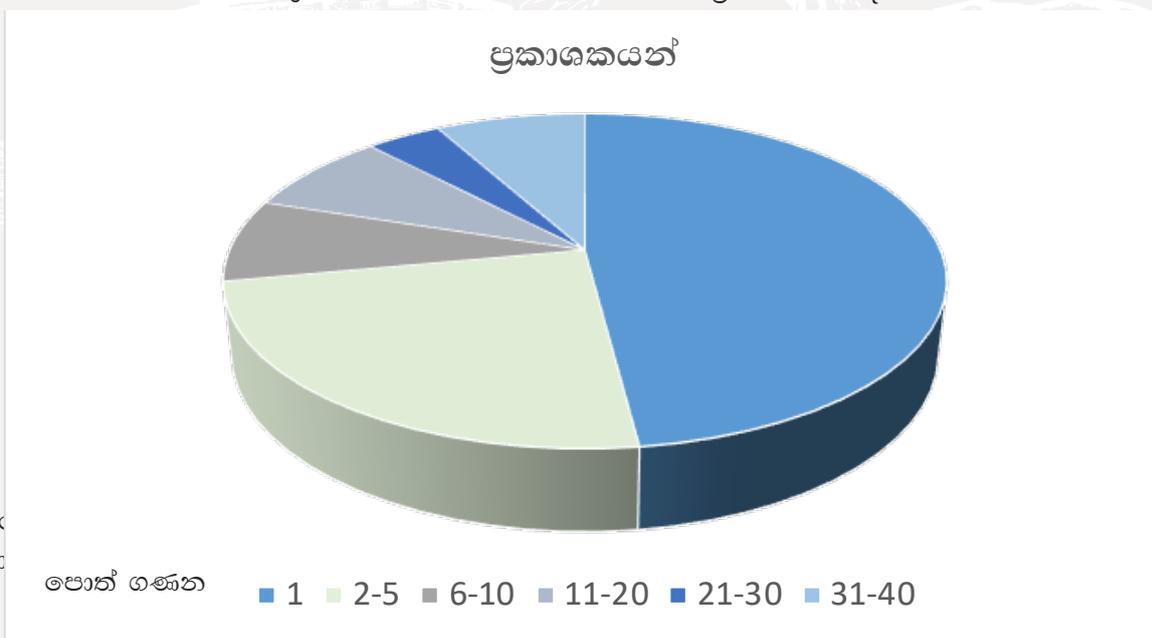
1 වගුව : ප්‍රකාශක දායකත්වය

1 වගුවෙන් දැක්වෙන පරිදි 2018 වර්ෂයේ දී ප්‍රකාශකයන් 25 දෙනෙකු විසින් ළමා කතා පොත් (ග්‍රන්ථනාම වශයෙන්) 178 ක් පළ කර ඇත. එයින් 113 ක් ම (63.4%) ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත්තේ ප්‍රධාන ප්‍රකාශන සමාගම් හතරක් මගිනි. ප්‍රකාශන ආයතන 25 න් 12ක්, එනම් අඩකට ආසන්න ගණනක් මෙම වසරේ දී පළ කර තිබෙනුයේ එක් ළමා කතා පොතක් පමණි.

ප්‍රකාශිත පොත් සංඛ්‍යාව සහ ප්‍රකාශකයන් අතර සබඳතාව තවදුරටත් මෙසේ පැහැදිලි කළ හැකිය.

පොත් ගණන	ප්‍රකාශකයන්
1	12
2-5	06
6-10	02
11-20	02
21-30	01
31-40	02

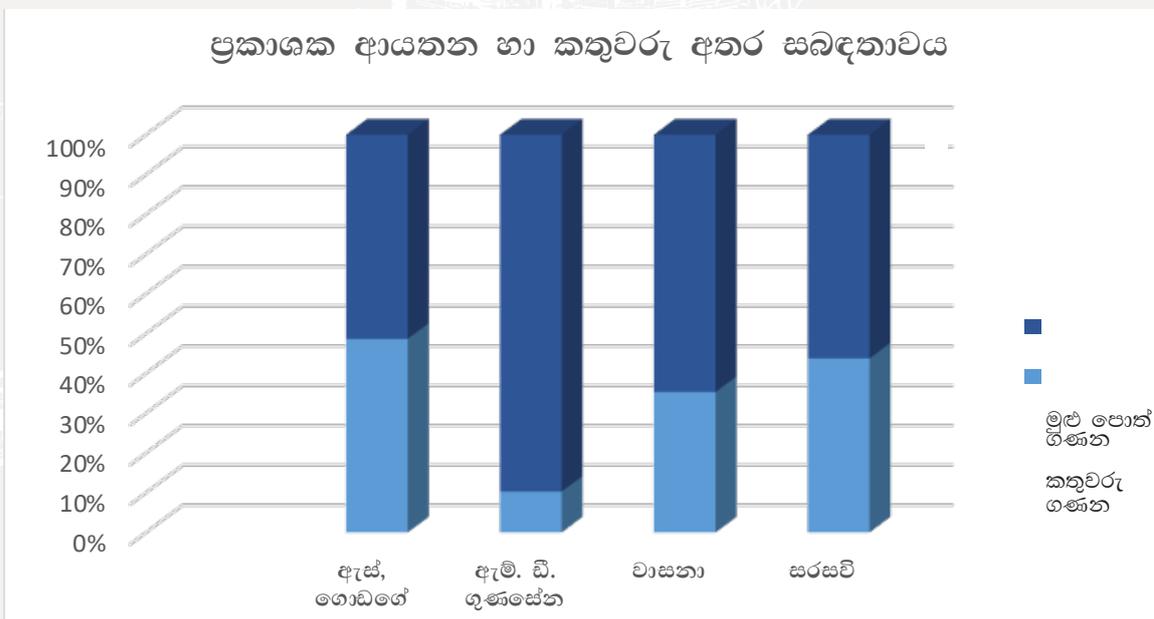
2 වගුව : පොත් සංඛ්‍යාවේ පරාසය හා ප්‍රකාශක සබඳතාව

පොත් දහයට (10) වඩා පළ කර තනි ප්‍රකාශන සමාගම් ඒ සඳහා කතුවරු යොදාගෙන පවත්නා ආකාරය විමසීම ද යෝග්‍ය වේ. එය කතුවරුන් සහ ප්‍රකාශන ආයතන අතර සබඳතාවේ රටාව හඳුනා ගැනීමට ඉවහල් වනු ඇත.

ආයතනය	කතුවරු ගණන	මුළු පොත් ගණන
ඇස්, ගොඩගේ	36	38
ඇම්. ඩී. ගුණසේන	04	35
වාසනා	12	22
සරසවි	14	18

3 වගුව : ප්‍රකාශන ආයතනය හා කතුවරු අතර සබඳතාව

3 වගුවෙන් පෙනී යනුයේ ඇස්. ගොඩගේ ආයතනය ළමා පොත් රචනා කරන කතුවරු වැඩි ප්‍රමාණයකට අවස්ථාව ලබාදී ඇති බවත් ඇම්. ඩී. ගුණසේන සමාගම ළමා පොත් ප්‍රකාශනයේ දී නිශ්චිත කතුවරු කිහිප දෙනෙක් මත පමණක් පදනම්ව ඇති බවත්ය. සරසවි සහ වාසනා යන සමාගම් මෙම අන්ත දෙකටම අයත් නොවන මධ්‍ය තලයක රැදී සිටී.

2018 වසරේ දී ළමා කතා පොත් රචනා කළ මුළු කතුවරු සංඛ්‍යාව 113 කි. එයින් කතුවරුන් 14 ක් පොත් දෙකකට වඩා රචනා කර ඇත. 86 දෙනෙක් එක් පොතක් පමණක් රචනා කර ඇති අතර පොත් 13 ක කතුවරු නාම සඳහන් නොවේ. ළමා පොත් එකකට වඩා රචනා කර ඇති කතුවරු පිළිබඳ විස්තර 4 වගුවේ දැක්වේ.

කතුවරයා	පොත් ගණන
සිබිල් චේතනසිංහ	21
කුසුම් දිසානායක	08
සරත් අනුරසිරි	07
දේශිකා ලියනගේ	05
පී. එම්. අමරකුංග	04
තුසිත රණසිංහ	03
ලංකා පෙරේරා	03
අජිත් ප්‍රනාන්දු	02
නවනැලියේ විජේකුංග	02
කොල්වින් සෙට්ටිනායක	02
සම්මානී විජේසිංහ	02
කෝකිලා චේතනසිංහ	02

4 වගුව : කතුවර විශ්ලේෂණය

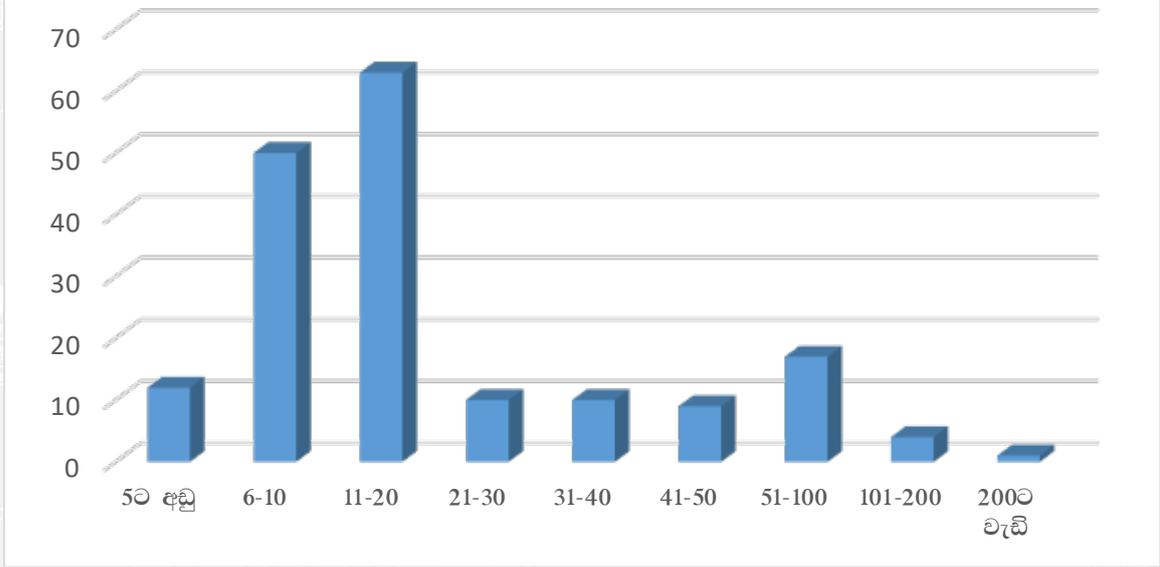
මේ අනුව 178 ක් වන සමස්ත පොත් සංඛ්‍යාවෙන් 65, (36%) ක් මෙම කතුවරු 12 අතර බෙදී ගොස් තිබේ. එහෙත් මෙයින් සිබිල් චේතනසිංහගේ පොත් සියල්ල මීට පෙර වසරවලදී පළ වූ කෘතීන්ට ප්‍රතිර් මුද්‍රණ වේ.

ළමා පොත් ප්‍රකාශනය පිළිබඳ විමසීමේ දී එහි භෞතික ලක්ෂණවලට විශේෂ ස්ථානයක් හිමි වේ. එහි පිටු ගණන සහ උස ඒ අතරින් ප්‍රධාන වේ. ළමයින්ගේ වයස් මට්ටම් අනුව පොත්වල පිටු සංඛ්‍යාව සහ උස තීරණය කෙරේ.

පිටු පරාසය	පොත් ගණන
5ට අඩු	12
6-10	50
11-20	63
21-30	10
31-40	10
41-50	09
51-100	17
101-200	04
200ට වැඩි	01

5 වගුව : පිටු සංඛ්‍යාව විශ්ලේෂණය

පිටු සංඛ්‍යාව විශ්ලේෂණය

මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ සමස්ත පොත් සංඛ්‍යාවෙන් 113 ක් (63%) ක් පිටු 6-20 පරාසයට අයත් බවය. පොත්වල උස ප්‍රමාණය පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමෙන් ද ළමා පොත් ප්‍රකාශනයේ ස්වාභාවය පිළිබඳ අදහසක් ලබා ගත හැකිය.

පොතේ උස (සෙ. මී.)	පොත් ගණන
19	07
21	20
22	19
24	30
25	13
28	03
29	13
30	62
39	01
18x26	01
21x30	03
18x21	06

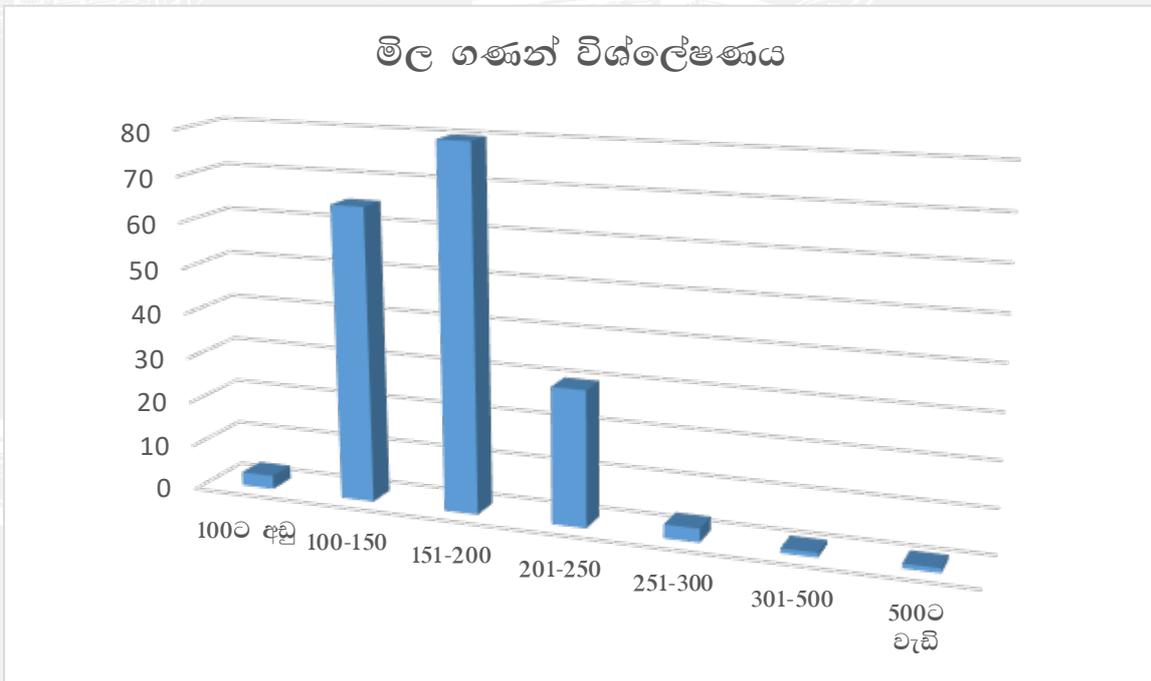
6 වගුව : පොතේ උස අනුව විශ්ලේෂණය

ප්‍රකාශකයන් බහුතරයක් සෙ. මී. 30 උස ප්‍රමාණයට (62) පොත් මුද්‍රණය කිරීමට වැඩි කැමැත්තක් දක්වා ඇත. එමෙන්ම ඇතැම් ප්‍රකාශකයන් තිරස් අතට දිග වැඩිවන සේ ළමා පොත් පළ කිරීමට උත්සුක වී තිබීම ද විශේෂත්වයකි.

ශ්‍රේණි කතා පොත් සහ පාඨකයින් (ළමයින්) අතර සබඳතා ගොඩ නැංවීමේ දී පොතේ මිල ගණන ද වැදගත් වේ. මෙම වෙළඳපොළ විශාල බැවින් එය පොත් අලෙවියේ දී බලපාන ප්‍රධාන සාධකයක් වේ.

මිල පරාසය (රු.)	පොත් ගණන
100	03
100-150	65
151-200	80
201-250	30
251-300	03
301-500	01
500ට වැඩි	01

7 වගුව : මිල ගණන් විශ්ලේෂණය

මෙයින් පෙනීයන්නේ ප්‍රකාශිත පොත් අති බහුතරයක් වන 170ක (95.5%) මිල ගණන් රු. 100-250 අතර පරාසයක පවත්නා බවයි.

සමාලෝචනය

ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රකාශක වර්ගීකරණය පොදුවේ ගත් කල්හී ප්‍රචරිත හතරක් පවතී. එනම්, වාණිජ, රජයේ, රජයේ නොවන සහ කර්තෘ ප්‍රකාශනයන් යනුවෙනි. ළමා ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන සඳහා ද මෙම වර්ගීකරණය එලෙසම අදාළ වේ. අනෙකුත් අංශවලදී මෙන්ම ළමා ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනය සඳහා ද වැඩි දායකත්වයක් සපයනුයේ වාණිජ ප්‍රකාශකයන් විසිනි. ඊට අමතරව යම් දායකත්වයක් සපයනුයේ කර්තෘ ප්‍රකාශකයන්ය. රජයේ සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන මේ සඳහා මැදිහත් වනුයේ ඉතාම අවම වශයෙනි. ළමා ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනයට අදාළව සලකා බලන විට මෙය අවධානයට ලක්විය යුතු කරුණකි. මන්ද, ළමා ප්‍රබන්ධ කෘතිවල ප්‍රමිතිය පිළිබඳ තියුණු විවේචන විචාරකයන් අතර පවත්නා බැවිනි. එහෙයින් රාජ්‍ය ආයතනවල මැදිහත්වීම මේ සම්බන්ධයෙන් අත්‍යවශ්‍යව පවතින්නකි. එහෙත් 2018 ළමා කතා පොත් ප්‍රකාශනය වෙත අවධානය යොමු කරන විට එකී අවශ්‍යතාව ඉටු වී ඇති බව නොපෙනේ. මීට පෙර ජාතික ග්‍රන්ථ සංවර්ධන මණ්ඩලය, ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය වැනි රාජ්‍ය ආයතන ද රුමී ට්‍රිඩ් වැනි ජාත්‍යන්තර

රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ද ළමා ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනයේ ප්‍රමිතිය සහ ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීමට ප්‍රබල දායකත්වයක් සපයා තිබුණ ද 2018 වසරේ දී එම තත්ත්වය දෘශ්‍යමාන වේ.

පොත්වල ප්‍රමිතිය ගැන අවධානය යොමු කිරීමේ දී ඒවායේ ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක විස්තර විධිමත් අයුරින් සටහන් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ළමා පොත්වලට ද එම ප්‍රමිතිය එලෙසම අදාළය. මේ බව ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය විසින් පළ කරන ලද ග්‍රන්ථ සැකැස්මේ ක්‍රමවේදය සහ ළමා ග්‍රන්ථ සැකැස්මේ ක්‍රමවේදය යන කෘතිවලින් පැහැදිලි වේ. බහුතරයක් ප්‍රකාශකයන් මෙම ප්‍රමිති අනුගමනය කළ ද තවමත් ඒ කෙරෙහි අවධානය යොමු නොකරන ප්‍රකාශකයන් ද සිටී. ඇම්. ඩී. ගුණසේන සමාගම විසින් පළ කරන ලද සිබිල් චෙන්තසිංහගේ පොත් 21ම පුනර් මුද්‍රණ වේ. එහෙත් මෙම කිසිදු කෘතියක පූර්ව මුද්‍රණ වර්ෂ ගැන සඳහන් නොවේ. එහෙයින් මෙම කෘති ඒවායේ ප්‍රථම මුද්‍රණය යැයි යන සාවද්‍ය කරුණ තහවුරු විය හැකිය. එය මෙම කෘති මීට පෙර පළ කරන ලද ප්‍රකාශන ආයතනවලට මෙන් ම කතුවරියට ද කරනු ලබන අසාධාරණයකි. මන් ද, පුනර්මුද්‍රණ සංඛ්‍යාව කෘතියක අලෙවිය සහ ජනප්‍රියත්වය තීරණය කරන ප්‍රධාන සාධකයක් වන බැවිනි. මෙයට අමතරව කර්තෘ ප්‍රකාශනවල ද ග්‍රන්ථ විද්‍යාත්මක තොරතුරුවල අඩුව දක්නට ලැබේ. කර්තෘ ප්‍රකාශන 17 න් 7කම ප්‍රකාශන ස්ථානය සඳහන් නොවේ. කර්තෘ ප්‍රකාශකයන් යනු වෘත්තීය ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශකයන් නොවන බැවින් මෙවන් දුර්වලතා අපේක්ෂා කළ හැකිය.

ළමා පොත්වල අලෙවිය ප්‍රවර්ධනයේ දී මෙන් ම පාඨක අවධානය දිනා ගැනීමේදී ද එම පොත්වල ආකෘතිය සමරූපීතාව හෙවත් ආකෘතික අනන්‍යතාව අතිශයින් වැදගත් වේ. එය කතුවරයාගේ මෙන් ම ප්‍රකාශන ආයතනයේ ද අනන්‍යතාව ස්ථාපිත කරන සාධකයකි. මෙහිදී පොතේ පිටු සංඛ්‍යාව, උස සහ මිල යන අංග තුනෙහි පවත්නා සමරූපීතාව කැපී පෙනේ. 2018 වසරේ දී ඇම්. ඩී. ගුණසේන සහ සුමිත ප්‍රකාශන ආයතන විසින් පළ කළ කෘතිවල මෙම ලක්ෂණය මැනවින් දක්නට ලැබේ. ගුණසේන සමාගම විසින් සිබිල් චෙන්තසිංහගේ ළමා කතා පොත් 20 ක් නැවත මුද්‍රණය කර තිබේ. එම පොත් සියල්ලේම පිටු සංඛ්‍යාව 8 කි. පොතේ උස සෙ. මී. 30 කි. මිල රු. 160 කි. එමෙන්ම එම ප්‍රකාශන ආයතනයම පළ කරන ලද ජනකතා පොත් පෙළෙහි මෙම ලක්ෂණය දැකිය හැකිය. පොත් 12 කින් සමන්විත එම කෘති සියල්ලෙහිම පිටු සංඛ්‍යාව 4 කි. පොතේ උස සෙ. මී. 30කි. මිල රු. 110 කි. ගුණසේන සමාගමට අමතරව මෙම ලක්ෂණය දක්නට ඇත්තේ සුමිත ප්‍රකාශන ආයතනයේ පොත්වල පමණි. එම ආයතනය මගින් කුසුම් දිසානායකගේ පොත් 8 ක් පළ කර ඇති අතර ඒ සියලු පොත්වල පිටු සංඛ්‍යාව 6 කි. පොතේ උස සෙ. මී. 30කි. මිල රු. 100කි. කර්තෘ ප්‍රකාශන ද ඇතුළු අන් කිසිදු ප්‍රකාශන ආයතනයකින් මෙම ලක්ෂණය දෘශ්‍යමාන නොවීය.

ළමා කතා සාහිත්‍ය සඳහා කතුවර දායකත්වය විමසීමේ දී පැහැදිලි වන්නේ තවමත් ජ්‍යෙෂ්ඨ කතුවරුන් එම ක්ෂේත්‍රයේ ආධිපත්‍ය දරන බවය. මෙහි දී සිබිල් චෙන්තසිංහ සහ කුසුම් දිසානායක සුවිශේෂී වේ. විශේෂයෙන් දැනට දශක හයකට පමණ පෙර ළමා ග්‍රන්ථකරණයට පිවිසි සිබිල් චෙන්තසිංහගේ කෘතිවලට අදටත් ඉහළ ඉල්ලුමක් පවත්නා බව ඇගේ කෘති විශාල ප්‍රමාණයක් (21) මෙම වසර තුළ දී පමණක් නැවත මුද්‍රණය වීමෙන් පෙනී යයි. මෙයින් තවදුරටත් අනාවරණය වන්නේ ළමා කතා සාහිත්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ සිබිල් චෙන්තසිංහට අභියෝග කළ හැකි ලේඛකයෙකු හෝ ලේඛිකාවක තවමත් බිහි වී නොමැති බවය. මෙම රික්තය ළමා කතා ක්ෂේත්‍රයේ ඉදිරි ගමනට බාධාවක් වී ඇත. තනුජා අයගම, දේශිකා ලියනගේ, කුසුම් දිසානායක, සරත් අනුරසිරි වැනි ලේඛක ලේඛිකාවන් ළමා කතා සාහිත්‍ය තුළ ස්වකීය මුද්‍රාව තැබීමට උත්සාහ දරමින් සිටිය ද සිබිල් චෙන්තසිංහගේ දවැන්ත ප්‍රතිරූපය ඔවුන්ගේ මතුවීමට බාධකයක් සේ ක්‍රියාකරන බව පැහැදිලිය. අනෙක් අතට සිබිල්ගේ මෙම අභියෝගය ජය ගැනීමට අනෙකුත් කතුවරුන් දරන උත්සාහය වඩාත් ගුණාත්මක සහ නිර්මාණශීලී ළමා සාහිත්‍යයක් ගොඩනැංවීමට අවස්ථාවන් ද නිර්මාණය කරයි.

ජනකතා, ඓතිහාසික කතා, ආගමික කතා ළමා සාහිත්‍යයේ බිහිවීමට පදනම දමා ඇති බව පිළිගැනුන ද (කාරියවසම්, 2008) ළමා කතා රචකයන් ක්‍රමයෙන් එම තේමාවන්ගෙන් ඉවත්වන බව පෙනේ. මෙම ප්‍රවර්ග තුනට අයත් පොත් මෙම වසර තුළ පළ වී ඇත්තේ 28 ක් පමණි. එනම්. සමස්තයෙන් 15% ක් පමණි. එහෙත් ළමයින් සමඟ සත්ත්ව ලෝකය සම්බන්ධ කිරීමට ලේඛකයින් ගන්නා උත්සාහය අඛණ්ඩව පවතී. එමෙන්ම ළමයින් සහ තාක්ෂණය අතර වර්තමානයේ සමීප සබඳතාවක් තිබේ. තාක්ෂණය කෙරෙහි ළමයින්ගේ පවත්නා ඇල්ම කියවීම

වෙත ළමයින් පොළඹවාලීමට භාවිත කළ හැකිය. එහෙත් තාක්ෂණය තේමා කොටගත් ළමා කතා දක්නට නොමැති තරමය. මෙය ලේඛක සහ ප්‍රකාශක දෙපාර්ශවයම අවධානයට ලක් කළ යුතු කරුණකි. එමෙන්ම සමාජ පරිණාමයත් සමඟ ළමයින්ට මුහුණදීමට සිදුවන අභියෝග සහ ගැටලු ද වෙනස්වෙමින් තිබේ. 2018 වසරේ ළමා කතා පොත් වෙත අවධානය යොමු කරන විට පෙනී යන්නේ මෙකී සමාජ වෙනස හා බැඳුණු තේමාත්මක විවිධත්වය අවම මට්ටමක පවත්නා බවය.

රූපවාහිනී මාධ්‍යයේ ප්‍රචාරය වූ ළමා කාටූන් සහ හඬකැවීම් වැඩසටහන්, පොත් ලෙස පළ කිරීම 1990 දශකයේ සිට දක්නට ලැබුණු ප්‍රවණතාවකි. එය ළමයින්ගේ කියවීමේ පුරුද්ද වර්ධනය කිරීමට සාධනීයව බලපා ඇත. එහෙත් 2018 වසරේ පළ වී ඇත්තේ මෙවැනි වර්ගයේ පොත් දෙකක් පමණි. මෙම ප්‍රවණතාවට තවදුරටත් වලංගුතාවක් නොමැති බව එයින් පැහැදිලි වේ. සමාජ මාධ්‍යයේ ආගමනයත් ඉලෙක්ට්‍රොනික පොත්වල බිහිවීමත් මීට හේතු විය හැකිය.

මෙම අධ්‍යයනයෙන් මතුවන තවත් කරුණක් වන්නේ බහුතර පොත් සංඛ්‍යාවක (63%) පිටු පරාසය 6-20 දක්වා වන බවය. මෙයින් අදහස් වන්නේ කතුවරුන් සහ ප්‍රකාශකයන් දැනුවත්ව හෝ නොදැනුවත්ව මූලික වශයෙන් ළමා මානසික සංවර්ධනයේ පූර්ව ක්‍රියාකාරී චිත්තන අවධිය ඉලක්ක කර ඇති බවය. මේ අනුව සංයුක්ත ක්‍රියාකාරී චිත්තන අවධියේ පසුවන ළමයින් වෙත වැඩි අවධානයක් යොමු කිරීම මෙරට ළමා කතා පොත් රචනයේ යෙදෙන ලේඛකයන් මෙන් ම ප්‍රකාශකයන් ද සැලකිලිමත් විය යුතු කරුණකි. එවිට ළමා ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශනයේ අසමතුලිතතාව මඟහරවා ගත හැකිය.

ආශ්‍රිත මූලාශ්‍ර

කාරියවසම්, තිලෝක සුන්දරී (2008). ළමා සාහිත්‍ය. ඇතුළත සියවසක මග සලකුණු සංස්. කේ. ජයතිලක [සහ තවත් අය] 593-642යි.

නාරංගොඩ, නන්දසීලි (2001). අපේ ළමා සාහිත්‍ය සහ ළමා පාඨකයා. කොළඹ . කර්තෘ

ලියනගේ, වන්දුලතා (2008). විසිවන සියවසේ අතිරේක ළමා කතා සාහිත්‍ය. ඇතුළත සියවසක මග සලකුණු සංස්. කේ. ජයතිලක [සහ තවත් අය] 643-668යි.

Crippern, Martha (2012). The Value & Literature. Oneota Reading Journal, www.luther.edu/oneotareadingjournal. accessed on 10.08.2022

Norton, D. Norton,s (2010). Through the eyes of child : an introduction to children's literature 8th ed. Boston. Prentice Itall

Piaget, Jean (1964). Psychology of Intellegence, London.

Staff of the National Bibliographic Division

Stading (Left to Right)

Mrs. N. D. A. Dilusika
 Mrs. W. G. C. Udayangani
 Ms. D. P. M. T. Gamage
 Mrs. L. D. Ruwanthi Nilmini
 Ms. S. S. Weerasinghe
 Mrs. G. V. T. Rodrigo
 Ms. W. L. S. P. Thilosha
 Mrs. S. Rajina
 Mr. M. S. M. Shiham

Information Assistant III
 Information Assistant III
 Management Assistant I
 Information Assistant III
 Information Assistant III
 Information Assistant III
 Information Assistant III
 Information Assistant III
 Library and Documentation Officer II

Seated (Left to Right)

Mr. M. E. C. D. E. C. Senevirathna
 Mr. W. Sunil
 Prof. Nandha Dharmaratna
 Mrs. D. M. P. Bandaranayake
 Mrs. D. A. P. Wijesinghe

Information Assistant I
 Director General
 Chairman
 Director (National Library & Documentation Center)
 Assistant Director II (Head of the Division)

Sponsored by

Poobalasingham
Book Depot

 NATIONAL
LIBRARY
AND DOCUMENTATION
SERVICES BOARD

ජාතික පුස්තකාල හා ප්‍රලේඛන සේවා මණ්ඩලය
தேசிய நூலக ஆவணவாக்கல் சேவைகள் சபை
NATIONAL LIBRARY AND DOCUMENTATION SERVICES BOARD

ISBN 978-624-5747-06-1

